

**Raport Grupy Kapitałowej
Banku Pekao S.A.
za III kwartał 2018 roku**

**Sprawozdanie z działalności
Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.
za III kwartał 2018 roku**

Spis treści

1. Wybrane dane i wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.	3
2. Wybrane dane i wskaźniki finansowe Banku Pekao S.A.	4
3. Podsumowanie wyników	5
4. Zewnętrzne warunki działania	7
5. Uwarunkowania wewnętrzne	12
5.1 Opis Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.	12
5.2 Zmiany w Grupie	12
5.3 Zmiany w składzie organów statutowych Banku	13
5.4 Kapitał zakładowy i struktura akcjonariatu Banku	14
5.5 Oceny wiarygodności finansowej	15
5.5.1 Oceny wiarygodności finansowej Banku Pekao S.A.	15
5.5.2 Oceny wiarygodności finansowej Pekao Banku Hipotecznego S.A.	16
5.6 Opis dokonań Banku Pekao S.A.	17
5.7 Czynniki, które będą miały wpływ na wyniki Grupy	27
6. Sprawozdanie z sytuacji finansowej i wyniki finansowe	28
6.1 Struktura skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – wersja uproszczona	28
6.2 Skonsolidowany rachunek zysków i strat – wersja prezentacyjna	33
6.3 Struktura zysku netto	36
6.4 Korekty z tytułu rezerw, rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	40
6.5 Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	40
6.6 Zestawienie pozycji pozabilansowych	40
6.7 Adekwatność kapitałowa	41
6.8 Uzgodnienie wersji prezentacyjnej rachunku zysków i strat do wersji pełnej	43
7. Skonsolidowany rachunek zysków i strat	45
7.1 Skonsolidowany rachunek zysków i strat w ujęciu kwartalnym	45
7.2 Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	46
7.3 Skonsolidowany rachunek zysków i strat – wersja prezentacyjna	47
8. Pozostałe informacje	48
8.1 Stanowisko Zarządu odnośnie do możliwości realizacji wcześniej publikowanych prognoz	48
8.2 Informacja o stanie posiadania akcji Banku Pekao S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące	48
8.3 Transakcje z podmiotami powiązаныmi	48
8.4 Zasady przyjęte przy sporządzeniu raportu	48
8.5 Objasnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności	48
8.6 Informacja dotycząca emisji, wykupu i spłaty dłużnych papierów wartościowych	48
8.7 Informacje o toczących się postępowaniach	49
8.8 Wydarzenia po dacie bilansu	49

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

1. Wybrane dane i wskaźniki finansowe Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.

W dniu 1 stycznia 2018 roku Grupa przyjęła do stosowania Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 „Instrumenty Finansowe” (dalej „MSSF 9”). Grupa podjęła decyzję, aby skorzystać z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny (w tym z tytułu utraty wartości).

	3 KWARTAŁY 2018	3 KWARTAŁY 2017	2017	2016
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT– WYBRANE POZYCJE				
				(mln zł)
Dochody z działalności operacyjnej	5 713,5	5 328,0	7 350,4	7 347,2
Koszty z działalności operacyjnej	(2 596,7)	(2 408,8)	(3 263,3)	(3 211,9)
Zysk operacyjny brutto	3 116,8	2 919,2	4 087,1	4 135,3
Zysk brutto	2 070,6	1 899,2	3 153,0	2 896,5
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Banku	1 537,9	1 421,0	2 475,1	2 279,3
WSKAŹNIKI ZYSKOWNOŚCI				
Zwrot na średnim kapitale (ROE)	9,1%	8,5%	11,0%	9,8%
Zwrot z aktywów (ROA)	1,13%	1,11%	1,44%	1,38%
Marża odsetkowa	2,83%	2,79%	2,78%	2,77%
Dochody nieodsetkowe / dochody z działalności operacyjnej	34,9%	35,2%	36,7%	39,6%
Koszty / dochody	45,4%	45,2%	44,4%	43,7%
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – WYBRANE POZYCJE				
				(mln zł)
Suma bilansowa	183 298,5	171 462,9	185 465,6	174 214,9
Finansowanie działalności klientów ^(*)	137 428,8	129 429,4	132 300,4	122 663,2
Zobowiązania wobec klientów ^(**)	142 854,7	135 222,6	145 397,8	136 379,7
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane	6 010,0	2 435,9	4 028,6	1 523,0
Kapitały	22 000,3	22 268,4	23 267,8	22 911,9
WSKAŹNIKI STRUKTURY SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ				
Finansowanie działalności klientów ^(*) / suma bilansowa	75,0%	75,5%	71,3%	70,4%
Papiery wartościowe / suma bilansowa	15,6%	15,8%	20,8%	20,6%
Depozyty ^(***) / suma bilansowa	81,2%	80,3%	80,6%	79,2%
Finansowanie działalności klientów ^(*) / depozyty ^(***)	92,3%	94,0%	88,5%	88,9%
Kapitały / suma bilansowa	12,0%	13,0%	12,5%	13,2%
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	17,0%	16,5%	17,1%	17,6%
ZATRUDNIENIE I SIĘĆ				
Liczba zatrudnionych	16 906	17 381	17 339	17 757
Liczba placówek	849	917	851	928
Liczba bankomatów	1 709	1 761	1 745	1 761

(*) Łącznie z należnościami od klientów z tytułu leasingu, niekwotowanymi papierami wartościowymi oraz z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

(**) Z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

(***) Depozyty obejmują: zobowiązania wobec klientów, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane.

Uwaga: Od 2017 r. dane finansowe uwzględniają wyniki Pioneer Pekao Investment Management S.A i Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o. za 11 miesięcy 2017 r. metodą praw własności i wyniki grudnia 2017 r. w ramach konsolidacji metodą pełną.

Dane z rachunku zysków i strat przedstawione w powyższej tabeli oraz w pozostałych notach do Sprawozdania z działalności zostały przedstawione zgodnie z wersją prezentacyjną rachunku zysków i strat, która różni się od wersji pełnej prezentowanej w Sprawozdaniu Finansowym Grupy. Uzgodnienie wersji prezentacyjnej rachunku zysków i strat do wersji pełnej znajduje się w pkt 6.8 Sprawozdania z działalności Grupy.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

2. Wybrane dane i wskaźniki finansowe Banku Pekao S.A.

W dniu 1 stycznia 2018 roku Bank przyjął do stosowania Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 „Instrumenty Finansowe” (dalej „MSSF 9”). Bank podjął decyzję, aby skorzystać z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny (w tym z tytułu utraty wartości).

	3 KWARTAŁY 2018	3 KWARTAŁY 2017	2017	2016
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT- WYBRANE POZYCJE (mln zł)				
Dochody z działalności operacyjnej	5 529,8	5 175,9	7 085,3	7 036,0
Koszty z działalności operacyjnej	(2 356,7)	(2 237,1)	(3 024,5)	(2 991,4)
Zysk operacyjny brutto	3 173,1	2 938,8	4 060,8	4 044,6
Zysk brutto	2 153,2	1 928,2	2 727,8	2 863,2
Zysk netto	1 650,8	1 472,5	2 088,1	2 278,4
WSKAŹNIKI ZYSKOWNOŚCI				
Zwrot na średnim kapitale (ROE)	10,2%	9,0%	9,6%	10,1%
Zwrot z aktywów (ROA)	1,24%	1,18%	1,24%	1,40%
Marża odsetkowa	2,85%	2,79%	2,77%	2,76%
Dochody nieodsetkowe / dochody z działalności operacyjnej	30,2%	32,1%	34,0%	37,5%
Koszty / dochody	42,6%	43,2%	42,7%	42,5%
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – WYBRANE POZYCJE (mln zł)				
Suma bilansowa	177 494,5	168 364,1	182 077,0	170 988,9
Finansowanie działalności klientów ^(*)	131 400,0	126 120,7	128 873,2	119 033,6
Zobowiązania wobec klientów ^(**)	143 371,6	135 474,7	146 109,9	136 629,9
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz zobowiązania podporządkowane	2 417,9	1 114,1	2 727,2	300,9
Kapitały	21 094,3	21 689,5	22 258,5	22 282,6
WSKAŹNIKI STRUKTURY SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ				
Finansowanie działalności klientów ^(*) / suma bilansowa	74,0%	74,9%	70,8%	69,6%
Papiery wartościowe / suma bilansowa	16,0%	15,9%	21,1%	20,8%
Depozyty ^(***) / suma bilansowa	82,1%	81,1%	81,7%	80,1%
Finansowanie działalności klientów ^(*) / depozyty ^(***)	90,1%	92,3%	86,6%	86,9%
Kapitały / suma bilansowa	11,9%	12,9%	12,2%	13,0%
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	18,0%	17,0%	18,4%	18,2%
ZATRUDNIENIE I SIĘĆ				
Liczba zatrudnionych	14 674	15 551	15 316	15 882
Liczba placówek	849	917	851	928
Liczba bankomatów	1 709	1 761	1 745	1 761

(*) Łącznie z niekwotowanymi papierami wartościowymi oraz z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

(**) Z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

(***) Depozyty obejmują zobowiązania wobec klientów oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

3. Podsumowanie wyników

Zysk netto Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. przypadający na akcjonariuszy Banku w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 1 537,9 mln zł i był wyższy o 83,9 mln zł, tj. 5,8% od zysku netto pro-forma^(*) osiągniętego w 3 kwartałach 2017 r.

Dzięki efektywnej działalności komercyjnej Grupy w III kwartale 2018 r. odnotowano znaczący wzrost wolumenów kredytowych zarówno w obszarze kredytów klientów detalicznych (o 10,4% r/r) jak i w obszarze kredytów korporacyjnych (o 5,3% r/r). Wzrost akcji kredytowej był sfinansowany przez depozyty detaliczne rosnące o 8,8% r/r oraz depozyty korporacyjne rosnące o 1,8% r/r.

Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 17,0% na koniec września 2018 r. i był wyższy (o 0,5 p.p.) niż na koniec września 2017 r.

Solidną strukturę płynnościową Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. odzwierciedla relacja kredytów netto do depozytów w wysokości 92,3% na koniec września 2018 r. Pozwala to, w powiązaniu z wysokim poziomem kapitałów, na dalszy solidny i stabilny rozwój działalności Grupy.

Główne pozycje rachunku zysków i strat

Dochody z działalności operacyjnej Grupy osiągnięte w 3 kwartałach 2018 r. wyniosły 5 713,5 mln zł i były wyższe o 5,3% r/r od dochodów pro-forma w 3 kwartałach 2017 r. przy następujących trendach:

- Wynik z tytułu odsetek, dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności razem, osiągnięty w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 3 719,2 mln zł i był wyższy o 293,3 mln zł tj. 8,6% w porównaniu z wynikiem pro-forma osiągniętym w 3 kwartałach 2017 r. głównie dzięki wyższemu wolumenowi, zarówno kredytów jak i depozytów oraz wyższej marży.
- Wynik pozaodsetkowy osiągnięty w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 1 994,3 mln zł i był niższy o 3,4 mln zł tj. 0,2% w porównaniu do wyniku pro-forma w 3 kwartałach 2017 r., z wynikiem z tytułu prowizji i opłat (łącznie z prowizjami z tytułu marży na transakcjach walutowych z klientami) niższym o 1,9% w porównaniu do 3 kwartałów 2017 r., głównie ze względu na niższe prowizje związane z działalnością kredytową i kartową.

Koszty z działalności operacyjnej w 3 kwartałach 2018 r. wyniosły 2 596,7 mln zł. Były one wyższe o 141,5 mln zł tj. 5,8% w porównaniu do kosztów pro-forma w 3 kwartałach 2017 r., ze względu na wyższe koszty osobowe (w tym głównie z uwagi na koszty w wysokości około 50 mln zł związane z Programem Dobrowolnych Odejść - PDO, skierowanym do pracowników Banku nabywających w 2018 r. uprawnienia emerytalne) oraz pozostałe koszty administracyjne (w tym głównie związane z marketingiem). Koszty z działalności operacyjnej bez kosztów PDO były wyższe o 91,9 mln zł tj. 3,7% w porównaniu do kosztów pro-forma w 3 kwartałach 2017 r.

Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych za 3 kwartały 2018 r. wyniosły 234,8 mln zł i były niższe o 11,6 mln zł tj. 4,7% niż w 3 kwartałach 2017 r., ze względu na niższą roczną opłatę na rzecz funduszu przymusowej restrukturyzacji.

Dnia 1 lutego 2016 r. Ustawą o podatku od niektórych instytucji finansowych został wprowadzony podatek od niektórych instytucji finansowych. W 3 kwartałach 2018 r. podatek ten wyniósł 417,8 mln zł i był wyższy o 34,4 mln zł, tj. 9,0% niż w 3 kwartałach 2017 r.

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe Grupy osiągnięty w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 406,1 mln zł i był wyższy o 37,6 mln zł tj. 10,2% niż w 3 kwartałach 2017 r.

(*) W celu zapewnienia porównywalności osiągniętych wyników dane dotyczące rachunku zysków i strat za 3 kwartały 2017 r. zostały zaprezentowane jako pro-forma, tj. uwzględniają pełną konsolidację wyników spółek Pekao Investment Management S.A. (d. Pioneer Pekao Investment Management S.A.) oraz Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o., nabytych w dniu 11 grudnia 2017 roku.

Jednocześnie Grupa podjęła decyzję, aby skorzystać z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny (w tym z tytułu utraty wartości).

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Wolumeny

Kredyty i pożyczki według wartości nominalnej na koniec września 2018 r. wyniosły 143 035,4 mln zł i były wyższe o 8 774,5 mln zł tj. 6,5% niż na koniec września 2017 r. z wolumenami kredytów detalicznych rosnącymi o 10,4% r/r i wolumenami kredytów korporacyjnych rosnącymi o 5,3% r/r.

Zobowiązania wobec klientów Grupy, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych razem na koniec września 2018 r. wyniosły 148 864,7 mln zł i były wyższe o 11 206,2 mln zł tj. 8,1% niż na koniec września 2017 r. z wolumenami depozytów detalicznych rosnącymi o 8,8% r/r i wolumenami depozytów korporacyjnych rosnącymi o 1,8% r/r.

Aktywa netto funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Pekao TFI S.A. (d. Pioneer Pekao TFI S.A.) na koniec września 2018 r. wyniosły 19 534,3 mln zł i były wyższe o 1 639,0 mln zł, tj. 9,2% w porównaniu do końca września 2017 r.

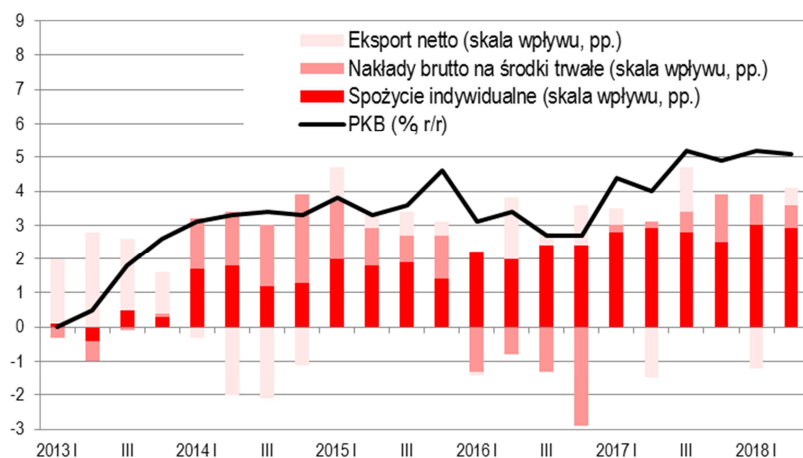
Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

4. Zewnętrzne warunki działania

Wzrost gospodarczy

W II kwartale 2018 roku tempo wzrostu gospodarczego wyniosło 5,1% r/r, wobec wzrostu o 5,2% r/r w I kwartale 2018 roku. Dane skorygowane o wpływ czynników sezonowych wskazują na spowolnienie tempa wzrostu PKB do 1,0% kw/kw z 1,6% kw/kw w I kwartale 2018 roku. Popyt krajowy wzrósł o 4,6% r/r, wobec wzrostu o 6,8% r/r w I kwartale 2018 roku, natomiast wymiana handlowa z zagranicą miała pozytywny wkład do rocznego tempa wzrostu PKB w wysokości 0,5 p.p. Głównym motorem wzrostu pozostawało spożycie gospodarstw domowych, które zwiększyło się o 4,9% r/r, po wzroście o 4,8% r/r w poprzednim kwartale. Szybkemu wzrostowi konsumpcji sprzyja wzrost dochodów gospodarstw domowych z pracy oraz wzrost świadczeń społecznych. W II kwartale 2018 roku tempo wzrostu inwestycji wyhamowało do 4,5% r/r, z 8,1% r/r w I kwartale 2018 roku. W dalszym ciągu dynamicznie rosły inwestycje publiczne oraz nakłady dużych i średnich przedsiębiorstw, natomiast aktywność inwestycyjna małych przedsiębiorstw była niska.

Ostatnie spadki wskaźników wyprzedzających koniunktury sugerują spowolnienie tempa wzrostu aktywności gospodarczej w II połowie 2018 roku. Wskaźnik managerów logistyki (PMI) wskazuje na spadek nowych zamówień, w szczególności zamówień eksportowych w Polskim przemyśle. W 2018 roku oczekuje się wzrostu gospodarczego na poziomie 4,8%.

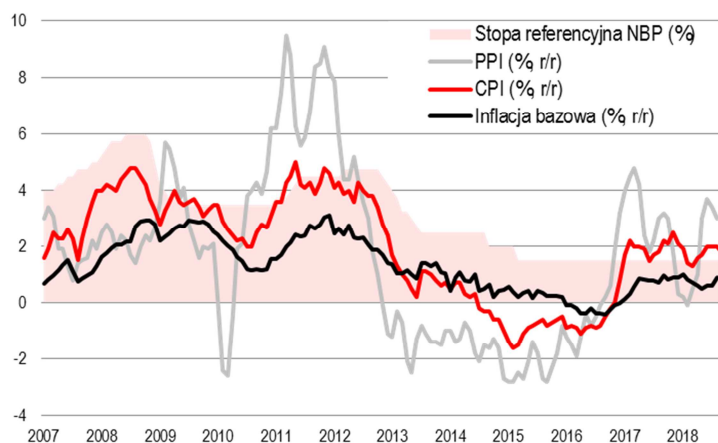

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Inflacja i polityka pieniężna

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) wynika, że we wrześniu 2018 roku inflacja CPI wyniosła 1,9% r/r i dziesiąty miesiąc z rzędu kształtowała się poniżej celu Narodowego Banku Polskiego (NBP) (2,5%, +/- 1,0 p.p.). Do wzrostu cen w czerwcu w ujęciu rocznym w największym stopniu przyczyniły się wyższe ceny transportu (wzrost o 7,0% r/r) oraz żywności (2,3% r/r), których wkład do wzrostu CPI wyniósł odpowiednio 0,60 p.p. i 0,52 p.p. W III kwartale 2018 roku ceny konsumpcyjne wzrosły o 2,0% r/r, po wzroście o 1,8% r/r w II kwartale 2018 roku.

W III kwartale 2018 roku Rada Polityki Pieniężnej (RPP) utrzymała stopy procentowe bez zmian i na koniec września 2018 roku stopa referencyjna NBP wyniosła 1,50%, a stopa lombardowa 2,50%. W ocenie RPP w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej inflacja utrzyma się w pobliżu celu inflacyjnego, a obecny poziom stóp procentowych sprzyja utrzymaniu polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu oraz pozwala zachować równowagę makroekonomiczną.

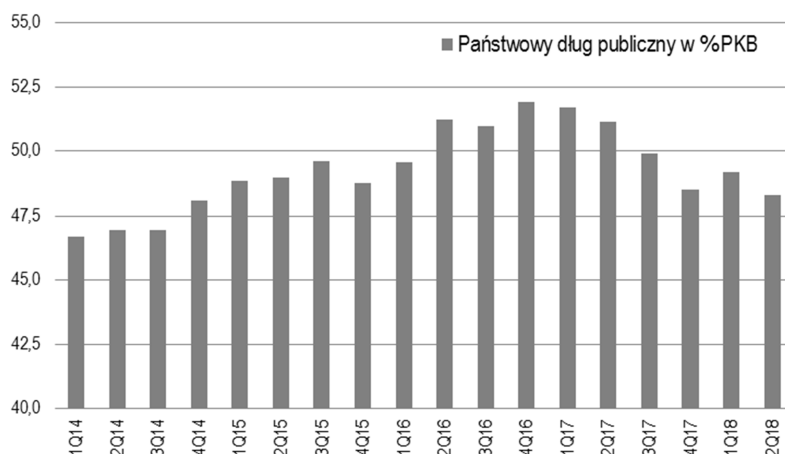

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Polityka fiskalna

Po wrześniu 2018 roku budżet państwa w ujęciu kasowym zamknął się nadwyżką w wysokości 3,2 mld zł, wobec ustalonego w ustawie budżetowej limitu deficytu na 2018 rok w wysokości 41,5 mld zł. W pierwszych dziewięciu miesiącach 2018 roku dochody budżetowej wyniosły 272,9 mld zł (76,7% rocznego planu) i były o 10,6 mld zł (4,0%) wyższe niż w analogicznym okresie 2017 roku. W tym samym okresie wydatki budżetowe ukształtowały się na poziomie 269,7 mld zł (67,9% rocznego planu), co oznacza wzrost o 11,2 mld zł (4,3%) względem pierwszych trzech kwartałów 2017 roku. Po wrześniu dochody z podatku od towarów i usług (VAT) były o 5,5 mld zł (4,7%) wyższe niż w okresie pierwszych trzech kwartałów 2017 roku, dochody z akcyzy wzrosły o 2,4 mld zł (4,7%), wpływy z podatku od osób fizycznych (PIT) o 5,2 mld zł (13,9%), dochody z podatku od osób prawnych o 3,7 mld zł (16,6%). Po stronie wydatków wyraźnie niższa (5,4 mld zł) niż w pierwszych dziewięciu miesiącach ubiegłego roku była dotacja dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) z uwagi na wysoką dynamikę wpływów ze składek na ubezpieczenia społeczne dzięki wzrostowi płac i zatrudnienia. Zwiększyły się natomiast koszty obsługi zadłużenia skarbu państwa (o 5,9 mld zł).

W II kwartale 2018 roku deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych (*general government*) wyniósł 2,5 mld zł, wobec deficytu na poziomie 8,6 mld zł w analogicznym kwartale 2017 roku. W ujęciu dwunastomiesięcznym deficyt sektora *general government* obniżył się do 0,7% PKB z 1,0% PKB w I kwartale 2018 roku. Na koniec II kwartału 2018 roku państwowy dług publiczny wyniósł 985,2 mld zł i był o 4,1 mld zł niższy niż na koniec I kwartału bieżącego roku. Zadłużenie krajowe obniżyło się w II kwartale 2018 roku o 3,6 mld zł, a zadłużenie zagraniczne o 0,5 mld zł. W relacji do PKB państwowy dług publiczny obniżył się z 49,2% PKB na koniec I kwartału 2018 roku do 48,4% PKB na koniec II kwartału. Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrósł z 1 031,4 mld zł (51,3% PKB) na koniec I kwartału 2018 roku, do 1 032,0 mld zł (50,7% PKB) na koniec II kwartału 2018 roku.

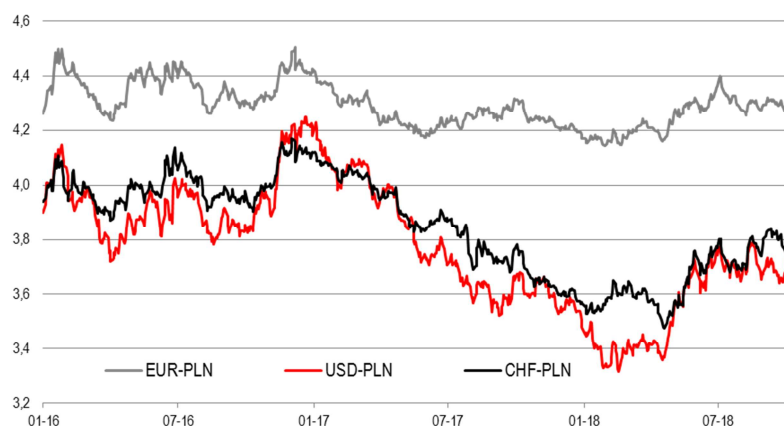

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Kurs walutowy

W III kwartale 2018 roku dolar amerykański względem euro pozostał na podwyższonych poziomach ustanowionych pod koniec poprzedniego kwartału, a kurs EUR-USD konsolidował w wąskim przedziale zmienności 1,1575-1,1750. Głównym powodem silnego dolara amerykańskiego było stale rosnące ryzyko przyspieszenia cyklu zacieśnienia polityki pieniężnej przez Rezerwę Federalną w porównaniu do łagodnego podejścia Europejskiego Banku Centralnego (EBC) w kwestii normalizacji stóp procentowych. We wrześniu Fed podniósł stopy procentowe o kolejne 25 p.b., a kolejna podwyżka jest bardzo prawdopodobna w grudniu. Ożywienie w USA trwa, podczas gdy wskaźniki wyprzedzające wskazują na stopniowe wyhamowanie koniunktury w strefie euro. W połowie sierpnia USD wyłamał się na dwa tygodnie z kanału konsolidacji umacniając się w stosunku do EUR do najwyższego poziomu od połowy 2017 roku (1,1340). Przyczyną aprecjacji dolara był kryzys walutowy w Turcji oraz zaniepokojenie EBC tym, że europejskie banki mogą mieć dużą ekspozycję właśnie na Turcję. Po kilkutygodniowej poprawie nastrojów i umocnieniu euro pod koniec III kwartału 2018 roku, wycenie wspólnej waluty zaczął ciążyć kryzys budżetowy we Włoszech. W perspektywie do końca roku niezmiennie oczekuje się spadku EUR-USD w stronę 1,14 w otoczeniu rosnącej dywergencji stóp procentowych przez Fed oraz EBC.

W III kwartale 2018 roku złoty zachowywał się względnie stabilnie pomimo zawirowań w zewnętrznym otoczeniu rynkowym. Po silnym osłabieniu złotego pod koniec II kwartału 2018 roku, kiedy to złoty znalazł się w okolicy najsłabszych poziomów od stycznia 2017 roku (4,41/EUR), złoty poddał się korekcie wywołanej m.in. umocnieniem dolara na szerokim rynku i zakotwiczył w przedziale konsolidacji 4,26-4,31/EUR. Ze względu na silnego dolara i utrzymywanie się gorszych nastrojów względem rynków wschodzących kurs USD-PLN utrzymywał się na wysokich poziomach w całym kwartale w okolicach 3,70. Wahania złotego pozostaną w dalszym ciągu mocno uzależnione od rozwoju sytuacji na rynkach międzynarodowych. W dłuższym horyzoncie notowania złotego wspierane będą przez wciąż solidne perspektywy gospodarcze w Polsce.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Sektor bankowy

Według danych Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), w okresie pierwszych ośmiu miesięcy 2018 roku zysk netto sektora bankowego wyniósł 10,4 mld zł i był o 11,7% wyższy w porównaniu z analogicznym okresem 2017 roku.

W okresie styczeń-sierpień 2018 całkowite przychody operacyjne netto banków wzrosły o 6,2% w porównaniu z analogicznym okresem 2017 roku. Złożył się na to wzrost wyniku z tytułu odsetek o 8,6%, spadek wyniku z tytułu opłat i prowizji o 4,2% oraz wzrost pozostałych przychodów o 11,8%.

Koszty działania banków zwiększyły się w okresie styczeń-sierpień o 5,8% r/r, a koszty ryzyka (rezerwy i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów) wzrosły o 4,8% r/r.

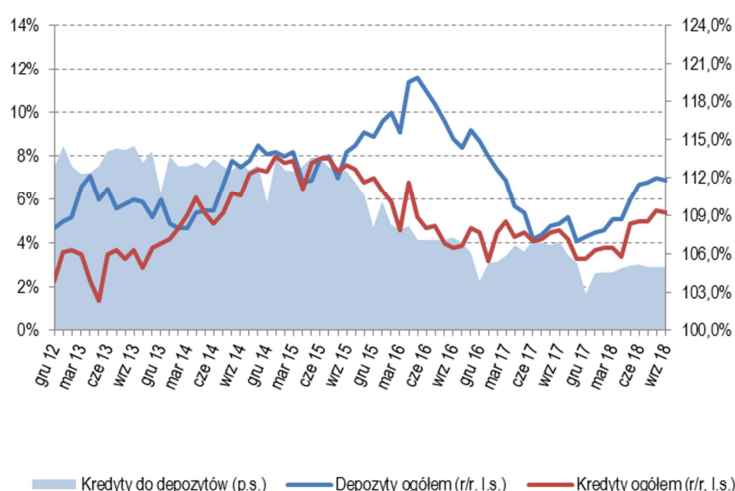
Suma aktywów sektora bankowego wyniosła na koniec sierpnia 2018 roku 1 846 mld zł i była o 5,8% wyższa w porównaniu z końcem sierpnia 2017 roku. Suma należności od sektora niefinansowego zwykłała o 5,1% r/r, a suma depozytów od tego sektora wzrosła o 7,4%.

Według danych NBP, wartość kredytów gospodarstw domowych na koniec września 2018 roku była o 5,3% wyższa w porównaniu z końcem września 2017 roku. Dynamika odbiła nieco w stosunku do poziomów z przełomu roku, a to za sprawą wysokiego zainteresowania kredytami mieszkaniowymi oraz konsumpcyjnymi. To pochodna korzystnej sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych oraz panującego w nich optymizmu.

Wartość należności przedsiębiorstw we wrześniu była wyższa o 5,4% r/r. W tym przypadku relatywnie niski wzrost jest pochodną braku ożywienia w zakresie inwestycji małych i średnich firm prywatnych.

Wartość depozytów gospodarstw domowych na koniec września 2018 roku była o 7,8% wyższa w porównaniu z końcem września 2017 roku. W nieco wolniejszym tempie rosła wartość depozytów przedsiębiorstw – o 6,0% r/r. W obu przypadkach dynamika była wyraźnie wyższa niż na początku roku.

Kredyty i depozyty ogółem

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

5. Uwarunkowania wewnętrzne

5.1 Opis Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A.

Skład Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. przedstawiony jest w Notach objaśniających do Śródrocznego Skróconego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.

5.2 Zmiany w Grupie

Zmiany nazw Spółek

W dniu 16 stycznia 2018 roku sąd rejestrowy dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS zmiany Statutu Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. wynikającej z uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki nr 38/2017 podjętej w dniu 9 listopada 2017 roku, w tym w zakresie zmiany nazwy Spółki, która obecnie brzmi Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne Spółka Akcyjna (d. Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne Spółka Akcyjna).

W dniu 15 lutego 2018 roku sąd rejestrowy dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS zmiany Statutu Pioneer Pekao Investment Management S.A. wynikającej z uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki podjętej w dniu 20 grudnia 2017 roku, w tym w zakresie zmiany nazwy Spółki, która obecnie brzmi Pekao Investment Management S.A.

Przeniesienie zarządzania funduszami Pekao OFE i DFE Pekao

W dniu 24 kwietnia 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgody na przejęcie przez PTE PZU S.A. zarządzania Pekao Otwartym Funduszem Emerytalnym (Pekao OFE) oraz Dobrowolnym Funduszem Emerytalnym Pekao (DFE Pekao), zarządzanymi wcześniej przez Pekao PTE S.A. W wyniku tej decyzji od dnia 19 maja 2018 roku PTE PZU S.A. przejęło zarządzanie funduszami Pekao OFE i DFE Pekao.

W dniu 1 czerwca 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Pekao PTE S.A. podjęło uchwałę o rozwiązaniu Spółki oraz otwarciu z tym dniem jej likwidacji. Obecnie Spółka działa pod nazwą Pekao PTE S.A. w likwidacji.

Podwyższenie kapitału Spółki

W dniu 4 czerwca 2018 roku Sąd Rejonowy zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego spółki Pekao Financial Services Sp. z o.o., związane z transakcją przejęcia przez Spółkę, w trybie art. 529 § 1 pkt. 4 Kodeksu Spółek Handlowych (podział poprzez wydzielenie) zorganizowanej części przedsiębiorstwa wydzielonej z PZU Centrum Operacji S.A., obejmującej działalność agenta transferowego.

Na skutek powyższego został ujawniony w KRS nowy wspólnik Spółki, PZU S.A., który objął udziały w podwyższonym kapitale zakładowym w liczbie 4 534 o łącznej wartości 2 267 000 zł. Obecnie kapitał zakładowy Spółki wynosi 6 767 000 zł. Bank Pekao S.A. posiada 66,50% w głosach i kapitałach Spółki, natomiast PZU S.A. 33,50%.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

5.3 Zmiany w składzie organów statutowych Banku

Rada Nadzorcza

Na dzień 30 września 2018 roku skład Rady Nadzorczej Banku Pekao S.A. nie uległ zmianie w stosunku do zaprezentowanego na dzień 31 grudnia 2017 roku i przedstawia się następująco:

30.09.2018	31.12.2017
Paweł Surówka Przewodniczący Rady Nadzorczej	Paweł Surówka Przewodniczący Rady Nadzorczej
Joanna Błaszczuk Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej	Joanna Błaszczuk Wiceprzewodnicząca Rady Nadzorczej
Stanisław Ryszard Kaczoruk Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Stanisław Ryszard Kaczoruk Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Paweł Stopczyński Sekretarz Rady Nadzorczej	Paweł Stopczyński Sekretarz Rady Nadzorczej
Sabina Bigos-Jaworowska Członek Rady Nadzorczej	Sabina Bigos-Jaworowska Członek Rady Nadzorczej
Justyna Głębiowska-Michalak Członek Rady Nadzorczej	Justyna Głębiowska-Michalak Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Janas Członek Rady Nadzorczej	Grzegorz Janas Członek Rady Nadzorczej
Michał Kaszyński Członek Rady Nadzorczej	Michał Kaszyński Członek Rady Nadzorczej
Marian Majcher Członek Rady Nadzorczej	Marian Majcher Członek Rady Nadzorczej

Zarząd Banku

Na dzień 30 września 2018 roku skład Zarządu Banku Pekao S.A. uległ zmianie w stosunku do zaprezentowanego na dzień 31 grudnia 2017 roku i przedstawia się następująco:

30.09.2018	31.12.2017
Michał Krupiński Prezes Zarządu Banku	Michał Krupiński Prezes Zarządu Banku
Roksana Ciurysek-Gedir Wiceprezes Zarządu Banku	Andrzej Kopyrski Wiceprezes Zarządu Banku
Andrzej Kopyrski Wiceprezes Zarządu Banku	Tomasz Kubiak Wiceprezes Zarządu Banku
Tomasz Kubiak Wiceprezes Zarządu Banku	Michał Lehmann Wiceprezes Zarządu Banku
Michał Lehmann Wiceprezes Zarządu Banku	Marek Lusztyn Wiceprezes Zarządu Banku
Marek Lusztyn Wiceprezes Zarządu Banku	Tomasz Styczyński Wiceprezes Zarządu Banku
Tomasz Styczyński Wiceprezes Zarządu Banku	Marek Tomczuk Wiceprezes Zarządu Banku
Marek Tomczuk Wiceprezes Zarządu Banku	

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

5.4 Kapitał zakładowy i struktura akcjonariatu Banku

Kapitał zakładowy Banku na dzień 30 września 2018 roku wyniósł 262 470 034 zł, dzielił się na 262 470 034 akcje i nie uległ zmianie do dnia przekazania raportu.

Wszystkie istniejące akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela. Nie istnieje jakiegokolwiek zróżnicowanie akcji w zakresie związanych z nimi praw. Nie istnieją szczególne przywileje i ograniczenia związane z istniejącymi akcjami. Prawa i obowiązki związane z akcjami są określone w przepisach Kodeksu spółek handlowych oraz w innych przepisach prawa.

Akcyonariusze Banku Pekao S.A. posiadający bezpośrednio lub pośrednio, poprzez podmioty zależne, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku:

NAZWA AKCJONARIUSZA	LICZBA AKCJI I GŁOSÓW NA WZ	UDZIAŁ W KAPITALE ZAKŁADOWYM I OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WZ	LICZBA AKCJI I GŁOSÓW NA WZ	UDZIAŁ W KAPITALE ZAKŁADOWYM I OGÓLNEJ LICZBIE GŁOSÓW NA WZ
	NA DZIEŃ PRZEKAZANIA RAPORTU ZA III KWARTAŁ 2018		NA DZIEŃ PRZEKAZANIA RAPORTU ZA I PÓŁROCZE 2018	
Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A.	52 494 007	20,00%	52 494 007	20,00%
Polski Fundusz Rozwoju S.A.	33 596 166	12,80%	33 596 166	12,80%
UniCredit S.p.A.	16 430 000	6,26%	16 430 000	6,26%
Nationale-Nederlanden Powszechno Towarzystwo Emerytalne S.A.	13 357 769	5,09%	13 357 769	5,09%
Pozostali akcyonariusze (poniżej 5%)	146 592 092	55,85%	146 592 092	55,85%
Razem	262 470 034	100,00%	262 470 034	100,00%

W raporcie bieżącym nr 8/2018 Zarząd Banku Pekao S.A. poinformował, że w dniu 8 czerwca 2018 roku Bank otrzymał od Nationale-Nederlanden Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego S.A. (NN PTE), zawiadomienie o zmianie udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Zgodnie z informacjami zawartymi w zawiadomieniu NN PTE, w wyniku nabycia akcji Banku w transakcjach na GPW w Warszawie, rozliczonych w dniu 4 czerwca 2018 roku, zarządzane przez NN PTE fundusze: Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (OFE) oraz Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny (DFE) zwiększyły stan posiadania akcji Banku powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Po rozliczeniu transakcji w dniu 4 czerwca 2018 roku na rachunkach papierów wartościowych OFE i DFE znajdowało się 13 357 769 akcji Banku, co stanowi 5,09% kapitału zakładowego Banku. Akcje te uprawniają do 13 357 769 głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku, co stanowi 5,09% ogólnej liczby głosów.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

5.5 Oceny wiarygodności finansowej

5.5.1 Oceny wiarygodności finansowej Banku Pekao S.A.

Bank Pekao S.A. współpracuje z trzema wiodącymi agencjami ratingowymi: Fitch Ratings, S&P Global Ratings oraz Moody's Investors Service. W przypadku dwóch pierwszych agencji oceny przygotowywane są na zlecenie Banku, na podstawie zawartych umów, natomiast z agencją ratingową Moody's Investors Service Bank nie posiada zawartej umowy, a ocena przeprowadzana jest na podstawie publicznie dostępnych informacji oraz spotkań przeglądowych.

Na dzień 30 września 2018 roku oceny wiarygodności finansowej Banku Pekao S.A. były następujące:

FITCH RATINGS ⁽¹⁾	BANK PEKAO S.A.	POLSKA
Ocena długoterminowa emitenta (IDR)	A-	A-
Perspektywa	Negatywna	Stabilna
Ocena krótkoterminowa emitenta (IDR)	F2	F2
Ocena viability	a-	-
Ocena wsparcia	5	-
Minimalna ocena wsparcia	Brak wsparcia	-
S&P GLOBAL RATINGS	BANK PEKAO S.A.	POLSKA ⁽²⁾
RATING KREDYTOWY EMITENTA (ICR)		
Ocena długookresowa w walutach obcych	BBB+	BBB+
Ocena długookresowa w walucie krajowej	BBB+	A-
Ocena krótkookresowa w walutach obcych	A-2	A-2
Ocena krótkookresowa w walucie krajowej	A-2	A-2
Ocena samodzielna (Stand-alone)	bbb	-
Perspektywa	Stabilna	Pozytywna
Rating Kontrahenta w przypadku procesu przymusowej restrukturyzacji (RCR) ⁽³⁾ ⁽⁴⁾		
Ocena długoterminowa zobowiązań w walutach obcych	BBB+	-
Ocena długoterminowa zobowiązań w walucie krajowej	BBB+	-
Ocena krótkoterminowa zobowiązań w walutach obcych	A-2	-
Ocena krótkoterminowa zobowiązań w walucie krajowej	A-2	-
MOODY'S INVESTORS SERVICE (OCENY NIEZAMAWIANE PRZEZ BANK)	BANK PEKAO S.A.	POLSKA
Ocena długoterminowa depozytów w walutach obcych	A2	A2
Ocena krótkoterminowa depozytów	Prime-1	Prime-1
Baseline Credit Assessment	baa1	-
Długoterminowa ocena ryzyka kredytowego kontrahenta	A1(cr)	-
Krótkoterminowa ocena ryzyka kredytowego kontrahenta	Prime-1(cr)	-
Perspektywa	Stabilna	Stabilna

⁽¹⁾ W dniu 17 października 2018 roku Fitch Ratings dokonała zmian następujących ocen ratingowych Banku Pekao S.A.:

Ocenę długoterminową IDR z "A-" na "BBB+"

Perspektywę długoterminowej oceny IDR z "Negatywnej" na „Stabilną”

Viability Rating (VR) z "a-" na "bbb+";

Pozostałe oceny Banku Fitch Ratings potwierdziła na niezmiennych poziomach.

⁽²⁾ W dniu 12 października 2018 r. S&P Global Ratings dokonała zmian następujących ocen ratingowych Polski:

Długoterminową w walutach obcych z "BBB+" na "A-"

Długoterminową w walucie krajowej z "A-" na "A"

Perspektywę ocen długoterminowych w walucie krajowej i zagranicznych z „Pozytywnej” na „Stabilną”

⁽³⁾ W dniu 16 lipca 2018 r. S&P Global Ratings wprowadziła nową kategorię ocen ratingowych "Rating kontrahenta w przypadku procesu przymusowej restrukturyzacji (RCR)"

⁽⁴⁾ W dniu 15 października 2018 r. S&P Global Ratings potwierdziła oceny Banku Pekao S.A. wchodzące w skład Ratingu Kredytowego Emitenta (ICR) i równocześnie podwyższyła ocenę długookresową Banku w ramach „Ratingu kontrahenta w przypadku procesu przymusowej restrukturyzacji (RCR)” z "BBB+" do "A-". Rating krótkoterminowych zobowiązań w ramach RCR dla Banku utrzymano na poziomie "A-2".

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

5.5.2 Oceny wiarygodności finansowej Pekao Banku Hipotecznego S.A.

Na koniec września 2018 roku listy zastawne emitowane przez Pekao Bank Hipoteczny S.A., spółkę w 100% zależną od Banku Pekao S.A., posiadały rating „A” przyznany przez międzynarodową agencję ratingową Fitch Ratings.

Wysoka ocena listów oznacza, że Pekao Bank Hipoteczny S.A. ma możliwość emitowania papierów wartościowych o bardzo wysokim poziomie bezpieczeństwa i pozyskiwania długoterminowych środków na działalność kredytową. W powiązaniu ze zmianą ratingu dla Banku Pekao S.A., w dniu 18 października 2018 roku, agencja ratingowa Fitch Ratings dokonała zmian ocen ratingowych dla Pekao Bank Hipoteczny S.A. - ocena długoterminowa IDR została zaktualizowana z A- na BBB+ i perspektywa z „Negatywna” na „Stabilna”. Dnia 22 października 2018 roku, w efekcie niższego ratingu Banku, uległ aktualizacji również rating listów zastawnych Pekao Banku Hipotecznego S.A. z A na A-.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

5.6 Opis dokonań Banku Pekao S.A.

Bank Pekao S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym, oferującym pełny zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadzącym działalność głównie w Polsce. Grupa Kapitałowa Banku Pekao S.A. obejmuje instytucje finansowe działające na rynkach: bankowym, zarządzania aktywami, funduszy emerytalnych, usług maklerskich, doradztwa transakcyjnego, leasingu i faktoringu.

Sieć dystrybucji

Bank udostępnia klientom szeroką sieć dystrybucji z dogodnym rozmieszczeniem placówek i bankomatów w całym kraju.

	30.09.2018	30.09.2017
Liczba placówek	849	917
Liczba własnych bankomatów	1 709	1 761

Na koniec września 2018 roku Bank prowadził 5 876,4 tys. złotych rachunków bieżących, 373,9 tys. rachunków kredytów hipotecznych oraz 669,6 tys. rachunków kredytów Pożyczki Ekspresowej.

	30.09.2018	30.09.2017
Liczba złotych rachunków bieżących ^(*)	5 876,4	5 582,0
w tym pakiety	4 309,0	4 143,4
Liczba rachunków kredytów hipotecznych ^(**)	373,9	349,2
w tym złotych	341,4	315,6
Liczba rachunków kredytów Pożyczki Ekspresowej ^(***)	669,6	619,0

(*) Liczba rachunków łącznie z rachunkami kart przedpłaconych (prepaid).

(**) Rachunki klientów detalicznych.

(***) Pożyczka Ekspresowa, Pożyczka Ekspresowa Biznes.

Klienci indywidualni

Obsługa klientów indywidualnych

W III kwartale 2018 roku Bank Pekao S.A. kontynuował realizację nowej strategii rozwoju na lata 2018-2020 „Siła Polskiego Żubra”. Podstawą wzrostu Banku w obszarze klientów indywidualnych jest istotne zwiększenie tempa wzrostu liczby rachunków m.in. dzięki nowej ofercie i wyróżniającej jakości.

W III kwartale 2018 roku sprzedaż Konta Przekorzystnego, wprowadzonego na początku roku do ofert była o 39% wyższa w porównaniu z analogicznym kwartałem 2017 roku. Po trzech kwartałach 2018 roku sprzedaż ROR wzrosła o 35% w porównaniu z 2017 rokiem. Bank kontynuował promocję Konta Przekorzystnego z kartą wielowalutową skierowaną do osób podróżujących za granicę. Na koniec września 2018 roku sprzedaż kart wielowalutowych wyniosła 324 tys. sztuk i była ponad 5-krotnie wyższa w porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku.

Bank Pekao S.A. umacnia wiodącą pozycję wśród banków pozyskujących młodych klientów. W 2018 roku Bank odnotował dwucyfrową dynamikę wzrostu liczby klientów do 26 roku życia (13,9% r/r). Największy wzrost liczby klientów nastąpił w grupie młodzieży w wieku 13-17 lat (24,4% r/r). Bank obsługuje blisko 200 tys. studentów co przełożyło się na 14% udziału w rynku. We wrześniu 2018 roku Bank rozpoczął kolejną edycję ponad 1 tysiąca akcji edukacyjnych w szkołach i na uczelniach promujących sposoby zarządzania finansami osobistymi z wykorzystaniem cyfrowych usług bankowych.

Od lipca 2018 roku Bank udostępnił klientom bankowości elektronicznej Pekao24 możliwość składania wniosków w ramach nowego rządowego programu „Dobry start” – 300 zł na szkolną wyprawkę a także wniosków w ramach programu Rodzina 500 plus na nowy okres.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Bank Pekao S.A. jest wiodącym bankiem w obsłudze obcokrajowców z 25% udziałem w tym obszarze rynku. Najliczniejszą grupę wśród obcokrajowców korzystających z usług bankowych w Polsce stanowią obywatele Ukrainy, z czego prawie co czwarty jest klientem Banku Pekao S.A. Na początku lipca 2018 roku Bank uatrakcyjnił ofertę dla obywateli Ukrainy, wdrażając aplikację mobilną PeoPay i stronę mobilną m.pekao24.pl w języku ukraińskim. W ramach bankowości mobilnej PeoPay Bank umożliwia klientom sprawdzenie salda rachunku, zrealizowanie przelewu, ale także wymianę walut po preferencyjnych kursach 24/7. Ponadto Bank oferuje obywatelom Ukrainy bezpłatną realizację przelewów w walucie EUR i USD na Ukrainę.

W ramach nowych regulacji prawnych oferta Banku została rozszerzona o „Rachunek Podstawowy”. Oferta skierowana jest do osób, które dotychczas nie posiadały żadnego rachunku bankowego. Bank oferuje bezpłatne prowadzenie rachunku, bezpłatny dostęp do bankowości elektronicznej i darmową obsługę karty.

W lipcu 2018 roku Bank wprowadził do oferty dla klientów zamożnych Konto Świat Premium, który zastąpił poprzednią linię rachunków Premium. Konto Świat Premium to rachunek w ramach którego oferowany jest pełen pakiet produktów i usług bankowych: wysoko oprocentowane dedykowane Konto Oszczędnościowe Premium, złota karta debetowa, bezpłatne rachunki walutowe w 13 walutach, brak opłat za powiadamianie SMS oraz potwierdzenie zmiany stanu salda na rachunku oraz bezpłatne otwarcie i prowadzenie rachunku w Domu Maklerskim Pekao. Dodatkowym atutem oferty jest również brak prowizji za wypłatę gotówki z bankomatów w Polsce i za granicą, a także brak opłat za polecenie przelewu w oddziale, przez konsultanta i za pośrednictwem bankowości elektronicznej.

W III kwartale 2018 roku Bank koncentrował się na promocji kart kredytowych. Klienci mogli otrzymać nowe karty bez opłaty rocznej, a obecni użytkownicy kart mogli skorzystać z zakupów z zerową stawką oprocentowania oraz atrakcyjnych rabatów przy płatnościach kartami. Bank Pekao S.A. obsługuje ponad 700 tys. kart kredytowych oraz kart z odroczonym terminem płatności, wydanych klientom indywidualnym.

Produkty kredytowe

Bank kontynuuje działania mające na celu budowanie pozycji lidera na rynku finansowania dóbr konsumpcyjnych. Na koniec września 2018 roku wzrost portfela pożyczek gotówkowych dla klientów indywidualnych wyniósł 19% r/r. Sprzedaż pożyczek gotówkowych wspierana była atrakcyjną ofertą Pożyczki Ekspresowej, indywidualnymi ofertami kredytowymi z wykorzystaniem narzędzi CRM oraz aktywnym wykorzystaniem kanałów elektronicznych: bankowości mobilnej PeoPay oraz systemu bankowości internetowej Pekao24.

Oferta pożyczki w ramach procesu „na klik”, który umożliwia szybką i w pełni automatyczną procedurę udzielania pożyczki gotówkowej w serwisie internetowym i w aplikacjach mobilnych zarówno na telefon jak i tablet systematycznie zyskuje nowych klientów. W 2018 roku Bank udzielił w ramach procesu „na klik” o 72% więcej pożyczek w porównaniu do 2017 roku. W III kwartale 2018 roku, blisko co trzecia pożyczka udzielana była w tym procesie a wypłata środków następowała w ciągu 30 sekund od akceptacji umowy.

Bank prowadził kampanię reklamową pożyczki gotówkowej w internecie, mediach społecznościach, stacjach radiowych o zasięgu ogólnopolskim, w sieciach największych sklepów, komunikacji miejskiej, placówkach Banku i bankomatów.

W III kwartale 2018 roku Bank po raz kolejny osiągnął wysoki wynik w sprzedaży kredytów hipotecznych, udzielając kredytów na kwotę ponad 2,3 mld zł (wzrost o 10% r/r). Udział rynkowy w nowej sprzedaży kredytów hipotecznych od początku roku wyniósł ponad 19%.

Oferta Banku w zakresie kredytów mieszkaniowych była dostosowywana do zmieniających się warunków rynkowych oraz potrzeb klientów. W III kwartale 2018 roku oferowany przez Bank kredyt hipoteczny był doceniony i wyróżniony w wielu publikacjach i rankingach. Bank zajął II miejsce w kategorii kredyt hipoteczny w największym Plebiscycie „Złoty Bankier” oraz I miejsce w rankingu „Przyjazny Bank NEWSWEEKA 2018” w kategorii bankowość hipoteczna.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Oferta oszczędnościowa, inwestycyjna i ubezpieczeniowa

W III kwartale 2018 roku w zakresie produktów oszczędnościowych Bank aktywnie promował nowe Konto Oszczędnościowe oraz wprowadził do oferty Konto Oszczędnościowe Premium dedykowane klientom Bankowości Osobistej Premium. Klienci mogli skorzystać z promocyjnego oprocentowania środków 3,0% na Koncie Oszczędnościowym do kwoty 20 tys. zł przez okres 12 miesięcy oraz 3,0% na Koncie Oszczędnościowym Premium do kwoty 100 tys. zł przez okres 6 miesięcy.

W 2018 roku depozyty klientów indywidualnych wzrosły o 4,9 mld zł i były wyższe o 7,4% w porównaniu do grudnia 2017 roku, natomiast w porównaniu do września 2017 roku wzrost depozytów wyniósł 6,8 mld zł (10,5% r/r).

W III kwartale 2018 roku Bank wprowadził do oferty nowe produkty inwestycyjne. Ofertę produktów strukturyzowanych rozszerzono o Certyfikat Spółek Finansowych 2 (bazujący na zmianie cen koszyka spółek finansowych) oraz Certyfikat Silny Złoty EUR/PLN (bazujący na zmianie kursu EUR/PLN). W ramach produktów emerytalnych wdrożono IKZE DFE PZU (Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego) zarządzane przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne PZU S.A. (PTE PZU), którego celem jest osiągnięcie stabilnego wzrostu w dłuższym okresie.

W obszarze ubezpieczeń inwestycyjnych ofertę rozszerzono o dobrowolne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi przygotowanymi przez PZU Życie S.A. - Świat Inwestycji Premium. Nowa propozycja uatrakcyjniła ofertę dzięki rozszerzeniu dywersyfikacji portfeli inwestycyjnych i produktów. Po 3 kwartałach 2018 roku łączna sprzedaż produktów inwestycyjnych netto wyniosła ponad 1,4 mld zł (wzrost o 70% r/r).

W III kwartale 2018 roku w kanałach elektronicznych Banku trwała aktywna kampania ubezpieczeń turystycznych PZU oferowanych za pośrednictwem portalu Moje PZU.

Działalność maklerska

Grupa Kapitałowa Banku Pekao S.A. zapewnia klientom szeroki dostęp do usług i produktów rynku kapitałowego w ramach oferty świadczonej przez detaliczne podmioty maklerskie: Dom Maklerski Pekao (Dom Maklerski), podmiot zależny Centralny Dom Maklerski Pekao S.A. (CDM) oraz od dnia 11 grudnia 2017 roku podmiot zależny Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o. (DI Xelion).

Na koniec września 2018 roku detaliczne podmioty maklerskie Grupy prowadziły łącznie 273,1 tys. rachunków inwestycyjnych obsługując 171,5 tys. rachunków z aktywnym dostępem do usług za pośrednictwem kanałów zdalnych w szczególności przez aplikacje internetowe i mobilne. Bezpośrednia obsługa klientów indywidualnych wg stanu na koniec września 2018 roku prowadzona była w ramach ogólnopolskiej sieci obejmującej łącznie 452 placówki świadczące obsługę w zakresie usług maklerskich.

Wartość aktywów klientów detalicznych podmiotów maklerskich Grupy Pekao S.A. na dzień 30 września 2018 roku wyniosła 21,7 mld zł.

W III kwartale 2018 roku działania podmiotów maklerskich koncentrowały się na obsłudze klientów na rynku wtórnym, pozyskiwaniu nowych inwestorów, rozwoju narzędzi i usług a także oferty produktowej, w szczególności świadczonych w kanałach zdalnych.

Podmioty maklerskie Grupy, w zależności od indywidualnych decyzji biznesowych, obsługiwały:

- oferty sprzedaży trzech serii Strukturyzowanych Certyfikatów Depozytowych w ramach Trzeciego Programu Emisji Strukturyzowanych Certyfikatów Depozytowych emitowanych przez Bank Pekao S.A., przyjmując zapisy o łącznej wartości 127 mln zł (Dom Maklerski),
- 3 oferty sprzedaży Certyfikatów Strukturyzowanych lub Inwestycyjnych o łącznej wartości 11,8 mln zł (CDM Pekao),
- 1 ofertę publiczną przyjmując zapisy w ramach IPO na kwotę 10,6 mln zł (Dom Maklerski).

Ponadto Dom Maklerski pełnił funkcję Oferującego dla emisji Certyfikatów Inwestycyjnych PZU FIZ Akord dla serii U.

W ramach realizacji strategii „Siła Polskiego Żubra” Grupa Kapitałowa Banku Pekao S.A. planuje rozpocząć działania w ramach integracji działalności wszystkich podmiotów maklerskich Grupy. Celem tych działań jest zwiększenie jakości i kompleksowości oferowanych produktów i usług oraz poprawa efektywności funkcjonowania podmiotów. Realizacja planowanych działań uwarunkowana jest uzyskaniem wymaganych zgód korporacyjnych oraz regulacyjnych. Przeprowadzenie całego procesu zaplanowane jest do końca pierwszej połowy 2019 roku.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Klienci biznesowi – mikrofirmy

W III kwartale 2018 roku Bank dynamicznie zwiększał udział w segmencie mikroprzedsiębiorstw dzięki wprowadzeniu atrakcyjnej nowej oferty rachunku oraz optymalizacji procesów obsługi. W połowie 2018 roku Bank wprowadził dla mikroprzedsiębiorców jeden rachunek Konto Przekorzystne Biznes w miejsce siedmiu dotychczasowych rachunków. Znacząco skrócono proces otwierania konta oraz uproszczono dokumentację. W III kwartale 2018 roku akwizycja klientów mikro wzrosła o 50% w porównaniu do I kwartału 2018 roku. W III kwartale 2018 roku depozyty klientów biznesowych wzrosły o 0,4 mld zł. W porównaniu do grudnia 2017 roku wzrost wyniósł 0,6 mld zł (9,3%).

We wrześniu 2018 roku Bank Pekao S.A. udostępnił ofertę specjalną dla każdego przedsiębiorcy, który przez ostatni rok nie posiadał terminala płatniczego. W ramach oferty klient może otrzymać do 3 terminali płatniczych bez opłaty za dzierżawę przez 18 miesięcy, zwolnienie z prowizji do kwoty 100 tys. obrotu, a także dodatkowe usługi takie jak: instalacja terminala, serwis czy szkolenie personelu. Ponadto nowy klient, który wraz z otrzymanym terminalem płatniczym otworzy Konto Przekorzystne Biznes, otrzyma bon w wysokości 100 zł.

Sprzedaż terminali płatniczych w III kwartale roku 2018 roku była ponad 3-krotnie wyższa niż w I kwartale 2018 roku i o 6% wyższa od sprzedaży w II kwartale 2018 roku.

Bankowość Prywatna

W III kwartale 2018 roku w Bankowości Prywatnej kontynuowano działania ukierunkowane na akwizycję nowych klientów oraz optymalizację w zakresie zarządzania aktywami przez dotychczasowych klientów. W efekcie tych działań, wartość aktywów wzrosła w III kwartale 2018 roku o ponad 250 mln zł, a wartość aktywów objętych usługą Doradztwa Inwestycyjnego wyniosła 3,2 mld zł na koniec września 2018 roku. Bank konsekwentnie rozszerza ofertę produktową. W III kwartale 2018 roku klientom zaoferowano subskrypcje 6 certyfikatów opartych o 4 różne aktywa bazowe - certyfikaty typu Autocall bez gwarancji kapitału oparte o spółki: AXA (certyfikaty w PLN oraz USD), ArcelorMittal S.A. (PLN), Adidas AG (PLN), oraz certyfikaty ze 100% gwarancją kapitału oparte o indeks STOXX HealthCare (w PLN oraz USD).

Ponadto klientom udostępniono wyspecjalizowany program inwestycyjny Program Sejf+ z Ochroną Kapitału Złoty, oferowany przez TFI PZU S.A. i dystrybuowany przez CDM. Program ten umożliwia inwestowanie w Subfundusz PZU Sejf+, który objęty jest ochroną kapitału w przypadku utrzymania inwestycji w fundusz przez 12, 25 lub 38 miesięcy od nabycia jednostek.

We wrześniu 2018 roku oferta produktowa została rozszerzona o indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi Program Inwestycyjny Multi-Alokacja. Nowy produkt został przygotowany wspólnie z PZU Życie S.A. Oferta inwestycyjna obejmuje 83 fundusze w PLN, EUR i USD wyselekcjonowane, z oferty krajowych towarzystw funduszy inwestycyjnych i zagranicznych firm inwestycyjnych oraz 3 strategie modelowe, dostępne w PLN, zarządzane przez TFI PZU S.A.

Sprzedaż wspierana była inicjatywami z udziałem klientów zamożnych obecnych i potencjalnych oraz przedstawicieli Bankowości Prywatnej, podczas których prowadzone były działania akwizycyjno-relacyjne. Klienci Bankowości Prywatnej mieli możliwość uczestniczenia w wydarzeniach takich jak: sponsorowany przez Bank Turniej Tenisowy Pekao Szczecin Open oraz 12. Festiwal Filmu i Sztuki Dwa Brzegi. Ponadto przedstawiciele Bankowości Prywatnej uczestniczyli w 23 Śląskiej Gali BCC - cyklicznego spotkania osób opiniotwórczych, wybitnych osobowości świata nauki, kultury i sztuki, menadżerów przyczyniających się do rozwoju polskiej gospodarki. We wrześniu 2018 roku Bank Pekao S.A. już po raz kolejny wziął udział w Forum Ekonomicznym w Krynicy uznawanym za największe i najważniejsze, coroczne spotkanie liderów życia politycznego, gospodarczego i społecznego w Europie Środkowej, podczas którego miało także miejsce szereg spotkań z klientami Bankowości Prywatnej Banku. Dla klientów organizowane były również inicjatywy i wydarzenia o charakterze relacyjno-edukacyjnym, mające na celu poszerzenie wiedzy w zakresie inwestycji alternatywnych oraz usług niefinansowych klienti, mieli możliwość uczestnictwa w spotkaniach podczas targów sztuki i antyków Lapada w Londynie.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Bankowość elektroniczna dla klientów indywidualnych

Klienci indywidualni Banku mają do dyspozycji system internetowy Pekao24, który pozwala zrealizować niemal wszystkie operacje możliwe do przeprowadzenia w placówce Banku. Serwis internetowy oraz aplikacja mobilna oferują również dostęp do rachunków maklerskich prowadzonych w Domu Maklerskim.

Klienci Banku mogą korzystać z systemu Pekao24 również poprzez serwis mobilny dostępny przez przeglądarki w telefonach komórkowych. Serwis oprócz przyjaznej nawigacji i intuicyjnej obsługi, oferuje funkcje znane klientom z aplikacji mobilnej na tablety i serwisu internetowego – podsumowania wydatków wg kategorii, możliwość skorzystania z oferty kredytowej „na klik”, przelewy walutowe czy wymianę walut po preferencyjnych kursach. Użytkownik serwisu może także przeglądać kursy walut i korzystać z wygodnego kalkulatora do szybkiego określenia wartości przewalutowania. Serwis pozwala również rozłożyć na raty spłatę zadłużenia karty kredytowej Elastyczna.

Klienci Banku mogą również korzystać z najnowocześniejszej w kraju bankowości mobilnej PeoPay – aplikacji do bankowania i płacenia. Aplikacja PeoPay oferuje nowatorskie na rynku rozwiązania takie jak zatwierdzanie przelewów i płatności biometrią palca i twarzy, płacenie za zakupy internetowe w telefonie bez potrzeby logowania się do bankowości internetowej, skanowanie numeru rachunku z faktur bez konieczności przepisywania do aplikacji. Ponadto aplikacja oferuje możliwość płacenia telefonem za granicą (lub w zagranicznym sklepie internetowym) bezpośrednio z rachunku prowadzonego w walucie bez żadnych dodatkowych opłat i prowizji za przewalutowanie. Aplikacja PeoPay, umożliwia realizację transakcji zarówno w walucie polskiej, jak i wybranych walutach obcych bez przewalutowania, dzięki powiązaniu z odpowiednimi rachunkami walutowymi. Aplikacja PeoPay jest dostępna na urządzenia z systemem operacyjnym Android oraz iOS. Przy użyciu aplikacji można płacić w ponad 647 tys. terminalach zbliżeniowych w kraju (dane NBP na koniec I kwartału 2018 roku), tj. w około 98% wszystkich POS oraz we wszystkich terminalach zbliżeniowych na świecie akceptujących karty Mastercard.

Klienci indywidualni mogą korzystać również z innowacyjnej aplikacji mobilnej dedykowanej na tablety – „Pekao24 na tablety”. Aplikacja, oprócz najważniejszych funkcji transakcyjnych znanych z systemu Pekao24, została wyposażona w narzędzie analizy finansowej, które ułatwia klientom przegląd wpływów i wydatków w ramach posiadanych rachunków. Nowy, uproszczony formularz przelewu oraz zaawansowana wyszukiwarka w historii operacji ułatwiają codzienne korzystanie z rachunku bankowego. Aplikacja „Pekao24 na tablety” jest dostępna na urządzenia z systemem operacyjnym Android oraz iOS.

Bank systematycznie rozszerza zakres funkcji możliwych do zrealizowania poprzez zdalne kanały dostępu. W III kwartale 2018 roku Bank udostępnił klientom bankowości internetowej możliwość składania wniosków w ramach nowego rządowego programu „Dobry start” – 300 zł na szkolną wyprawkę, a także w ramach programu Rodzina 500 plus na nowy okres. Ponadto klienci, którzy posiadają w Banku rachunek prywatny i firmowy zyskali możliwość powiązania rachunków w bankowości internetowej, dzięki czemu podczas jednego logowania mają dostęp do tych rachunków.

Liczba klientów indywidualnych aktywnie korzystających z bankowości mobilnej rośnie z dynamiką 35% r/r.

(w tys.)

	30.09.2018	30.09.2017
Liczba klientów indywidualnych aktywnie korzystających z bankowości elektronicznej Pekao24 na koniec okresu ^(*)	1 998,0	1 803,5
Liczba klientów indywidualnych z dostępem do bankowości mobilnej na koniec okresu ^(**)	1 722,0	1 385,3
Liczba klientów indywidualnych aktywnie korzystających z bankowości mobilnej na koniec okresu ^(***)	1 179,3	876,6

(*) Liczba unikalnych klientów aktywnie korzystających z bankowości elektronicznej, którzy zalogowali się przynajmniej raz w ciągu ostatniego kwartału.

(**) Liczba unikalnych klientów korzystających przynajmniej z jednego z rozwiązań mobilnych: serwisu mobilnego m.pekao24, aplikacji bankowości mobilnej Pekao24 lub aplikacji PeoPay.

(***) Liczba unikalnych klientów aplikacji mobilnych Banku i serwisu mobilnego light m.pekao24.pl, którzy zalogowali się do bankowości mobilnej w ostatnim kwartale (w przypadku korzystania z różnych kanałów mobilnych klient liczony tylko jeden raz).

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Bankowość elektroniczna dla klientów biznesowych

Klienci biznesowi korzystają z systemu PekaoBiznes24 (z rozbudowaną bankowością internetową wraz z w pełni transakcyjną aplikacją mobilną) oraz z systemu Pekao24 dla firm wraz z aplikacją PeoPay. Oba systemy są integralną częścią Konta Przekorzystnego Biznes oraz Pakietów Mój Biznes.

W ramach bankowości elektronicznej Pekao24 dla firm klienci biznesowi mają dostęp do najnowocześniejszej w kraju bankowości mobilnej PeoPay – jednej aplikacji do bankowania i płacenia. Aplikacja PeoPay oferuje nowatorskie na rynku rozwiązania takie jak zatwierdzanie przelewów i płatności biometrią palca i twarzy, płacenie za zakupy internetowe w telefonie bez potrzeby logowania się do bankowości internetowej, płatności BLIK oraz Apple Pay, skanowanie numeru rachunku z faktur bez konieczności przepisywania do aplikacji. Ponadto aplikacja oferuje możliwość płacenia telefonem za granicą (lub w zagranicznym sklepie internetowym) bezpośrednio z rachunku prowadzonego w walucie bez żadnych dodatkowych opłat i prowizji za przewalutowanie.

Od lipca 2018 roku w systemach bankowości elektronicznej udostępniony został mechanizm podzielonej płatności, który umożliwia realizację przelewów z wykorzystaniem środków na rachunku VAT. Od września klienci posiadający w Banku rachunek prywatny i firmowy lub posiadający kilka firm zyskali możliwość podglądu tych rachunków w bankowości internetowej podczas jednego logowania.

Na koniec września 2018 roku 189 tys. użytkowników posiadało dostęp do bankowości elektronicznej, z których 133 tys. korzystało z niej aktywnie.

Na koniec września 2018 roku 44 tys. użytkowników posiadało dostęp do bankowości mobilnej dla firm, z których 27 tys. korzystało z niej aktywnie. Liczba użytkowników z dostępem do bankowości mobilnej zwiększyła się o 20 tys. w porównaniu do końca września 2017 roku.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Małe i średnie firmy

Od początku 2018 roku Bank konsekwentnie realizuje strategię wzrostu w segmencie Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Wsparciem w realizacji tego celu było wyodrębnienie w strukturze Banku Pionu Bankowości Małych i Średnich Przedsiębiorstw i uruchomienie dedykowanych Centrów Biznesowych MŚP na terenie całej Polski, gdzie klienci MŚP otrzymują wsparcie wykwalifikowanych Doradców wspomaganym przez Specjalistów Produktowych (FX, Leasing, Factoring, Fundusze Unijne). Dzięki temu oferujemy naszym klientom nowoczesne produkty, rozwiązania i specjalistyczną wiedzę, która wspiera ich rozwój na każdym etapie działalności.

W III kwartale Bank wdrożył Umowę Uniwersalną MŚP, która jest podstawą kompleksowej oferty w obszarze bankowości transakcyjnej i pozwala na budowanie wielowymiarowej relacji z klientami. Umowa Uniwersalna MŚP została opracowana z uwzględnieniem nowoczesnych trendów w bankowości przedsiębiorstw w ramach, której klient otrzymuje szeroki wachlarz produktów i usług.

W III kwartale 2018 roku Bank, uwzględniając potrzeby klientów MŚP, rozszerzył ofertę kredytową o Pożyczkę Hipoteczną, która pozwala na sfinansowanie potrzeb związanych z prowadzoną działalnością zarówno obrotową jak i inwestycyjną. Ponadto umożliwia refinansowanie kredytów w innych bankach oraz konsolidację przejmowanych kredytów udzielonych na różne cele. Ważnym elementem zmian przyspieszającym prace jest wprowadzenie uproszczonej dokumentacji kredytowej, która umożliwia wprowadzenie jednolitego standardu świadczenia usług dla wszystkich klientów.

Pozostałe usługi tj. cash management, leasing, faktoring i produkty wsparcia handlu zagranicznego są dodawane w zależności od potrzeb klienta. Firmy zajmujące się eksportem w ramach oferty, dodatkowo otrzymały usługi wspierające handel zagraniczny (akredytywę, gwarancje), natomiast klientom, którzy współpracują, na co dzień z szeroką grupą odbiorców i kontrahentów, Bank udostępnił usługę Pekao Collect identyfikującą płatności masowe.

W wyniku umowy podpisanej w lipcu 2018 roku, pomiędzy Bankiem Pekao S.A. a Europejskim Funduszem Inwestycyjnym (EFI), dotyczącej linii gwarancji portfelowych na kredyty o rekordowej wartości 1,2 mld zł. Od września 2018 roku wprowadzono do oferty kredyty z gwarancją EFI COSME. Gwarancje EFI COSME zabezpieczają 50% kapitału i odsetek kredytów inwestycyjnych lub obrotowych dla firm i są udzielane bezpłatnie. Dzięki tej ofercie łatwiejszy dostęp do finansowania mają firmy działające do 3 lat, natomiast firmom funkcjonującym dłużej Bank obniża wymagany wkład własny.

Ponadto Bank oferuje firmom działającym w woj. śląskim unikalny Program ESIF Silesia, w ramach którego klienci otrzymują preferencyjne kredyty inwestycyjne lub obrotowe. Część kapitału kredytu klient otrzyma ze środków UE, jest on nieoprocentowany i bez dodatkowych opłat i prowizji. Bank Pekao S.A. jest jedynym bankiem, który podpisał umowę z EFI w ramach tego programu.

Od września 2018 roku Bank uruchomił, także w ramach Biura Funduszy UE, bezpłatne, bezpośrednie doradztwo dla firm, które będą chciały skorzystać z Dotacji UE oraz Kredytu Technologicznego w ramach Funduszy 2014-2020.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Klienci korporacyjni

Pozycja rynkowa i główne kierunki działań

Bank Pekao S.A., zgodnie z przyjętą strategią, pozostaje bankiem pierwszego wyboru dla klientów korporacyjnych, świadcząc zarówno wszechstronne usługi banku uniwersalnego, jak i wszelkie inne, dostępne w Polsce usługi finansowe (w tym leasing, faktoring i doradztwo inwestycyjne).

Z usług Banku korzysta obecnie co druga duża firma w Polsce. Pion Bankowości Korporacyjnej, Rynków i Bankowości Inwestycyjnej obsługuje około 14 tys. podmiotów, w tym blisko 3 tys. klientów zagranicznych oraz 3 tys. jednostek samorządowych i spółek komunalnych.

Bank utrzymuje pozycję wiodącego banku korporacyjnego i lidera innowacyjnych rozwiązań produktowych dla przedsiębiorstw i instytucji. Szeroka oferta produktowa, nowatorskie rozwiązania i indywidualne podejście zapewniają kompleksową obsługę finansową przedsiębiorstw, instytucji i jednostek sektora publicznego.

Bank jest do dyspozycji klientów na każdym etapie ich działalności. Wspiera procesy zarządzania finansowego produkcji i sprzedaży, automatyzację obsługi, finansuje rozwój oferty produktów i usług, a także doradza i zapewnia środki na inwestycje i ekspansję międzynarodową. „Szyte na miarę” rozwiązania bankowości korporacyjnej Banku Pekao S.A. cieszą się uznaniem zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej. Specjalistyczna wiedza i doświadczenie w zakresie organizacji i finansowania inwestycji, obrotu skarbowymi papierami wartościowymi, działalności powierniczej i banku depozytariusza, finansowania handlu czy finansowania nieruchomości komercyjnych to obszary bankowości korporacyjnej doceniane przez klientów oraz niezależne krajowe i międzynarodowe grono ekspertów.

We wrześniu 2018 roku Bank Pekao S.A. otworzył pierwsze zagraniczne przedstawicielstwo w Wielkiej Brytanii. Placówka w Londynie pełni rolę reprezentacyjną. Przedstawicielstwo Banku ma wspierać relacje biznesowe z obszarów bankowości korporacyjnej i prywatnej, w tym polskie firm planujące ekspansję zagraniczną oraz zainteresowane Polską fundusze private equity.

Bankowość transakcyjna

Bank sukcesywnie umacnia wiodącą pozycję rynkową w zakresie kompleksowej oferty transakcyjnej dla klientów korporacyjnych. Oprócz platformy internetowej PekaoBiznes24, oferującej najszerszą gamę produktów i usług finansowych, będącej najczęściej wybieranym systemem bankowości elektronicznej dla firm w Polsce, Bank oferuje również Pekao Connect – najnowocześniejsze rozwiązanie, umożliwiające bezpośrednią integrację systemu finansowo-księgowego firmy z Bankiem oraz zautomatyzowanie procesów wysyłania zleceń płatniczych do Banku i odbierania informacji zwrotnych o operacjach przeprowadzanych na rachunkach bankowych.

Najważniejsze osiągnięcia III kwartału 2018 roku w obszarze bankowości transakcyjnej Banku obejmują:

- wzrost liczby i wolumenu przelewów krajowych odpowiednio o 15% i 4% r/r,
- wzrost liczby i wolumenu wpłat gotówkowych w formie zamkniętej odpowiednio o 9% i 14% r/r,
- wzrost liczby i wolumenu transakcji w ramach usługi Pekao Collect (identyfikującej płatności masowe klientów) odpowiednio o blisko 3% oraz o 15% r/r,
- wzrost liczby przelewów zagranicznych przychodzących i wychodzących odpowiednio o blisko 17% i 12% r/r oraz ich wolumenów odpowiednio o około 20% i 15% r/r.

Finansowanie handlu

Po III kwartałach 2018 roku Bank w obszarze finansowania handlu odnotował wzrost wolumenu czynnych akredytyw importowych o blisko 9% oraz wykupów wierzytelności w module eFinancing-u o ponad 14% r/r.

We wrześniu 2018 roku Bank udostępnił możliwość wystawiania e-gwarancji bankowych w formie dokumentu pdf z kwalifikowanym podpisem elektronicznym. E-gwarancje są równoważne gwarancjom wystawionym w formie tradycyjnego dokumentu papierowego. Nowa forma dokumentu stanowi znaczące ułatwienie dla podmiotów biorących udział w przetargach o udzielenie zamówień publicznych.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Bankowość inwestycyjna, finansowanie strukturyzowane i nieruchomości komercyjne

Bank konsekwentnie wspiera rozwój przedsiębiorstw i infrastruktury poprzez finansowanie, organizację i zabezpieczanie transakcji. Oferuje klientom szeroki wachlarz usług z zakresu finansowania inwestycyjnego, strukturyzowanego oraz finansowania projektów dotyczących nieruchomości komercyjnych.

Bank finansuje kolejne projekty, których celem jest rewitalizacja terenów przemysłowych, dzięki czemu polepsza się jakość przestrzeni wspólnej. Udziela także finansowania, umożliwiającego działalność i rozwój przedsiębiorstw na polskim rynku oraz angażuje się w transakcje realizowane przez polskich przedsiębiorców poza granicami kraju.

Bank posiada wiedzę i doświadczenie żeby obsłużyć każde, nawet najbardziej skomplikowane i innowacyjne typy transakcji.

W III kwartale 2018 roku Bank uczestniczył m.in. w następujących projektach inwestycyjnych klientów instytucjonalnych:

- kredyt inwestycyjny na rozbudowę mocy produkcyjnych w branży chemiczno-spożywczej, finansowanie konsorcjalne w wysokości 73 mln EUR,
- finansowanie rozwoju lidera rynku testów, inspekcji i certyfikacji w Polsce - kwota finansowania w wysokości 235 mln zł,
- finansowanie działalności jednej z kluczowych spółek w branży telekomunikacyjnej - kwota finansowania w wysokości 200 mln zł,
- finansowanie rozwoju lidera polskiego rynku biletów lotniczych on-line - kwota finansowania ponad 60 mln zł,
- finansowanie działalności jednego z krajowych liderów w projektowaniu i produkcji maszyn i urządzeń dla branży energetycznej i paliwowej - kwota finansowania w wysokości 50 mln zł,
- finansowanie działalności jednego z liderów w hodowli drobiu - kwota finansowania w wysokości 50 mln zł.

W 3 kwartałach 2018 roku wartość nowych umów na finansowanie nieruchomości komercyjnych osiągnęła 2,7 mld zł. Wśród nich znalazły się m.in. następujące transakcje III kwartału:

- udzielenie kredytu na innowacyjną formę finansowania transakcji mieszkaniowych, kwota finansowania 258 mln zł,
- finansowanie budowy kompleksu biurowego w Łodzi - kwota finansowana w wysokości 230 mln zł,
- finansowanie parku logistycznego pod Szczecinem - kwota finansowania blisko 130 mln zł.

Emisje papierów dłużnych

W obszarze organizacji i obsługi nieskarbowych papierów dłużnych, według stanu na dzień 30 września 2018 roku, Bank Pekao S.A. posiada 19% udział w rynku (II miejsce), w tym 20% udziału w organizacji emisji obligacji korporacyjnych, 23% w segmencie papierów dłużnych banków oraz 28% udział w organizacji emisji obligacji komunalnych.

Pod względem emisji przeprowadzonych w okresie trzech kwartałów 2018 roku, Bank zajmuje pierwsze miejsce zarówno w segmencie emisji średnioterminowych obligacji korporacyjnych (37% udział w rynku) jak i w segmencie papierów dłużnych wyemitowanych przez banki (32% udziału w rynku).

W III kwartale 2018 roku za pośrednictwem Banku zostały wyemitowane nieskarbowe papiery dłużne (przedsiębiorstw, banków i samorządów) na łączną kwotę około 4,6 mld zł, wśród których na szczególną uwagę zasługują następujące transakcje emisji średnioterminowych papierów dłużnych:

- emisja 3-letnich obligacji na kwotę 2,5 mld zł dla multilateralnej instytucji finansowej (historycznie największa na polskim rynku transakcja obligacji nieskarbowych przeprowadzona przez jednego dealera),
- emisja 7-letnich publicznych listów zastawnych dla banku hipotecznego na kwotę 350 mln zł (pierwsza od 2012 roku emisja publicznych listów zastawnych na polskim rynku),
- emisja 1-roczych obligacji dla banku hipotecznego na kwotę 300 mln zł (zabezpieczonych poręczeniem Banku Pekao S.A.),
- emisja 3 serii obligacji o terminie wykupu do 2 lat dla spółki z branży leasingowej na łączną kwotę 75 mln zł,
- emisja 5-letnich obligacji niezabezpieczonych dla spółki z branży developerskiej na kwotę 60 mln zł.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Współpraca z międzynarodowymi i krajowymi instytucjami finansowymi

Bank Pekao S.A. utrzymuje stosunki korespondenckie z 1,6 tys. banków zagranicznych i krajowych (według liczby wymienionych kluczy swiftowych).

Według stanu na 30 września 2018 roku Bank utrzymuje 74 rachunki nostro w 47 bankach w 26 krajach; prowadzi 223 rachunki loro na rzecz 204 klientów zagranicznych (banki i inne instytucje finansowe) z 48 krajów oraz 45 rachunków bieżących dla 41 zagranicznych podmiotów finansowych.

Bank pośredniczy również w realizowaniu transakcji na rzecz klientów innych banków krajowych, prowadząc 35 rachunków loro dla 13 banków polskich i utrzymując 6 rachunków nostro w 1 banku polskim.

Bank świadczy także usługi dla banków polskich i oddziałów banków zagranicznych w Polsce w zakresie kupna-sprzedaży zagranicznych i krajowych znaków pieniężnych.

Kompleksowa obsługa jednostek sektora finansów publicznych

Bank Pekao S.A. konsekwentnie rozwijał współpracę ze spółkami komunalnymi i jednostkami sektora publicznego oraz działał w obszarze obsługi i finansowania sektora publicznego, w szczególności finansowania polskich projektów infrastrukturalnych.

W III kwartale 2018 roku Bank Pekao S.A., we współpracy z Pekao TFI wdrożył pierwszy na polskim rynku samorządowy fundusz inwestycyjny – Pekao Samorząd Plus FIZ. Aktywa funduszu to obligacje jednostek samorządu terytorialnego oraz spółek komunalnych realizujących projekty inwestycyjne finansowane przez Bank. Fundusz ma duże znaczenie dla rozwoju rynku obligacji komunalnych w Polsce, którego liderem od wielu lat jest Bank.

Realizując strategię na lata 2018-2020 „Siła Polskiego Żubra”, zakładającą zwiększenie współpracy w ramach Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A., w III kwartale 2018 roku wprowadzono do oferty publiczne listy zastawne, których emitentem jest Pekao Bank Hipoteczny S.A. – spółka zależna Banku Pekao S.A. Jest to pierwsza w Polsce emisja na rynku publicznych listów zastawnych od ponad 5 lat. Kredyty samorządowe w wysokości 350 mln zł stanowią zabezpieczenie emisji.

Do najważniejszych transakcji zawartych z klientami sektora finansów publicznych w III kwartale 2018 roku należy zaliczyć:

- kredyt na finansowanie bieżącej działalności dla jednej z największych spółek komunalnych, zajmujących się zagospodarowaniem odpadów w wysokości 60 mln zł.
- zakup przez spółkę Skarbu Państwa obligacji wyemitowanych przez Pekao Leasing o wartości 100 mln zł. Klient skorzystał ze zdywersyfikowanej oferty Banku i zainwestował w obligacje Pekao Leasing z poręczeniem Banku Pekao S.A. jako alternatywę produktów depozytowych.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

5.7 Czynniki, które będą miały wpływ na wyniki Grupy

Działalność Banku Pekao S.A. i spółek Grupy w przeważającej części prowadzona jest na terytorium Polski, dlatego na wyniki Grupy będą miały wpływ przede wszystkim wydarzenia gospodarcze zachodzące w kraju oraz wydarzenia międzynarodowe mające wpływ na gospodarkę krajową. W kontekście tych drugich nie można wykluczyć nowej fali napięć związanych z sytuacją w niektórych krajach (np. Włochy) lub istotnych wydarzeń (np. Brexit), które mogą się przekładać na zwiększoną zmienność rynków finansowych. W odniesieniu do sytuacji wewnętrznej napięcia na rynku pracy (widoczne w formie narastającej presji płacowej oraz niedoborach pracowników) mogą negatywnie wpływać na kondycję firm i poziom realizowanych przez nie inwestycji, znajdując też swoje odzwierciedlenie w wynikach sektora bankowego.

W 2018 roku istotny wpływ na działalność i wyniki banków ma otoczenie regulacyjne m.in. obowiązywanie podatku od niektórych instytucji finansowych, wysokie wymagania w zakresie kapitałów własnych (w tym w zakresie nowych standardów rachunkowości MSSF 9) oraz płynności, obciążenia na rzecz BFG, jak również koszty dostosowań do licznych rozwiązań regulacyjnych (m.in. MIFID II, RODO, PSD II).

Warto zauważyć, że część dochodów prowizyjnych i dywidendowych, która nie jest bezpośrednio związana z działalnością bankową pozostaje pod wpływem zmian sytuacji w innych segmentach rynku finansowego (fundusze inwestycyjne, działalność brokerska), a wynikających z uwarunkowań rynkowych, dynamiki konkurencyjnej czy zmian regulacyjnych.

W kolejnych miesiącach roku można oczekiwać utrzymania się wysokiej dynamiki wzrostu mieszkaniowych kredytów złotowych oraz kredytów konsumpcyjnych. Jest to pochodna dobrej sytuacji gospodarstw domowych oraz wysokiego poziomu optymizmu. Ponieważ skala ożywienia w inwestycjach – zwłaszcza w segmencie małych i średnich firm – pozostaje umiarkowana, przekłada się na stosunkowo niskie dynamiki wzrostu kredytów dla firm.

Dobra sytuacja na rynku pracy (rosnące zatrudnienie i płace) oraz rosnące ryzyko związane z alternatywnymi formami oszczędzania (m.in. jako pochodna zmian globalnej płynności w następstwie dostosowań polityki monetarnej w USA i strefie euro) powinny sprzyjać utrzymaniu relatywnie wysokiej dynamiki wzrostu depozytów gospodarstw domowych. Z kolei w przypadku depozytów przedsiębiorstw przyspieszeniu dynamiki sprzyja niska baza odniesienia z 2017 roku.

Polityka monetarna w 2018 roku powinna w dalszym ciągu stanowić wsparcie dla ekspansji kredytowej, ograniczając z kolei atrakcyjność depozytów. Jak wynika z ostatnich komentarzy przedstawicieli RPP nie należy oczekiwać w 2018 roku zmiany stóp procentowych.

Negatywny wpływ na wyniki banków ma wysokość - ustalanego przez RPP – oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej. Od początku roku oprocentowanie to zostało obniżone do 0,50% (z 1,35%).

W Parlamencie znajdują się obecnie dwa prezydenckie projekty ustaw odnoszące się do kwestii hipotecznych kredytów denominowanych w walutach obcych. Pierwszy z tych projektów przewiduje zwrot niektórych należności wynikających z umów kredytu i pożyczki. Zakłada on, że w przypadku kredytów walutowych banki będą musiały zwrócić klientom różnicę między dopuszczalnym spreadem (ustaloną przez ustawę różnicą między kursem kupna i sprzedaży waluty), a tym, który faktycznie został pobrany. Szacunki wskazują, że w przypadku przyjęcia tego rozwiązania koszt dla sektora bankowego może wynieść kilka miliardów złotych. Drugi projekt – o wsparciu kredytobiorców – przewiduje m.in. powstanie ze składek banków Funduszu Restrukturyzacyjnego (jego roczny koszt dla sektora może wynieść do 3,2 mld zł). Wejście w życie któregokolwiek z tych rozwiązań może mieć silne – negatywne – przełożenie na wyniki finansowe banków o znaczących portfelach kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych. Biorąc pod uwagę stosunkowo niewielki udział detalicznych kredytów walutowych w aktywach (niemal w całości nabytych w drodze przyłączenia wydzielonej części Banku BPH SA w 2007 roku) Bank Pekao S.A. ocenia, że ewentualne przyjęte rozwiązania nie powinny istotnie wpłynąć na sytuację Grupy.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

6. Sprawozdanie z sytuacji finansowej i wyniki finansowe

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2018 r. do 30 września 2018 r. oraz za okres od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2017 r. został zaprezentowany w Śródrocznym Skróconym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.

W Sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku zamieszczono sprawozdanie z sytuacji finansowej w wersji uproszczonej, rachunek zysków i strat w wersji prezentacyjnej i omówiono najważniejsze, wybrane pozycje z tak zaprezentowanych sprawozdań.

6.1 Struktura skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – wersja uproszczona

Bilans Banku Pekao S.A. determinuje wielkość sumy bilansowej, jak również strukturę aktywów i pasywów Grupy. Na koniec września 2018 r. relacja sumy bilansowej Banku Pekao S.A. do sumy bilansowej Grupy wynosiła 96,8%.

Poniższe tabele przedstawiają sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy w wersji uproszczonej.

AKTYWA	30.09.2018		30.09.2017		ZMIANA
	MLN ZŁ	STRUKTURA	MLN ZŁ	STRUKTURA	
Kasa, środki w Banku Centralnym	5 720,3	3,1%	6 106,1	3,6%	(6,3%)
Należności od banków ^(*)	4 762,6	2,6%	2 926,7	1,7%	62,7%
Finansowanie działalności klientów ^(**)	137 428,8	75,0%	129 429,4	75,5%	6,2%
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	x	-	x	x
Papiery wartościowe ^(***)	28 546,6	15,6%	27 058,9	15,8%	5,5%
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	0,0	0,0%	167,9	0,1%	(100,0%)
Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	2 826,3	1,5%	2 039,8	1,2%	38,6%
Inne aktywa	4 013,9	2,2%	3 734,1	2,1%	7,5%
Aktywa razem	183 298,5	100,0%	171 462,9	100,0%	6,9%

(*) Łącznie z należnościami z tytułu leasingu od banków.

(**) Łącznie z należnościami od klientów z tytułu leasingu oraz z niekwotowanymi papierami wartościowymi.

(***) Łącznie z aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu oraz pozostałymi instrumentami finansowymi wycenianymi do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat oraz z wyłączeniem niekwotowanych papierów wartościowych.

PASYWA	30.09.2018		30.09.2017		ZMIANA
	MLN ZŁ	STRUKTURA	MLN ZŁ	STRUKTURA	
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	5,0	0,0%	6,1	0,0%	(18,0%)
Zobowiązania wobec innych banków	4 689,3	2,6%	4 371,3	2,5%	7,3%
Zobowiązania wobec klientów	142 854,7	77,9%	135 222,6	78,9%	5,6%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 742,6	2,6%	2 435,9	1,4%	94,7%
Zobowiązania podporządkowane	1 267,4	0,7%	-	x	x
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	913,0	0,5%	970,7	0,6%	(5,9%)
Inne pasywa	6 826,2	3,7%	6 187,9	3,6%	10,3%
Kapitały razem	22 000,3	12,0%	22 268,4	13,0%	(1,2%)
udziały niedające kontroli	11,5	x	15,5	0,0%	(25,8%)
Pasywa razem	183 298,5	100,0%	171 462,9	100,0%	6,9%

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Finansowanie działalności klientów Struktura kredytów i pożyczek według klientów

(mln zł)

	30.09.2018	30.09.2017	ZMIANA
Kredyty i pożyczki według wartości nominalnej⁽¹⁾	143 035,4	134 260,9	6,5%
Kredyty ⁽²⁾	131 890,3	122 238,9	7,9%
Detaliczne	69 311,2	62 793,3	10,4%
Korporacyjne	62 579,1	59 445,6	5,3%
Niekwotowane papiery wartościowe	11 145,1	12 022,0	(7,3%)
Pozostałe ⁽³⁾	1 000,5	717,0	39,5%
Korekta wartości	x	305,0	x
Odpisy aktualizujące wartość należności	(6 607,1)	(5 853,5)	12,9%
Finansowanie działalności klientów	137 428,8	129 429,4	6,2%
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	-	x
Finansowanie działalności klientów brutto⁽⁴⁾	143 035,4	134 260,9	6,5%

(1) Z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

(2) Łącznie z należnościami od klientów z tytułu leasingu.

(3) Łącznie z odsetkami i należnościami w drodze.

(4) Pozycja finansowanie działalności klientów brutto zawiera pozycję kredyty i pożyczki według wartości nominalnej oraz transakcje z przyrzeczeniem odkupu.

Kredyty i pożyczki według wartości nominalnej na koniec września 2018 r. wyniosły 143 035,4 mln zł i były wyższe o 8 774,5 mln zł tj. 6,5% niż na koniec września 2017 r. przy znaczącym wzroście w kluczowych obszarach strategicznych.

Kredyty klientów detalicznych na koniec września 2018 r. wyniosły 69 311,2 mln zł i były wyższe o 6 517,9 mln zł tj. 10,4% niż na koniec września 2017 r.

Kredyty klientów korporacyjnych na koniec września 2018 r. wyniosły 62 579,1 mln zł i były wyższe o 3 133,5 mln zł tj. 5,3% niż na koniec września 2017 r.

Kredyty korporacyjne łącznie z niekwotowanymi papierami wartościowymi na koniec września 2018 r. wyniosły 73 724,2 mln zł i były wyższe o 2 256,6 mln zł tj. 3,2% w porównaniu do końca września 2017 r.

Należności i odpisy aktualizując^(*)

(mln zł)

	30.09.2018	30.09.2017	ZMIANA
Wartość brutto należności	144 035,9	135 282,9	6,5%
Koszyk 1	114 200,4	nd	x
Koszyk 2	21 423,4	nd	x
Koszyk 3	8 412,1	nd	x
Stan odpisów z tytułu utraty wartości	(6 607,1)	(5 853,5)	12,9%
Koszyk 1	(399,6)	nd	X
Koszyk 2	(740,2)	nd	X
Koszyk 3	(5 467,3)	nd	X
Wartość netto należności razem	137 428,8	129 429,4	6,2%

(*) Łącznie z należnościami z tytułu leasingu dla klientów, papierami niekwotowanymi, odsetkami i należnościami w drodze oraz z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

Relacja należności z utratą wartości (koszyk 3) do wartości brutto należności na koniec września 2018 r. wyniosła 5,8%.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Struktura walutowa należności od klientów^(*)

	30.09.2018		30.09.2017		ZMIANA
	MLN ZŁ	STRUKTURA	MLN ZŁ	STRUKTURA	
Denominowane w złotych	120 332,6	83,5%	111 896,0	82,7%	7,5%
Denominowane w walutach obcych ^(**)	23 703,3	16,5%	23 386,9	17,3%	1,4%
Razem	144 035,9	100,0%	135 282,9	100,0%	6,5%
Odpisy aktualizujące wartość należności	(6 607,1)	x	(5 853,5)	x	12,9%
Wartość netto należności razem	137 428,8	x	129 429,4	x	6,2%

(*) Łącznie z należnościami z tytułu leasingu dla klientów, papierami niekwotowanymi, odsetkami i należnościami w drodze oraz z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

(**) Łącznie z kredytami indeksowanymi.

W strukturze walutowej należności od klientów dominują należności w złotych, których udział na koniec września 2018 r. wyniósł 83,5%. W należnościach w walutach obcych największy udział miały należności w EUR (73,3%), CHF (14,8%) oraz USD (10,4%).

Struktura należności od klientów według terminów zapadalności^(*)

	30.09.2018		30.09.2017		ZMIANA
	MLN ZŁ	STRUKTURA	MLN ZŁ	STRUKTURA	
Bieżące i do 1 miesiąca	15 499,5	10,8%	16 701,6	12,3%	(7,2%)
Od 1 do 3 miesięcy	4 612,6	3,2%	5 617,7	4,2%	(17,9%)
Od 3 miesięcy do 1 roku	13 584,1	9,4%	11 735,8	8,7%	15,7%
Od 1 roku do 5 lat	45 757,4	31,8%	42 071,4	31,1%	8,8%
Powyżej 5 lat	63 581,8	44,1%	58 439,4	43,2%	8,8%
Pozostałe	1 000,5	0,7%	717,0	0,5%	39,5%
Razem	144 035,9	100,0%	135 282,9	100,0%	6,5%
Odpisy aktualizujące wartość należności	(6 607,1)	x	(5 853,5)	x	12,9%
Wartość netto należności razem	137 428,8	x	129 429,4	x	6,2%

(*) Łącznie z należnościami z tytułu leasingu dla klientów, papierami niekwotowanymi, odsetkami i należnościami w drodze oraz z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

Na koniec września 2018 r. w strukturze należności według terminów zapadalności 44,1% stanowią należności o zapadalności powyżej 5 lat (składają się na to głównie kredyty hipoteczne i należności dla których termin zapadalności upłynął).

Zewnętrzne źródła finansowania

(mln zł)

	30.09.2018	30.09.2017	ZMIANA
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	5,0	6,1	(18,0%)
Zobowiązania wobec banków	4 689,3	4 371,3	7,3%
Zobowiązania wobec klientów	142 854,7	135 222,6	5,6%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 742,6	2 435,9	94,7%
Zobowiązania podporządkowane	1 267,4	-	x
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	913,0	970,7	(5,9%)
Zewnętrzne źródła finansowania razem	154 472,0	143 006,6	8,0%

Zobowiązania wobec klientów wyniosły 142 854,7 mln zł, wzrost o 5,6% w znacznym stopniu spowodował dynamiczny wzrost kredytów.

Baza depozytowa charakteryzuje się dużą dywersyfikacją, a deponentami są zarówno klienci detaliczni jak i korporacyjni. Grupa pozyskuje również środki z rynku międzybankowego. Grupa nie jest uzależniona od pojedynczego klienta ani od grupy klientów.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

W dniu 30 października 2017 roku Bank wyemitował 10-letnie obligacje podporządkowane o wartości nominalnej 1 250,0 mln zł, z terminem zapadalności 29 października 2027 roku. Środki z emisji zostały przeznaczone – po otrzymaniu w dniu 21 grudnia 2017 roku zgody KNF – na podwyższenie funduszy uzupełniających Banku, zgodnie z art. 127 ust. 2 pkt 2 Prawa Bankowego oraz art. 63 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Obligacje zostały wprowadzone do obrotu na rynku ASO Catalyst oraz BondSpot.

Zobowiązania wobec klientów oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

(mln zł)

	30.09.2018	30.09.2017	ZMIANA
Depozyty korporacyjne	62 043,0	60 940,2	1,8%
Podmioty niefinansowe	45 840,6	42 586,6	7,6%
Instytucje finansowe niebankowe	5 489,2	8 646,1	(36,5%)
Budżet	10 713,2	9 707,5	10,4%
Depozyty detaliczne	80 325,8	73 823,1	8,8%
Pozostałe ⁽¹⁾	485,9	459,3	5,8%
Zobowiązania wobec klientów⁽²⁾	142 854,7	135 222,6	5,6%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych z tego:	6 010,0	2 435,9	>100%
Strukturyzowane Certyfikaty Depozytowe (SCD)	468,1	85,4	>100%
Certyfikaty Depozytowe (CD)	677,0	1 025,0	(34,0%)
Obligacje podporządkowane	1 250,0	-	x
Listy zastawne Pekao Banku Hipotecznego S.A.	1 519,6	1 315,9	15,5%
Obligacje Pekao Banku Hipotecznego S.A.	300,0	-	x
Obligacje Pekao Leasing Sp. z o.o.	1 766,6	-	x
Odsetki	28,7	9,6	>100%
Zobowiązania wobec klientów, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, razem⁽²⁾	148 864,7	137 658,5	8,1%
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	913,0	970,7	(5,9%)
Fundusze inwestycyjne Pekao TFI S.A. (d. Pioneer Pekao TFI S.A.)	19 534,3	17 895,3	9,2%
Fundusze obligacyjne i rynku pieniężnego	15 088,0	12 795,3	17,9%
Fundusze zrównoważone	2 451,5	2 655,7	(7,7%)
Fundusze akcyjne	1 994,9	2 444,3	(18,4%)
w tym dystrybuowane przez sieć Grupy	19 252,0	17 558,6	9,6%

⁽¹⁾ Pozycja pozostałe zawiera odsetki i zobowiązania w drodze.

⁽²⁾ Z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

Zobowiązania wobec klientów, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych razem na koniec września 2018 r. wyniosły 148 864,7 mln zł i były wyższe o 11 206,2 mln zł tj. 8,1% niż na koniec września 2017 r.

Depozyty detaliczne na koniec września 2018 r. wyniosły 80 325,8 mln zł i były wyższe o 6 502,7 mln zł, tj. 8,8% w porównaniu z końcem września 2017 r.

Depozyty detaliczne, Strukturyzowane Certyfikaty Depozytowe oraz pozostałe na koniec września 2018 r. wyniosły 81 238,2 mln zł i były wyższe o 6 910,9 mln zł, tj. 9,3% w porównaniu z końcem września 2017 r.

Depozyty korporacyjne na koniec września 2018 r. wyniosły 62 043,0 mln zł i były wyższe o 1 102,8 mln zł, tj. 1,8% w porównaniu z końcem września 2017 r.

Depozyty korporacyjne łącznie z Certyfikatami Depozytowymi, Obligacjami podporządkowanymi, Listami zastawnymi i Obligacjami Pekao Banku Hipotecznego S.A., Obligacjami Pekao Leasing Sp. z o.o., odsetkami oraz pozostałymi, na koniec września 2018 r. wyniosły 67 626,3 mln zł i były wyższe o 4 295,3 mln zł, tj. 6,8% w porównaniu z końcem września 2017 r.

Transakcje z przyrzeczeniem odkupu na koniec września 2018 r. wyniosły 913,0 mln zł i były niższe o 57,7 mln zł tj. 5,9% w porównaniu z końcem września 2017 r.

Aktywa netto funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Pekao TFI S.A. (d. Pioneer Pekao TFI S.A.) na koniec września 2018 r. wyniosły 19 534,3 mln zł i były wyższe o 1 639,0 mln zł, tj. 9,2% w porównaniu do końca września 2017 r.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Struktura walutowa zobowiązań wobec klientów^(*)

	30.09.2018		30.09.2017		ZMIANA
	MLN ZŁ	STRUKTURA	MLN ZŁ	STRUKTURA	
Denominowane w złotych	115 179,3	80,6%	110 557,6	81,8%	4,2%
Denominowane w walutach obcych	27 675,4	19,4%	24 665,0	18,2%	12,2%
Zobowiązania wobec klientów	142 854,7	100,0%	135 222,6	100,0%	5,6%

^(*) Łącznie z odsetkami i zobowiązaniami w drodze oraz z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

W strukturze walutowej zobowiązań wobec klientów dominują zobowiązania w złotych, których udział na koniec września 2018 r. wyniósł 80,6%. W zobowiązaniach w walutach obcych największy udział miały zobowiązania w EUR (64,0%) oraz USD (30,3%).

Zobowiązania wobec klientów według terminów wymagalności^(*)

	30.09.2018		30.09.2017		ZMIANA
	MLN ZŁ	STRUKTURA	MLN ZŁ	STRUKTURA	
Środki na rachunkach bieżących i depozyty overnight	80 132,0	56,3%	81 117,5	60,2%	(1,2%)
Depozyty terminowe	62 236,8	43,7%	53 645,7	39,8%	16,0%
Razem depozyty	142 368,8	100,0%	134 763,2	100,0%	5,6%
Odsetki naliczone	181,0	x	168,3	x	7,5%
Zobowiązania w drodze	304,9	x	291,1	x	4,7%
Zobowiązania wobec klientów	142 854,7	x	135 222,6	x	5,6%

^(*) Z wyłączeniem transakcji z przyrzeczeniem odkupu.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

6.2 Skonsolidowany rachunek zysków i strat – wersja prezentacyjna

Zysk netto Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. przypadający na akcjonariuszy Banku w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 1 537,9 mln zł i był wyższy o 116,9 mln zł, tj. 8,2% od zysku netto zaraportowanego w 3 kwartałach 2017 r. W celu zapewnienia porównywalności osiągniętych wyników dane dotyczące rachunku zysków i strat za 3 kwartały 2017 r. zostały zaprezentowane jako pro-forma, tj. uwzględniają pełną konsolidację wyników spółek Pekao Investment Management S.A. (d. Pioneer Pekao Investment Management S.A.) oraz Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o., nabytych w dniu 11 grudnia 2017 roku.

Zysk netto Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. przypadający na akcjonariuszy Banku w 3 kwartałach 2018 r. był wyższy o 83,9 mln zł, tj. 5,8% od zysku netto pro-forma osiągniętego w 3 kwartałach 2017 r.

Dzięki efektywnej działalności komercyjnej Grupy w III kwartale 2018 r. odnotowano znaczący wzrost wolumenów kredytowych zarówno w obszarze kredytów klientów detalicznych (o 10,4% r/r) jak i w obszarze kredytów korporacyjnych (o 5,3% r/r). Wzrost akcji kredytowej był sfinansowany przez depozyty detaliczne rosnące o 8,8% r/r oraz depozyty korporacyjne rosnące o 1,8% r/r.

Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) wyniósł 17,0% na koniec września 2018 r. i był wyższy (o 0,5 p.p.) niż na koniec września 2017 r.

Solidną strukturę płynnościową Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. odzwierciedla relacja kredytów netto do depozytów w wysokości 92,3% na koniec września 2018 r. Pozwala to, w powiązaniu z wysokim poziomem kapitałów na dalszy solidny i stabilny rozwój działalności Grupy.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat – wersja prezentacyjna

	3 KWARTAŁY 2018	PRO-FORMA 3 KWARTAŁY 2017	3 KWARTAŁY 2017	ZMIANA VS PRO-FORMA
				(mln zł)
Wynik z tytułu odsetek	3 699,2	3 406,2	3 403,3	8,6%
Przychody z tytułu dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności	20,0	19,6	51,3	2,0%
Wynik z tytułu odsetek, dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności razem	3 719,2	3 425,9	3 454,6	8,6%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 824,3	1 859,7	1 735,9	(1,9%)
Wynik z działalności handlowej	130,4	49,7	49,7	>100%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	39,6	88,2	87,8	(55,1%)
Wynik pozaodsetkowy	1 994,3	1 997,7	1 873,4	(0,2%)
Dochody z działalności operacyjnej	5 713,5	5 423,6	5 328,0	5,3%
Koszty z działalności operacyjnej	(2 596,7)	(2 455,2)	(2 408,8)	5,8%
Zysk operacyjny brutto	3 116,8	2 968,4	2 919,2	5,0%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(406,1)	(368,5)	(368,5)	10,2%
Zysk operacyjny netto	2 710,7	2 600,0	2 550,7	4,3%
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	(14,4)	(22,3)	(22,0)	(35,3%)
Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	(234,8)	(246,4)	(246,4)	(4,7%)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(417,8)	(383,4)	(383,4)	9,0%
Zysk z działalności inwestycyjnej	26,9	0,3	0,3	>100%
Zysk brutto	2 070,6	1 948,1	1 899,2	6,3%
Podatek dochodowy	(532,0)	(493,5)	(477,6)	7,8%
Zysk netto	1 538,6	1 454,6	1 421,6	5,8%
Przypadający na akcjonariuszy Banku	1 537,9	1 454,0	1 421,0	5,8%
Przypadający na udziały niedające kontroli	0,7	0,6	0,6	16,7%

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Dochody z działalności operacyjnej

Dochody z działalności operacyjnej Grupy osiągnięte w 3 kwartałach 2018 r. wyniosły 5 713,5 mln zł i były wyższe o 5,3% r/r od dochodów pro-forma w 3 kwartałach 2017 r.

Wynik z tytułu odsetek, dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności razem

	3 KWARTAŁY 2018	PRO-FORMA 3 KWARTAŁY 2017	3 KWARTAŁY 2017	ZMIANA VS PRO-FORMA
Przychody z tytułu odsetek	4 538,5	4 184,5	4 181,6	8,5%
Koszty z tytułu odsetek	(839,3)	(778,3)	(778,3)	7,8%
Wynik z tytułu odsetek	3 699,2	3 406,2	3 403,3	8,6%
Przychody z tytułu dywidend	20,0	19,6	19,6	2,0%
Przychody z jednostek ujmowanych metodą praw własności	-	-	31,7	x
Wynik z tytułu odsetek, dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności razem	3 719,2	3 425,9	3 454,6	8,6%

Wynik z tytułu odsetek, dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności razem, osiągnięty w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 3 719,2 mln zł i był wyższy o 293,3 mln zł tj. 8,6% w porównaniu z wynikiem pro-forma osiągniętym w 3 kwartałach 2017 r. głównie dzięki wyższemu wolumenom, zarówno kredytów jak i depozytów oraz wyższej marży.

Wynik pozaodsetkowy

	3 KWARTAŁY 2018	PRO-FORMA 3 KWARTAŁY 2017	3 KWARTAŁY 2017	ZMIANA VS PRO-FORMA
Przychody z tytułu prowizji i opłat	2 097,2	2 111,8	1 960,0	(0,7%)
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(272,9)	(252,0)	(224,1)	8,3%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 824,3	1 859,7	1 735,9	(1,9%)
Wynik z działalności handlowej	130,4	49,7	49,7	>100%
w tym zyski na sprzedaży portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	65,1	25,8	25,8	>100%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	39,6	88,2	87,8	(55,1%)
Wynik pozaodsetkowy	1 994,3	1 997,7	1 873,4	(0,2%)

Wynik pozaodsetkowy osiągnięty w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 1 994,3 mln zł i był niższy o 3,4 mln zł tj. 0,2% w porównaniu do wyniku pro-forma w 3 kwartałach 2017 r., z wynikiem z tytułu prowizji i opłat (łącznie z prowizjami z tytułu marży na transakcjach walutowych z klientami) niższym o 1,9% w porównaniu do 3 kwartałów 2017 r., głównie ze względu na niższe prowizje związane z działalnością kredytową i kartową.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Wynik z tytułu prowizji i opłat osiągnięty w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 1 824,3 mln zł i był niższy o 35,4 mln zł tj. 1,9% w porównaniu z wynikiem pro-forma osiągniętym w 3 kwartałach 2017 r., głównie z powodu niższych prowizji kredytowych (częściowo ze względu na zmianę prezentacyjną) oraz wyższych kosztów prowizyjnych związanych z działalnością kartową, częściowo skompensowanych przez wyższe przychody związane z marżą na transakcjach walutowych z klientami oraz działalnością na rynku funduszy inwestycyjnych.

Poniższa tabela prezentuje wynik z tytułu prowizji i opłat w podziale na główne obszary działalności Grupy.

(mln zł)

	3 KWARTAŁY 2018	PRO-FORMA 3 KWARTAŁY 2017	3 KWARTAŁY 2017	ZMIANA VS PRO-FORMA
Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 824,3	1 859,7	1 735,9	(1,9%)
związanych z działalnością kredytową	335,8	357,4	357,4	(6,0%)
związanych z działalnością kartową	244,7	270,6	270,6	(9,6%)
związanych z marżą na transakcjach walutowych z klientami	339,3	330,5	330,5	2,7%
związanych z działalnością na rynku funduszy inwestycyjnych	336,6	322,6	199,0	4,3%
pozostałe	567,9	578,7	578,4	(1,9%)

Koszty z działalności operacyjnej

Koszty z działalności operacyjnej w 3 kwartałach 2018 r. wyniosły 2 596,7 mln zł. Były one wyższe o 141,5 mln zł tj. 5,8% w porównaniu do kosztów pro-forma w 3 kwartałach 2017 r., ze względu na wyższe koszty osobowe (w tym głównie z uwagi na koszty w wysokości około 50 mln zł związane z Programem Dobrowolnych Odejść - PDO, skierowanym do pracowników Banku nabywających w 2018 r. uprawnienia emerytalne) oraz pozostałe koszty administracyjne (w tym głównie związane z marketingiem). Koszty z działalności operacyjnej bez kosztów PDO były wyższe o 91,9 mln zł tj. 3,7% w porównaniu do kosztów pro-forma w 3 kwartałach 2017 r.

(mln zł)

	3 KWARTAŁY 2018	PRO-FORMA 3 KWARTAŁY 2017	3 KWARTAŁY 2017	ZMIANA VS PRO-FORMA
Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	(1 545,7)	(1 471,0)	(1 445,5)	5,1%
Pozostałe koszty administracyjne	(780,6)	(728,9)	(709,7)	7,1%
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	(270,4)	(255,2)	(253,6)	5,9%
Koszty z działalności operacyjnej	(2 596,7)	(2 455,2)	(2 408,8)	5,8%

Wskaźnik koszty / dochody w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 45,4% wobec 45,3% pro-forma w 3 kwartałach 2017 r.

Na koniec września 2018 r. liczba pracowników Grupy wyniosła 16 906 osób (w Banku i spółkach konsolidowanych metodą pełną) w porównaniu z 17 381 osobami na koniec września 2017 r.

Na koniec września 2018 r. liczba pracowników Banku wyniosła 14 674 osób w porównaniu z 15 551 osobami na koniec września 2017 r.

Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych

Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych za 3 kwartały 2018 r. wyniosły 234,8 mln zł i były niższe o 11,6 mln zł tj. 4,7% niż w 3 kwartałach 2017 r., ze względu na niższą roczną opłatę na rzecz funduszu przymusowej restrukturyzacji.

Podatek od niektórych instytucji finansowych

Dnia 1 lutego 2016 r. Ustawą o podatku od niektórych instytucji finansowych został wprowadzony podatek od niektórych instytucji finansowych. W 3 kwartałach 2018 r. podatek ten wyniósł 417,8 mln zł i był wyższy o 34,4 mln zł, tj. 9,0% niż w 3 kwartałach 2017 r.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

6.3 Struktura zysku netto

Strukturę zysku netto Grupy przedstawia poniższe zestawienie:

(mln zł)

	3 KWARTAŁY 2018	3 KWARTAŁY 2017	ZMIANA
Zysk netto Banku Pekao S.A.	1 650,8	1 472,5	12,1%
Podmioty konsolidowane metodą pełną			
Pekao Investment Management S.A. (d. Pioneer Pekao Investment Management S.A.) ^(*)	61,5	-	x
Pekao Leasing Sp. z o.o.	30,5	25,4	20,1%
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	20,8	26,5	(21,5%)
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	9,3	8,0	16,3%
Pekao Financial Services Sp. z o.o. ^(**)	4,0	4,6	(13,0%)
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	3,6	2,4	50,0%
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o. ^(*)	3,6	-	x
Pekao Investment Banking S.A.	3,1	6,6	(53,0%)
Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. w likwidacji(d. Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.) ^(***)	2,8	1,7	64,7%
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	2,1	3,9	(46,2%)
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o. w likwidacji	0,3	0,3	0,0%
Pekao Property S.A.	0,1	0,2	(50,0%)
Centrum Kart S.A.	(0,2)	0,6	x
FPB "MEDIA" Sp. z o.o. ^(****)	(15,2)	0,3	x
Podmioty wyceniane metodą praw własności			
Pekao Investment Management S.A. (d. Pioneer Pekao Investment Management S.A.) ^(*)	-	29,6	x
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o. ^(*)	-	2,1	x
Wyłączenia i korekty konsolidacyjne^(****)	(239,2)	(163,7)	46,1%
Zysk (strata) netto Grupy przypadający na akcjonariuszy	1 537,9	1 421,0	8,2%

(*) W dniu 11 grudnia 2017 roku Bank oraz UniCredit S.p.A. (następca prawny Pioneer Global Asset Management S.p.A.) zawarły umowę przyrzeczoną sprzedaży 14 746 akcji spółki Pioneer Pekao Investment Management S.A. (PPIM) z siedzibą w Warszawie, zapewniających 51% udział w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PPIM. W konsekwencji Bank stał się akcjonariuszem posiadającym 100% akcji PPIM. Obecnie PPIM działa pod nazwą Pekao Investment Management S.A.(Pekao IM)

Pekao IM posiada udział wynoszący 100% w kapitale zakładowym Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą w Warszawie (d. Pioneer Pekao Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.).

Ponadto w dniu 11 grudnia 2017 roku Bank nabył 60 050 udziałów Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o., co stanowi 50% ogólnej liczby głosów na Zgromadzeniu Wspólników Spółki oraz 50% udziału w kapitale zakładowym. W konsekwencji Bank stał się jedynym udziałowcem posiadającym 100% ogólnej liczby głosów na Zgromadzeniu Wspólników Xelion oraz 100% udziału w kapitale zakładowym spółki.

W obu przypadkach wynik Spółek za 3 kwartały 2017 roku ujęty jest metodą praw własności a wynik 3 kwartałów 2018 roku w ramach konsolidacji metodą pełną.

(**) W dniu 4 czerwca 2018 roku Sąd Rejonowy zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego spółki Pekao Financial Services Sp. z o.o., związane z transakcją przejęcia przez Spółkę, w trybie art. 529 § 1 pkt. 4 Kodeksu Spółek Handlowych (podział poprzez wydzielenie) zorganizowanej części przedsiębiorstwa wydzielonej z PZU Centrum Operacji S.A. Na skutek powyższego został ujawniony w KRS nowy wspólnik Spółki, PZU S.A., który objął udziały w podwyższonym kapitale zakładowym w liczbie 4 534 o łącznej wartości 2 267 000 zł. Obecnie kapitał zakładowy Spółki wynosi 6 767 000 zł. Bank Pekao S.A. posiada 66,50% w głosach i kapitałach Spółki, natomiast PZU S.A. 33,50 %.

(***) W dniu 17 października 2017 roku, po uzyskaniu zgód regulacyjnych, Bank nabył 7 266 akcji zwykłych imiennych Pekao Pioneer Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. o wartości nominalnej 1 000 zł każda akcja, co stanowi 35% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PTE oraz 35% udziału w kapitale zakładowym. Po nabyciu akcji, Bank stał się jedynym akcjonariuszem PTE posiadającym 100% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu PTE oraz 100% udziału w kapitale zakładowym spółki.

W dniu 24 kwietnia 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na przejęcie przez PTE PZU S.A. zarządzania Pekao Otwartym Funduszem Emerytalnym (Pekao OFE) oraz Dobrowolnym Funduszem Emerytalnym Pekao (DFE Pekao), zarządzanymi wcześniej przez Pekao PTE S.A. W wyniku tej decyzji od dnia 19 maja 2018 roku PTE PZU S.A. przejęło zarządzanie funduszami Pekao OFE i DFE Pekao. Transakcja ta została zakwalifikowana jako transakcja wewnątrzgrupowa i wynik tej transakcji został ujęty w kapitałach Grupy.

W dniu 1 czerwca 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Pekao PTE S.A. podjęło uchwałę o rozwiązaniu Spółki oraz otwarciu z tym dniem jej likwidacji. Obecnie Spółka działa pod nazwą Pekao PTE S.A. w likwidacji.

(****) Wynik FPB „Media” Sp. z o.o. uwzględnia efekt oddalenia zażalenia Spółki na postanowienie Sądu w przedmiocie przysądzenia własności nieruchomości.

(*****) Obejmują m.in. transakcje wewnątrz Grupy (w tym dywidendy wypłacone za lata poprzednie przez jednostki podporządkowane), zysk związany z nabyciem akcji Pekao Investment Management S.A. (d. Pioneer Pekao Investment Management S.A.) i udziałów Domu Inwestycyjnego Xelion Sp. z o.o. oraz zysk przypadający na udziały niedające kontroli.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Wyniki Banku Pekao S. A.

Główne pozycje rachunku zysków i strat Banku w wersji prezentacyjnej przedstawiają się następująco:

(mln zł)

	3 KWARTAŁY 2018	3 KWARTAŁY 2017	ZMIANA
Wynik z tytułu odsetek	3 606,9	3 324,1	8,5%
Przychody z tytułu dywidend	255,2	187,9	35,8%
Wynik z tytułu odsetek i dywidend razem	3 862,1	3 512,0	10,0%
Wynik pozaodsetkowy	1 667,7	1 663,9	0,2%
Dochody z działalności operacyjnej	5 529,8	5 175,9	6,8%
Koszty z działalności operacyjnej	(2 356,7)	(2 237,1)	5,3%
Zysk operacyjny brutto	3 173,1	2 938,8	8,0%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(377,9)	(364,0)	3,8%
Zysk operacyjny netto	2 795,2	2 574,8	8,6%
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	(14,7)	(19,7)	(25,4%)
Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	(234,4)	(243,7)	(3,8%)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(417,8)	(383,5)	8,9%
Zysk z działalności inwestycyjnej	25,0	0,3	>100%
Zysk brutto	2 153,2	1 928,2	11,7%
Zysk netto	1 650,8	1 472,5	12,1%

Zysk netto Banku w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 1 650,8 mln zł i był wyższy o 178,3 mln zł, tj. 12,1% od zysku netto osiągniętego w 3 kwartałach 2017 r.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Podstawowe informacje finansowe Banku przedstawiają się następująco:

	30.09.2018	30.09.2017	ZMIANA
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – WYBRANE POZYCJE (w mln zł)			
Kredyty i pożyczki według wartości nominalnej ⁽¹⁾	136 822,1	130 825,4	4,6%
Zobowiązania wobec klientów	143 371,6	135 474,7	5,8%
Strukturyzowane Certyfikaty Depozytowe emitowane przez Bank	468,1	85,4	>100%
Certyfikaty Depozytowe emitowane przez Bank	677,0	1 025,0	(34,0%)
Obligacje podporządkowane	1 250,0	-	x
Transakcje z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	913,0	970,7	(5,9%)
Suma bilansowa	177 494,5	168 364,1	5,4%
Fundusze inwestycyjne dystrybuowane poprzez sieć Banku	18 311,0	16 660,4	9,9%
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) w %	18,0%	17,0%	1 p.p.

⁽¹⁾ Zawiera kredyty i pożyczki oraz niekwotowane papiery wartościowe.

Kredyty i pożyczki według wartości nominalnej na koniec września 2018 r. wyniosły 136 822,1 mln zł i były wyższe o 5 996,7 mln zł tj. 4,6% niż na koniec września 2017 r. Na koniec września 2018 r. kredyty detaliczne wyniosły 68 367,2 mln zł, a korporacyjne wyniosły 57 309,8 mln zł.

Zobowiązania wobec klientów, Strukturyzowane Certyfikaty Depozytowe, Certyfikaty Depozytowe i Obligacje podporządkowane na koniec września 2018 r. wyniosły 145 766,7 mln zł i były wyższe o 9 181,6 mln zł tj. 6,7% w porównaniu z końcem września 2017 r.

W dniu 30 października 2017 roku Bank wyemitował 10-letnie obligacje podporządkowane o wartości nominalnej 1 250,0 mln zł, z terminem zapadalności 29 października 2027 roku. Środki z emisji zostały przeznaczone – po otrzymaniu w dniu 21 grudnia 2017 roku zgody KNF – na podwyższenie funduszy uzupełniających Banku, zgodnie z art. 127 ust. 2 pkt 2 Prawa Bankowego oraz art. 63 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Obligacje zostały wprowadzone do obrotu na rynku ASO Catalist oraz BondSpot.

Aktywa netto funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Pekao TFI S.A. (d. Pioneer Pekao TFI S.A.) dystrybuowanych przez sieć Banku na koniec września 2018 r. wyniosły 18 311,0 mln zł i były wyższe o 1 650,6 mln zł, tj. 9,9% w porównaniu do końca września 2017 r.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Wyniki osiągnięte przez ważniejsze jednostki powiązane

Pekao Investment Management S.A. (d. Pioneer Pekao Investment Management S.A.) – Pekao IM

Skonsolidowany zysk netto Pekao IM w 3 kwartałach 2018 roku wyniósł **61,5 mln zł**, wobec zysku w wysokości 60,4 mln zł osiągniętego w 3 kwartałach 2017 roku. Pozytywna zmiana wyniku związana jest ze wzrostem aktywów netto funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez Pekao TFI S.A. o około 9% w porównaniu do końca września 2017 roku.

Pekao Leasing Sp. z o.o. – Pekao Leasing

W 3 kwartałach 2018 roku Pekao Leasing wypracował zysk netto w wysokości **30,5 mln zł**, wobec zysku w wysokości 25,4 mln zł w 3 kwartałach 2017 roku. W 3 kwartałach 2018 roku Pekao Leasing zawarł ponad 9,2 tys. nowych umów, tj. więcej o 14,9% r/r, natomiast wartość aktywów oddanych w leasing była wyższa o 15,6% r/r i wyniosła 1 989,7 mln zł.

Centralny Dom Maklerski Pekao S.A. – CDM

W 3 kwartałach 2018 roku zysk netto CDM wyniósł **20,8 mln zł**, wobec zysku w wysokości 26,5 mln zł osiągniętego w 3 kwartałach 2017 roku, na co miały wpływ niższe obroty realizowane na GPW spowodowane mniej korzystną sytuacją na rynkach kapitałowych.

Pekao Faktoring Sp. z o.o. – Pekao Faktoring

W 3 kwartałach 2018 roku Pekao Faktoring wypracował zysk netto w wysokości **9,3 mln zł**, wobec zysku w wysokości 8,0 mln zł w 3 kwartałach 2017 roku, na co miało wpływ wyższe zaangażowanie faktoringowe (wzrost o 15,9% r/r) i korzystna sytuacja na rynku faktoringowym.

Pekao Financial Services Sp. z o.o. – PFS

W 3 kwartałach 2018 roku PFS wypracował zysk netto w wysokości 4,0 mln zł, (w tym udział Banku w wysokości **3,3 mln zł**) wobec zysku w wysokości 4,6 mln zł w 3 kwartałach 2017 roku. W 2018 roku sfinalizowana została transakcja przejęcia Spółki PZU Centrum Operacji S.A. przez PFS. Transakcja ta pozwoliła na przejęcie obsługi PTE PZU S.A. oraz TFI PZU S.A. w zakresie usługi agenta transferowego oraz rozszerzenie o zakres obsługi PZU Życie S.A.

Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o. – DI Xelion

Zysk netto DI Xelion w 3 kwartałach 2018 roku wyniósł **3,6 mln zł**, wobec zysku w wysokości 4,2 mln zł osiągniętego w 3 kwartałach 2017 roku, na co wpływ miała mniej korzystna sytuacja na rynkach kapitałowych.

Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o. – CBB

W 3 kwartałach 2018 roku CBB wypracowało zysk netto w wysokości **3,6 mln zł**, wobec zysku w wysokości 2,4 mln zł w 3 kwartałach 2017 roku, na co miała wpływ większa liczba obsługiwanych akcji marketingowo-sprzedażowych oraz wdrożenie nowych usług świadczonych dla Banku.

Pekao Investment Banking S.A. – PIB

W 3 kwartałach 2018 roku PIB wypracował zysk netto w wysokości **3,1 mln zł**, wobec zysku w wysokości 6,6 mln zł w 3 kwartałach 2017 roku, co było efektem gorszej sytuacji na rynkach kapitałowych i mniejszej liczby zrealizowanych transakcji.

Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. – Pekao PTE

W 3 kwartałach 2018 roku Pekao PTE wypracowało zysk netto w wysokości **2,8 mln zł**, wobec zysku w wysokości 1,7 mln zł w 3 kwartałach 2017 roku, co jest konsekwencją rozliczenia udziału PTE w Funduszu Gwarancyjnym oraz realizacji umowy sprzedaży przedsiębiorstwa PTE. Wynik bieżącego okresu Pekao PTE nie zawiera wyniku na transakcji sprzedaży przedsiębiorstwa PTE, ponieważ transakcja została zakwalifikowana jako transakcja wewnątrzgrupowa i wynik tej transakcji został ujęty w kapitałach Grupy.

Pekao Bank Hipoteczny S.A. – Pekao Bank Hipoteczny

W 3 kwartałach 2018 roku Pekao Bank Hipoteczny wypracował zysk netto w wysokości **2,1 mln zł**, wobec zysku w wysokości 3,9 mln zł w 3 kwartałach 2017 roku, w wyniku między innymi efektem niższego średniego poziomu aktywów na skutek między innymi przedterminowych spłat kredytów.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

6.4 Korekty z tytułu rezerw, rezerwa i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

(mln zł)

	GRUPA		BANK PEKAO S.A.	
	30.09.2018	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2017
Rezerwy razem	589,8	596,5	591,2	599,6
z tego:				
rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	209,9	222,8	223,4	229,9
rezerwy na zobowiązania pracownicze	333,6	334,3	324,2	330,9
pozostałe rezerwy	46,3	39,4	43,6	38,8
Rezerwa z tytułu podatku dochodowego	33,2	4,1	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 230,2	924,9	964,3	693,1

6.5 Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe

(mln zł)

	GRUPA		BANK PEKAO S.A.	
	3 KWARTAŁY 2018	3 KWARTAŁY 2017	3 KWARTAŁY 2018	3 KWARTAŁY 2017
aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	(403,9)	(365,8)	(375,9)	(359,6)
aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez kapitał	2,5	(0,1)	7,5	0,0
zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	(4,7)	(2,6)	(9,5)	(4,4)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(406,1)	(368,5)	(377,9)	(364,0)

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe Grupy osiągnięty w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 406,1 mln zł i był wyższy o 37,6 mln zł tj. 10,2% niż w 3 kwartałach 2017 r.

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe Banku osiągnięty w 3 kwartałach 2018 r. wyniósł 377,9 mln zł i był wyższy o 13,9 mln zł tj. 3,8% niż w 3 kwartałach 2017 r.

6.6 Zestawienie pozycji pozabilansowych

(mln zł)

	30.09.2018	30.09.2017	ZMIANA
Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	65 306,3	58 496,1	11,6%
Zobowiązania udzielone:	46 619,4	45 024,8	3,5%
finansowe	34 580,6	33 610,8	2,9%
gwarancyjne	12 038,8	11 414,0	5,5%
Zobowiązania otrzymane:	18 686,9	13 471,3	38,7%
finansowe	900,3	999,5	(9,9%)
gwarancyjne	17 786,6	12 471,8	42,6%
Pochodne instrumenty finansowe	235 063,6	196 230,2	19,8%
transakcje stopy procentowej	136 747,8	92 093,5	48,5%
transakcje walutowe i na złoto	95 486,5	103 240,1	(7,5%)
transakcje oparte na towarach i kapitałowych papierach wartościowych	2 829,3	896,6	>100%
Pozycje pozabilansowe razem	300 369,9	254 726,3	17,9%

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

6.7 Adekwatność kapitałowa

Podstawowymi miarami stosowanymi do pomiaru adekwatności kapitałowej są współczynniki kapitałowe wyliczane zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2014 roku Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Rozporządzenie CRR) wraz z późniejszymi zmianami oraz odpowiednimi Rozporządzeniami Wykonawczymi, bądź Delegowanymi wydanymi przez Komisję (UE).

Współczynniki kapitałowe, wymogi kapitałowe oraz fundusze własne zostały policzone zgodnie z Rozporządzeniem CRR przy zastosowaniu opcji narodowych zdefiniowanych w Ustawie Prawo Bankowe art. 171a, ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Ustawa o nadzorze makroostrożnościowym) oraz rozporządzeniami ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.

Zgodnie z prawem, Grupa powinna utrzymywać minimalne wartości współczynników kapitałowych na poziomie regulacyjnym Filara I wynikającego z Rozporządzenia CRR, wymogu Filara II wynikającego z ustawy Prawo Bankowe oraz wymogu połączonego bufora wynikającego z Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym.

Minimalne wartości współczynników kapitałowych na poziomie Filara I wynoszą:

- Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) na poziomie 8%,
- Współczynnik kapitału Tier I (T1) na poziomie 6%,
- Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) na poziomie 4,5%.

W ramach Filara II wymóg kapitałowy dla Grupy, wynikający z indywidualnego wymogu nałożonego na Pekao Bank Hipoteczny, przez KNF, wynosi:

- 0,01% dla łącznego współczynnika kapitałowego,
- 0,0075% dla kapitału Tier I.

Na wymóg połączonego bufora składają się:

- Bufor zabezpieczający w wysokości 1,875%,
- Bufor antycykliczny w wysokości 0,0084%,
- Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości 0,75%,
- Bufor ryzyka systemowego w wysokości 3%.

Łącznie Grupa zobowiązana jest utrzymywać:

- Łączny współczynnik kapitałowy (TCR) na poziomie 13,64%,
- Współczynnik kapitału Tier I (T1) na poziomie 11,64%,
- Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) na poziomie 10,14%.

Na 30 września 2018 roku łączny współczynnik kapitałowy Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. wyniósł 17,0%, a współczynnik Tier I 16,0%. Współczynniki kapitałowe były znacznie wyższe od poziomu wymaganego przez prawo.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane dotyczące adekwatności kapitałowej dla Grupy wg stanu na dzień 30 września 2018 roku, 31 grudnia 2017 roku oraz 30 września 2017 roku zgodnie z obowiązującymi na te dni regulacjami.

(tys. zł)

WYMÓG KAPITAŁOWY	30.09.2018	31.12.2017	30.09.2017
Ryzyko kredytowe	9 179 444	8 833 498	9 093 274
Przekroczenie limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	-	-	-
Ryzyko rynkowe	55 941	48 154	45 670
Ryzyko kontrahenta wraz z CVA	123 354	139 865	144 824
Ryzyko operacyjne	564 145	560 851	489 678
Całkowity wymóg kapitałowy	9 922 885	9 582 368	9 773 446
FUNDUSZE WŁASNE			
Kapitał podstawowy Tier I	19 855 913	19 252 010	20 146 611
Kapitał Tier II	1 250 000	1 250 000	
Fundusze własne do wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego	21 105 913	20 502 010	20 146 611
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	16,0%	16,1%	16,5%
Łączny współczynnik kapitałowy TCR (%)	17,0%	17,1%	16,5%

Łączny współczynnik kapitałowy Grupy na koniec września 2018 roku był wyższy o 0,5 p.p. w porównaniu do końca września 2017 roku, głównie ze względu na wyższe fundusze własne, częściowo skompensowane poprzez wyższy wymóg kapitałowy.

Wzrost funduszy własnych do wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego wynika z zaliczenia do kapitału Tier II kwoty 1,25 mld zł z emisji obligacji podporządkowanych.

Całkowity wymóg kapitałowy był wyższy o 1,5%, głównie ze względu na wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego spowodowany zakupem pozostałych udziałów w Xelion oraz PPIM oraz kredytowego spowodowany głównie przez wzrost wolumenów kredytowych.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

6.8 Uzgodnienie wersji prezentacyjnej rachunku zysków i strat do wersji pełnej

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za 3 kwartały 2018 roku

(tys. zł)

POZYCJE WERSJI PREZENTACYJNEJ RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	POZYCJE WERSJI PEŁNEJ REKLASYFIKOWANE DO WERSJI PREZENTACYJNEJ	3 KWARTAŁY 2018
Wynik z tytułu odsetek		3 699 216
Przychody z tytułu dywidend		20 025
	Przychody z tytułu dywidend	20 025
Wynik z tytułu odsetek i dywidend razem		3 719 241
Wynik z tytułu prowizji i opłat	Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 824 314
Wynik z działalności handlowej		130 357
	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	62 171
	Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	3 158
	Zysk (strata) z tytułu zaprzestania ujmowania dłużnych papierów wartościowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	65 094
	(Zysk) strata z tytułu zaprzestania ujmowania zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	(66)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		39 604
	Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	39 294
	Zysk (strata) z tytułu zaprzestania ujmowania kredytów i pożyczek niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	310
Wynik pozaodsetkowy		1 994 275
Dochody z działalności operacyjnej		5 713 516
Koszty z działalności operacyjnej		(2 596 671)
	Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	(1 545 699)
	Pozostałe koszty administracyjne	(1 433 263)
	<i>minus</i> - Opłaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	234 808
	<i>minus</i> - Podatek od niektórych instytucji finansowych	417 828
	Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	(270 345)
Zysk operacyjny brutto		3 116 845
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(406 170)
Zysk operacyjny netto		2 710 675
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	Wynik z tytułu pozostałych rezerw	(14 364)
Opłaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	Opłaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	(234 808)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	Podatek od niektórych instytucji finansowych	(417 828)
Zysk z działalności inwestycyjnej		26 903
	(Zysk) strata na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	26 903
Zysk brutto		2 070 578
Podatek dochodowy	Podatek dochodowy	(531 967)
Zysk netto	Zysk netto	1 538 611
Przypadający na akcjonariuszy Banku	Przypadający na akcjonariuszy Banku	1 537 933
Przypadający na udziały niedające kontroli	Przypadający na udziały niedające kontroli	678

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za 3 kwartały 2017 roku

(tys. zł)

POZYCJE WERSJI PREZENTACYJNEJ RACHUNKU ZYSKÓW I STRAT	POZYCJE WERSJI PEŁNEJ REKLASYFIKOWANE DO WERSJI PREZENTACYJNEJ	3 KWARTAŁY 2017
Wynik z tytułu odsetek		3 403 330
Przychody z tytułu dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności		51 300
	Przychody z tytułu dywidend	19 641
	Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	31 659
Wynik z tytułu odsetek, dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności razem		3 454 630
Wynik z tytułu prowizji i opłat	Wynik z tytułu prowizji i opłat	1 735 852
Wynik z działalności handlowej		49 703
	Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	20 119
	Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	3 966
	Zysk (strata) na sprzedaży: aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności	25 770
	(Zysk) strata na sprzedaży: zobowiązań finansowych	(152)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto		87 840
	Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	87 522
	minus - Refundacja kosztów administracyjnych	(1 888)
	Zysk (strata) na sprzedaży: kredytów i innych należności finansowych	2 206
Wynik pozaodsetkowy		1 873 395
Dochody z działalności operacyjnej		5 328 025
Koszty z działalności operacyjnej		(2 408 861)
	Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	(1 445 502)
	Pozostałe koszty administracyjne	(1 341 466)
	minus - Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	246 376
	minus - Podatek od niektórych instytucji finansowych	383 480
	Refundacja kosztów administracyjnych	1 888
	Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	(253 637)
Zysk operacyjny brutto		2 919 164
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe		(368 454)
	Wynik odpisów z tytułu utraty wartości kredytów	(365 824)
	Wynik rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(2 630)
Zysk operacyjny netto		2 550 710
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	Wynik z tytułu pozostałych rezerw	(21 970)
Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	(246 376)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	Podatek od niektórych instytucji finansowych	(383 480)
Zysk z działalności inwestycyjnej		342
	Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	441
	Wynik odpisów z tytułu utraty wartości: aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i utrzymywanych do terminu wymagalności	(99)
Zysk brutto		1 899 226
Podatek dochodowy	Podatek dochodowy	(477 649)
Zysk netto	Zysk netto	1 421 577
Przypadający na akcjonariuszy Banku	Przypadający na akcjonariuszy Banku	1 420 998
Przypadający na udziały niedające kontroli	Przypadający na udziały niedające kontroli	579

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

7. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

7.1 Skonsolidowany rachunek zysków i strat w ujęciu kwartalnym

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za 2018 i 2017 r.

(tys. zł)

	III KWARTAŁ 2018	II KWARTAŁ 2018	I KWARTAŁ 2018	IV KWARTAŁ 2017	III KWARTAŁ 2017	II KWARTAŁ 2017	I KWARTAŁ 2017
Przychody z tytułu odsetek	1 544 067	1 515 910	1 478 564	1 459 134	1 414 047	1 392 566	1 374 967
Koszty z tytułu odsetek	(286 078)	(280 373)	(272 874)	(268 968)	(261 926)	(256 384)	(259 940)
Wynik z tytułu odsetek	1 257 989	1 235 537	1 205 690	1 190 166	1 152 121	1 136 182	1 115 027
Przychody z tytułu prowizji i opłat	714 682	707 067	675 428	703 574	658 913	659 104	641 974
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(95 695)	(89 794)	(87 374)	(86 381)	(78 829)	(76 818)	(68 492)
Wynik z tytułu prowizji i opłat	618 987	617 273	588 054	617 193	580 084	582 286	573 482
Przychody z tytułu dywidend	245	19 623	157	131	223	19 269	149
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	26 507	16 539	19 125	22 873	11 246	858	8 015
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	1 159	662	1 337	650	919	1 334	1 713
Zyski lub straty z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	14 261	27 245	23 832	x	x	x	x
Zyski (straty) na sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych	x	x	x	159 337	21 882	5 118	824
Dochoody z działalności operacyjnej	1 919 148	1 916 879	1 838 195	1 990 350	1 766 475	1 745 047	1 699 210
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(155 277)	(123 932)	(126 961)	(152 797)	(138 579)	(114 848)	(115 126)
Wynik z działalności finansowej	1 763 871	1 792 947	1 711 234	1 837 553	1 627 896	1 630 199	1 584 084
Ogólne koszty administracyjne	(922 069)	(980 579)	(1 076 314)	(922 856)	(884 976)	(865 632)	(1 036 360)
wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	(490 526)	(554 827)	(500 346)	(504 800)	(493 184)	(482 349)	(469 969)
pozostałe koszty administracyjne ⁽¹⁾	(431 543)	(425 752)	(575 968)	(418 056)	(391 792)	(383 283)	(566 391)
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	(92 672)	(89 893)	(87 780)	(93 701)	(84 070)	(85 225)	(84 342)
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	(297)	(13 768)	(299)	(14 053)	(7 968)	(8 467)	(5 535)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	13 574	12 095	13 625	24 926	39 630	12 153	35 739
Koszty z działalności operacyjnej	(1 001 464)	(1 072 145)	(1 150 768)	(1 005 684)	(937 384)	(947 171)	(1 090 498)
Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	-	-	-	421 755	11 105	10 444	10 110
Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	30 843	(6 863)	2 923	181	375	(59)	125
Zysk brutto	793 250	713 939	563 389	1 253 805	701 992	693 413	503 821
Podatek dochodowy	(186 941)	(173 962)	(171 064)	(199 674)	(165 406)	(158 214)	(154 029)
Zysk netto	606 309	539 977	392 325	1 054 131	536 586	535 199	349 792
Przypadający na akcjonariuszy Banku	605 793	539 815	392 325	1 054 131	536 220	535 069	349 709
Przypadający na udziały niedające kontroli	516	162	-	-	366	130	83

⁽¹⁾ Łącznie z podatkiem od niektórych instytucji finansowych oraz opłatami na rzecz funduszy gwarancyjnych.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

7.2 Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za 2018 i 2017 r.

(tys. zł)

	III KWARTAŁ 2018	II KWARTAŁ 2018	I KWARTAŁ 2018	IV KWARTAŁ 2017	III KWARTAŁ 2017	II KWARTAŁ 2017	I KWARTAŁ 2017
Zysk netto	606 309	539 977	392 325	1 054 131	536 586	535 199	349 792
Przypadający na akcjonariuszy Banku	605 793	539 815	392 325	1 054 131	536 220	535 069	349 709
Przypadający na udziały niedające kontroli	516	162	-	-	366	130	83
Inne składniki całkowitych dochodów							
Pozycje, które są lub mogą zostać przeniesione do rachunku zysków i strat:							
Skutki wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez kapitał	(43 432)	(51 033)	109 292	x	x	x	x
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	x	x	x	(39 359)	2 986	94 566	172 399
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne	(28 960)	(3 531)	(17 323)	(26 332)	25 287	(27 607)	(4 491)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które są lub mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	13 754	10 367	(17 474)	12 482	(5 373)	(12 721)	(31 903)
Pozycje, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:							
Skutki wyceny instrumentów kapitałowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez kapitał	1 463	(13 940)	(5 431)	x	x	x	x
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych	-	-	-	8 557	-	-	-
Udział w skutkach przeszacowania zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-	-	-	-
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	(279)	2 649	1 032	(1 625)	-	-	-
Inne składniki całkowitych dochodów (netto)	(57 454)	(55 488)	70 096	(46 277)	22 900	54 238	136 005
Całkowite dochody razem	548 855	484 489	462 421	1 007 854	559 486	589 437	485 797
Przypadający na akcjonariuszy Banku	548 339	484 327	462 421	1 007 854	559 120	589 307	485 714
Przypadający na udziały niedające kontroli	516	162	-	-	366	130	83

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

7.3 Skonsolidowany rachunek zysków i strat – wersja prezentacyjna

Skonsolidowany rachunek zysków i strat za 2018 i 2017 r.

(tys. zł)

	III KWARTAŁ 2018	II KWARTAŁ 2018	I KWARTAŁ 2018	IV KWARTAŁ 2017	III KWARTAŁ 2017	II KWARTAŁ 2017	I KWARTAŁ 2017
Wynik z tytułu odsetek	1 257 989	1 235 537	1 205 690	1 190 166	1 152 121	1 136 182	1 115 027
Przychody z tytułu dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności	245	19 623	157	7 909	11 328	29 713	10 259
Wynik z tytułu odsetek, dywidend i z jednostek ujmowanych metodą praw własności razem	1 258 234	1 255 160	1 205 847	1 198 075	1 163 449	1 165 895	1 125 286
Wynik z tytułu prowizji i opłat	618 987	617 273	588 054	617 193	580 084	582 286	573 482
Wynik z działalności handlowej	41 789	44 274	44 294	39 085	31 934	7 283	10 486
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	13 712	12 267	13 625	168 043	41 106	11 609	35 125
Wynik pozaodsetkowy	674 488	673 814	645 973	824 321	653 124	601 178	619 093
Dochody z działalności operacyjnej	1 932 722	1 928 974	1 851 820	2 022 396	1 816 573	1 767 073	1 744 379
Koszty z działalności operacyjnej	(843 295)	(901 896)	(851 480)	(854 489)	(814 899)	(800 246)	(793 716)
Zysk operacyjny brutto	1 089 427	1 027 078	1 000 340	1 167 907	1 001 674	966 827	950 663
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(155 277)	(123 932)	(126 961)	(152 797)	(138 480)	(114 848)	(115 126)
Zysk operacyjny netto	934 150	903 146	873 379	1 015 110	863 194	851 979	835 537
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	(297)	(13 768)	(299)	(14 053)	(7 968)	(8 467)	(5 535)
Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	(30 512)	(29 983)	(174 313)	(22 609)	(22 715)	(22 509)	(201 152)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(140 934)	(138 593)	(138 301)	(138 801)	(130 795)	(127 531)	(125 154)
Zysk z działalności inwestycyjnej	30 843	(6 863)	2 923	414 158	276	(59)	125
Zysk brutto	793 250	713 939	563 389	1 253 805	701 992	693 413	503 821
Podatek dochodowy	(186 941)	(173 962)	(171 064)	(199 674)	(165 406)	(158 214)	(154 029)
Zysk netto	606 309	539 977	392 325	1 054 131	536 586	535 199	349 792
Przypadający na akcjonariuszy Banku	605 793	539 815	392 325	1 054 131	536 220	535 069	349 709
Przypadający na udziały niedające kontroli	516	162	-	-	366	130	83

Uwaga: Zysk netto za IV kwartał 2017 roku zawiera również zysk z przeszacowania do wartości godziwej poprzednio posiadanych udziałów, związany z nabyciem pozostałych udziałów w spółkach Pioneer Pekao Investment Management S.A. oraz Dom Inwestycyjny Xelion Spółka z o.o., w wysokości 414 mln zł.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

8. Pozostałe informacje

8.1 Stanowisko Zarządu odnośnie do możliwości realizacji wcześniej publikowanych prognoz

Bank nie publikował prognozy wyników finansowych na rok 2018.

8.2 Informacja o stanie posiadania akcji Banku Pekao S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące

Według informacji posiadanych przez Bank, na dzień przekazania Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku oraz na dzień przekazania Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za I półrocze 2018 roku, osoby zarządzające i nadzorujące w Banku nie posiadały akcji Banku Pekao S.A.

8.3 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Bank i jednostki zależne w III kwartale 2018 roku nie zawarły z podmiotami powiązаныmi transakcji, które byłyby pojedynczo lub łącznie transakcjami istotnymi i zawartymi na innych warunkach niż rynkowe.

W III kwartale 2018 roku Bank i jego jednostki zależne nie udzieliły poręczeń kredytu lub pożyczki lub gwarancji – łącznie jednemu podmiotowi lub jednostce zależnej od tego podmiotu, których łączna wartość byłaby znacząca.

Szczegółowe informacje dotyczące transakcji z jednostkami powiązаныmi zostały przedstawione w Nocie objaśniającej nr 43 do Śródrocznego Skróconego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.

8.4 Zasady przyjęte przy sporządzeniu raportu

Opis zasad przyjętych przy sporządzaniu raportu znajduje się w Nocie objaśniającej nr 5 do Śródrocznego Skróconego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.

8.5 Objasnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności

Bank świadczy usługi finansowe, na które popyt ma charakter stabilny, bez istotnego wpływu sezonowości. Ze względu na specyfikę działalności Banku, nie występują zjawiska sezonowości lub cykliczności.

8.6 Informacja dotycząca emisji, wykupu i spłaty dłużnych papierów wartościowych

Strukturyzowane Certyfikaty Depozytowe

Strukturyzowane Certyfikaty Depozytowe są alternatywnymi w stosunku do tradycyjnych depozytów bankowych produktami inwestycyjnymi dla klientów Banku. Łączna wartość zobowiązań Banku z tego tytułu (kapitał) na koniec września 2018 roku wyniosła 468,1 mln zł. Czynnych jest 9 emisji Strukturyzowanych Certyfikatów Depozytowych w złotych, z maksymalnym terminem wymagalności do 16 sierpnia 2021 roku. Zobowiązania z terminem wymagalności w 2018, 2019, 2020 i 2021 roku stanowią odpowiednio 34,6%, 36,2%, 18,6% i 10,5% zobowiązań ogółem.

Certyfikaty Depozytowe

Certyfikaty Depozytowe to produkty inwestycyjne denominowane w złotych, które gwarantują 100% ochronę zainwestowanych środków, również w przypadku zakończenia inwestycji przed dniem wykupu. Łączna wartość zobowiązań Banku z tego tytułu (kapitał) na koniec września 2018 roku wyniosła 677,0 mln zł. Czynne są 4 emisje Certyfikatów Depozytowych. Zobowiązania z terminem wymagalności do 1 miesiąca i do 1 roku, stanowią odpowiednio 6,1%, i 93,9% zobowiązań ogółem.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Obligacje podporządkowane

W dniu 30 października 2017 roku Bank wyemitował 10-letnie obligacje podporządkowane o wartości nominalnej 1 250,0 mln zł, z terminem zapadalności 29 października 2027 roku. Środki z emisji zostały przeznaczone – po otrzymaniu w dniu 21 grudnia 2017 roku zgody KNF – na podwyższenie funduszy uzupełniających Banku, zgodnie z art. 127 ust. 2 pkt 2 Prawa Bankowego oraz art. 63 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Obligacje zostały wprowadzone do obrotu na rynku ASO Catalyst oraz BondSpot.

Listy zastawne Pekao Banku Hipotecznego S.A.

Łączna wartość zobowiązań Spółki z tytułu listów zastawnych (kapitał) na koniec września 2018 roku wyniosła 1 519,6 mln zł. Zobowiązania z tytułu listów zastawnych z terminem wymagalności do 1 roku stanowią 14,6%, od 1 roku do 3 lat 32,8%, od 3 lat do 5 lat 23,0% oraz od 5 lat do 10 lat 29,5% wartości nominalnej ogółem.

Obligacje Pekao Banku Hipotecznego S.A.

Łączna wartość zobowiązań Spółki z tytułu emisji obligacji własnych (kapitał) z terminem wymagalności do 1 roku na dzień 30 września 2018 wyniosła 300,0 mln zł.

Obligacje Pekao Leasing Sp. z o.o.

Łączna wartość zobowiązań Spółki z tytułu emisji obligacji własnych (kapitał) na dzień 30 września 2018 roku wyniosła 1 766,6 mln zł. Obligacje z terminem wymagalności do 1 miesiąca stanowią 8,1%, do 3 miesięcy 29,6%, do 6 miesięcy 51,0%, do 1 roku 0,5% i do 3 lat 10,8% wartości nominalnej ogółem.

8.7 Informacje o toczących się postępowaniach

Wskazanie istotnych postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej dotyczących zobowiązań lub wierzytelności Banku i jednostek zależnych Banku znajduje się w Nocie Objasniającej nr 41 do Śródrocznego Skróconego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku.

8.8 Wydarzenia po dacie bilansu

Emisja obligacji podporządkowanych Banku Pekao S.A.

W dniu 4 października 2018 roku w nawiązaniu do raportu bieżącego nr 20/2018 z dnia 11 września 2018 roku dotyczącego wyrażenia zgody na niepubliczną emisję obligacji podporządkowanych Banku Pekao S.A., Zarząd Banku w raporcie bieżącym nr 22/2018 poinformował, że po zakończeniu procesu budowania księgi popytu podjął uchwały o emisji dwóch serii (seria B i seria C) obligacji podporządkowanych Banku. Łączna wartość nominalna obu serii emitowanych obligacji wynosi 750 000 000 zł. Kwota emisji uwzględnia sytuację na rynku obligacji oraz aktualne zapotrzebowanie kapitałowe Banku.

Po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego, obligacje zostaną zakwalifikowane jako instrumenty w Tier II.

Główne warunki emisji obligacji podporządkowanych serii B Banku są następujące:

1. Rodzaj obligacji: obligacje na okaziciela; obligacje nie będą miały formy dokumentu i zostaną zarejestrowane w dniu emisji w depozycie zdematerializowanych papierów wartościowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.,
2. Łączna liczba emitowanych obligacji: 1 100,
3. Jednostkowa wartość nominalna obligacji: 500 000 zł,
4. Łączna wartość nominalna emitowanych obligacji: 550 000 000 zł,
5. Oprocentowanie: zmienne, oparte o stawkę referencyjną WIBOR6M powiększoną o marżę w wysokości 1,55 punktu procentowego;
6. Format emisji: 10NC5, tj. obligacje z 10-letnim terminem zapadalności, z zastrzeżoną opcją dającą prawo Bankowi do wcześniejszego wykupu obligacji w terminie 5 lat od dnia emisji lub w innych przypadkach wskazanych w warunkach emisji obligacji (brak zgody KNF za zakwalifikowanie jako instrumentu w Tier II, zmiana regulacyjna klasyfikacji obligacji, zmiana opodatkowania obligacji), pod warunkiem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego, jeżeli taka zgoda będzie wymagana,

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

7. Cena emisyjna: równa wartości nominalnej,
8. Waluta: złoty polski,
9. Dzień emisji: 15 października 2018 roku,
10. Dzień wykupu: 16 października 2028 roku, zastrzeżeniem opcji wcześniejszego wykupu obligacji na zasadach opisanych w pkt 6 bezpośrednio powyżej;
11. Obrót: obligacje mają zostać wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu dłużnymi papierami wartościowymi Catalyst prowadzonego przez BondSpot S.A. lub Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.;
12. Cel emisji: cel emisji, w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach, nie został określony.

Główne warunki emisji obligacji podporządkowanych serii C Banku są następujące:

1. Rodzaj obligacji: obligacje na okaziciela; obligacje nie będą miały formy dokumentu i zostaną zarejestrowane w dniu emisji w depozycie zdematerializowanych papierów wartościowych prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.
2. Łączna liczba emitowanych obligacji: 400,
3. Jednostkowa wartość nominalna obligacji: 500 000 zł,
4. Łączna wartość nominalna emitowanych obligacji: 200 000 000 zł,
5. Oprocentowanie: zmienne, oparte o stawkę referencyjną WIBOR6M powiększoną o marżę w wysokości 1,80 punktu procentowego,
6. Format emisji: 15NC10, tj. obligacje z 15-letnim terminem zapadalności, z zastrzeżoną opcją dającą prawo Bankowi do wcześniejszego wykupu obligacji w terminie 10 lat od dnia emisji lub w innych przypadkach wskazanych w warunkach emisji obligacji (brak zgody KNF za zakwalifikowanie jako instrumentu w Tier II, zmiana regulacyjna klasyfikacji obligacji, zmiana opodatkowania obligacji), pod warunkiem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego, jeżeli taka zgoda będzie wymagana,
7. Cena emisyjna: równa wartości nominalnej,
8. Waluta: złoty polski,
9. Dzień emisji: 15 października 2018 r.,
10. Dzień wykupu: 14 października 2033 r., zastrzeżeniem opcji wcześniejszego wykupu obligacji na zasadach opisanych w pkt 6 bezpośrednio powyżej,
11. Obrót: obligacje mają zostać wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu dłużnymi papierami wartościowymi Catalyst prowadzonego przez BondSpot S.A. lub Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.,
12. Cel emisji: cel emisji, w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach, nie został określony.

Potwierdzenie Ratingu Kredytowego Emitenta (ICR), utrzymanie jego stabilnej perspektywy oraz podwyższenie długoterminowego Ratingu Kontrahenta Banku (RCR) przez S&P Global Ratings

W dniu 15 października 2018 roku Zarząd Banku Pekao S.A. w raporcie bieżącym nr 23/2018, poinformował, że w dniu 15 października 2018 roku agencja ratingowa S&P Global Ratings ("S&P") poinformowała Bank o przeprowadzeniu przeglądu ocen ratingowych Banku. Przeglądu ocen Banku dokonano po podwyższeniu, w dniu 12 października 2018 roku, oceny długookresowej Polski z 'BBB+' do 'A-'.

W wyniku dokonanego przeglądu S&P podjęła decyzję o potwierdzeniu ocen Ratingu Kredytowego Emitenta (Issuer Credit Rating - ICR) i jego stabilnej perspektywy oraz o podwyższeniu długookresowej i potwierdzeniu krótkoterminowej oceny Ratingu Kontrahenta w przypadku procesu przymusowej restrukturyzacji (Resolution Counterparty Rating - RCR).

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Oceny Ratingu Kredytowego Emitenta dla Banku (ICR) utrzymano na następujących poziomach:

(i) Ocena długoterminowa: "BBB+"

(ii) Ocena krótkoterminowa: "A-2"

(iii) Perspektywa ocen: "stabilna"

(iv) Ocena stand-alone (samodzielna): "bbb".

Utrzymanie stabilnej perspektywy ocen Banku stanowi odzwierciedlenie stabilnej perspektywy ocen ratingowych PZU S.A., największego akcjonariusza Banku i największego ubezpieczyciela w kraju.

RCR to wybiegająca w przyszłość opinia o względnym ryzyku niewywiązania się z niektórymi zobowiązaniami uprzywilejowanymi, które mogą być chronione przed niewykonaniem zobowiązania dzięki skutecznemu procesowi restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji.

Ocenę długookresową Ratingu Kontrahenta (RCR) dla Banku podwyższono z "BBB+" do "A-".

Rating krótkoterminowych zobowiązań RCR dla Banku utrzymano na poziomie "A-2".

Aktualizacja ocen i perspektywy wiarygodności finansowej Banku Pekao przez Fitch Ratings

W dniu 17 października 2018 roku Zarząd Banku Pekao S.A. w raporcie bieżącym nr 24/2018 poinformował, że w dniu 17 października 2018 roku agencja ratingowa Fitch Ratings ("Fitch") poinformowała Bank o aktualizacji oceny długoterminowej IDR i indywidualnej oceny Viability Rating wiarygodności finansowej Banku i zmianie perspektywy negatywnej na stabilną dla długoterminowej oceny Issuer Default Rating (IDR) dla Banku.

Aktualizacja i zmiany ocen zostały dokonane w sposób następujący: zmiana oceny długoterminowej IDR: z "A-" do "BBB+", zmiana Negatywnej perspektywy długoterminowej oceny IDR na Stabilną, zmiana indywidualnej oceny Viability Rating (VR): z "a-" do "bbb+" potwierdzenie oceny krótkoterminowej IDR na poziomie "F2", potwierdzenie oceny wsparcia Support na poziomie "5" oraz potwierdzenie minimalnej oceny wsparcia Support Rating Floor na poziomie "No Floor".

"Obniżenie oceny długoterminowej IDR nastąpiło w wyniku obniżenia oceny VR. Obniżenie oceny VR dla Banku odzwierciedla spadek wskaźnika kapitału podstawowego liczonego według metodologii Fitch Ratings dla Banku do poziomu, który jest zasadniczo zbliżony do poziomu kapitałów grupy porównawczej mierzonych również metodologią Fitch Ratings. W ocenie Fitch Ratings, poziom kapitałów Banku mierzony metodologią Fitch Ratings nie jest już wystarczający by wspierać utrzymanie oceny VR Banku powyżej poziomu większości grupy porównawczej. Jednocześnie agencja Fitch Ratings podkreśliła utrzymanie przez Bank silnej pozycji kapitałowej mierzonej wymaganiami regulacyjnymi oraz wymaganiami kapitałowymi według metodologii Fitch Ratings."

Zdaniem Fitch oceny IDR Banku są wspierane przez wewnętrzną siłę banku, co odzwierciedla jego ocenę VR. Silne strony ratingu Banku w ocenie Fitch to ugruntowana pozycja na rynku krajowym, stabilny model biznesowy, konserwatywny apetyt na ryzyko, silna pozycja kapitałowa, wysoka jakość aktywów, solidna rentowność oraz dobra pozycja finansowa i płynnościowa.

Po tej decyzji oceny ratingowe Banku są następujące: Długoterminowa ocena IDR: "BBB+", Perspektywa: "Stabilna", Krótkoterminowa ocena IDR: "F2", Viability rating: "bbb+", Ocena wsparcia: "5", Minimalna ocena wsparcia: "No Floor".

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku

Decyzja Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie wyrażenia zgody na zakwalifikowanie obligacji podporządkowanych serii C Banku Pekao S.A. jako instrumentów w kapitale Tier II Banku

W dniu 26 października 2018 w raporcie bieżącym nr 25/2018 w nawiązaniu do raportu bieżącego nr 20/2018 z dnia 11 września 2018 roku oraz raportu bieżącego nr 22/2018 z dnia 4 października 2018 r., Zarząd Banku Pekao S.A. poinformował, iż w dniu 26 października 2018 roku Bank otrzymał decyzję Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie wyrażenia zgody na zakwalifikowanie przez Bank 400 sztuk obligacji podporządkowanych serii C, o łącznej wartości nominalnej 200 000 000 zł, jako instrumentów w kapitale Tier II Banku, o których mowa w art. 63 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, na warunkach określonych w dokumentach złożonych przez Bank w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego, tj. m. in. w warunkach emisji Obligacji Serii C.

Jednocześnie z emisją Obligacji Serii C Bank przeprowadził emisję obligacji podporządkowanych serii B, o łącznej wartości nominalnej 550 000 000 zł. Wniosek Banku do Komisji Nadzoru Finansowego w przedmiocie wyrażenia zgody na zakwalifikowanie przez Bank Obligacji Serii B jako instrumentów w kapitale Tier II Banku jest w trakcie rozpatrywania.

Wyniki ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych w 2018 roku

W dniu 2 listopada 2018 w raporcie bieżącym nr 27/2018, Zarząd Banku Pekao S.A. poinformował, że w 2018 roku Bank brał udział w ogólnoeuropejskich testach warunków skrajnych przeprowadzanych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA), we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego (KNF), Europejskim Bankiem Centralnym (ECB) oraz Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego (ESRB) a wyniki zostały opublikowane przez EBA. Tegoroczne testy sytuują Bank Pekao S.A. wśród trzech najbardziej odpornych europejskich banków (spośród 48 objętych próbą), z wrażliwością wskaźników kapitałowych na warunki stresowe kilkakrotnie poniżej średniej europejskich banków.

Bank w pełni uznaje powyższe wyniki.

Ogólnoeuropejskie testy warunków skrajnych w 2018 roku nie posiadają prognozy określającej ich zaliczenia, zamiast tego mają one służyć jako ważne źródło informacji do celów procesu przeglądu i oceny nadzorczej (BION). Wyniki pomogą właściwym organom w ocenie zdolności Banku do spełnienia stosownych wymogów ostrożnościowych w ramach scenariuszy warunków skrajnych.

Scenariusz niekorzystnych warunków skrajnych został ustalony przez EBC / ESRB i obejmuje trzyletni horyzont czasowy (2018-2020). Test warunków skrajnych został przeprowadzony przy założeniu statycznego bilansu na grudzień 2017 r., zatem nie uwzględnia przyszłych strategii biznesowych i działań zarządczych. Prezentowane wyniki testu warunków skrajnych nie stanowią prognozy zysków Banku.

Na podstawie wyników tego testu oraz pod kontrolą organu nadzorczego, Bank oceni wpływ wyników na przyszłe plany kapitałowe Banku oraz na zdolność Banku do spełnienia odpowiednich wymogów ostrożnościowych, a także określi, czy potrzebne są dodatkowe środki lub zmiany w obecnym planie kapitałowym Banku.

Zgodnie z wynikami ogólnoeuropejskich testów warunków skrajnych, skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) Banku byłby w 2020 r. na poziomie 16,50% w scenariuszu bazowym oraz 15,47% w scenariuszu skrajnym. Skonsolidowany współczynnik kapitału podstawowego Tier 1 (CET1) Banku, uwzględniający pełny efekt wdrożenia MSSF 9, byłby odpowiednio na poziomie 16,14% oraz 14,55%.

**Śródroczne Skrócone
Skonsolidowane Sprawozdanie
Finansowe Grupy Kapitałowej
Banku Pekao S.A. za okres
9 miesięcy zakończony
dnia 30 września 2018 roku**

Spis treści

Skonsolidowany rachunek zysków i strat	3	21. Podstawowe składniki obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat i kapitale własnym	97
Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	4	22. Zysk netto przypadający na jedną akcję	98
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	5	23. Dywidendy	98
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6	24. Kasa i operacje z Bankiem Centralnym	99
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	9	25. Należności od banków	100
Rachunek zysków i strat Banku Pekao S.A.	11	26. Aktywa oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	101
Sprawozdanie z całkowitych dochodów Banku Pekao S.A.	12	27. Aktywa oraz zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	103
Sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku Pekao S.A.	13	28. Kredyty i pożyczki udzielone klientom	104
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Banku Pekao S.A.	14	29. Należności z tytułu leasingu finansowego	106
Rachunek przepływów pieniężnych Banku Pekao S.A.	17	30. Rachunkowość zabezpieczeń	107
Noty objaśniające	19	31. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	111
1. Informacje ogólne	19	32. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży	113
2. Skład Grupy	19	33. Wartości niematerialne	114
3. Połączenia jednostek gospodarczych	21	34. Rzeczowe aktywa trwałe	114
4. Oświadczenie o zgodności	21	35. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	115
5. Istotne zasady rachunkowości	22	36. Zobowiązania wobec innych banków	116
6. Zastosowanie szacunków i założeń	58	37. Zobowiązania wobec klientów	116
7. Zarządzanie ryzykiem	58	38. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	117
8. Informacje dotyczące segmentów działalności	88	39. Zobowiązania podporządkowane	117
9. Przychody i koszty z tytułu odsetek	91	40. Rezerwy	118
10. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	92	41. Zobowiązania warunkowe	119
11. Przychody z tytułu dywidend	92	42. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	121
12. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	93	43. Transakcje z jednostkami powiązаныmi	122
13. Zysk (strata) wynikający z zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	93	44. Zdarzenia po dacie bilansu	131
14. Zysk (strata) na sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych	94	Słowniczek	I
15. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	94		
16. Ogólne koszty administracyjne	95		
17. Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	95		
18. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	96		
19. Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	96		
20. Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	97		

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

(w tys. zł)

	NOTA	III KWARTAŁ 2018 OKRES OD 01.07.2018 DO 30.09.2018	3 KWARTALY 2018 OKRES OD 01.01.2018 DO 30.09.2018	III KWARTAŁ 2017 OKRES OD 01.07.2017 DO 30.09.2017	3 KWARTALY 2017 OKRES OD 01.01.2017 DO 30.09.2017
Przychody z tytułu odsetek	9	1 544 067	4 538 541	1 414 047	4 181 580
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		1 330 570	3 889 933	X	X
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez kapitał		166 448	531 622	X	X
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		47 049	116 986	X	X
Koszty z tytułu odsetek	9	-286 078	-839 325	-261 926	-778 250
Wynik z tytułu odsetek		1 257 989	3 699 216	1 152 121	3 403 330
Przychody z tytułu prowizji i opłat	10	714 682	2 097 177	658 913	1 959 991
Koszty z tytułu prowizji i opłat	10	-95 695	-272 863	-78 829	-224 139
Wynik z tytułu prowizji i opłat		618 987	1 824 314	580 084	1 735 852
Przychody z tytułu dywidend	11	245	20 025	223	19 641
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	12	26 507	62 171	11 246	20 119
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	30	1 159	3 158	919	3 966
Zysk (strata) wynikający z zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	13	14 261	65 338	X	X
Zysk (strata) na sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych	14	X	X	21 882	27 824
Dochody z działalności operacyjnej		1 919 148	5 674 222	1 766 475	5 210 732
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	15	-155 277	-406 170	-138 579	-368 553
Wynik z działalności finansowej		1 763 871	5 268 052	1 627 896	4 842 179
Ogólne koszty administracyjne	16	-922 069	-2 978 962	-884 976	-2 786 968
Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze		-490 526	-1 545 699	-493 184	-1 445 502
Pozostałe koszty administracyjne		-431 543	-1 433 263	-391 792	-1 341 466
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	17	-92 672	-270 345	-84 070	-253 637
Wynik z tytułu pozostałych rezerw		-297	-14 364	-7 968	-21 970
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	18	13 574	39 294	39 630	87 522
Koszty z działalności operacyjnej		-1 001 464	-3 224 377	-937 384	-2 975 053
Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	19	-	-	11 105	31 659
Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	20	30 843	26 903	375	441
Zysk brutto		793 250	2 070 578	701 992	1 899 226
Podatek dochodowy	21	-186 941	-531 967	-165 406	-477 649
Zysk netto		606 309	1 538 611	536 586	1 421 577
1. Przypadający na akcjonariuszy Banku		605 793	1 537 933	536 220	1 420 998
2. Przypadający na udziały niedające kontroli		516	678	366	579
Zysk na akcję (w złotych na akcję)					
podstawowy za okres	22	2,31	5,86	2,04	5,41
rozwodniony za okres	22	2,31	5,86	2,04	5,41

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 19 do 131 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

(w tys. zł)

	NOTA	III KWARTAŁ 2018 OKRES OD 01.07.2018 DO 30.09.2018	3 KWARTALY 2018 OKRES OD 01.01.2018 DO 30.09.2018	III KWARTAŁ 2017 OKRES OD 01.07.2017 DO 30.09.2017	3 KWARTALY 2017 OKRES OD 01.01.2017 DO 30.09.2017
Zysk netto		606 309	1 538 611	536 586	1 421 577
1. Przypadający na akcjonariuszy Banku		605 793	1 537 933	536 220	1 420 998
2. Przypadający na udziały niedające kontroli		516	678	366	579
Inne składniki całkowitych dochodów					
Pozycje, które są lub mogą zostać przeniesione do rachunku zysków i strat:					
Skutki wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez kapitał		-43 432	14 827	X	X
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		X	X	2 986	269 951
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne	30	-28 960	-49 814	25 287	-6 811
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które są lub mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	21	13 754	6 647	-5 373	-49 997
Pozycje, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:					
Skutki wyceny instrumentów kapitałowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez kapitał		1 463	-17 908	X	X
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych		-	-	-	-
Udział w skutkach przeszacowania zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych jednostek stowarzyszonych		-	-	-	-
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	21	-279	3 402	-	-
Inne składniki całkowitych dochodów (netto)		-57 454	-42 846	22 900	213 143
Całkowite dochody razem		548 855	1 495 765	559 486	1 634 720
1. Przypadające na akcjonariuszy Banku		548 339	1 495 087	559 120	1 634 141
2. Przypadające na udziały niedające kontroli		516	678	366	579

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 19 do 131 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

(w tys. zł)

	NOTA	30.09.2018	31.12.2017
AKTYWA			
Kasa, należności od Banku Centralnego	24	5 720 292	5 236 318
Należności od banków	25	4 762 209	2 627 327
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	26	540 831	1 730 416
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	27	1 063 094	1 349 047
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	28	121 392 985	127 949 307
1. Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		119 903 648	X
2. Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		318 464	X
3. Wyceniane w wartości godziwej przez kapitał		1 170 873	X
Należności z tytułu leasingu finansowego	29	4 864 586	4 351 352
Instrumenty zabezpieczające	30	221 139	259 396
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	31	39 177 343	36 905 822
1. Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		72 737	X
2. Wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy		-	-
3. Wyceniane w wartości godziwej przez kapitał (instrumenty dłużne)		28 203 973	X
4. Wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez kapitał (instrumenty kapitałowe)		259 730	X
5. Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		10 640 903	X
6. Dostępne do sprzedaży		-	33 424 031
7. Utrzymywane do terminu wymagalności		-	3 481 791
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	32	40 096	65 565
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych		-	-
Wartości niematerialne	33	1 474 237	1 525 645
Rzeczowe aktywa trwałe	34	1 351 935	1 425 469
Nieruchomości inwestycyjne		11 242	22 167
Aktywa z tytułu podatku dochodowego		1 231 385	960 754
1. Aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 166	9 959
2. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 230 219	950 795
Inne aktywa		1 447 091	1 056 985
AKTYWA RAZEM		183 298 465	185 465 570
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY			
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	24	5 045	6 079
Zobowiązania wobec innych banków	36	4 689 311	4 981 291
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	26	370 412	469 448
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	27	1 781 000	2 030 103
Zobowiązania wobec klientów	37	143 767 613	146 186 268
Instrumenty zabezpieczające	30	884 037	862 331
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	38	4 742 615	2 771 399
Zobowiązania z tytułu obligacji podporządkowanych	39	1 267 400	1 257 188
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		267 723	237 885
1. Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		234 548	200 201
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		33 175	37 684
Rezerwy	40	589 770	602 622
Pozostałe zobowiązania		2 933 229	2 793 142
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		161 298 155	162 197 756
Kapitały			
Kapitał zakładowy		262 470	262 470
Pozostałe kapitały		20 798 038	20 561 177
Wynik z lat ubiegłych i roku bieżącego		928 276	2 444 167
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom Banku		21 988 784	23 267 814
Udziały niedające kontroli		11 526	-
KAPITAŁY RAZEM		22 000 310	23 267 814
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		183 298 465	185 465 570

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 19 do 131 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(w tys. zł)

Za okres od 1 stycznia do 30 września 2018 roku

	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPIŚANY AKCJONARIUSZOM BANKU							WYNIK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPIŚANY AKCJONARIUSZOM BANKU RAZEM	UDZIAŁY NIEDAJĄCE KONTROLI	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM
	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY			KAPITAŁ Z AKTUALIZACJ I WYCENY	POZOSTAŁE					
		POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE						
Kapitał własny na 1.01.2018	262 470	20 561 177	9 137 221	1 982 459	9 099 775	-56 528	398 250	2 444 167	23 267 814	-	23 267 814
Początkowe zastosowanie MSSF 9	-	236 085	-	-	-	236 085	-	-956 518	-720 433	-	-720 433
Kapitał własny na 1.01.2018 - przekształcony	262 470	20 797 262	9 137 221	1 982 459	9 099 775	179 557	398 250	1 487 649	22 547 381	-	22 547 381
Opcje menadżerskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Realizacja opcji (emisja akcji)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji menadżerskich	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Całkowite dochody	-	-42 006	-	-	840	-42 846	-	1 537 933	1 495 927	678	1 496 605
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych (netto)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena dłużnych instrumentów finansowych oraz kredytów wycenianych w wartości godziwej przez kapitał (netto)	-	12 009	-	-	-	12 009	-	-	12 009	-	12 009
Wycena lub sprzedaż instrumentów kapitałowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez kapitał	-	-13 666	-	-	840	-14 506	-	-	-13 666	-	-13 666
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających (netto)	-	-40 349	-	-	-	-40 349	-	-	-40 349	-	-40 349
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	1 537 933	1 537 933	678	1 538 611
Podział wyniku za rok ubiegły	-	23 793	-	-	15 583	-	8 210	-2 097 306	-2 073 513	-	-2 073 513
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-2 073 513	-2 073 513	-	-2 073 513
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały z uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych	-	23 793	-	-	15 583	-	8 210	-23 793	-	-	-
Pozostałe	-	18 989	-	-	20 664	-1 675	-	-	18 989	10 848	29 837
Zmiany w udziałach niedających kontroli	-	-3 491	-	-	-3 513	22	-	-	-3 491	10 848	7 357
Przeniesienie zarządzania funduszami Pekao OFE i DFE Pekao	-	22 680	-	-	22 680	-	-	-	22 680	-	22 680
Pozostałe	-	-200	-	-	1 497	-1 697	-	-	-200	-	-200
Kapitał na 30.09.2018	262 470	20 798 038	9 137 221	1 982 459	9 136 862	135 036	406 460	928 276	21 988 784	11 526	22 000 310

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 19 do 131 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(w tys. zł)

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku

	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU										
	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY						WYNIK Z LAT UBIĘGLYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPISANY AKCJONARIUSZOM BANKU RAZEM	UDZIAŁY NIEDAJĄCE KONTROLI	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM
		POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	POZOSTAŁE				
Kapitał własny na 1.01.2017	262 470	20 375 527	9 137 221	1 982 324	9 092 735	-223 394	386 641	2 259 022	22 897 019	14 924	22 911 943
Opcje menadżerskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Realizacja opcji (emisja akcji)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji menadżerskich	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Całkowite dochody	-	166 866	-	-	-	166 866	-	2 475 129	2 641 995	579	2 642 574
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych (netto)	-	6 932	-	-	-	6 932	-	-	6 932	-	6 932
Wycena portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	186 780	-	-	-	186 780	-	-	186 780	-	186 780
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających (netto)	-	-26 846	-	-	-	-26 846	-	-	-26 846	-	-26 846
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	2 475 129	2 475 129	579	2 475 708
Podział wyniku za rok ubiegły	-	11 744	-	135	-	-	11 609	-2 289 984	-2 278 240	-	-2 278 240
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-2 278 240	-2 278 240	-	-2 278 240
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały z uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych	-	11 744	-	135	-	-	11 609	-11 744	-	-	-
Pozostałe	-	7 040	-	-	7 040	-	-	-	7 040	-15 503	-8 463
Nabycie udziałów niedających kontroli	-	7 040	-	-	7 040	-	-	-	7 040	-15 503	-8 463
Kapitał na 31.12.2017	262 470	20 561 177	9 137 221	1 982 459	9 099 775	-56 528	398 250	2 444 167	23 267 814	-	23 267 814

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 19 do 131 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

(w tys. zł)

Za okres od 1 stycznia do 30 września 2017 roku

	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPIISANY AKCJONARIUSZOM BANKU										
	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY						WYNIK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY PRZYPIISANY AKCJONARIUSZOM BANKU RAZEM	UDZIAŁY NIEDAJĄCE KONTROLI	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM
		POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	POZOSTAŁE				
Kapitał własny na 1.01.2017	262 470	20 375 527	9 137 221	1 982 324	9 092 735	-223 394	386 641	2 259 022	22 897 019	14 924	22 911 943
Opcje menadżerskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Realizacja opcji (emisja akcji)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji menadżerskich	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Całkowite dochody	-	213 143	-	-	-	213 143	-	1 420 998	1 634 141	579	1 634 720
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych netto)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	218 660	-	-	-	218 660	-	-	218 660	-	218 660
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających (netto)	-	-5 517	-	-	-	-5 517	-	-	-5 517	-	-5 517
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	1 420 998	1 420 998	579	1 421 577
Podział wyniku za rok ubiegły	-	11 744	-	135	-	-	11 609	-2 289 984	-2 278 240	-	-2 278 240
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-2 278 240	-2 278 240	-	-2 278 240
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały z uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych	-	11 744	-	135	-	-	11 609	-11 744	-	-	-
Kapitał własny na 30.09.2017	262 470	20 600 414	9 137 221	1 982 459	9 092 735	-10 251	398 250	1 390 036	22 252 920	15 503	22 268 423

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 19 do 131 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

(w tys. zł)

	NOTA	III KWARTAŁ 2018 OKRES OD 01.07.2018 DO 30.09.2018	3 KWARTALY 2018 OKRES OD 01.01.2018 DO 30.09.2018	III KWARTAŁ 2017 OKRES OD 01.07.2017 DO 30.09.2017	3 KWARTALY 2017 OKRES OD 01.01.2017 DO 30.09.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda pośrednia					
Zysk netto		605 793	1 537 933	536 220	1 420 998
Korekty razem:		-2 469 659	-9 722 364	-1 165 120	-9 235 874
Amortyzacja	17	92 672	270 345	84 070	253 637
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	19	-	-	-11 105	-31 659
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej		-44 985	-82 506	-20 010	-25 789
Wynik z tytułu odsetek	9	-1 257 989	-3 699 216	-1 152 121	-3 403 330
Przychody z tytułu dywidend	11	-245	-20 025	-223	-19 641
Odsetki otrzymane		1 685 271	4 780 782	1 438 563	4 244 292
Odsetki zapłacone		-285 358	-811 729	-254 113	-806 714
Podatek dochodowy		186 941	531 967	165 406	477 649
Podatek dochodowy zapłacony		-160 455	-623 129	-101 018	-251 285
Zmiana stanu należności od banków		292 148	293 116	50 431	164 434
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu		784 559	1 182 914	1 109 718	-367 643
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		172 989	285 953	-78 478	475 385
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom		-3 639 364	-7 372 825	-3 457 151	-6 403 953
Zmiana należności z tytułu leasingu finansowego		-193 125	-516 731	-157 083	-278 764
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych		-11 887	-493 463	-241 766	-327 617
Zmiana stanu pozostałych aktywów		-664 276	-418 610	-200 208	-222 576
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków		-632 392	-238 773	-70 041	-328 789
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu		-55 491	-99 036	339 750	-43 607
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych		330 332	-249 103	-118 163	-576 374
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów		833 818	-2 427 277	1 587 059	-1 593 471
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych		-23 069	-19 043	44 845	51 931
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych		10 387	10 212	-	-
Zmiana stanu rezerw		-69 915	-73 712	21 849	36 083
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		179 775	67 525	-145 331	-258 073
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		-1 863 866	-8 184 431	-628 900	-7 814 876
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej					
Wpływy z działalności inwestycyjnej		31 571 506	106 829 392	11 220 010	31 305 872
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych		31 275 226	106 069 521	10 954 673	30 663 945
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		2 818	17 403	508	815
Dywidendy otrzymane		19 085	20 025	18 468	19 641
Przeniesienie zarządzania funduszami		-	22 680	-	-
Inne wpływy inwestycyjne		274 377	699 763	246 361	621 471
Wydatki z działalności inwestycyjnej		-29 092 331	-95 568 560	-10 271 583	-21 881 438
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych		-29 035 215	-95 423 319	-10 146 450	-21 643 952
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		-57 116	-145 241	-125 133	-237 486
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		2 479 175	11 260 832	948 427	9 424 434

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 19 do 131 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych (cd)

(w tys. zł)

	NOTA	III KWARTAŁ 2018 OKRES OD 01.07.2018 DO 30.09.2018	3 KWARTAŁY 2018 OKRES OD 01.01.2018 DO 30.09.2018	III KWARTAŁ 2017 OKRES OD 01.07.2017 DO 30.09.2017	3 KWARTAŁY 2017 OKRES OD 01.01.2017 DO 30.09.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	42				
Wpływy z działalności finansowej		2 827 560	5 922 819	1 075 000	1 075 000
Kredyty i pożyczki otrzymane od banków		565 838	1 826 914	-	-
Emisja dłużnych papierów wartościowych		2 261 722	4 095 905	1 075 000	1 075 000
Wydatki z działalności finansowej		-4 162 366	-6 082 778	-2 334 847	-2 616 269
Splaty kredytów i pożyczek otrzymanych od banków		-712 179	-1 891 377	-55 722	-123 685
Wykup dłużnych papierów wartościowych		-1 376 674	-2 117 888	-885	-214 344
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		-2 073 513	-2 073 513	-2 278 240	-2 278 240
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		-1 334 806	-159 959	-1 259 847	-1 541 269
Przepływy pieniężne netto razem		-719 497	2 916 442	-940 320	68 289
w tym: zmiana środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		-41 820	57 508	28 329	-94 664
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		-719 497	2 916 442	-940 320	68 289
Środki pieniężne na początek okresu	42	10 980 979	7 345 040	9 674 699	8 666 090
Środki pieniężne na koniec okresu	42	10 261 482	10 261 482	8 734 379	8 734 379

Noty objaśniające przedstawione na stronach od 19 do 131 stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Jednostkowe dane finansowe Banku Pekao S.A.

(w tys. zł)

Rachunek zysków i strat Banku Pekao S.A.

	III KWARTAŁ 2018 OKRES OD 01.07.2018 DO 30.09.2018	3 KWARTAŁY 2018 OKRES OD 01.01.2018 DO 30.09.2018	III KWARTAŁ 2017 OKRES OD 01.07.2017 DO 30.09.2017	3 KWARTAŁY 2017 OKRES OD 01.01.2017 DO 30.09.2017
Przychody z tytułu odsetek	1 496 223	4 411 880	1 382 708	4 085 383
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 282 419	3 760 710	X	X
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez kapitał	166 457	533 314	X	X
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	47 347	117 856	X	X
Koszty z tytułu odsetek	-269 499	-805 023	-256 177	-761 265
Wynik z tytułu odsetek	1 226 724	3 606 857	1 126 531	3 324 118
Przychody z tytułu prowizji i opłat	611 712	1 771 804	600 535	1 776 899
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-93 827	-262 234	-87 251	-235 973
Wynik z tytułu prowizji i opłat	517 885	1 509 570	513 284	1 540 926
Przychody z tytułu dywidend	168	255 204	136	187 940
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	25 890	58 205	7 252	10 929
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	1 159	3 158	919	3 966
Zysk (strata) z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy	14 015	64 621	X	X
Zysk (strata) na sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych	X	X	21 882	27 824
Dochody z działalności operacyjnej	1 785 841	5 497 615	1 670 004	5 095 703
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-148 340	-377 933	-137 889	-363 974
Wynik z działalności finansowej	1 637 501	5 119 682	1 532 115	4 731 729
Ogólne koszty administracyjne	-849 022	-2 762 916	-833 003	-2 626 802
wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	-425 856	-1 356 300	-441 932	-1 291 921
pozostałe koszty administracyjne	-423 166	-1 406 616	-391 071	-1 334 881
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	-84 141	-246 053	-79 733	-240 840
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	-303	-14 700	-8 102	-19 759
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	10 061	32 207	37 964	83 558
Koszty z działalności operacyjnej	-923 405	-2 991 462	-882 874	-2 803 843
Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	-	-11 069	-	-
Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	30 631	36 070	197	299
Zysk brutto	744 727	2 153 221	649 438	1 928 185
Podatek dochodowy	-177 773	-502 394	-157 139	-455 683
Zysk netto	566 954	1 650 827	492 299	1 472 502
Zysk na akcję (w zł na akcję)				
podstawowy za okres	2,16	6,29	1,88	5,61
rozwodniony za okres	2,16	6,29	1,88	5,61

Jednostkowe dane finansowe Banku Pekao S.A.

(w tys. zł)

Sprawozdanie z całkowitych dochodów Banku Pekao S.A.

	III KWARTAŁ 2018 OKRES OD 01.07.2018 DO 30.09.2018	3 KWARTAŁY 2018 OKRES OD 01.01.2018 DO 30.09.2018	III KWARTAŁ 2017 OKRES OD 01.07.2017 DO 30.09.2017	3 KWARTAŁY 2017 OKRES OD 01.01.2017 DO 30.09.2017
Zysk netto	566 954	1 650 827	492 299	1 472 502
Inne składniki całkowitych dochodów				
Pozycje, które są lub mogą zostać przeniesione do rachunku zysków i strat:				
Skutki wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez kapitał	-42 553	11 118	X	X
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	X	X	2 896	269 393
Skutki wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających przepływy pieniężne	-28 960	-49 814	25 287	-6 811
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które są lub mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	13 587	7 352	-5 356	-49 891
Pozycje, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:				
Skutki wyceny instrumentów kapitałowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez kapitał	1 281	-17 944	X	X
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych	-	-	-	-
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat	-244	3 409	-	-
Inne składniki całkowitych dochodów (netto)	-56 889	-45 879	22 827	212 691
Całkowite dochody razem	510 065	1 604 948	515 126	1 685 193

Jednostkowe dane finansowe Banku Pekao S.A.

(w tys. zł)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku Pekao S.A.

	30.09.2018	31.12.2017
AKTYWA		
Kasa, należności od Banku Centralnego	5 621 956	5 186 259
Należności od banków	4 949 579	2 692 930
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	615 497	1 734 768
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	1 066 776	1 351 344
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	120 228 440	128 873 178
1. Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	118 554 369	X
2. Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	318 464	X
3. Wyceniane w wartości godziwej przez kapitał	1 355 607	X
Instrumenty zabezpieczające	221 139	259 396
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe	38 946 573	36 625 996
1. Obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	72 737	X
2. Wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
3. Wyceniane w wartości godziwej przez kapitał (instrumenty dłużne)	28 098 452	X
4. Wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez kapitał (instrumenty kapitałowe)	245 035	X
5. Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	10 530 349	X
6. Dostępne do sprzedaży	-	33 259 172
7. Utrzymywane do terminu wymagalności	-	3 366 824
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	40 096	51 450
Inwestycje w jednostkach zależnych	1 682 756	1 693 825
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-
Wartości niematerialne	579 101	629 321
Rzeczowe aktywa trwałe	1 323 970	1 401 291
Nieruchomości inwestycyjne	11 242	12 462
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	964 252	717 726
1. Aktywa z tytułu bieżącego podatku dochodowego	-	9 497
2. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	964 252	708 229
Inne aktywa	1 243 171	847 062
AKTYWA RAZEM	177 494 548	182 077 008
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY		
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	5 045	6 079
Zobowiązania wobec innych banków	2 997 262	3 438 801
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	370 412	469 448
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	1 790 639	2 036 928
Zobowiązania wobec klientów	144 284 515	146 898 298
Instrumenty zabezpieczające	884 037	862 331
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 150 466	1 470 000
Zobowiązania z tytułu obligacji podporządkowanych	1 267 400	1 257 188
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	227 443	188 505
1. Bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	227 443	188 505
2. Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-
Rezerwy	591 170	593 635
Pozostałe zobowiązania	2 831 895	2 597 261
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	156 400 284	159 818 474
Kapitały		
Kapitał zakładowy	262 470	262 470
Pozostałe kapitały	20 117 715	19 907 935
Wynik z lat ubiegłych i roku bieżącego	714 079	2 088 129
KAPITAŁ RAZEM	21 094 264	22 258 534
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	177 494 548	182 077 008

Jednostkowe dane finansowe Banku Pekao S.A.

(w tys. zł)

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Banku Pekao S.A.

Za okres od 1 stycznia do 30 września 2018 roku

	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY					WYNIK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	
		POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			POZOSTAŁE
Kapitał własny na 1.01.2018	262 470	19 907 935	9 137 221	1 982 459	8 612 550	-57 422	233 127	2 088 129	22 258 534
Początkowe zastosowanie MSSF 9	-	240 203	-	-	-	240 203	-	-936 748	-696 545
Kapitał własny na 1.01.2018 - przekształcony	262 470	20 148 138	9 137 221	1 982 459	8 612 550	182 781	233 127	1 151 381	21 561 989
Opcje menadżerskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Realizacja opcji (emisja akcji)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji menadżerskich	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Calkowite dochody	-	-45 039	-	-	840	-45 879	-	1 650 827	1 605 788
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych (netto)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena dłużnych instrumentów finansowych oraz kredytów wycenianych w wartości godziwej przez kapitał (netto)	-	9 005	-	-	-	9 005	-	-	9 005
Wycena lub sprzedaż instrumentów kapitałowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez kapitał	-	-13 695	-	-	840	-14 535	-	-	-13 695
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających (netto)	-	-40 349	-	-	-	-40 349	-	-	-40 349
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	1 650 827	1 650 827
Podział wyniku za rok ubiegły	-	14 616	-	-	14 616	-	-	-2 088 129	-2 073 513
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-2 073 513	-2 073 513
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały	-	14 616	-	-	14 616	-	-	-14 616	-
Kapitał własny na 30.09.2018	262 470	20 117 715	9 137 221	1 982 459	8 628 006	136 902	233 127	714 079	21 094 264

Jednostkowe dane finansowe Banku Pekao S.A.

(w tys. zł)

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Banku Pekao S.A

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku

	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY					WYNIK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	
		POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			POZOSTAŁE
Kapitał własny na 1.01.2017	262 470	19 741 712	9 137 221	1 982 324	8 612 550	-223 510	233 127	2 278 375	22 282 557
Opcje menadżerskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Realizacja opcji (emisja akcji)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji menadżerskich	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Całkowite dochody	-	166 088	-	-	-	166 088	-	2 088 129	2 254 217
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych (netto)	-	6 957	-	-	-	6 957	-	-	6 957
Wycena portfela papierów wartościowych dostępnych	-	185 977	-	-	-	185 977	-	-	185 977
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających (netto)	-	-26 846	-	-	-	-26 846	-	-	-26 846
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	2 088 129	2 088 129
Podział wyniku za rok ubiegły	-	135	-	135	-	-	-	-2 278 375	-2 278 240
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-2 278 240	-2 278 240
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały	-	135	-	135	-	-	-	-135	-
Kapitał własny na 31.12.2017	262 470	19 907 935	9 137 221	1 982 459	8 612 550	-57 422	233 127	2 088 129	22 258 534

Jednostkowe dane finansowe Banku Pekao S.A.

(w tys. zł)

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Banku Pekao S.A

Za okres od 1 stycznia do 30 września 2017 roku

	KAPITAŁ ZAKŁADOWY	POZOSTAŁE KAPITAŁY					WYNIK Z LAT UBIEGŁYCH I ROKU BIEŻĄCEGO	KAPITAŁ WŁASNY RAZEM	
		POZOSTAŁE KAPITAŁY RAZEM	PREMIA EMISYJNA	FUNDUSZ OGÓLNEGO RYZYKA BANKOWEGO	POZOSTAŁE KAPITAŁY REZERWOWE	KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			POZOSTAŁE
Kapitał własny na 1.01.2017	262 470	19 741 712	9 137 221	1 982 324	8 612 550	-223 510	233 127	2 278 375	22 282 557
Opcje menadżerskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Realizacja opcji (emisja akcji)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji menadżerskich	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Całkowite dochody	-	212 691	-	-	-	212 691	-	1 472 502	1 685 193
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych (netto)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wycena portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (netto)	-	218 208	-	-	-	218 208	-	-	218 208
Wycena instrumentów finansowych zabezpieczających (netto)	-	-5 517	-	-	-	-5 517	-	-	-5 517
Zysk netto za okres	-	-	-	-	-	-	-	1 472 502	1 472 502
Podział wyniku za rok ubiegły	-	135	-	135	-	-	-	-2 278 375	-2 278 240
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-2 278 240	-2 278 240
Podział zysku z przeznaczeniem na pozostałe kapitały	-	135	-	135	-	-	-	-135	-
Kapitał własny na 30.09.2017	262 470	19 954 538	9 137 221	1 982 459	8 612 550	-10 819	233 127	1 472 502	21 689 510

Jednostkowe dane finansowe Banku Pekao S.A.

(w tys. zł)

Rachunek przepływów pieniężnych Banku Pekao S.A.

	III KWARTAŁ 2018 OKRES OD 01.07.2018 DO 30.09.2018	3 KWARTAŁY 2018 OKRES OD 01.01.2018 DO 30.09.2018	III KWARTAŁ 2017 OKRES OD 01.07.2017 DO 30.09.2017	3 KWARTAŁY 2017 OKRES OD 01.01.2017 DO 30.09.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej - metoda pośrednia				
Zysk netto	566 954	1 650 827	492 299	1 472 502
Korekty razem:	-1 391 240	-7 610 131	-1 178 157	-9 521 347
Amortyzacja	84 141	246 053	79 733	240 840
(Zysk) strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-44 529	-100 413	-19 831	-25 830
Wynik z tytułu odsetek	-1 226 724	-3 606 857	-1 126 531	-3 324 118
Przychody z tytułu dywidend	-168	-255 204	-136	-187 940
Odsetki otrzymane	1 636 202	4 754 704	1 407 232	4 148 030
Odsetki zapłacone	-267 337	-783 294	-247 206	-788 396
Podatek dochodowy	177 773	502 394	157 139	455 683
Podatek dochodowy zapłacony	-140 156	-561 671	-80 291	-218 622
Zmiana stanu należności od banków	157 488	225 747	23 638	166 147
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	776 408	1 112 600	1 120 074	-371 159
Zmiana stanu aktywów z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	174 121	284 568	-72 160	497 994
Zmiana stanu kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz weksli uprawnionych do redyskonta w Banku Centralnym	-2 669 298	-5 385 959	-3 612 913	-7 004 061
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych	-10 351	-491 769	-240 740	-324 399
Zmiana stanu pozostałych aktywów	-650 821	-421 083	-172 374	-193 989
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	-645 553	-255 273	-34 687	-159 856
Zmiana stanu zobowiązań przeznaczonych do obrotu	-55 491	-99 036	339 750	-43 607
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	335 308	-246 289	-118 159	-567 764
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	830 826	-2 622 525	1 567 046	-1 591 703
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-11 521	-12 526	243	826
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	10 387	10 212	-	-
Zmiana stanu rezerw	-64 447	-62 820	28 142	39 104
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	212 502	158 310	-176 126	-268 527
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	-824 286	-5 959 304	-685 858	-8 048 845
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej				
Wpływy z działalności inwestycyjnej	31 524 526	106 955 778	11 217 229	31 440 753
Zbycie inwestycyjnych papierów wartościowych	31 250 539	105 994 733	10 954 357	30 635 447
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	1 612	8 866	115	133
Dywidendy otrzymane	168	255 204	18 381	187 940
Inne wpływy inwestycyjne	272 207	696 975	244 376	617 233
Wydatki z działalności inwestycyjnej	-29 064 976	-95 489 798	-10 266 952	-21 837 716
Nabycie inwestycyjnych papierów wartościowych	-29 015 236	-95 373 380	-10 146 588	-21 612 136
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-49 740	-116 418	-120 364	-225 580
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	2 459 550	11 465 980	950 277	9 603 037

Jednostkowe dane finansowe Banku Pekao S.A.

(w tys. zł)

	III KWARTAŁ 2018 OKRES OD 01.07.2018 DO 30.09.2018	3 KWARTAŁY 2018 OKRES OD 01.01.2018 DO 30.09.2018	III KWARTAŁ 2017 OKRES OD 01.07.2017 DO 30.09.2017	3 KWARTAŁY 2017 OKRES OD 01.01.2017 DO 30.09.2017
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej				
Wpływy z działalności finansowej	585 972	1 126 875	1 025 000	1 025 000
Emisja dłużnych papierów wartościowych	585 972	1 126 875	1 025 000	1 025 000
Wydatki z działalności finansowej	-3 004 387	-3 711 208	-2 334 847	-2 616 269
Splaty kredytów i pożyczek otrzymanych od banków	-88 282	-197 488	-55 722	-123 685
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-842 592	-1 440 207	-885	-214 344
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-2 073 513	-2 073 513	-2 278 240	-2 278 240
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-2 418 415	-2 584 333	-1 309 847	-1 591 269
Przepływy pieniężne netto razem	-783 151	2 922 343	-1 045 428	-37 077
w tym: zmiana środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-54 623	71 323	31 922	-94 876
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	-783 151	2 922 343	-1 045 428	-37 077
Środki pieniężne na początek okresu	10 999 201	7 293 707	9 758 362	8 750 011
Środki pieniężne na koniec okresu	10 216 050	10 216 050	8 712 934	8 712 934

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Niniejsze noty objaśniające stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

1. Informacje ogólne

Bank Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna („Bank Pekao S.A.” lub „Bank”) z siedzibą w Warszawie, ul. Grzybowska 53/57, 00-950 Warszawa, został wpisany do rejestru handlowego w dniu 29 października 1929 roku na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie i funkcjonuje nieprzerwanie do dnia dzisiejszego.

Bank Pekao S.A. jest wpisany do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS:0000014843.

Zgodnie z MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, podmiotem dominującym w stosunku do Banku Pekao S.A. jest spółka Powszechny Zakład Ubezpieczeń S.A. (dalej „PZU S.A.”) z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 24.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za okres od 1 stycznia 2018 roku do 30 września 2018 roku obejmuje dane finansowe Banku oraz dane finansowe jednostek zależnych, stanowiących „Grupę”, a także dane jednostek stowarzyszonych wycenionych metodą praw własności.

Strukturę akcjonariatu Banku przedstawiono w punkcie 5.4 Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku.

2. Skład Grupy

W skład Grupy wchodzi Bank Pekao S.A. jako jednostka dominująca oraz następujące spółki zależne

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	PROCENTOWY UDZIAŁ GRUPY W KAPITALE / W GŁOSACH	
			30.09.2018	31.12.2017
Pekao Bank Hipoteczny S.A.	Warszawa	Bankowa	100,00	100,00
Centralny Dom Maklerski Pekao S.A.	Warszawa	Maklerska	100,00	100,00
Pekao Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	Usługi leasingowe	100,00	100,00
Pekao Investment Banking S.A.	Warszawa	Maklerska	100,00	100,00
Pekao Faktoring Sp. z o.o.	Lublin	Usługi faktoringowe	100,00	100,00
Pekao Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. (w likwidacji)	Warszawa	Zarządzanie funduszami emerytalnymi	100,00	100,00
Centrum Kart S.A.	Warszawa	Finansowa pomocnicza	100,00	100,00
Pekao Financial Services Sp. z o.o.	Warszawa	Agent transferowy	66,50	100,00
Centrum Bankowości Bezpośredniej Sp. z o.o.	Kraków	Usługi call- center	100,00	100,00
Pekao Property S.A., w tym:	Warszawa	Działalność deweloperska	100,00	100,00
FPB - Media Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność deweloperska	100,00	100,00
Pekao Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa	Doradztwo gospodarcze	100,00	100,00
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	Warszawa	Pośrednictwo finansowe	100,00	100,00
Pekao Investment Management S.A., w tym:	Warszawa	Holdingsowa	100,00	100,00
Pekao TFI S.A.	Warszawa	Zarządzanie aktywami	100,00	100,00

Na dzień 30 września 2018 roku wszystkie spółki zależne zostały objęte konsolidacją.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Jednostki stowarzyszone

Grupa Banku Pekao S.A. posiada udziały w następujących jednostkach stowarzyszonych

NAZWA JEDNOSTKI	SIEDZIBA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	PROCENTOWY UDZIAŁ GRUPY W KAPITALE/W GŁOSACH	
			30.09.2018	31.12.2017
CPF Management	Tortola, British Virgin Islands	Doradcza i biznesowa – spółka nie prowadzi działalności	40,00	40,00

Na dzień 30 września 2018 roku Grupa nie posiadała udziałów w jednostkach współkontrolowanych.

Przeniesienie zarządzania funduszami Pekao OFE i DFE Pekao

W dniu 24 kwietnia 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na przejęcie przez PTE PZU S.A. zarządzania Pekao Otwartym Funduszem Emerytalnym („Pekao OFE”) oraz Dobrowolnym Funduszem Emerytalnym Pekao („DFE Pekao”), zarządzanymi wcześniej przez Pekao PTE S.A. W wyniku tej decyzji od dnia 19 maja 2018 roku PTE PZU S.A. przejęło zarządzanie funduszami Pekao OFE i DFE Pekao.

Transakcja przeniesienia zarządzania funduszami Pekao OFE i DFE Pekao została zakwalifikowana jako transakcja wewnątrzgrupowa. Wynik netto na tej transakcji w wysokości 22 680 tys. złotych został ujęty w kapitałach Grupy.

Powyżej przedstawione ujęcie księgowe transakcji przeniesienia zarządzania jest zbieżne z polityką rachunkowości przyjętą przez Grupę i stosowaną dla transakcji nabycia i sprzedaży jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą.

W dniu 1 czerwca 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Pekao PTE S.A. podjęło uchwałę o rozwiązaniu Spółki oraz otwarciu z tym dniem jej likwidacji. Obecnie Spółka działa pod nazwą Pekao PTE S.A. w likwidacji.

Zmiany w udziałach niedających kontroli

W dniu 4 czerwca 2018 roku dokonano wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym dotyczącego przeniesienia zorganizowanej części przedsiębiorstwa, wydzielonej z PZU Centrum Operacji S.A. na Pekao Financial Services Sp. z o.o. Tym samym kapitał zakładowy Pekao Financial Services Sp. z o.o. wzrósł do wysokości 6 767 000 złotych, a Spółka przejęła pełną obsługę PTE PZU S.A. oraz TFI PZU S.A. w zakresie usługi agenta transferowego oraz rozszerzyła zakres obsługi PZU Życie S.A. Udziały w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki w liczbie 4 534 o wartości 2 267 000 złotych zostały objęte przez PZU S.A. Bank posiada obecnie 66,5% udziałów w kapitale własnym Spółki, natomiast PZU S.A. - 33,5%.

Wpływ zmian w udziale własności spółki Pekao Financial Services Sp. z o.o. na kapitał własny przypisany akcjonariuszom Banku w ciągu okresu sprawozdawczego został przedstawiony w poniższej tabeli.

	3 KWARTAŁY 2018
Wartość bilansowa udziałów niedających kontroli	-10 848
Otrzymana zapłata	7 357
Spadek w kapitale własnym przypisanym akcjonariuszom Banku	-3 491

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

3. Połączenia jednostek gospodarczych

W okresie trzech kwartałów 2018 nie wystąpiły połączenia jednostek gospodarczych w Grupie Kapitałowej.

W 2017 roku Bank nabył 51% udziałów w Pekao Investment Management S.A. oraz 50% udziałów w Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o. Transakcje te zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 w Nocie 2.

4. Oświadczenie o zgodności

Śródroczne Skrócone Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” (MSR 34), który został zatwierdzony przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami.

Niniejsze sprawozdanie nie zawiera wszystkich informacji wymaganych dla rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w związku z tym winno być czytane w połączeniu ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017, z uwzględnieniem zmian spowodowanych wdrożeniem z dniem 1 stycznia 2018 roku Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej nr 9 „Instrumenty Finansowe” (opisanych w Nocie 5.9).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 jest dostępne na stronie internetowej Banku, www.pekao.com.pl

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa nie będącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 757), Bank jest zobowiązany do przekazania raportu finansowego za okres dziewięciu miesięcy zakończony 30 września 2018 roku, rozumiany jako bieżący okres śródroczny.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł).

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 6 listopada 2018 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5. Istotne zasady rachunkowości

5.1 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Informacje ogólne

Śródroczne Skrócone Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za okres 9 miesięcy zakończony dnia 30 września 2018 roku zostało sporządzone w oparciu o następujące zasady wyceny:

- według wartości godziwej dla: instrumentów pochodnych, aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane przez rachunek zysków i strat, instrumentów kapitałowych i aktywów finansowych zaklasyfikowanych do modelu biznesowego, którego celem jest osiąganie korzyści z pozyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych oraz ze sprzedaży aktywów finansowych, aktywów finansowych niespełniających kryterium SPPI,
- według zamortyzowanego kosztu dla aktywów finansowych będących częścią modelu biznesowego, którego celem jest osiąganie korzyści z pozyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych i jednocześnie spełniających kryterium SPPI, oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych,
- aktywa trwale (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Dane porównawcze zostały sporządzone w oparciu o poniższe zasady:

- według wartości godziwej dla instrumentów pochodnych, aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu, aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane przez rachunek zysków i strat oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, za wyjątkiem tych, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej,
- według zamortyzowanego kosztu dla pozostałych aktywów finansowych, w tym dla kredytów i pożyczek oraz pozostałych zobowiązań finansowych,
- według kosztu historycznego dla aktywów i zobowiązań niefinansowych oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dla których nie można wiarygodnie ustalić wartości godziwej,
- aktywa trwale (lub grupy do zbycia) przeznaczone do sprzedaży wyceniane są w niższej z następujących dwóch kwot: ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Od 1 stycznia 2018 roku Grupa przyjęła do stosowania Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 „Instrumenty Finansowe” (dalej „MSSF 9”). Zastosowanie MSSF 9 spowodowało zmiany zasad (polityki) rachunkowości Banku w zakresie ujmowania, klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych i zobowiązań finansowych oraz utraty wartości aktywów finansowych. Wpływ wdrożenia MSSF 9 opisano w Nocie 5.9.

Grupa skorzystała z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny (w tym z tytułu utraty wartości). Różnice wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych wynikających z zastosowania MSSF 9 zostały ujęte w pozycji „Wynik z lat ubiegłych” na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Grupa podjęła decyzję, aby skorzystać z wyboru jaki daje MSSF 9 i kontynuuje stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń zgodnych z MSR 39. Decyzja ta ma zastosowanie do wszystkich relacji zabezpieczających, dla których Grupa stosuje i będzie stosowała rachunkowość zabezpieczeń w przyszłości.

Poniżej przedstawiono podsumowanie istotnych zasad rachunkowości obowiązujące zarówno od 1 stycznia 2018 roku, jak również zasady rachunkowości zastosowane do sporządzenia danych porównawczych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.2 Konsolidacja

Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje dane finansowe Banku Pekao S.A. oraz dane finansowe jego jednostek zależnych na dzień 30 września 2018 roku. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są na ten sam dzień sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej oraz według tych samych zasad rachunkowości we wszystkich istotnych aspektach.

Wszystkie salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są również eliminowane, chyba że, dostarczają dowodów na trwałą utratę wartości, która powinna zostać ujęta w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Inwestycje w jednostki zależne

Jednostki zależne to wszystkie jednostki, nad którymi Grupa sprawuje kontrolę. Grupa sprawuje kontrolę nad jednostką wówczas, gdy posiada władzę nad tą jednostką, jest narażona lub ma prawo do zmiennych zwrotów ze swojego zaangażowania w tę jednostkę oraz ma możliwość wywierania wpływu na te zwroty poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę do dnia ustania kontroli.

Grupa ujmuje połączenia jednostek metodą nabycia. Zapłata przekazana za nabycie jednostki zależnej stanowi wartość godziwą przeniesionych aktywów, zobowiązań zaciągniętych wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz udziałów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę. Możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa i przejęte zobowiązania wycenia się według ich wartości godziwych na dzień nabycia. Grupa wycenia wszelkie udziały niedające kontroli w jednostce przejmowanej według ich wartości godziwej, bądź wartości proporcjonalnego udziału obecnych instrumentów własnościowych w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto jednostki przejmowanej.

Koszty związane z przejęciem jednostki gospodarczej są ujmowane jako koszty okresu (w kategorii „Ogólne koszty administracyjne” rachunku zysków i strat).

W przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, jednostka przejmująca ponownie wycenia uprzednio należące do niej udziały kapitałowe w jednostce przejmowanej do wartości godziwej na dzień przejęcia (objęcia kontrolą) i ujmuje powstały zysk lub stratę w rachunku zysków i strat. Nadwyżka przekazanej zapłaty, wartości wszystkich udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów kapitałowych w jednostce przejmowanej na dzień przejęcia nad wartością godziwą możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto jest ujęta jako wartość firmy. Jeżeli całość przekazanej zapłaty, rozpoznanych udziałów niedających kontroli oraz uprzednio posiadanych udziałów jest niższa od wartości godziwej aktywów netto jednostki zależnej przejętej w wyniku okazynego nabycia, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Powyższa zasada nie dotyczy transakcji nabycia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą przez jednostkę dominującą kontroli nad tą jednostką zależną, stanowią transakcje kapitałowe (tj. transakcje z właścicielami jednostki dominującej). Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niedających kontroli, a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej, Grupa odnosi bezpośrednio na kapitał własny i przypisuje do właścicieli jednostki dominującej.

W przypadku, gdy Grupa traci kontrolę nad jednostką zależną, ewentualny zachowany udział w tej jednostce wycenia do wartości godziwej na dzień utraty kontroli, przy czym zmiana wartości bilansowej jest ujmowana w rachunku zysku i strat.

Ujmowanie transakcji pod wspólną kontrolą według wartości księgowych

Transakcje połączenia jednostek pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem zawartym w MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”, wobec braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, Bank Pekao S.A. przyjął politykę rachunkowości stosowaną powszechnie do wszystkich transakcji połączeń pod wspólną kontrolą polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych.

Jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa i pasywa jednostki nabywanej według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednolicenia zasad rachunkowości nabywanej jednostki. Wartość firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ewentualna różnica między wartością księgową przejmowanych aktywów netto, a wartością godziwą kwoty zapłaty, jest rozpoznawana w kapitale własnym Grupy. Przy zastosowaniu metody bazującej na wartościach księgowych, dane porównawcze dotyczące prezentowanych okresów historycznych nie są przekształcane.

Jeśli z transakcją związane jest nabycie udziałów niedających kontroli, to nabycie udziałów niedających kontroli ujmowane jest odrębnie.

W MSSF brakuje wskazówek, w jaki sposób określa się procent udziałów niedających kontroli nabytych z perspektywy spółki zależnej. Stąd Bank Pekao S.A., w celu określenia wartości nabytych udziałów niedających kontroli stosuje parametry określone z poziomu podmiotu dominującego.

Inwestycje w jednostki stowarzyszone

Jednostka stowarzyszona jest to jednostka, na którą Grupa wywiera znaczący wpływ i która nie jest ani jej jednostką zależną, ani wspólnym przedsięwzięciem. Z reguły Grupa posiada w jednostce stowarzyszonej od 20% do 50% głosów. Sprawozdania finansowe jednostki stowarzyszonej są podstawą wyceny posiadanych przez Grupę udziałów według metody praw własności. Dni bilansowe jednostek stowarzyszonych i Grupy są jednakowe.

Przy nabyciu inwestycji wszelkie różnice pomiędzy ceną nabycia inwestycji, a udziałem Grupy w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań jednostki, w której dokonano inwestycji, ujmuje się w następujący sposób:

- wartość firmy dotyczącą jednostki stowarzyszonej ujmuje się w wartości bilansowej inwestycji,
- wszelkie nadwyżki udziału Grupy w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań jednostki, w której dokonano inwestycji, ponad cenę nabycia inwestycji, ujmuje się jako przychód podczas ustalania udziału Grupy w zysku lub stracie jednostki stowarzyszonej za okres, w którym nastąpiło nabycie inwestycji.

Grupa ujmuje inwestycje w jednostkach stowarzyszonych według metody praw własności. Po początkowym ujęciu, inwestycja w jednostkę stowarzyszoną jest wykazywana w bilansie według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału Grupy w aktywach netto tej jednostki, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Udział Grupy w wyniku finansowym jednostki stowarzyszonej po przejęciu jest wykazywany w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w pozostałych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej po przejęciu jest wykazywany w pozostałych całkowitych dochodach wraz z odpowiednią korektą wartości bilansowej inwestycji. Otrzymane wypłaty z zysku, wypracowanego przez jednostkę stowarzyszoną obniżają wartość bilansową inwestycji.

Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty chyba, że przyjęła na siebie obowiązek lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Niezrealizowane zyski i straty na transakcjach pomiędzy Grupą, a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych.

5.3 Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

- Transakcje i salda
Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z tytułu rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.
- Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, ujmuje się łącznie ze zmianami wartości godziwej w rachunku zysków i strat.
- Różnice kursowe z tytułu pozycji niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez kapitał uwzględnia się w kapitale z aktualizacji wyceny.

Różnice kursowe z wyceny jednostek zagranicznych ujmuje się jako odrębny składnik kapitału własnego.

Wartość firmy powstająca w wyniku nabycia jednostki działającej za granicą oraz jakiegokolwiek korekty wartości bilansowej aktywów i pasywów do wartości godziwej, powstałe w wyniku nabycia jednostki działającej za granicą traktuje się jako aktywa i pasywa jednostki działającej za granicą tj. wyraża się je w walucie funkcjonalnej jednostki działającej za granicą i przelicza po kursie zamknięcia, jak opisano wyżej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.4 Ustalanie wyniku finansowego

Przychody i koszty z tytułu odsetek – zasady stosowane od 1 stycznia 2018 roku

Jednostki Grupy w rachunku zysków i strat ujawniają wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite oraz aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Efektywna stopa procentowa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy oraz płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do wartości bilansowej brutto aktywa finansowego lub do zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Wyliczenie efektywnej stopy procentowej obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych i papierów wartościowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej, kredytów i papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite lub przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się od wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe oraz zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (tzw. aktywa POCI). W momencie rozpoznania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, przychody odsetkowe ujmowane są dalej w rachunku zysków i strat, lecz liczone są od wartości brutto pomniejszonej o odpis na oczekiwane straty kredytowe. Koszty odsetek dotyczące zobowiązań z tytułu rachunków klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych ujmowane są w rachunku zysków i strat również z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Przychody i koszty z tytułu odsetek – zasady stosowane do 31 grudnia 2017 roku

Jednostki Grupy w rachunku zysków i strat ujawniają wszystkie przychody i koszty odsetkowe dotyczące instrumentów finansowych, wycenianych według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Efektywna stopa jest stopą, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy oraz płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości netto składnika aktywów lub zobowiązania finansowego.

Wyliczenie efektywnej stopy obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu odsetek obejmują odsetki oraz prowizje otrzymane lub należne z tytułu kredytów, lokat międzybankowych i papierów wartościowych utrzymywanych do terminu wymagalności ujęte w kalkulacji efektywnej stopy procentowej, papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży i wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających.

W momencie rozpoznania utraty wartości instrumentu finansowego wycenianego według zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, przychody odsetkowe ujmowane są dalej w rachunku zysków i strat, lecz liczone są od nowo ustalonej wartości bilansowej instrumentu finansowego (od nowej niższej wartości instrumentu, to jest wartości pomniejszonej o odpis aktualizujący wartość). Do wyliczenia przychodów odsetkowych od nowo ustalonej wartości instrumentu stosowana jest stopa procentowa, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Koszty okresu sprawozdawczego dotyczące zobowiązań z tytułu odsetek od rachunków klientów oraz zobowiązań z tytułu emisji własnych papierów wartościowych ujmowane są w rachunku zysków i strat również z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przychody i koszty z tytułu prowizji

Przychody z tytułu opłat i prowizji powstają w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Grupę. Przychody i koszty z tytułu prowizji są rozliczane według następujących metod:

- opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem aktywów finansowych lub zobowiązań (zarówno przychody jak i koszty) są rozliczane z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej oraz ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów lub kosztów odsetkowych i zostały opisane powyżej,
- opłaty i prowizje dotyczące kredytów i pożyczek o nieustalonych terminach płatności rat i nieustalonych zmianach oprocentowania, np. kredytów w rachunku bieżącym i kredytów z tytułu kart kredytowych są rozliczane w czasie metodą liniową przez okres życia produktu, którego dotyczą,
- pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Grupę (wykonanie operacji bankowych na rachunkach, operacje z tytułu obsługi kart płatniczych, bonusy od organizacji kartowych na pokrycie kosztów marketingowych związanych z kartami, działalność maklerska, factoringowa i akwizycja) oraz marże uzyskane na transakcjach walutowych z klientami Banku są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

Przychody i koszty z tytułu bancassurance

Grupa dokonuje podziału należnego wynagrodzenia z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi na odrębne elementy, tj. dzieląc należne wynagrodzenie w proporcji odpowiednio, wartości godziwej instrumentu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa, w stosunku do sumy tych wartości. Ustalając wartość godziwą poszczególnych elementów wynagrodzenia Grupa opiera się w jak największym stopniu na danych rynkowych.

Poszczególne elementy wynagrodzenia Grupy za sprzedaż produktów ubezpieczeniowych powiązanych z produktami kredytowymi są ujmowane w rachunku zysków i strat według następujących zasad:

- wynagrodzenie z tytułu instrumentu finansowego – jako element efektywnej stopy procentowej, stanowiąc część przychodów z tytułu odsetek,
- wynagrodzenie z tytułu wykonania usługi pośrednictwa – jednorazowo w momencie sprzedaży produktu ubezpieczeniowego, stanowiąc część przychodów z tytułu prowizji.

Dodatkowo Grupa dokonuje szacunku części wynagrodzenia, która będzie zwracana w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego (np. z tytułu rezygnacji przez Klienta z ubezpieczenia, wcześniejszej spłaty kredytu). Szacunek rezerwy na zwroty oparty jest na analizie historycznych informacji o rzeczywistych zwrotach w przeszłości oraz przewidywaniach, co do trendu zwrotów w przyszłości.

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy – zasady stosowane od 1 stycznia 2018 roku

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy obejmuje:

- Wynik z pozycji wymiany - ustalany jest biorąc pod uwagę dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.
Ponadto, wynik z pozycji wymiany obejmuje punkty swapowe z transakcji pochodnych, które Grupa zawiera w celu zapewnienia płynności w obcych walutach.
Do wyniku z pozycji wymiany zalicza się różnice kursowe z wyceny inwestycji netto w podmiotach zagranicznych w momencie zbycia tej inwestycji. Do momentu zbycia różnice kursowe z wyceny aktywów netto w podmiocie zagranicznym ujmowane są w pozycji „Pozostałe kapitały”.
- Wynik na instrumentach pochodnych, kredytach i pożyczkach udzielonych klientom oraz papierach wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.
Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.
Wynik z tytułu odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz dłużnych papierów wartościowych rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu – zasady stosowane do 31 grudnia 2017 roku

Wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu obejmuje:

- Wynik z pozycji wymiany - ustalany jest biorąc pod uwagę dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i pasywów walutowych po obowiązującym na dzień bilansowy średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez NBP i wpływające na przychody lub koszty z pozycji wymiany.
Ponadto, wynik z pozycji wymiany obejmuje punkty swapowe z transakcji pochodnych, które Grupa zawiera w celu zapewnienia płynności w obcych walutach.
Do wyniku z pozycji wymiany zalicza się różnice kursowe z wyceny inwestycji netto w podmiotach zagranicznych w momencie zbycia tej inwestycji. Do momentu zbycia różnice kursowe z wyceny aktywów netto w podmiocie zagranicznym ujmowane są w pozycji „Pozostałe kapitały”.
- Wynik na instrumentach pochodnych oraz papierach wartościowych przeznaczonych do obrotu
Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań przeznaczonych do obrotu.
Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Wynik na pozostałych instrumentach finansowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Wynik ten zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Wynik z tytułu naliczenia odsetek oraz rozliczenia dyskonta bądź premii od dłużnych papierów wartościowych wyznaczonych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy rozpoznawany jest jako wynik odsetkowy.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody z tytułu otrzymanych odszkodowań, przychody z leasingu operacyjnego, odzyskane koszty windykacji, zwroty, nadpłaty, przychody uboczne oraz rozwiązane odpisy z tytułu utraty wartości należności spornych. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty reklamacji klientów, zapłacone odszkodowania, koszty uboczne oraz koszty odpisów z tytułu utraty wartości należności spornych.

5.5 Wycena aktywów i zobowiązań finansowych, pochodne instrumenty finansowe

Aktywa finansowe – zasady stosowane od 1 stycznia 2018 roku

Na moment początkowego ujęcia aktywa finansowe są klasyfikowane do jednej z następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite,
- wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Powyższa klasyfikacja zależy od modelu biznesowego w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych (tj. od tego, czy umowne przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (ang. *solely payments of principal and interest*, „SPPI”).

W zależności od modelu biznesowego aktywa finansowe mogą zostać zaklasyfikowane jako:

- utrzymywane w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych,
- utrzymywane w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży,
- przeznaczone do obrotu oraz inne.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ocena modelu biznesowego

Ocena modelu biznesowego ma miejsce przy początkowym ujęciu aktywa (wyjątek stanowi moment pierwszego zastosowania MSSF 9 – wprowadzając Standard, Bank klasyfikuje poszczególne grupy aktywów według modeli biznesowych stosowanych w Banku w dniu wprowadzenia Standardu, tj. 1 stycznia 2018, a nie modeli stosowanych na dzień rozpoznania aktywów).

Kryterium modelu biznesowego odnosi się do sposobu, w jaki Bank zarządza swoimi aktywami finansowymi w celu generowania przepływów pieniężnych.

Bank dokonuje oceny celu modelu biznesowego, do którego przynależą określone aktywa finansowe z poziomu wyodrębnionych portfeli tych aktywów – przeprowadzenie tej analizy na poziomie portfeli aktywów stanowi wiarygodne odzwierciedlenie sposobu zarządzania działalnością biznesową w zakresie tych aktywów oraz analizy informacji z tej działalności przekazywanych kierownictwu Banku.

Ocena modelu biznesowego oparta jest o analizę następujących informacji dotyczących portfeli aktywów finansowych:

- przyjętych polityk oraz celów biznesowych w ramach danego portfela oraz ich wykonania w praktyce. W szczególności, ocenie podlega strategia kadry kierowniczej w zakresie pozyskiwania przychodów z tytułu kontraktowych płatności odsetkowych, utrzymywania określonego profilu stóp procentowych portfela, zarządzania luką płynności oraz pozyskiwania przepływów pieniężnych w wyniku sprzedaży aktywów finansowych,
- sposobu, w jaki oceniana jest dochodowość portfela oraz raportowana do Zarządu Banku,
- typów ryzyka, które wpływają na dochodowość i efektywność danego modelu biznesowego (oraz aktywów finansowych utrzymywanych w ramach tego modelu biznesowego) oraz sposobu zarządzania zidentyfikowanymi typami ryzyka,
- sposobu, w jaki wynagradzani są zarządzający działalnością biznesową w ramach danego modelu biznesowego – np. czy wynagrodzenie uzależnione jest od zmian wartości godziwej aktywów finansowych lub wartości pozyskanych kontraktowych przepływów pieniężnych,
- częstotliwości, wartości oraz momentu sprzedaży aktywów finansowych dokonanych we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, przyczyn dokonania tych sprzedaży oraz oczekiwań co do przyszłej aktywności sprzedażowej. Jednakże, informacje dotyczące aktywności sprzedażowej analizowane są z uwzględnieniem całościowej oceny realizacji przez Bank przyjętego sposobu zarządzania aktywami finansowymi oraz generowania przepływów pieniężnych.

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu lub zarządzane w oparciu o ich wartość godziwą wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy, ponieważ nie należą one do modelu biznesowego, którego celem jest osiąganie korzyści z pozyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych z utrzymywanych aktywów finansowych lub którego celem jest osiąganie korzyści z pozyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych oraz ze sprzedaży aktywów finansowych.

Przed podjęciem decyzji o zakwalifikowaniu portfela aktywów finansowych do modelu biznesowego, którego celem jest uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych, Bank dokonuje przeglądu oraz oceny istotnych i obiektywnych danych ilościowych mających wpływ na przyporządkowanie portfeli aktywów do odpowiedniego modelu biznesowego, w szczególności:

- wartości sprzedaży aktywów finansowych dokonanych w ramach danych portfeli,
- częstotliwości dokonanych sprzedaży aktywów finansowych w ramach danych portfeli,
- analizy oczekiwań, co do planowanych przyszłych wartości sprzedaży aktywów finansowych oraz ich częstotliwości w ramach danych portfeli, analiza ta przeprowadzana jest na podstawie prawdopodobnych scenariuszy działalności biznesowej Banku w przyszłości.

Portfele aktywów finansowych, z których dokonywane są sprzedaże niewynikające ze wzrostu ryzyka kredytowego, spełniają założenia modelu biznesowego, którego celem jest uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych pod warunkiem, że sprzedaże te:

- charakteryzują się niskim wolumenem (nawet przy relatywnie wysokiej częstotliwości dokonywania sprzedaży) lub
- są dokonywane sporadycznie – w wyniku wystąpienia zdarzeń jednorazowych, których ponowne zdarzenie się w przyszłości Bank, wg profesjonalnego osądu, uznaje za mało prawdopodobne (nawet przy relatywnie wysokim wolumenie) lub
- mają one miejsce blisko terminu wymagalności sprzedawanych aktywów finansowych oraz uzyskany z takiej sprzedaży przychód jest zbliżony do wartości pozostałych do uzyskania kontraktowych przepływów pieniężnych, gdyby aktywo finansowe było utrzymywane w portfelu Banku do pierwotnego terminu wymagalności.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Z analizy wartości sprzedaży wyłączone są sprzedaże:

- wynikające ze wzrostu ryzyka kredytowego aktywów finansowych, niezależnie od ich częstotliwości oraz wolumenu,
- spowodowane zdarzeniami jednorazowymi, których ponowne zdarzenie się w przyszłości Bank, wg profesjonalnego osądu, uznaje za mało prawdopodobne,
- dokonane blisko terminu zapadalności.

Model biznesowy utrzymywany w celu uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży obejmuje portfel aktywów finansowych, którego celem jest w szczególności zarządzanie bieżącymi potrzebami płynnościowymi, utrzymanie założonego profilu rentowości i / lub dopasowanie czasu trwania (duration) aktywów i zobowiązań finansowych, a poziomy sprzedaży są wyższe niż dopuszczalne w modelu, którego celem jest uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych.

Model biznesowy obejmujący aktywa finansowe przeznaczone do sprzedaży oraz inne obejmuje aktywa nie spełniające kryteriów pozwalających zaklasyfikować do modelu biznesowego, którego celem jest uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych lub modelu biznesowego, którego celem jest uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych lub sprzedaż, a uzyskiwanie przepływów pieniężnych z odsetek i kapitału nie jest głównym celem biznesowym.

Ocena, czy kontraktowe przepływy pieniężne stanowią wyłącznie spłaty kapitału i odsetek od niespłaconej części kapitału (kryterium SPPI)

Na potrzeby dokonania oceny charakterystyki przepływów pieniężnych, „kapitał” definiowany jest jako wartość godziwa aktywa finansowego w momencie początkowego ujęcia. „Odsetki” definiowane są jako odzwierciedlenie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka kredytowego związanego z niespłaconą częścią kapitału oraz innych ryzyk i kosztów związanych ze standardową umową kredytową (np. ryzykiem płynności czy kosztami administracyjnymi) oraz marży.

Podczas dokonywania oceny, czy kontraktowe przepływy pieniężne stanowią jedynie spłaty kapitału oraz odsetek, Bank poddaje analizie przepływy pieniężne instrumentu wynikające z umowy. Analiza ta uwzględnia ocenę, czy umowa zawiera jakiegokolwiek zapisy, które mogłyby zmienić termin dokonywania płatności kontraktowych lub ich kwotę w taki sposób, że z ekonomicznego punktu widzenia, nie będą one stanowiły jedynie spłat kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału. Podczas dokonywania tej oceny, Bank bierze pod uwagę występowanie m.in.:

- zdarzeń warunkowych, które mogą zmienić kwotę lub moment dokonania płatności,
- elementu dźwigni finansowej (np. w konstrukcji oprocentowania występuje mnożnik większy od jedności),
- zapisów w zakresie przedłużenia umowy lub dokonania przedpłaty,
- zapisów ograniczających roszczenie Banku do przepływów pieniężnych generowanych przez określone aktywa (np. aktywa typu non-recourse),
- cech, które modyfikują odzwierciedlenie wartości pieniądza w czasie – np. niedopasowanie częstotliwości przeszacowania referencyjnej stopy procentowej do jej tenoru.

Test SPPI przeprowadzany jest dla każdego aktywa finansowego zaklasyfikowanego do modelu biznesowego, którego celem jest uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych lub modelu biznesowego, którego celem jest uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych lub sprzedaż na dzień początkowego ujęcia oraz na ostatniego istotnego aneksu zmieniającego charakterystykę umownych przepływów pieniężnych.

Bank przeprowadza test SPPI zbiorczo dla homogenicznych grup produktów standardowych lub na poziomie pojedynczego kontraktu dla produktów niestandardowych lub na poziomie kodu ISIN dla dłużnych papierów wartościowych.

W przypadku zidentyfikowania modyfikacji wartości pieniądza w czasie w danym składniku aktywów finansowych, Bank zobowiązany jest do dokonania dodatkowej oceny (tzw. Benchmark Testu) mającej na celu ustalenie, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłatę kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty, poprzez ustalenie, jak różniłyby się (niezdyskontowane) przepływy pieniężne wynikające z umowy od (niezdyskontowanych) przepływów pieniężnych, które powstałyby, gdyby wartość pieniądza w czasie nie została zmodyfikowana (poziom referencyjny przepływów pieniężnych). Przeprowadzanie Benchmark Testu nie jest dopuszczalne w przypadku niektórych cech modyfikujących kontraktowe przepływy pieniężne, jak np. wbudowany element dźwigni.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Aktywa finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu jeżeli jednocześnie spełniają poniższe dwa kryteria:

- aktywa finansowe są częścią modelu biznesowego, którego celem jest osiąganie korzyści z pozyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych z utrzymywanych aktywów,
- zgodnie z warunkami umowy aktywa finansowe w określonych terminach generują przepływy pieniężne, które stanowią jedynie spłaty kapitału i odsetek od niespłaconej części kapitału (spełnione jest kryterium SPPI).

Do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zalicza się należności od Banku Centralnego, należności od innych banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom, inwestycyjne (lokacyjne) dłużne papiery wartościowe, należności z tytułu zakupu papierów wartościowych z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell-back), spełniające kryteria opisane w poprzednim paragrafie.

W momencie początkowego ujęcia aktywa te są wyceniane w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych.

Po początkowym ujęciu aktywa te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Wyliczenie efektywnej stopy procentowej obejmuje wszelkie płacone i otrzymywane przez strony umowy prowizje, koszty transakcji oraz inne premie i dyskonta stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Odsetki naliczone z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej rozpoznawane są w wyniku odsetkowym.

W momencie rozpoznania utraty wartości odsetki ujmowane w rachunku wyników są liczone od wartości pomniejszonej o odpis na oczekiwane straty kredytowe (netto), natomiast w bilansie odsetki naliczone liczone są od wartości brutto ekspozycji. Różnica jest ujęta w odpisie z tytułu utraty wartości.

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe pomniejszają wartość bilansową brutto aktywów, a drugostronnie ujmowane są w rachunku wyników w pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowych”.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite

Aktywa finansowe (z wyłączeniem instrumentów kapitałowych) wyceniane są do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite, gdy jednocześnie spełniają dwa poniższe warunki oraz nie zostały wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy:

- aktywa finansowe są częścią modelu biznesowego, którego celem jest osiąganie korzyści z pozyskiwania kontraktowych przepływów pieniężnych oraz ze sprzedaży składników aktywów finansowych,
- zgodnie z warunkami umowy aktywa finansowe w określonych terminach generują przepływy pieniężne, które stanowią jedynie spłaty kapitału i odsetek od niespłaconej części kapitału (spełnione jest kryterium SPPI).

Do aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite zalicza się inwestycyjne (lokacyjne) dłużne papiery wartościowe oraz kredyty i pożyczki udzielone klientom, spełniające kryteria opisane w poprzednim paragrafie.

Odsetki naliczone z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej rozpoznawane są w wyniku odsetkowym.

Skutki zmian wartości godziwej ujmowane są w pozostałych dochodach całkowitych do momentu wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy skumulowany zysk/ strata ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Zysk (strata) wynikający z zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy”.

Odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite ujmuje się w innych całkowitych dochodach i nie obniża wartości bilansowej składnika aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Drugostronnie odpis ujmuje się w rachunku wyników w pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowych”.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa nabyte lub udzielone z rozpoznaną utratą wartości (POCI)

Dodatkowo Grupa wyodrębnia kategorię aktywów nabytych lub udzielonych z utratą wartości (aktywa POCI – ang. purchased or originated credit-impaired asset). Aktywa POCI to aktywa finansowe, które w momencie początkowego ujęcia mają stwierdzoną utratę wartości. Aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako POCI w momencie początkowego ujęcia, powinny być traktowane jako POCI we wszystkich następnym okresie do momentu ich wyksięgowania (derecognition).

Aktywa POCI mogą powstać poprzez:

- a) nabycie kontraktu spełniającego definicję POCI (np. w wyniku połączenia z inną jednostką lub kupna portfela),
- b) zawarcie kontraktu, który jest POCI w momencie pierwotnego udzielenia (np. udzielenie kredytu klientowi w złej kondycji finansowej),
- c) modyfikację kontraktu (np. w toku restrukturyzacji) kwalifikującą ten kontrakt do wyłączenia z bilansu, w wyniku której powstaje nowy kontrakt spełniający definicję POCI. Warunki kwalifikujące kontrakt do wyłączenia z bilansu opisano poniżej.

Przy początkowym ujęciu aktywa POCI ujmowane są w bilansie w ich wartości godziwej, w szczególności nie posiadają one rozpoznanego odpisu z tytułu ryzyka kredytowego.

Aktywa POCI nie stanowią odrębnej kategorii księgowej aktywów finansowych. Są one klasyfikowane do kategorii księgowych zgodnie z ogólnymi zasadami klasyfikacji aktywów finansowych. Kategorie, w których mogą występować aktywa POCI to kategoria aktywów finansowych wycenianych metodą zamortyzowanego kosztu oraz aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Inwestycje w instrumenty kapitałowe

W zakresie inwestycji w instrumenty kapitałowe nieprzeznaczone do obrotu, Bank może dokonać nieodwołalnego wyboru prezentowania zmian w ich wartości godziwej w pozostałych dochodach całkowitych. Bank podejmuje decyzję w tym zakresie na podstawie indywidualnej analizy każdej z inwestycji. W przypadku skorzystania z opcji wyceny wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite zyski i straty z wyceny nie podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat. W przypadku sprzedaży inwestycji kapitałowej wyznaczonej do wyceny przez pozostałe całkowite dochody wynik ze sprzedaży jest przenoszony do pozycji „Pozostałe kapitały rezerwowe”.

Inwestycje kapitałowe niewyznaczone do wyceny przez pozostałe całkowite dochody przy początkowym ujęciu wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zmiany wyceny do wartości godziwej takich inwestycji, jak również wynik ze sprzedaży, ujmują się w rachunku wyników w pozycji „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy”.

Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych, zarówno wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jak i wyznaczonych do wyceny przez pozostałe całkowite dochody, są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do kategorii tej Grupa kwalifikuje instrumenty pochodne (nie będące instrumentami zabezpieczającymi), dłużne i kapitałowe papiery wartościowe, pożyczki i należności, które nabyto lub zaliczono do tej kategorii z zamiarem sprzedaży w krótkim terminie. Ponadto kategoria ta obejmuje aktywa finansowe nieprzeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, które nie spełniają kryterium SPPI.

Ponadto, w momencie początkowego ujęcia, Grupa może nieodwołalnie wyznaczyć wybrane aktywa finansowe spełniające kryteria wyceny wg zamortyzowanego kosztu oraz w wartości godziwej przez kapitał do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, jeżeli pozwoli to wyeliminowanie lub istotne ograniczenie niedopasowania księgowego, które miałyby miejsce w przypadku przyjęcia dla tych aktywów innej kategorii wyceny.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych Grupa ujmuje i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień otrzymania lub dostarczenia składnika aktywów.

Zmiany wartości godziwej składnika aktywów w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji ujmowane są analogicznie jak dla posiadanego składnika aktywów.

Kredyty i pożyczki wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy.

Pochodne instrumenty finansowe są zawsze ujmowane lub wyłączone z ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia transakcji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Reklasyfikacja aktywów finansowych – zasady stosowane od 1 stycznia 2018 roku

Aktywa finansowe nie ulegają reklasyfikacji w okresach sprawozdawczych następujących po początkowym ujęciu, z wyjątkiem okresu sprawozdawczego następującego po dokonaniu przez Grupę zmiany modelu biznesowego w zakresie zarządzania określonymi aktywami finansowymi.

Przeklasyfikowanie aktywów finansowych ma zastosowanie prospektywnie od dnia przeklasyfikowania – bez przekształcenia rozpoznanych w poprzednich okresach zysków, strat (w tym zysków lub strat z tytułu utraty wartości) lub przychodów odsetkowych.

Za zmianę modelu biznesowego nie uważa się:

- zmiany zamiarów związanych z konkretnymi aktywami finansowymi (nawet w przypadku znacznych zmian warunków rynkowych),
- tymczasowego zaniku określonego rynku aktywów finansowych,
- przeniesienia aktywów finansowych między segmentami jednostki stosującymi różne modele biznesowe.

Modyfikacja aktywów finansowych – zasady stosowane od 1 stycznia 2018 roku

Jeżeli warunki umowy aktywa finansowego ulegają zmianie, Bank dokonuje oceny, czy przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo różnią się istotnie od tych generowanych przez to aktywo przed modyfikacją warunków jego umowy. Jeżeli zidentyfikowana zostaje istotna różnica, pierwotne aktywo finansowe zostaje usunięte z bilansu, a zmodyfikowane aktywo finansowe zostaje ujęte w księgach w jego wartości godziwej.

Jeżeli przepływy pieniężne generowane przez zmodyfikowane aktywo wyceniane wg zamortyzowanego kosztu nie są istotnie różne od pierwotnych przepływów pieniężnych, modyfikacja nie powoduje usunięcia aktywa finansowego z bilansu. W tym przypadku, Bank oblicza na nowo wartość bilansową brutto aktywa finansowego.

Ocena czy dana modyfikacja aktywów finansowych jest modyfikacją istotną czy nieistotną zależy od spełnienia kryteriów jakościowych i ilościowych.

Grupa przyjęła następujące kryteria jakościowe dla określenia istotnych modyfikacji:

- przewalutowanie, o ile nie wynika z istniejących postanowień umownych lub wymogów obowiązujących regulacji prawnych,
- zmiana (zastąpienie) dłużnika, z wyłączeniem dodania/odejścia solidarnego dłużnika lub przejęcia kredytu w spadku,
- konsolidacja kilku ekspozycji w jedną w ramach aneksu lub umowy ugody/ restrukturyzacji,
- zmiana warunków kontraktu powodująca zmianę wyniku testu SPPI.

Wystąpienie przynajmniej jednego w tych kryteriów skutkuje wystąpieniem istotnej modyfikacji.

Grupa przyjęła następujące kryteria ilościowe dla określenia istotnych modyfikacji:

- przedłużenie okresu kredytowania o co najmniej 1 rok i co najmniej podwojenie rezydualnego okresu do zapadalności pierwotnej (spełnienia obu warunków łącznie) dla Koszyka 1 i Koszyka 2, lub
- podwyższenie aktualnej kwoty kredytu/limitu o co najmniej 10% dla Koszyka 1 i Koszyka 2 lub podwyższenie aktualnej kwoty kredytu/limitu dla umowy w Koszyku 3.

Utrata wartości aktywów finansowych – zasady stosowane od 1 stycznia 2018 roku

Składnik aktywów finansowych jest dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe jeżeli wystąpiło zdarzenie, jedno lub więcej, mające ujemny wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne w ramach tego składnika aktywów finansowych. Do dowodów utraty wartości składnika aktywów finansowych ze względu na ryzyko kredytowe zalicza się dające się zaobserwować dane na temat następujących zdarzeń:

- 1) znacznych trudności finansowych emitenta lub pożyczkobiorcy,
- 2) naruszenia umowy, takiego jak zdarzenie niewykonania zobowiązania lub niedokonanie płatności w wymaganym terminie,
- 3) przyznania pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę(-ów), ze względów ekonomicznych lub umownych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, udogodnienia (udogodnień), którego(-ych) w innym przypadku pożyczkodawca(-cy) by nie udzielił(-li),
- 4) staje się prawdopodobne, że nastąpi upadłość lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy,
- 5) zaniku aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych ze względu na trudności finansowe,

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

6) kupna lub powstania składnika aktywów finansowych z dużym dyskontem odzwierciedlającym poniesione straty kredytowe.

Grupa ujmuje odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu składnika aktywów finansowych, który jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, należności leasingowych, składnika aktywów z tytułu umów lub zobowiązania do udzielenia pożyczki oraz umowy gwarancji finansowych.

Odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu aktywów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody ujmuje się w innych całkowitych dochodach i nie obniża wartości bilansowej składnika aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Jeżeli na dzień sprawozdawczy ryzyko kredytowe związane z instrumentem finansowym nie wzrosło znacząco od momentu początkowego ujęcia, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu tego instrumentu finansowego w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym.

Na każdy dzień sprawozdawczy Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia.

Grupa ujmuje w wyniku finansowym, jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości, kwotę oczekiwanych strat kredytowych (lub kwotę rozwiązanej rezerwy), jaka jest wymagana, aby dostosować odpis na oczekiwane straty kredytowe na dzień sprawozdawczy do kwoty, którą należy ująć zgodnie z niniejszym rozdziałem.

W odniesieniu do zobowiązań do udzielenia pożyczki oraz umów gwarancji finansowych, dzień w którym Bank staje się stroną nieodwołalnego zobowiązania, uznaje się za datę początkowego ujęcia do celów stosowania wymogów w zakresie utraty wartości.

Na dzień sprawozdawczy Grupa ujmuje wyłącznie skumulowane zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia od momentu początkowego ujęcia jako odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (aktywo POCI). Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ujmuje w wyniku finansowym kwotę zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia jako zysk lub stratę z tytułu utraty wartości. Grupa ujmuje korzystne zmiany oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia jako zysk z tytułu utraty wartości, nawet jeśli oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia są niższe niż kwota oczekiwanych strat kredytowych, które zostały uwzględnione w kalkulacji oczekiwanych przepływów pieniężnych w momencie początkowego ujęcia.

Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia z tytułu:

- 1) należności z tytułu dostaw i usług lub aktywa z tytułu umów wynikających z transakcji, które są objęte zakresem MSSF 15,
- 2) należności leasingowych wynikających z transakcji, które są objęte zakresem MSR 17.

Dla instrumentów kapitałowych nie są rozpoznawane oczekiwane straty kredytowe.

Metodykę kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych opisano szczegółowo w punkcie "Ogólna charakterystyka modelu tworzenia odpisów aktualizacyjnych" w notcie 7.1.

Aktywa finansowe – zasady stosowane do 31 grudnia 2017 roku

Aktywa finansowe kwalifikowane są do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy
Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie: aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu zalicza się: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe, pożyczki i należności, które nabyto lub zaliczono do tej kategorii z zamiarem sprzedaży w krótkim terminie. Do tej kategorii Grupa kwalifikuje także instrumenty pochodne (nie będące instrumentami zabezpieczającymi).

Do aktywów finansowych wyznaczonych w momencie początkowego ujęcia jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat kwalifikuje się dłużne papiery wartościowe, które zostały wyznaczone przez Grupę w celu eliminacji bądź znaczącego zmniejszenia niespójności w zakresie wyceny i ujmowania pomiędzy dłużnymi papierami wartościowymi a instrumentami pochodnymi ekonomicznie zabezpieczającymi ryzyko stopy procentowej tych papierów. W przeciwnym przypadku papiery te zostałyby

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

zakwalifikowane do portfela aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, a efekt wyceny ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny, a wycena instrumentów pochodnych ekonomicznie zabezpieczających te papiery została by odniesiona do rachunku zysków i strat.

- Utrzymywane do terminu wymagalności

Są to aktywa finansowe nie będące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem których jednostka ma stanowczy zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, inne niż:

- a) wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- b) wyznaczone przez jednostkę jako dostępne do sprzedaży, oraz
- c) spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe zaliczone do tej kategorii wycenia się według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. Rozliczenie zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej jest ujmowane w przychodach odsetkowych.

- Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- a) aktywa finansowe, które jednostka zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, które kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone przez jednostkę jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- b) aktywa finansowe wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży, lub
- c) aktywa finansowe, których posiadacz może nie odzyskać zasadniczo pełnej kwoty inwestycji początkowej z innego powodu niż pogorszenie obsługi kredytu, które kwalifikuje się jako dostępne do sprzedaży.

Do tej kategorii zaliczane są dłużne papiery wartościowe zakupione od emitenta, dla których nie istnieje aktywny rynek, kredyty, pożyczki, należności z tytułu transakcji reverse repo i inne należności nabyte i udzielone. Pożyczki i należności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości.

- Dostępne do sprzedaży

Są to aktywa finansowe, dla których okres utrzymywania nie jest określony. W skład portfela wchodzi: dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz pożyczki i należności nieuwzględnione w pozostałych kategoriach. Odsetki od aktywów dostępnych do sprzedaży nalicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej, a zyski i straty z tytułu zmiany wartości godziwej w stosunku do zamortyzowanego kosztu odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny. Pozycja dotycząca kapitału z aktualizacji wyceny podlega rozliczeniu do rachunku zysków i strat w momencie sprzedaży aktywa bądź wystąpienia utraty jego wartości. W przypadku wystąpienia utraty wartości wskazanego aktywa, wcześniej ujęte zwyżki z przeszacowania do wartości godziwej pomniejszają „Kapitał z aktualizacji wyceny”. Jeżeli kwota uprzednio ujętych zwyżek jest niewystarczająca na pokrycie utraty wartości, różnicę odnosi się do rachunku zysków i strat w pozycji „Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe”.

Dywidendy z tytułu instrumentów kapitałowych są wykazywane w rachunku zysków i strat w momencie ustanowienia prawa jednostki do otrzymania płatności.

Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych wyznaczonych jako aktywa wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, przeznaczonych do obrotu (z wyłączeniem instrumentów pochodnych), utrzymywanych do terminu wymagalności i dostępnych do sprzedaży Grupa ujmuje i wyłącza z ksiąg na dzień rozliczenia transakcji, tj. dzień otrzymania lub dostarczenia składnika aktywów.

Zmiany wartości godziwej składnika aktywów w okresie pomiędzy datą zawarcia i datą rozliczenia transakcji ujmowane są analogicznie jak dla posiadanego składnika aktywów.

Kredyty i pożyczki wykazywane są w momencie wypłaty gotówki na rzecz kredytobiorcy.

Pochodne instrumenty finansowe są zawsze ujmowane lub wyłączone z ksiąg rachunkowych na dzień zawarcia transakcji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Reklasyfikacja aktywów finansowych – zasady stosowane do 31 grudnia 2017 roku

Składnik aktywów finansowych sklasyfikowany jako dostępny do sprzedaży, który odpowiada definicji pożyczek i należności, Grupa może przekwalifikować z kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do kategorii pożyczek i należności, w przypadku gdy Grupa ma zamiar i możliwość utrzymać dany składnik aktywów finansowych w dającej się przewidzieć przyszłości lub do terminu jego wymagalności.

W przypadku przekwalifikowania składnika aktywów finansowych z określonym terminem wymagalności, uprzednie zyski i straty związane z takim składnikiem, które zostały ujęte w innych całkowitych dochodach amortyzuje się i ujmuje w rachunku zysków i strat przez okres pozostały do terminu wymagalności, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy nowym zamortyzowanym kosztem i kwotą umorzeniową amortyzuje się przez pozostały okres do terminu wymagalności składnika aktywów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, podobnie do amortyzacji premii lub dyskonta.

Ponadto Grupa dopuszcza reklasyfikację składnika aktywów finansowych zakwalifikowanego do grupy aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w przypadku wystąpienia wyjątkowych okoliczności, tj. zdarzeń, których prawdopodobieństwo wystąpienia w najbliższej przyszłości jest znikome.

Składnik aktywów finansowych jest reklasyfikowany według jego wartości godziwej w dniu reklasyfikacji. Zyski lub straty, które zostały ujęte w rachunku zysków i strat do momentu reklasyfikacji, nie podlegają odwróceniu. Wartość godziwą składnika aktywów finansowych w dniu reklasyfikacji uznaje się odpowiednio za jego nowy koszt lub nowy zamortyzowany koszt.

Utrata wartości aktywów finansowych – zasady stosowane do 31 grudnia 2017 roku

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu – kredyty i należności

Na każdy dzień bilansowy Grupa przeprowadza ocenę utraty wartości kredytów, aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności i wycenianych w zamortyzowanym koszcie (zwanym „ekspozycjami kredytowymi”), poprzez analizę obiektywnych przesłanek utraty wartości. W procesie oceny utraty wartości Grupa uwzględnia wszystkie ekspozycje kredytowe, niezależnie od poziomu ryzyka poszczególnych ekspozycji kredytowych lub grup ekspozycji kredytowych.

Grupa dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na ekspozycje indywidualnie znaczące i ekspozycje nieznaczące indywidualnie.

Grupa w odniesieniu do ekspozycji ocenianych indywidualnie stosuje następujący katalog przesłanek utraty wartości:

- opóźnienie w spłacie równe lub większe niż 90 dni w odniesieniu do kapitału, odsetek lub prowizji kredytowych i większe niż 2 dni robocze w odniesieniu do ekspozycji kredytowych wobec banków lub w przypadku należności od banków z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu,
- znaczące trudności finansowe dłużnika (w tym utrata pracy lub inne zdarzenie mogące wpłynąć na zdolność spłaty zadłużenia w przypadku osób fizycznych). Znaczące trudności finansowe podmiotu gospodarczego oznaczają sytuację ekonomiczno-finansową, która stanowi zagrożenie terminowej spłaty zobowiązań wobec Grupy, a zwłaszcza gdy ponoszone straty na działalności naruszają kapitały własne w 50%, z wyłączeniem projektów, które zakładają występowanie straty lub gdzie występuje zewnętrzne wsparcie finansowe (w formie np. dopłat do kapitału, udzielenia pożyczki, poręczenia/gwarancji przez podmiot powiązany lub inną osobę trzecią, konwersji pożyczki, emisji akcji lub obligacji),
- restrukturyzacja, jeżeli polega na przyznaniu ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych klienta udogodnienia, którego w innym przypadku Grupa by nie udzieliła. Udogodnienia, o których mowa w definicji, w konsekwencji prowadzą do uszczuplenia należności Grupy i w szczególności mogą polegać na: obniżeniu oprocentowania wierzytelności, zaniechaniu naliczania oprocentowania w określonym czasie od całości lub części wierzytelności, na umorzeniu części lub całości wierzytelności, w tym odsetek lub kapitału,
- obniżenie przez uznaną i powszechnie akceptowaną zewnętrzną instytucję oceny wiarygodności kredytowej (agencję ratingową) ratingu klienta, ratingu kraju – siedziby klienta, ratingu jakichkolwiek papierów dłużnych emitowanych przez klienta o co najmniej 4 klasy w skali włączając modyfikatory, w ciągu roku. Spadek ratingu kredytowego jednostki nie jest sam w sobie dowodem utraty wartości, jednakże może być potwierdzeniem utraty wartości, jeśli jest analizowany wraz z innymi dostępnymi informacjami,

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

- znaczące pogorszenie wyników analizy ratingowej lub scoringowej. Znaczące pogorszenie wyników analizy ratingowej oznacza spadek ratingu o 4 stopnie w skali i równoczesne przejście do grupy zagrożone w oparciu tylko o kryterium ratingu, z wyłączeniem sytuacji pogorszenia ratingu wynikających z sezonowości działalności i z wyłączeniem wpływu klasyfikacji do wewnętrznych klas ryzyka w systemie wspierającym proces monitorowania (Risk Management Tool – RMT) na rating. Spadek ratingu kredytowego klienta nie jest sam w sobie dowodem utraty wartości, jednakże może być potwierdzeniem utraty wartości, jeśli jest analizowany wraz z innymi dostępnymi informacjami,
- Grupa złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub powzięła wiadomość o prowadzeniu egzekucji wobec dłużnika,
- ekspozycja kredytowa jest kwestionowana przez dłużnika np. poprzez wszczęcie postępowania sądowego,
- wierzytelność stała się wymagalna w całości w wyniku wypowiedzenia umowy kredytowej,
- został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika lub wniosek o wszczęcie postępowania naprawczego,
- zanik aktywnego rynku na daną bilansową ekspozycję kredytową ze względu na trudności finansowe. Przesłanka ta może dotyczyć np. ekspozycji w instrumenty finansowe notowane na giełdach, gdy z uwagi na znaczne pogorszenie sytuacji finansowej emitenta (ewentualne bankructwo), płynność obrotu tymi aktywami jest na tyle niska, że wiarygodne ustalenie ceny aktywów nie jest możliwe,
- został ustanowiony zarząd komisaryczny lub dłużnik zawiesił działalność,
- nieznanie miejsce pobytu i nieujawniony majątek dłużnika.

Grupa w odniesieniu do ekspozycji ocenianych grupowo stosuje następujący katalog przesłanek utraty wartości:

- przeterminowanie ekspozycji kredytowej klienta na datę bilansową w odniesieniu do kapitału, odsetek lub prowizji kredytowych równe lub większe niż 90 dni,
- znaczące trudności finansowe dłużnika, w tym utrata pracy lub inne zdarzenie mogące wpłynąć na zdolność spłaty zadłużenia,
- nieznanie miejsce pobytu i nieujawniony majątek dłużnika detalicznego oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Grupa kwalifikuje ekspozycję jako przeterminowaną (past due) w przypadku, gdy kredytobiorca nie dokonał płatności dotyczącej kapitału i/lub odsetek w umownym terminie wymagalności. Grupa prezentuje całą ekspozycję jako przeterminowaną, bez względu na fakt, czy opóźnienie płatności dotyczy całej ekspozycji, czy tylko jej części (raty).

Długość okresu przeterminowania dla należności spłacanych w ratach należy przyjąć, jako okres od daty zapadalności najwcześniejszej raty, w przypadku której nastąpiło opóźnienie spłaty.

Grupa, w przypadku identyfikacji przesłanki lub przesłanek utraty wartości dla co najmniej jednej ekspozycji wobec danego kredytobiorcy, poddaje ocenie utraty wartości wszystkie ekspozycje kredytowe wobec tego kredytobiorcy.

Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, które utraciły wartość Grupa wyznacza wartość odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością bilansową ekspozycji kredytowej a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej z momentu rozpoznania utraty wartości. Wartość bilansowa ekspozycji kredytowej obniżana jest poprzez zastosowanie konta odpisu aktualizującego. Kwota straty z tytułu utraty wartości ujmowana jest w rachunku zysków i strat. Jeśli w następnym okresie strata z tytułu utraty wartości zmniejszy się, to uprzednio ujęta strata z tytułu utraty wartości jest odwracana poprzez odpowiednie skorygowanie konta odpisu aktualizującego. Kwota dokonanego odwrócenia wykazywana jest w rachunku zysków i strat.

Dla wszystkich ekspozycji indywidualnie znaczących, które na datę bilansową utraciły wartość Grupa wyznacza wartość odpisu aktualizującego (straty z tytułu utraty wartości) w ramach oceny indywidualnej. Ocena indywidualna przeprowadzana jest przez pracowników Grupy i polega na indywidualnej weryfikacji wystąpienia utraty wartości ekspozycji kredytowych oraz prognozie przyszłych przepływów pieniężnych wynikających z przejścia zabezpieczeń, pomniejszonych o koszty przejścia i sprzedaży lub z innych źródeł spłat. Grupa przeprowadza regularne przeglądy mające na celu porównanie oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych i wykorzystanych do wyznaczenia indywidualnych odpisów aktualizujących z rzeczywistymi zrealizowanymi przepływami pieniężnymi.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dla wszystkich ekspozycji nieznaczających indywidualnie, które na datę bilansową utraciły wartość Grupa wyznacza wartość odpisu aktualizującego (straty z tytułu utraty wartości) w ramach oceny grupowej. Każda ekspozycja oceniana grupowo przypisywana jest do jednej z grup o podobnej charakterystyce ryzyka na podstawie rodzaju kredytobiorcy, rodzaju produktu kredytowego, okresu opóźnienia w spłacie lub innych istotnych czynników wpływających na zdolność dłużnika do spłaty całości zobowiązania zgodnie z warunkami umowy (na przykład wartość nieruchomości będącej zabezpieczeniem kredytu hipotecznego). Przyszłe przepływy pieniężne szacowane są na podstawie danych historycznych o przepływach pieniężnych i ponoszonych stratach dla ekspozycji o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego do charakterystyki ekspozycji, które znajdują się w poszczególnych grupach. Wykorzystywane dane historyczne w przypadkach, dla których jest to konieczne, są odpowiednio korygowane na podstawie najaktualniejszych danych w celu wyeliminowania czynników wpływających w przeszłości na dane historyczne i niewystępujących obecnie. Grupa przeprowadza regularne przeglądy stosowanych wartości stóp odzysku (RR) oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania przyszłych przepływów pieniężnych dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Dla wszystkich ekspozycji kredytowych, dla których Grupa nie zidentyfikowała utraty wartości tworzony jest odpis na straty poniesione w wyniku zaistniałych ale jeszcze niezareportowanych zdarzeń (zwany „odpitem IBNR”). W ramach oceny IBNR Grupa szacuje stratę wynikającą ze zdarzeń, które na datę bilansową nie zostały jeszcze zareportowane i nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości, ale zdarzenia miały miejsce przed datą bilansową i strata została poniesiona. Podczas szacunku odpisu IBNR zakłada się, że istnieje kilkumiesięczny okres od daty zaistnienia obiektywnej przesłanki utraty wartości do daty jej zareportowania, zwany okresem identyfikacji straty (LIP). Wartości parametru LIP Grupa szacuje na podstawie analiz statystycznych wykorzystujących dane historyczne. Grupa stosuje różne okresy identyfikacji straty dla różnych grup ekspozycji kredytowych biorąc pod uwagę w szczególności segment klienta, rodzaj produktu i sposób zabezpieczenia ekspozycji. Aktualizacja wartości parametrów LIP dokonywana jest przynajmniej raz na rok.

Wartość odpisu IBNR wyznaczana jest jako iloczyn prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w okresie identyfikacji straty (PD_LIP) i straty z tytułu utraty wartości, szacowanej analogicznie jak odpis grupowy dla wartości ekspozycji na moment niewykonania zobowiązania (EAD). Grupa szacuje wartości parametru EAD na podstawie danych historycznych.

Grupa szacuje wartości parametru PD_LIP wykorzystując wartości PD wyznaczone przez modele bazylejskie i wykonując odpowiednią transformację uwzględniającą skrócenie okresu identyfikacji straty do przyjętych długości LIP i korektę Point-in-Time. W ramach transformacji Grupa przeprowadza raz na miesiąc kalibrację wartości parametru PD do najbardziej aktualnych zrealizowanych wartości PD_LIP. Tak oszacowane wartości PD_LIP jak najlepiej odzwierciedlają aktualne warunki ekonomiczne a model stosowany do ich wyznaczania jest typu „Point-In-Time”.

Grupa przeprowadza regularne przeglądy wartości parametrów LIP, PD_LIP, EAD i RR stosowanych do wyznaczania odpisów IBNR oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania tych parametrów dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Dla aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z innych całkowitych dochodów i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą. Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeśli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wyceniany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, to kwotę straty z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe

Rezerwa z tytułu zobowiązań pozabilansowych wyznaczana jest jako różnica pomiędzy oczekiwaną wartością ekspozycji bilansowej, która powstanie z udzielonego zobowiązania pozabilansowego a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych uzyskanych z ekspozycji bilansowej powstałej z udzielonego zobowiązania na datę identyfikacji utraty wartości. Grupa do wyznaczenia oczekiwanej wartości ekspozycji bilansowej, która powstanie z udzielonego zobowiązania pozabilansowego, wykorzystuje współczynnik konwersji kredytowej (CCF), którego wartości szacowane są na podstawie danych historycznych.

Grupa przeprowadza regularne przeglądy wartości parametrów CCF stosowanych do wyznaczenia odpisów na zobowiązania pozabilansowe oraz metodologii i założeń przyjętych do szacowania tych parametrów dla poszczególnych grup ekspozycji kredytowych.

Grupa szacuje przyszłe przepływy pieniężne w ramach oceny indywidualnej albo oceny grupowej w zależności od klasyfikacji poszczególnych zobowiązań pozabilansowych do ekspozycji indywidualnie znaczących albo ekspozycji nieznaczących indywidualnie.

Pochodne instrumenty finansowe i rachunkowość zabezpieczeń

Grupa zawiera operacje na pochodnych instrumentach finansowych: transakcje dotyczące walut (typu spot, forward, swap walutowy, opcje walutowe, CIRS), transakcje na stopę procentową (FRA, IRS, CAP), transakcje pochodne bazujące na kursach papierów wartościowych, wartości indeksów akcji i towarów. Pochodne instrumenty finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej w dniu zawarcia transakcji, a następnie wyceniane do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwą ustala się w oparciu o notowania instrumentów na aktywnych rynkach oraz w oparciu o techniki wyceny, w tym modele bazujące na zdyskontowanych przepływach pieniężnych oraz modele wyceny opcji, w zależności od tego, który ze sposobów wyceny jest właściwy.

Dodatnia wycena pochodnych instrumentów finansowych prezentowana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu) lub „Instrumenty zabezpieczające” po stronie aktywów, a ujemna – w pozycji „Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu) lub „Instrumenty zabezpieczające” po stronie pasywów. W przypadku nabycia instrumentu finansowego, którego składnikiem jest wbudowany instrument pochodny, a całość lub część przepływów pieniężnych związanych z takim instrumentem finansowym zmienia się w sposób podobny do tego, jaki wbudowany instrument pochodny powodowałby samodzielnie, wbudowany instrument pochodny wykazuje się odrębnie od umowy zasadniczej.

Następuje to wtedy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- instrument finansowy nie jest zaliczany do aktywów wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, których skutki przeszacowania są odnoszone do przychodów lub kosztów finansowych okresu sprawozdawczego,
- charakter wbudowanego instrumentu oraz ryzyka z nim związane nie są ściśle powiązane z charakterem umowy zasadniczej i ryzykami z niej wynikającymi,
- odrębny instrument, którego charakterystyka odpowiada cechom wbudowanego instrumentu pochodnego, spełniałby definicję instrumentu pochodnego,
- możliwe jest wiarygodne ustalenie wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego.

W przypadku umów nie będących instrumentami finansowymi, których składnikiem jest instrument spełniający powyższe warunki, wycenę wbudowanego instrumentu pochodnego zalicza się odpowiednio do aktywów lub zobowiązań z tytułu pochodnych instrumentów finansowych w korespondencji z rachunkiem zysków i strat zgodnie z zasadami wyceny instrumentów pochodnych.

Sposób ujmowania zmian wartości godziwej zależy od tego czy dany instrument pochodny jest zaliczony do portfela przeznaczonego do obrotu lub czy dany instrument jest wyznaczony jako instrument zabezpieczający.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do portfela przeznaczonego do obrotu odnoszone są do rachunku zysków i strat.

Grupa wyznacza niektóre instrumenty pochodne jako pozycje zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń. Grupa podjęła decyzję, aby skorzystać z wyboru jaki daje MSSF 9 i kontynuuje stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń zgodnych z MSR 39. Decyzja ta ma zastosowanie do wszystkich relacji zabezpieczających, dla których Bank stosuje i będzie stosował rachunkowość zabezpieczeń w przyszłości. Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (fair value hedge) oraz przepływów pieniężnych (cash flow hedge).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia wartości godziwej (fair value hedge)

Zmiany w wycenie do wartości godziwej instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycje zabezpieczone odnoszone są – w części wynikającej z zabezpieczanego ryzyka – do rachunku zysków i strat. W pozostałej części zmiany wyceny bilansowej księgowane są zgodnie z ogólnymi zasadami dla danej klasy instrumentów finansowych.

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako pozycja zabezpieczająca w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej są w całości księgowane w rachunku zysków i strat w tej samej pozycji, w której są prezentowane wyniki zmiany wartości pozycji zabezpieczanej.

Wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających odsetkowe pozycje zabezpieczone prezentowany jest w marży odsetkowej.

Grupa zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń, jeśli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę), zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń albo Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Korekta z tytułu zabezpieczanego ryzyka na odsetkowej pozycji zabezpieczanej jest amortyzowana do rachunku zysków i strat nie później niż w momencie zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Zasady rachunkowości dla zabezpieczenia przepływów pieniężnych (cash flow hedge)

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne odnoszone są:

- bezpośrednio do pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie,
- do pozycji rachunku zysków i strat „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy” w części stanowiącej nieefektywną część zabezpieczenia.

Kwoty ujęte w „Kapitale z aktualizacji wyceny” przenoszone są do rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym zabezpieczana pozycja ma wpływ na rachunek zysków i strat i są prezentowane w tych samych liniach, co poszczególne komponenty wyceny pozycji zabezpieczanej, tj. wynik odsetkowy na instrumentach pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest prezentowany w marży odsetkowej, a wynik z tytułu rewaluacji walutowej jest prezentowany w wyniku z pozycji wymiany.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasa lub zostaje sprzedany bądź gdy unieważnia powiązania zabezpieczające. W takim przypadku łączne zyski lub straty na instrumencie zabezpieczającym, początkowo ujęte w „Kapitale z aktualizacji wyceny”, jeżeli zabezpieczenie było skuteczne, nadal są wykazywane w kapitale, aż do zajścia prognozowanej transakcji i ujęcia jej w rachunku zysków i strat.

Jeżeli zawarcie prognozowanej transakcji nie jest uznawane za prawdopodobne, łączne zyski lub straty ujęte w „Kapitale z aktualizacji wyceny” przenoszone są do rachunku zysków i strat danego okresu.

Zobowiązania finansowe

Grupa klasyfikuje zobowiązania finansowe, inne niż umowy gwarancji finansowych oraz zobowiązania do udzielenia pożyczki, jako wycenianie według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Do zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu zaliczane są zobowiązania wobec banków i klientów, zaciągnięte przez Grupę pożyczki oraz wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe.

Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Wyłączenie składników aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu

Składnik aktywów finansowych jest wyłączany ze sprawozdania z sytuacji finansowej w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie, gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Grupa wyłącza należności z tytułu kredytu/pożyczki lub jej części z bilansu, gdy dokona sprzedaży. Dodatkowo Grupa spisuje należności w ciężar rezerw (całkowicie lub częściowo), gdy nie oczekuje dalszych przepływów dla danej należności z tytułu kredytu/pożyczki a także, gdy dokona bezwarunkowego umorzenia wierzytelności. W takim przypadku wiąże się to również z udokumentowaniem nieściągalności zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi w tym obszarze.

Skumulowane zyski lub straty, które zostały wykazane w pozostałych dochodach całkowitych z tytułu instrumentów kapitałowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite nie są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie usunięcia tych instrumentów finansowych z bilansu.

Grupa wyłącza z ksiąg rachunkowych składnik zobowiązań finansowych lub jego część w przypadku, gdy zobowiązanie wygasło. Zobowiązanie wygasa, gdy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł termin jego dochodzenia.

Umowy sprzedaży i odkupu

Transakcje repo i reverse-repo oraz transakcje sell-buy back i buy-sell back są operacjami sprzedaży lub kupna papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu lub odsprzedaży w umownym terminie i po określonej cenie.

Transakcje sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo oraz sell-buy back) na moment zawarcia ujmuje się w zobowiązaniach wobec innych banków lub zobowiązaniach wobec klientów z tytułu depozytów, w zależności od kontrahenta transakcji. Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży (reverse-repo oraz buy-sell back) ujmuje się jako należności od banków lub kredyty i pożyczki udzielone klientom, w zależności od kontrahenta transakcji.

Różnica między ceną sprzedaży i odkupu jest traktowana odpowiednio jako koszty/przychody odsetkowe i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

5.6 Wycena pozostałych pozycji skonsolidowanego bilansu

Wartości niematerialne

Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów, pasywów i zobowiązań warunkowych jednostki zależnej, stowarzyszonej lub współkontrolowanej. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy.

W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Stwierdzona w wyniku przeprowadzonych testów utrata wartości nie podlega późniejszej korekcie.

Wartość firmy powstała w wyniku nabycia spółek zależnych ujmuje się w ramach wartości niematerialnych, a wartość firmy powstała w wyniku nabycia spółek stowarzyszonych lub współkontrolowanych ujmuje się w ramach pozycji „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”.

Inne wartości niematerialne

Wartości niematerialne są kontrolowanymi przez Grupę zasobami majątkowymi nie mającymi formy fizycznej, identyfikowalnymi i powodującymi w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych dla Grupy, powiązanych bezpośrednio z tymi aktywami.

Głównie są to:

- licencje na oprogramowanie komputerowe,
- autorskie prawa majątkowe,
- koszty zakończonych prac rozwojowych.

Wartości niematerialne początkowo ujmowane są według ceny nabycia. Późniejsza wycena wartości niematerialnych jest według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonego o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne i prawne o określonym okresie użytkowania podlegają amortyzacji przez szacowany okres użyteczności tego składnika. Nie dokonuje się odpisów amortyzacyjnych składnika wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wszystkie wartości niematerialne podlegają okresowym przeglądom w celu weryfikacji czy nie wystąpiły istotne przesłanki utraty wartości, które wymagałyby przeprowadzenia testu na utratę wartości oraz dokonania odpisu z tytułu utraty wartości.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz jeszcze nie przyjętych do użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest raz w roku oraz dodatkowo, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe stanowią kontrolowane środki trwałe oraz nakłady na ich budowę. Do środków trwałych zaliczane są składniki rzeczowych aktywów trwałych o przewidywanym okresie wykorzystywania dłuższym niż rok, które są utrzymywane z uwagi na ich wykorzystanie na własne potrzeby lub w celu oddania ich do użytkowania innym podmiotom na podstawie umowy najmu lub w celach administracyjnych.

Składniki rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszone o wartość skumulowanej amortyzacji oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Każda część składowa pozycji rzeczowych aktywów trwałych, której cena nabycia lub koszt wytworzenia jest istotny w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całej pozycji jest amortyzowana osobno. Grupa alokuje początkową wartość pozycji rzeczowych aktywów trwałych na jej istotne części.

Koszty modernizacji rzeczowych aktywów trwałych odpowiednio zwiększają ich wartość bilansową lub są ujmowane jako oddzielny składnik rzeczowych aktywów trwałych tylko wtedy, gdy prawdopodobne jest, że z tytułu tych nakładów nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy a koszt tych nakładów można wiarygodnie zmierzyć.

Koszty napraw i utrzymania rzeczowych aktywów trwałych obciążają rachunek zysków i strat w okresie sprawozdawczym, w którym zostały poniesione.

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są częścią ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są ujmowane jako koszt.

Odpisy amortyzacyjne

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych dokonywane są metodą liniową przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Wartość podlegająca amortyzacji jest to cena nabycia lub koszt wytworzenia danego aktywa pomniejszona o wartość końcową składnika. Stawki amortyzacji i wartość końcowa składników ustalone dla celów bilansowych są okresowo weryfikowane, przy czym rezultaty weryfikacji skutkują w okresie, w którym weryfikację przeprowadzono.

Bilansowe stawki amortyzacyjne stosowane dla podstawowych grup rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych są następujące:

a) stawki amortyzacji stosowane dla środków trwałych

Budynki i budowle oraz spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego	1,5% – 10,0%
Urządzenia techniczne i maszyny	4,5% – 30,0%
Środki transportu	7% – 20,0%

b) stawki amortyzacji dla wartości niematerialnych

Licencje na programy komputerowe, prawa autorskie	12,5% – 50,0%
Poniesione koszty zakończonych prac rozwojowych	33,3%
Pozostałe wartości niematerialne	20% - 33,3%

c) stawki amortyzacji dla nieruchomości inwestycyjnych

Budynki i budowle	1,5% – 10,0%
-------------------	--------------

Nie amortyzuje się gruntów, środków trwałych w budowie oraz nakładów na wartości niematerialne.

Wartość amortyzacji oraz odpis z tytułu utraty wartości obciąża rachunek zysków i strat w pozycji „Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych”.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane początkowo według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wyceniane zgodnie z wymogami modelu ceny nabycia.

Nieruchomości inwestycyjne są wyłączone z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana

Do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży klasyfikuje się aktywa, których wartość bilansowa ma zostać odzyskana w drodze ich odsprzedaży, a nie dalszego wykorzystania. Jako przeznaczone do sprzedaży klasyfikowane są jedynie aktywa dostępne do natychmiastowej sprzedaży w bieżącym stanie, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, tzn. zdecydowano o wypełnieniu planu sprzedaży danego składnika aktywów, rozpoczęto aktywny program znalezienia nabywcy i zakończenia planu zbycia. Ponadto, taki składnik aktywów jest oferowany do sprzedaży po cenie, która jest racjonalna w odniesieniu do jego bieżącej wartości godziwej i oczekuje się, że sprzedaż zostanie ujęta jako sprzedaż zakończona w czasie jednego roku od dnia zaklasyfikowania składnika aktywów do tej kategorii.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży ujmuje się w kwocie niższej z wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia tych aktywów. Dla aktywów zaklasyfikowanych do tej kategorii nie nalicza się amortyzacji.

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczonej do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do rachunku zysków i strat są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

Leasing

Grupa jest stroną umów leasingowych na podstawie, których przyjmuje do odpłatnego używania obce środki trwale lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Grupa jest również stroną umów leasingowych na podstawie, których przekazuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków środki trwale lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres.

Leasing operacyjny

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingodawcę, przedmiot leasingu jest ujmowany w bilansie jednostki, ponieważ nie nastąpiło przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów na leasingobiorcę.

W przypadku umów leasingu zawartych przez Grupę jako leasingobiorcę, przedmiot leasingu nie jest ujmowany w bilansie jednostki.

Całość opłat z tytułu leasingu operacyjnego jest ujmowana jako przychody lub koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Leasing finansowy

Grupa jako leasingodawca

W przypadku umów leasingu na mocy, których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu przestaje być ujmowany w bilansie. Ujmowana jest natomiast należność w kwocie równej bieżącej wartości minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są dzielone między przychody finansowe i zmniejszenie salda należności w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy zwrotu z pozostałej do spłaty należności.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako przychody w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Grupa jako leasingobiorca

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo na Grupę całego ryzyka i pożytków wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty opłat leasingowych i zmniejszenie salda zobowiązania w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty z tytułu leasingu finansowego ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Aktywa trwale będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas aktywa trwale używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

W pozycji tej ujmuje się rezerwy związane z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, włączając te wyceniane metodą aktuarialną oraz rezerwy na koszty restrukturyzacji. Rezerwę na koszty restrukturyzacji tworzy się, gdy spełnione zostaną ogólne kryteria ujmowania rezerw oraz szczegółowe kryteria dotyczące powstania obowiązku tworzenia rezerwy na koszty restrukturyzacji określone w MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”. Wysokość rezerwy z tytułu restrukturyzacji zatrudnienia ustalana jest przez Grupę w oparciu o najlepsze dostępne oszacowania bezpośrednich nakładów, które w sposób nieodrzeczny wynikają z restrukturyzacji oraz nie są związane z bieżącą działalnością Grupy.

Wszystkie rezerwy tworzone są w ciężar rachunku zysków i strat, oprócz zysków i strat aktuarialnych związanych z wyceną zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń, odnoszonych na inne całkowite dochody.

Przychody przyszłych okresów oraz koszty rozliczane w czasie (pasywa)

Pozycja obejmuje głównie prowizje rozliczane liniowo oraz inne dochody pobrane z góry, których rozliczenie do rachunku zysków i strat nastąpi w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Składnikami kosztów rozliczanych w czasie są rezerwy na koszty rzeczowe wynikające ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez kontrahentów, które zostaną rozliczone w następnych okresach oraz rozliczenia z tytułu świadczeń na rzecz pracowników (m.in. bonus roczny i świąteczny, premie, nagrody oraz niewykorzystane urlopy).

Koszty i przychody rozliczane w czasie prezentuje się w bilansie w pozycji „Pozostałe zobowiązania”.

Dotacje

Grupa ujmuje dotacje rządowe w momencie, w którym istnieje wystarczająca pewność, że zostaną spełnione związane z nimi warunki oraz pewność, że Grupa otrzyma dotację. Dotacje rządowe są ujmowane w zysku lub stracie w okresach, w których ujmowane są odnośne koszty, które dotacje mają w zamierzeniu kompensować. Do rozliczania dotacji Grupa stosuje metodę dochodową. Dotacje rządowe do aktywów są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy jako pomniejszenie wartości bilansowej składnika aktywów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kapitały własne Grupy Kapitałowej

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone przez spółki Grupy Kapitałowej zgodnie z obowiązującym prawem, tj. właściwymi ustawami, statutami i umowami spółek. Do kapitałów własnych zaliczane są także zysk/strata z lat ubiegłych. Pozycje kapitałów własnych jednostek zależnych, inne niż kapitał zakładowy, w części w jakiej jednostka dominująca jest właścicielem jednostki zależnej, dodaje się do odpowiednich pozycji kapitałów własnych jednostki dominującej.

Do kapitałów własnych Grupy Kapitałowej włącza się tylko te części kapitałów własnych jednostek zależnych, które powstały po dniu nabycia udziałów lub akcji przez jednostkę dominującą.

Kapitał własny Grupy stanowią:

- a) kapitał zakładowy – dotyczy jedynie kapitału Banku jako podmiotu dominującego i wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej,
- b) „premia emisyjna” – nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej pozostałe po pokryciu kosztów emisji. Ponadto w pozycji tej ujęto zmianę wartości udziałów niedających kontroli wynikającą ze zwiększenia udziału podmiotu dominującego w kapitale akcyjnym Banku,
- c) fundusz ogólnego ryzyka bankowego w Banku Pekao S.A. tworzony jest zgodnie z Prawem Bankowym z dnia 29 sierpnia 1997 roku z zysku po opodatkowaniu,
- d) kapitały rezerwowe służące celom określonym w statucie tworzone są z odpisów z zysku,
- e) kapitał z aktualizacji wyceny obejmuje skutki wyceny dłużnych instrumentów finansowych oraz kredytów wycenianych w wartości godziwej przez kapitał, skutki wyceny lub sprzedaży instrumentów kapitałowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez kapitał, skutki wyceny pochodnych instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne, przeszacowanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń pracowniczych oraz wartość podatku odroczonego dla pozycji stanowiących różnice przejściowe odniesione na kapitał z aktualizacji. W bilansie kapitał z aktualizacji wyceny prezentowany jest w ujęciu netto,
- f) pozostałe kapitały:
 - kapitał zapasowy tworzony jest zgodnie ze statutami Spółek z odpisów z zysku,
 - obligacje zamienne na akcje – obejmuje ujętą w kapitałach wartość godziwą instrumentów finansowych wyemitowanych w ramach transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych,
 - fundusz na prowadzenie działalności maklerskiej przez Bank Pekao S.A.,
 - niepodzielony wynik z lat ubiegłych obejmuje niepodzielone zyski i nie pokryte straty z lat ubiegłych jednostek objętych konsolidacją metodą pełną,
 - zysk/strata netto stanowi zysk/strata wynikająca z rachunku zysków i strat za okres, za który sporządzane jest sprawozdanie. Zysk netto uwzględnia podatek dochodowy.

Udziały niedające kontroli

Udziały niedające kontroli jest to część aktywów netto jednostki zależnej (w tym: część zysku lub straty), która przypada na udziały kapitałowe nie należące, bezpośrednio lub za pośrednictwem jednostek zależnych, do Banku.

Transakcje rozliczane w akcjach fantomowych Banku Pekao S.A.

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w akcjach fantomowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej zobowiązania z tego tytułu na dzień bilansowy.

Wartość godziwa zobowiązania jest szacowana na podstawie ceny akcji Banku na GPW na dzień bilansowy oraz oczekiwanej liczby akcji fantomowych do których zostaną nabyte uprawnienia.

Koszt transakcji rozliczanych w akcjach fantomowych jest ujmowany jako koszty wynagrodzeń wraz z odpowiadającym mu wzrostem zobowiązania wobec pracowników prezentowanych w pozycji „Rezerwy”.

Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w akcjach fantomowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień wpływu okresu nabywania praw oraz liczbę praw do akcji, do których prawa – w opinii Zarządu Banku na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby akcji – zostaną ostatecznie nabyte.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.7 Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat za wyjątkiem sytuacji, gdy podatek ujmowany jest w kapitale. Bieżący podatek stanowi zobowiązanie podatkowe jednostek Grupy odnoszące się do dochodu do opodatkowania wyliczone według obowiązującej stawki podatkowej, wraz ze wszystkimi korektami zobowiązania podatkowego dotyczącego poprzednich lat. Należności z tytułu podatków są wykazywane, jeśli jednostki Grupy mają wystarczającą pewność, iż istnieją i że zostaną one odzyskane.

Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są metodą bilansową, z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową dla celów raportowania finansowego. Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na koniec okresu sprawozdawczego, które zgodnie z oczekiwaniami będą obowiązywać w momencie realizacji określonych aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego lub realizacji zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowane są w odniesieniu do ujemnych różnic przejściowych w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać te różnice.

Rezerwa na odroczony podatek dochodowy obliczona jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową, a wartością bilansową aktywów i zobowiązań.

5.8 Pozostałe pozycje

Zobowiązania warunkowe i promesy zobowiązań

Grupa zawiera transakcje, które w momencie zawarcia nie są ujmowane w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, natomiast powodują powstanie zobowiązań warunkowych i promes zobowiązań. Zobowiązania warunkowe charakteryzują się tym, że są:

- potencjalnym zobowiązaniem, którego istnienie zostanie potwierdzone w momencie wystąpienia lub niewystąpienia niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie podlegają pełnej kontroli Grupy (np. prowadzone sprawy sporne),
- obecnym zobowiązaniem, które powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowane w bilansie ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie (przede wszystkim: niewykorzystane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje, akredytywy i poręczenia).

Gwarancje finansowe

Gwarancje finansowe wycenia się według wyższej z następujących wartości:

- kwoty odpisu na oczekiwane straty kredytowe, lub
- początkowo ujętej kwoty, pomniejszonej o skumulowaną kwotę dochodów ujmowanych zgodnie z zasadami MSSF 15.

5.9 Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską i weszły w życie od lub po 1 stycznia 2018 roku

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Od 1 stycznia 2018 roku Bank przyjął do stosowania Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 „Instrumenty Finansowe” (dalej „MSSF 9”).

Poniżej przedstawiono ujawnienia dotyczące wpływu zastosowania przez Bank MSSF 9 po raz pierwszy oraz innych zmian na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia ujawnienia na moment pierwszego zastosowania MSSF 9 kategorii wyceny aktywów i ich wartości bilansowych wg MSR 39 oraz nowych kategorii wyceny aktywów i ich wartości bilansowych wg MSSF 9.

	KLASYFIKACJA WG MSR 39	KLASYFIKACJA WG MSSF 9	WARTOŚĆ BILANSOWA WG MSR 39	WARTOŚĆ BILANSOWA WG MSSF 9
Kasa, należności do Banku Centralnego	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	5 236 318	5 236 107
Należności od banków	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	2 627 327	2 627 117
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Przeznaczone do obrotu (Wartość godziwa przez wynik finansowy)	Wartość godziwa przez wynik finansowy (obowiązkowo)	1 730 416	1 730 416
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	Przeznaczone do obrotu (Wartość godziwej przez wynik finansowy)	Wartość godziwa przez wynik finansowy (obowiązkowo)	1 349 047	1 349 047
Instrumenty zabezpieczające	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Wartość godziwa przez wynik finansowy (obowiązkowo)	259 396	259 396
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	113 330 806	112 284 080
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Wartość godziwa przez wynik finansowy (obowiązkowo)	363 079	365 137
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Wartość godziwa przez kapitał	1 597 449	1 555 964
Należności z tytułu leasingu finansowego	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	4 351 352	4 347 855
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	7 550 390	7 543 879
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Wartość godziwa przez kapitał	5 107 583	5 096 743
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	1 620 367	1 620 237
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (Zamortyzowany koszt)	Wartość godziwa przez kapitał	1 861 424	1 887 731
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Dostępne do sprzedaży (Wartość godziwa przez kapitał)	Zamortyzowany koszt	2 229 193	2 336 021
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Dostępne do sprzedaży (Wartość godziwa przez kapitał)	Wartość godziwa przez kapitał	31 047 397	31 047 397
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty kapitałowe	Dostępne do sprzedaży (Wartość godziwa przez kapitał)	Wartość godziwa przez wynik finansowy (obowiązkowo)	52 376	52 376
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty kapitałowe	Dostępne do sprzedaży (Wartość godziwa przez kapitał)	Wartość godziwej przez kapitał	95 065	264 444
Inne aktywa	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	948 231	941 722
AKTYWA FINANSOWE			181 357 216	180 545 669

Zastosowanie przez Bank MSSF 9 po raz pierwszy nie miało wpływu na klasyfikację i wycenę zobowiązań finansowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie wartości bilansowych aktywów finansowych wg kategorii wyceny w ramach MSR 39 z wartościami bilansowymi tych pozycji wg kategorii ich wyceny w ramach MSSF 9, na datę pierwszego zastosowania MSSF 9, z uwzględnieniem innych zmian wprowadzonych od 1 stycznia 2018 roku.

	WARTOŚĆ BILANSOWA 31.12.2017 WG MSR 39	REKLASYFIKACJA	AKTUALIZACJA WYCENY	WARTOŚĆ BILANSOWA 01.01.2018 WG MSSF 9
AKTYWA FINANSOWE				
WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU				
Kasa, należności do Banku Centralnego				
	5 236 318			
			-211	
Bilans zamknięcia				5 236 107
Należności od banków				
	2 627 327			
			-210	
Bilans zamknięcia				2 627 117
Kredyty i pożyczki udzielone klientom				
	127 949 307			
			-1 046 726	
A	Reklasyfikacja do wycenianych w wartości godziwej przez kapitał	-1 597 449		
B	Reklasyfikacja do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-363 079		
C	Reklasyfikacja do inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez kapitał	-5 107 583		
D	Reklasyfikacja do inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	-7 550 390		
Bilans zamknięcia				112 284 080
Należności z tytułu leasingu finansowego				
	4 351 352			
			-3 497	
Bilans zamknięcia				4 347 855
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe				
	3 481 791			
			100 187	
D	Reklasyfikacja z kredytów i pożyczek udzielonych klientom	7 550 390		
E	Reklasyfikacja z dostępnych do sprzedaży	2 229 193		
F	Reklasyfikacja do wycenianych w wartości godziwej przez kapitał	-1 861 424		
Bilans zamknięcia				11 500 137
Inne aktywa				
	948 231			
			-6 509	
Bilans zamknięcia				941 722
RAZEM WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU				136 937 018

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	WARTOŚĆ BILANSOWA 31.12.2017 WG MSR 39	REKLASYFIKACJA	AKTUALIZACJA WYCENY	WARTOŚĆ BILANSOWA 01.01.2018 WG MSSF 9
	DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY			
	Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe			
	Bilans otwarcia			33 424 031
E	Reklasyfikacja do wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	-2 229 193		
G	Reklasyfikacja do wycenianych w wartości godziwej przez kapitał - instrumenty dłużne	-31 047 397		
H	Reklasyfikacja do wycenianych w wartości godziwej przez kapitał - instrumenty kapitałowe	-95 065		
I	Reklasyfikacja do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-52 376		
	Bilans zamknięcia			-
	WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ			
	Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe (instrumenty dłużne)			
	Bilans otwarcia			-
	Aktualizacja wyceny		15 467	
G	Reklasyfikacja z dostępnych do sprzedaży	31 047 397		
C,F	Reklasyfikacja z wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	6 969 007		
	Bilans zamknięcia			38 031 871
	Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe (instrumenty kapitałowe)			
	Bilans otwarcia			-
	Aktualizacja wyceny		169 379	
H	Reklasyfikacja z dostępnych do sprzedaży	95 065		
	Bilans zamknięcia			264 444
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			
	Bilans otwarcia			-
	Aktualizacja wyceny		-41 485	
A	Reklasyfikacja z wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	1 597 449		
	Bilans zamknięcia			1 555 964
	RAZEM WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ			
				39 852 279
	WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY			
	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu			1 730 416
		1 730 416		
	Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)			1 349 047
		1 349 047		
	Instrumenty zabezpieczające			259 396
		259 396		
	Kredyty i pożyczki udzielone klientom			
	Bilans otwarcia			-
	Aktualizacja wyceny		2 058	
B	Reklasyfikacja z wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	363 079		
	Bilans zamknięcia			365 137
	Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe (instrumenty kapitałowe)			
	Bilans otwarcia			-
I	Reklasyfikacja z dostępnych do sprzedaży	52 376		
	Bilans zamknięcia			52 376
	RAZEM WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY			
				3 756 372

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniżej wyjaśniono, w jaki sposób zastosowanie nowych wymogów klasyfikacji MSSF 9 doprowadziło do zaprezentowanych w powyższej tabeli zmian w klasyfikacji niektórych aktywów finansowych posiadanych przez Bank.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

- A) W związku z zaklasyfikowaniem niektórych kredytów i pożyczek udzielonych klientom (kredytów syndykowanych) do modelu biznesowego, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, kredyty te są wyceniane w wartości godziwej przez kapitał. Przed zastosowaniem wymogów MSSF 9, pozycje te wyceniane były wg zamortyzowanego kosztu, zgodnie z MSR 39.
- B) Kredyty i pożyczki udzielone klientom, których kontraktowe przepływy pieniężne nie stanowią jedynie spłat kapitału i odsetek od niespłaconego kapitału, ze względu na dźwignię finansową zwiększającą zmienność wynikających z umowy przepływów pieniężnych, klasyfikowane są obowiązkowo jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Dotyczy to przede wszystkim kredytów studenckich, kredytów z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz kilku ekspozycji korporacyjnych. Przed zastosowaniem wymogów MSSF 9, pozycje te wyceniane były wg zamortyzowanego kosztu, zgodnie z MSR 39.
Pozostałe kredyty i pożyczki udzielone klientom, utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy i spełniające kryteria SPPI są nadal wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Korporacyjne i municypalne papiery wartościowe

- C) Bank dokonał oceny modelu biznesowego dla korporacyjnych i municypalnych papierów wartościowych i stwierdził, iż część portfela tych papierów spełnia kryteria modelu biznesowego, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych. W związku z tym część papierów wartościowych z tego portfela została sklasyfikowana jako wyceniane w wartości godziwej przez kapitał. Przed zastosowaniem wymogów MSSF 9, pozycje te wyceniane były wg zamortyzowanego kosztu, zgodnie z MSR 39 i prezentowane jako kredyty i pożyczki udzielone klientom.
- D) Pozostała część portfela, która jest utrzymywana w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, została przeklasyfikowana do pozycji papiery wartościowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Przed zastosowaniem wymogów MSSF 9, pozycje te prezentowane były jako kredyty i pożyczki udzielone klientom, gdyż były klasyfikowane do kategorii Pożyczki i należności zgodnie z MSR 39.

Inwestycyjne papiery wartościowe

- E) Bank dokonał oceny modelu biznesowego dla inwestycyjnych papierów wartościowych, które są w większości utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych jak i sprzedaży, i stwierdził, że w odniesieniu do niektórych z tych papierów dotychczasową praktyką było utrzymywanie ich w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych i intencja Banku w stosunku do nich pozostaje niezmienną. W związku z tym Bank ocenił, iż właściwym modelem biznesowym dla tych papierów jest model, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania umownych przepływów pieniężnych i przeklasyfikował je do wyceny według zamortyzowanego kosztu. Poprzednio papiery te były klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży i wyceniane w wartości godziwej przez kapitał. Na dzień 30 września 2018 roku wartość godziwa papierów wartościowych przeklasyfikowanych z wycenianych w wartości godziwej przez kapitał do wycenianych wg zamortyzowanego kosztu wyniosła 2 220 281 tys. PLN. W przypadku, gdyby te papiery wartościowe nie zostały przeklasyfikowane, Grupa w III kwartale 2018 roku ujęłaby w innych całkowitych dochodach zysk w kwocie 23 562 tys. złotych.
- F) W związku z intencją sprzedaży niektórych papierów z portfela papierów wartościowych dotychczas utrzymywanych do terminu zapadalności Bank dokonał przeklasyfikowania niektórych papierów do wyceny według wartości godziwej przez kapitał, gdyż ocenił, iż właściwym modelem biznesowym dla tych papierów jest model, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych. Przed zastosowaniem wymogów MSSF 9, pozycje te wyceniane były wg zamortyzowanego kosztu, zgodnie z MSR 39. Pozostałe papiery wartościowe poprzednio klasyfikowane jako utrzymywane do terminu zapadalności zostały zaklasyfikowane do wyceny według zamortyzowanego kosztu.
- G) Pozostałe papiery wartościowe, które zgodnie z MSR 39 były zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży zostały przeklasyfikowane do wycenianych w wartości godziwej przez kapitał, bez zmiany metody wyceny.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Instrumenty kapitałowe

- H) Niektóre instrumenty kapitałowe utrzymywane długoterminowo w portfelu Banku zostały nieodwołalnie wyznaczone zgodnie z MSSF 9 do wyceny w wartości godziwej przez kapitał. Przed zastosowaniem MSSF 9, instrumenty te wyceniane były według wartości godziwej przez kapitał lub według kosztu, ponieważ Bank stwierdził, że nie jest możliwy wiarygodny pomiar ich wartości godziwej. MSSF 9 zniósł możliwość ich wyceny według kosztu. Zmiany wartości godziwej takich papierów wartościowych nie będą przeklasyfikowane do wyniku finansowego w momencie ich zbycia.
- I) Pozostałe instrumenty kapitałowe, które zgodnie z MSR 39 były klasyfikowane jako dostępne do sprzedaży i były wyceniane według wartości godziwej przez kapitał, a nie zostały nieodwołalnie wyznaczone do wyceny według wartości godziwej przez kapitał zostały przeklasyfikowane do wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie bilansu zamknięcia salda odpisów z tytułu utraty wartości kalkulowanych zgodnie z MSR 39 oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe kalkulowane zgodnie z MSR 37 na dzień 31 grudnia 2017 roku do bilansu otwarcia salda oczekiwanych strat kredytowych określonych zgodnie z zapisami MSSF 9 na 1 stycznia 2018 roku.

	KLASYFIKACJA WG MSR 39	KLASYFIKACJA WG MSSF 9	WARTOŚĆ ODPISÓW WG MSR 39 / 37 31.12.2017	REKLASYFIKACJE(*)	AKTUALIZACJA WYCENY	WARTOŚĆ ODPISÓW WG MSSF 9 01.01.2018
Kasa, należności do Banku Centralnego	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	-	-	211	211
Należności od banków	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	16 637	4 494	210	21 341
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	5 247 726	3 222 963	794 084	9 264 773
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Wartość godziwa przez wynik finansowy (obowiązkowo)	4 057	3 869	-7 926	-
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Wartość godziwa przez kapitał	8 901	-	9 258	18 159
Należności z tytułu leasingu finansowego	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	173 715	-	3 497	177 212
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	84 535	-31 680	4 517	57 372
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Wartość godziwa przez kapitał	12 979	-	9 209	22 188
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	-	-	130	130
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (Zamortyzowany koszt)	Wartość godziwa przez kapitał	-	-	179	179
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Dostępne do sprzedaży (Wartość godziwa przez kapitał)	Zamortyzowany koszt	-	-	196	196
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty dłużne	Dostępne do sprzedaży (Wartość godziwa przez kapitał)	Wartość godziwa przez kapitał	-	-	1 944	1 944
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty kapitałowe	Dostępne do sprzedaży (Wartość godziwa przez kapitał)	Wartość godziwa przez wynik finansowy (obowiązkowo)	-	-	-	-
Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe - instrumenty kapitałowe	Dostępne do sprzedaży (Wartość godziwa przez kapitał)	Wartość godziwej przez kapitał	1 119	-1 119	-	-
Inne aktywa	Pożyczki i należności (Zamortyzowany koszt)	Zamortyzowany koszt	95 992	5 926	6 509	108 427
Rezerwy (na ekspozycje pozabilansowe)	Rezerwy na udzielone zobowiązania i gwarancje	Rezerwy na udzielone zobowiązania i gwarancje	236 909	-	35 837	272 746
		Razem wartość odpisów	5 882 570	3 204 453	857 855	9 944 878

(*) Pozycja "Reklasyfikacje" obejmuje zmiany poziomu odpisów, który nastąpił w korespondencji z analogiczną zmianą wartości bilansowej brutto, w tym: (1) wzrost odpisów w wyniku dostosowania wartości bilansowej brutto do wymogów MSSF 9 (zmiana prezentacyjna polegająca na zwiększeniu wartości bilansowej brutto poprzez rozpoznanie kontraktowych odsetek naliczonych w pełnej wysokości od należności w Koszyku 3 i w konsekwencji analogiczny wzrost poziomu odpisów) oraz (2) spadek odpisów dla należności zaklasyfikowanych do kategorii POCl, które na dzień początkowego ujęcia ujmowane są w wartości godziwej i nie wykazują salda odpisów. W efekcie zmiany opisane powyżej nie miały wpływu na poziom kapitałów Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia wpływ netto (wpływ brutto pomniejszony o efekt podatkowy) pierwszego zastosowania MSSF 9 oraz innych zmian na pozycje kapitałów.

	WPŁYW PIERWSZEGO ZASTOSOWANIA MSSF9 NA 01.01.2018		
	BRUTTO	PODATEK ODROZCZONY	NETTO
KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY			
Kapitał z aktualizacji wyceny na 31.12.2017 według MSR 39	-69 788	13 260	-56 528
Aktualizacja wyceny dłużnych papierów wartościowych / kredytów udzielonych klientom przeklasyfikowanych z wycenianych wg zamortyzowanego kosztu do wycenianych w wartości godziwej przez kapitał	-47 899	9 101	-38 798
Aktualizacja wyceny dłużnych papierów wartościowych przeklasyfikowanych z dostępnych do sprzedaży do wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	105 030	-19 956	85 074
Reklasyfikacja wyceny kapitałowych papierów wartościowych przeklasyfikowanych z dostępnych do sprzedaży do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-3 232	614	-2 618
Aktualizacja wyceny kapitałowych papierów wartościowych przeklasyfikowanych z dostępnych do sprzedaży do wycenianych w wartości godziwej przez kapitał	192 999	-34 973	158 026
Ujęcie odpisów z tytułu utraty wartości ("ECL") dla dłużnych papierów wartościowych / kredytów udzielonych klientom wycenianych w wartości godziwej przez kapitał	42 470	-8 069	34 401
Kapitał z aktualizacji wyceny na 01.01.2018 według MSSF 9	219 580	-40 023	179 557
WYNIK Z LAT UBIEGŁYCH			
Wynik z lat ubiegłych na 31.12.2017 według MSR 39	-38 225	7 263	-30 962
Reklasyfikacja wyceny kapitałowych papierów wartościowych przeklasyfikowanych z dostępnych do sprzedaży do wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	3 232	-614	2 618
Reklasyfikacja wyceny kapitałowych papierów wartościowych przeklasyfikowanych z dostępnych do sprzedaży do wycenianych w wartości godziwej przez kapitał	-23 619	2 791	-20 828
Aktualizacja wyceny kredytów udzielonych klientom obowiązkowo wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-5 868	1 115	-4 753
Ujęcie odpisów z tytułu utraty wartości ("ECL") dla aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych	-857 855	152 352	-705 503
Inne zmiany	-277 665	49 613	-228 052
Wynik z lat ubiegłych na 01.01.2018 według MSSF 9 i innych zmian	-1 200 000	212 520	-987 480
ŁĄCZNY WPŁYW PIERWSZEGO ZASTOSOWANIA MSSF 9 I INNYCH ZMIAN NA KAPITAŁY	-872 407	151 974	-720 433

Inne zmiany zaprezentowane w powyższej tabeli wynikają z dokonanych przez Grupę w okresie 9 miesięcy 2018 roku zmian w sposobie ujmowania wybranych prowizji oraz rezerw na niewykorzystane urlopy i ujęcia wpływu tych zmian w zakresie dotyczącym lat ubiegłych w wyniku z lat ubiegłych na dzień 1 stycznia 2018 roku. Dane porównawcze nie zostały przekształcone ze względu na nieistotny wpływ wprowadzonych zmian na wyniki finansowe Grupy.

Wpływ MSSF 9 na ocenę adekwatności kapitałowej

Bank podjął decyzję o stosowaniu rozwiązań przejściowych, określonych w art. 473a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, w brzmieniu nadanym Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2395 z dnia 12 grudnia 2017 roku zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższa tabela przedstawia wpływ zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy na adekwatność kapitałową z uwzględnieniem i bez uwzględnienia okresu przejściowego.

	WPLYW MSSF 9 Z UWZGLĘDNIENIEM OKRESU PRZEJŚCIOWEGO	WPLYW MSSF 9 BEZ UWZGLĘDNIENIA OKRESU PRZEJŚCIOWEGO
Całkowity wymóg kapitałowy	9 552 335	9 540 398
Łączny kapitał (Tier I i Tier II)	20 637 781	19 795 360
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	17,3%	16,6%

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” został zatwierdzony do stosowania w państwach członkowskich Unii Europejskiej Rozporządzeniem Komisji Europejskiej Nr 2016/1905 z dnia 22.09.2016 roku i ma zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy obrotowe rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 roku lub później.

Przepisy MSSF 15 mają zastosowanie do umów z klientami z wyjątkiem umów leasingowych objętych MSR 17 „Leasing”, instrumentów finansowych i innych praw lub zobowiązań umownych objętych MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”, MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”, umów ubezpieczeniowych objętych MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”.

MSSF 15 zakłada, że ujmowanie przychodu powinno odzwierciedlać przeniesienie przyrzeczonych towarów lub usług na klienta w kwocie, która odpowiada wynagrodzeniu, jakiego Bank/Grupa spodziewa się w zamian za dane towary i usługi.

Zgodnie z MSSF 15 przeniesienie towarów i usług oparte jest na koncepcji przeniesienia kontroli na klienta, które może nastąpić w określonym momencie (dostawa towaru, wykonanie usługi) lub na przestrzeni czasu (przykładowo w czasie świadczenia usługi lub w trakcie powstawania zamówionego towaru).

MSSF 15 określa pięcioetapowy model ujmowania przychodów:

Etap 1: Identyfikacja umowy z klientem.

Etap ten polega na upewnieniu się, że umowy zawarte z klientami (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami) są ważne oraz stanowią faktyczne transakcje. Według MSSF 15 umowa z klientem jest umową, jeżeli wynikają z niej egzekwowalne prawa i obowiązki oraz spełnione są następujące kryteria:

- strony zatwierdziły umowę oraz są zobligowane do wykonania przypisanych im zobowiązań,
- prawa każdej ze stron względem towarów lub usług, które mają być przeniesione, są możliwe do zidentyfikowania,
- można zidentyfikować warunki płatności za przeniesiony towar lub usługi,
- umowa ma treść ekonomiczną,
- jest prawdopodobne, że Grupa otrzyma wynagrodzenie przysługujące jej w zamian za towary lub usługi. Przy ocenie tego kryterium będzie brany pod uwagę zamiar oraz zdolność nabywcy do zapłaty wynagrodzenia w określonym w umowie terminie.

W niektórych przypadkach, dwie lub więcej umów, które zostały zawarte z tym samym nabywcą (lub jednostką powiązaną z nabywcą) w tym samym lub niedalekim czasie będzie mogło być traktowane jako jedna całość oraz ujmowane jako jedna umowa jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- umowy były negocjowane w pakiecie oraz z jednym celem handlowym,
- wysokość wynagrodzenia do zapłaty z tytułu jednej umowy zależy od ceny bądź wykonania innej umowy, bądź
- towary lub usługi przyrządzone w umowach (lub pewne towary lub usługi przyrządzone w każdej z umów) stanowią jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Etap 2: Identyfikacja odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia.

Zobowiązanie do wykonania świadczenia odpowiada przyrzeczonej nabywcy określonym towarom lub usługom (bądź ich pakietowi), które mogą być postrzegane jako „odrębne” od innych towarów lub usług przyrzeczonych w umowie.

Zobowiązanie do przekazania towaru lub usługi będzie postrzegane jako odrębne w przypadku spełnienia dwóch następujących kryteriów:

- nabywca może czerpać korzyści z towaru lub usługi oddzielnie bądź w połączeniu z innymi udostępnionymi zasobami (wyznacznikiem tego kryterium jest regularne sprzedawanie przez Grupę towaru lub usługi oddzielnie),
- możliwe jest oddzielenie przyrzeczenia Banku/Grupy do przekazania nabywcy towaru lub usługi od innych przyrzeczeń w umowie.

Etap 3: Określenie ceny transakcyjnej.

Cena transakcyjna jest wynagrodzeniem, do jakiego Grupa spodziewa otrzymać w zamian za przekazanie towarów lub usług. Określenie ceny transakcyjnej może być skomplikowane, jeżeli umowa przewiduje wynagrodzenie zmienne (np. bonusy, kary, zwroty, klauzule zakładające możliwość zmiany ceny, etc.), istotny udział kosztów finansowania, wynagrodzenie niepieniężne lub kwoty należne nabywcy.

Wynagrodzenie zmienne uwzględnia się w cenie transakcji wyłącznie wówczas, gdy zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że jego uwzględnienie nie spowoduje „znaczącego odwrócenia przychodu” w przyszłości wskutek przeszacowania. Znaczące odwrócenie ujęcia przychodu następuje wówczas, gdy późniejsza zmiana szacunkowej kwoty wynagrodzenia zmiennego powoduje znaczący spadek skumulowanej wartości rozpoznanych przychodów od danego klienta. Wynagrodzenie zmienne obejmuje każdą zmienną kwotę umowną, w tym np. premie za wyniki, kary, upusty, rabaty.

Etap 4: Alokacja ceny transakcyjnej do odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia.

Jeżeli umowa zawiera więcej niż jedno możliwe do wydzielenia zobowiązanie do realizacji świadczeń, Grupa alokuje cenę transakcji do poszczególnych zobowiązań na podstawie ich indywidualnych cen sprzedaży.

Jeżeli cena transakcyjna uwzględnia kwotę zmienną, należy przeanalizować, czy kwota ta dotyczy wszystkich, czy tylko niektórych zobowiązań do realizacji świadczeń zawartych w umowie. Jeżeli nie zostaną spełnione zawarte w standardzie kryteria uznania kwoty zmiennej za odnoszącą się jedynie do niektórych zobowiązań, należy ją alokować na wszystkie zobowiązania do realizacji świadczeń zawarte w umowie.

Etap 5: Ujęcie przychodu w chwili realizacji zobowiązania wynikającego z umowy.

Przychód jest ujmowany wtedy, gdy Grupa wypełni swoje zobowiązanie do wykonania świadczenia poprzez przekazanie klientowi kontroli nad towarem lub usługą. W związku z tym przychód jest ujmowany albo w momencie w czasie, albo w miarę upływu czasu.

Kontrolę definiuje się jako „możliwość bezpośredniego wykorzystania i czerpania zasadniczo wszystkich pozostałych korzyści z danego składnika aktywów”, czyli towaru lub usługi.

Zobowiązanie uznaje się za wykonywane przez określony przedział czasu (więc również przychód rozpoznawany jest w czasie), gdy co najmniej jeden z następujących warunków jest spełniony:

- klient otrzymuje i konsumuje korzyści z prac w czasie ich wykonywania przez Grupę,
- prace Grupy przyczyniają się do wytworzenia lub powiększenia aktywów (np. w trakcie prac w toku) w taki sposób, że klient kontroluje te aktywa w momencie ich wytworzenia lub powiększenia,
- prace Grupy nie przyczyniają się do utworzenia aktywów o alternatywnym zastosowaniu i ma prawo do zapłaty za prace dotychczas wykonane.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Jeśli zobowiązanie nie jest wykonywane przez określony przedział czasowy, należy wziąć pod uwagę następujące przesłanki w celu określenia momentu, w którym kontrola aktywów została przeniesiona na klienta:

- Grupa przekazała na rzecz klienta w fizyczne posiadanie aktywów,
- Grupa ma bieżące prawo żądać zapłaty za aktywa,
- klient zaakceptował aktywa,
- klient posiada znaczące ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów,
- klient ma tytuł prawny do aktywów.

Grupa stosuje MSSF 15 od 1 stycznia 2018 roku. Grupa dokonała analizy wpływu wdrożenia MSSF 15.

Analizą objęto następujące rodzaje umów z klientami:

1. Umowy z organizacjami kartowymi dotyczące działań marketingowych i promocyjnych oraz związanych z rozwojem działalności kartowej,
2. Umowy najmu, w których Bank jest wynajmującym i oprócz czynszu z tytułu najmu uzgadnia z klientem (najemcą) sposób rozliczania opłat eksploatacyjnych z tytułu utrzymania nieruchomości. W umowach takich Bank kupuje i odsprzedaje np. usługi komunalne i energii elektrycznej,
3. Umowy dotyczące usług transportu wartości dokonywane na rzecz klientów,
4. Umowy o prowadzenie rachunków bankowych, w odniesieniu do opłat i prowizji nie będących częścią efektywnej stopy procentowej,
5. Umowy kredytów i pożyczek, w odniesieniu do opłat i prowizji nie będących częścią efektywnej stopy procentowej,
6. Umowy dotyczące pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych,
7. Umowy dotyczące usług zarządzania funduszami.

Grupa nie zidentyfikowała istotnych umów o zmiennym niepewnym składniku wynagrodzenia oraz umów w przypadku, których wdrożenie MSSF 15 mogłoby mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe.

Pozostałe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały zatwierdzone i opublikowane przez Unię Europejską i weszły w życie od lub po 1 stycznia 2018 roku.

STANDARD / INTERPRETACJA	OPIS	OCENA WPLYWU
MSSF 2 (zmiana) „Płatności na bazie akcji”	Zmiany wprowadzają wymogi w zakresie ujmowania: (a) skutków warunków nabycia uprawnień i warunków innych niż warunki nabycia uprawnień na wycenę płatności na bazie akcji rozliczanymi w środkach pieniężnych, (b) płatności na bazie akcji mające funkcję rozliczenia netto z zobowiązaniami podatkowymi, oraz (c) modyfikacji warunków płatności na bazie akcji, które powodują zmianę klasyfikację transakcji z rozliczanych w środkach pieniężnych do rozliczanych w instrumentach kapitałowych.	Zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jej pierwszego zastosowania.
MSSF 4 (zmiana) „Umowy ubezpieczeniowe”	Zmiany zostały wprowadzone w celu rozwiązania problemów wynikających z wdrożenia nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe” przed wprowadzeniem nowego standardu zastępującego MSSF 4.	Zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jej pierwszego zastosowania.
MSR 40 (zmiana) „Nieruchomości inwestycyjne”	Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych określają, że jednostka dokonuje przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych tylko wówczas, gdy istnieją dowody na zmianę sposobu ich użytkowania. Zmiana sposobu użytkowania występuje wtedy, gdy poszczególna nieruchomość spełnia lub przestała spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana intencji kierownictwa co do sposobu użytkowania nieruchomości sama w sobie nie stanowi przesłanki na zmianę sposobu użytkowania. Zmiany określają również, iż przykłady zawarte w paragrafie 57 nie stanowią zamkniętego katalogu przykładów (przed zmianą wykaz ten stanowi zamknięty katalog przykładów).	Zmiana standardu nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jej pierwszego zastosowania.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

STANDARD / INTERPRETACJA	OPIS	OCENA WPLYWU
KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”	Interpretacja określa, iż w celu ustalenia kursu wymiany datą transakcji jest data początkowego ujęcia przedpłaty jako składnika aktywów niepieniężnych lub zobowiązania z tytułu odroczonego dochodu. Jeśli istnieje wiele płatności lub wpływów zaliczkowych, ustala się datę transakcji w odniesieniu do każdej płatności lub wpływów.	Nowa interpretacja nie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jej pierwszego zastosowania.
Zmiany do MSSF 2014-2016	Zmian dokonano w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF. Zmiany dotyczą MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28 i są ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa.	Zmiany nie miały znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jej pierwszego zastosowania.

5.10 Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale jeszcze nie weszły w życie

STANDARD / INTERPRETACJA	OPIS	OCENA WPLYWU
MSSF 9 (zmiana) „Instrumenty finansowe”	Zmiany do MSSF 9 - Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą - modyfikują obowiązujące wymogi dotyczące praw z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy na potrzeby umożliwienia wyceny według zamortyzowanego kosztu (lub w zależności od modelu biznesowego, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody) nawet w przypadku ujemnych płatności kompensacyjnych. Zmiany przewidują, iż znak (plus bądź minus) kwoty przedpłaty nie jest istotny – tj. w zależności od stopy procentowej obowiązującej w momencie rozwiązania umowy, może zostać dokonana płatność na rzecz strony skutkująca wcześniejszą spłatą. Kalkulacja tej kompensaty musi być taka sama zarówno w przypadku kary za przedterminową spłatę jak również w przypadku zysku z tytułu wcześniejszej spłaty. Data obowiązywania - okres roczny rozpoczynający się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.	Grupa uważa, że zmiana standardu nie będzie miała znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich pierwszego zastosowania.
MSSF 16 „Leasing”	Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne, lub o krańcową stopę procentową. MSSF 16 definiuje okres leasingu jako całkowity, niepodlegający odwołaniu okres, podczas którego leasingobiorca ma prawo do użytkowania danego aktywa. Okres leasingu obejmuje również okresy opcjonalne w przypadku, gdy jednostka jest pewna wykonania opcji przedłużenia (lub nie wykonania opcji zakończenia) leasingu. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów. Data obowiązywania - okres roczny rozpoczynający się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 Przychody z umów z klientami od daty lub przed datą pierwszego zastosowania niniejszego standardu.	Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania MSSF 16 i będzie stosowała standard począwszy od 1 stycznia 2019 roku. W ramach wdrożenia nowego standardu Grupa rozpoczęła ocenę umów, w celu zidentyfikowania czy umowa spełnia definicję leasingu oraz oszacowania okresu leasingu. Nowe wymagania eliminują pojęcie leasingu operacyjnego, a co za tym idzie pozabilansowe ujęcie użytkowanych na tej podstawie aktywów. Wszystkie użytkowane aktywa i odnośne zobowiązania do zapłaty czynszów będą musiały zostać ujęte w bilansie. Wpłyne to na zmianę podstawy kalkulacji powszechnie używanych wskaźników finansowych. Grupa planuje skorzystać ze zwolnienia ze stosowania wymogów standardu w odniesieniu do leasingów krótkoterminowych oraz leasingów aktywów nisko cennych. W odniesieniu do Grupy jako leasingodawcy - zasady ujmowania umów leasingowych i ich rozliczania pozostaną w większości bez zmian. Niemniej zmiana standardu może mieć wpływ na ich modele biznesowe i produkty leasingowe w związku ze zmianą potrzeb i zachowań leasingobiorców.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

5.11 Nowe standardy, interpretacje i poprawki do opublikowanych standardów, które zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską

STANDARD / INTERPRETACJA	OPIS	OCENA WPLYWU
MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”	<p>Nowy standard wymaga wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych w wysokości aktualnej wartości wypłaty i zapewnia bardziej jednolite podejście do wyceny i prezentacji wszystkich umów ubezpieczeniowych. Wymogi te mają na celu osiągnięcie spójnego ujmowania umów ubezpieczeniowych opartego na określonych zasadach rachunkowości. MSSF 17 zastępuje MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” i związane z nimi interpretacje w dniu zastosowania nowego standardu.</p> <p>Data obowiązywania - okres roczny rozpoczynający się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie.</p>	Grupa uważa, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego pierwszego zastosowania.
MSR 19 (zmiana) „Świadczenia pracownicze”	<p>Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu - wymagają aby po zmianie planu zastosować zaktualizowanych założeń do wyceny w celu ustalenia bieżących kosztów usług i odsetek netto za pozostałą część okresu sprawozdawczego.</p> <p>Data obowiązywania - okres roczny rozpoczynający się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.</p>	Grupa jest w trakcie analizy wpływu tych zmian na sprawozdanie finansowe.
MSR 28 (zmiana) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”	<p>Zmiany do MSR 28 - Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wprowadzono w celu wyjaśnienia, że jednostka stosuje MSSF 9 (w tym regulacje dotyczące utraty wartości) do długoterminowych udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach, które wchodzi w skład inwestycji netto w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, w stosunku do których nie zastosowano metody praw własności. Zmiany usuwają również paragraf 41, ponieważ uznano, że paragraf ten jedynie powtórzył wymogi zawarte w MSSF 9 i wywoływał zamieszanie w kwestii rozliczania długoterminowych udziałów.</p> <p>Data obowiązywania - okres roczny rozpoczynający się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.</p>	Grupa jest w trakcie analizy wpływu tych zmian na sprawozdanie finansowe.
KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego”	<p>Może być niejasne, w jaki sposób prawo podatkowe odnosi się do określonej transakcji lub okoliczności lub czy organ podatkowy zaakceptuje opodatkowanie jednostki. MSR 12 „Podatki dochodowe” określa sposób rozliczania podatku bieżącego i odroczonego, ale nie odzwierciedla skutków niepewności. KIMSF 23 zawiera wytyczne, które uzupełniają wymogi zawarte w MSR 12, określając sposób odzwierciedlenia skutków niepewności przy ujmowaniu podatku dochodowego.</p> <p>Data obowiązywania - okres roczny rozpoczynający się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.</p>	Grupa jest w trakcie analizy wpływu tych zmian na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 2015-2017	<p>Dokonano zmian do różnych standardów w ramach procedury wprowadzania doroczných poprawek do Standardów (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Zmiany precyzują, że: gdy jednostka przejmuje kontrolę nad przedsięwzięciem, wcześniej posiadane udziały we wspólnej działalności podlegają ponownej wycenie (MSSF 3), gdy jednostka uzyska współkontrolę nad przedsięwzięciem, jednostka nie dokonuje ponownej wyceny posiadanego wcześniej udziału we wspólnej działalności (MSSF 11), jednostka w taki sam sposób rozlicza wszystkie konsekwencje podatku dochodowego z tytułu dywidend (MSR 12), wszelkie pożyczki zaciągnięte pierwotnie w celu modernizacji składnika aktywów traktowane są jako pożyczki ogólnego przeznaczenia w przypadku gdy składnik aktywów jest gotowy do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży (MSR 23).</p> <p>Data obowiązywania - okres roczny rozpoczynający się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.</p>	Grupa jest w trakcie analizy wpływu tych zmian na sprawozdanie finansowe.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

6. Zastosowanie szacunków i założeń

Sporządzenie śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga dokonania przez Zarząd Banku pewnych szacunków oraz przyjęcia pewnych założeń, które mają wpływ na wartość aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów prezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

Szacunki dokonane na datę bilansową odzwierciedlają warunki, które istniały w tych datach (np. ceny rynkowe, stopy procentowe, kursy wymiany walut).

Mimo, że szacunki opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić.

Najistotniejsze szacunki dokonane za okres dziewięciu miesięcy, zakończony 30 września 2018 roku dotyczą:

- utraty wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych,
- wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych oraz nie kwotowanych papierów dłużnych.

W związku z wdrożeniem MSSF 9 zasady oszacowania utraty wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań pozabilansowych uległy zmianie w stosunku do zasad zastosowanych w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2017, nowe zasady zostały opisane w Nocie 7.1 „Ryzyko kredytowe”.

Zasady wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych oraz nie kwotowanych papierów dłużnych wycenianych do wartości godziwej nie uległy zmianie.

7. Zarządzanie ryzykiem

7.1 Ryzyko kredytowe

Proces zarządzania, metody ograniczania i modele ratingowe ryzyka kredytowego nie uległy istotnym zmianom w stosunku do stanu opisanego w sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku. Poniżej przedstawiono wybrane dane ilościowe w tych obszarach. Dodatkowo przedstawiono bardziej rozbudowane informacje na temat modelu tworzenia odpisów aktualizujących, ze względu na zmianę standardu od początku 2018 roku.

Modele ratingowe – dane na dzień 30 września 2018 roku

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu klienta indywidualnego – kredyty mieszkaniowe (zabezpieczone hipotecznie)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	30.09.2018							%PORTFELA
		WARTOŚĆ BILANSOWA					RAZEM		
		KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)			
				ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA				
1	0,00% <= PD < 0,06%	8 658 272	1 867 857	-	3 414	-	10 529 543	20,4%	
2	0,06% <= PD < 0,19%	3 882 404	1 421 131	-	2 699	-	5 306 234	10,6%	
3	0,19% <= PD < 0,35%	18 674 902	5 394 613	-	5 214	-	24 074 729	45,1%	
4	0,35% <= PD < 0,73%	6 801 791	3 083 676	-	4 605	-	9 890 072	18,2%	
5	0,73% <= PD < 3,50%	652 593	1 124 978	-	13 534	-	1 791 105	3,1%	
6	3,50% <= PD < 14,00%	137 862	471 695	-	31 593	-	641 150	1,2%	
7	14,00% <= PD < 100,00%	17 319	615 909	-	93 534	-	726 762	1,4%	
Razem		38 825 143	13 979 859	-	154 593	-	52 959 595	100,0%	

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu klienta indywidualnego – pożyczki gotówkowe (konsumenckie)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	30.09.2018							%PORTFELA
		WARTOŚĆ BILANSOWA					RAZEM		
		KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)			
				ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA				
1	0,00% <= PD < 0,09%	694 289	123 394	-	258	-	817 941	7,5%	
2	0,09% <= PD < 0,18%	1 484 697	172 002	-	555	-	1 657 254	15,0%	
3	0,18% <= PD < 0,39%	2 583 720	197 177	-	1 829	-	2 782 726	25,0%	
4	0,39% <= PD < 0,90%	2 509 935	133 680	-	3 309	-	2 646 924	23,2%	
5	0,90% <= PD < 2,60%	1 644 383	148 299	-	5 337	-	1 798 019	15,5%	
6	2,60% <= PD < 9,00%	838 175	143 983	-	8 185	-	990 343	8,5%	
7	9,00% <= PD < 30,00%	245 811	132 371	-	13 597	-	391 779	3,4%	
8	30,00% <= PD < 100,00%	64 634	129 462	-	30 412	-	224 508	1,9%	
Razem		10 065 644	1 180 368	-	63 482	-	11 309 494	100,0%	

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu niefinansowego klienta korporacyjnego

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	30.09.2018							%PORTFELA
		WARTOŚĆ BILANSOWA					RAZEM		
		KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)			
				ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA				
1	0,00% <= PD < 0,15%	315 577	74 201	-	-	-	389 778	1,7%	
2	0,15% <= PD < 0,27%	1 865 126	65 017	-	-	-	1 930 143	9,2%	
3	0,27% <= PD < 0,45%	2 887 502	204 872	-	-	-	3 092 374	13,4%	
4	0,45% <= PD < 0,75%	4 980 241	204 562	-	-	-	5 184 803	21,1%	
5	0,75% <= PD < 1,27%	3 439 468	1 039 147	-	-	-	4 478 615	23,1%	
6	1,27% <= PD < 2,25%	3 665 867	442 348	-	-	-	4 108 215	14,7%	
7	2,25% <= PD < 4,00%	866 990	402 224	-	4 122	-	1 273 336	5,3%	
8	4,00% <= PD < 8,50%	1 057 534	859 591	-	2 381	-	1 919 506	9,7%	
9	8,50% <= PD < 100,00%	72 058	181 964	186	24 595	-	278 803	1,8%	
Razem		19 150 363	3 473 926	186	31 098	-	22 655 573	100,0%	

Dla ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego Grupa stosuje podejście pogrupowania (ang. slotting criteria) w ramach metody wewnętrznych ratingów, polegające na zastosowaniu klas nadzorczych w procesie przypisywania wag ryzyka.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rozkład portfela ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego

KLASA NADZORCZA	30.09.2018						%PORTFELA
	WARTOŚĆ BILANSOWA					RAZEM	
	KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)		
			ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA			
Wysoka	1 425 389	51 131	-	-	-	1 476 520	20,9%
Dobra	4 228 570	-	-	-	-	4 228 570	67,5%
Zadawalająca	464 263	90 670	-	-	-	554 933	11,6%
Słaba	-	-	-	-	-	-	0,0%
Razem	6 118 222	141 801	-	-	-	6 260 023	100,0%

Podział kredytów i pożyczek udzielonych klientom na objęte i nie objęte wewnętrznymi modelami ratingowymi

	30.09.2018
Objęte wewnętrznym modelem ratingowym:	86 924 662
Kredyty mieszkaniowe	52 959 595
Pożyczki gotówkowe	11 309 494
Kredyty dla klienta korporacyjnego	22 655 573
Ekspozycje z tytułu kredytowania specjalistycznego	6 260 023
Pozostałe, nie objęte wewnętrznym modelem ratingowym	27 889 836
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom podlegające utracie wartości (*)	121 074 521

(*) Kredyty i pożyczki wyceniane wg zamortyzowanego kosztu i wyceniane w wartości godziwej przez kapitał.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych według ratingów agencji Fitch według stanu na 30 września 2018 roku

RATING	WARTOŚĆ BILANSOWA					RAZEM	%PORTFELA
	KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)		
			ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA			
DLUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU							
A+ do A-	4 269 391	-	-	-	-	4 269 391	39,9%
BBB+ do BBB-	380 976	-	-	-	-	380 976	3,6%
bez ratingu	6 023 403	-	31 124	-	-	6 054 527	56,5%
Razem wartość bilansowa brutto	10 673 770	-	31 124	-	-	10 704 894	100,0%
Odpis	-32 867	-	-31 124	-	-	-63 991	-
Wartość bilansowa netto	10 640 903	-	-	-	-	10 640 903	-
DLUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ							
AAA	907 691	-	-	-	-	907 691	3,2%
A+ do A-	19 623 489	-	-	-	-	19 623 489	69,6%
BBB+ do BBB-	695 917	-	-	-	-	695 917	2,5%
bez ratingu	6 976 876	-	-	-	-	6 976 876	24,7%
Razem wartość bilansowa	28 203 973	-	-	-	-	28 203 973	100,0%
Odpis (*)	-26 416	-	-	-	-	-26 416	-
DLUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU							
A+ do A-						491 629	92,5%
BBB+ do BBB-						2 539	0,5%
bez ratingu						36 992	7,0%
Razem wartość bilansowa						531 160	100,0%

(*) Odpis dotyczący dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg wartości godziwej przez kapitał jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej.

Podział aktywów z tytułu instrumentów pochodnych według ratingów agencji Fitch według stanu na 30 września 2018 roku

RATING	INSTRUMENTY POCHODNE PRZEZNACZONE DO OBROTU			INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE			RAZEM	% PORTFELA
	BANKI	POZOSTAŁE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE	BANKI	POZOSTAŁE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE		
AA+ do AA-	34 558	-	-	-	-	-	34 558	2,7%
A+ do A-	184 957	185	-	31 057	-	-	216 199	16,8%
BBB+ do BBB-	171 870	8	15 518	14 688	-	-	202 084	15,7%
BB+ do BB-	319	-	-	-	-	-	319	-
B+ do B-	1 301	-	-	-	-	-	1 301	0,1%
bez ratingu	114 451	101 574	158 775	16 524	-	-	391 324	30,6%
Razem	674 224	214 577	174 293	101 159	119 980	-	1 284 233	100,0%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Modele ratingowe – dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2017 roku

Od 1 stycznia 2018 roku Grupa przyjęła do stosowania Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej nr 9 „Instrumenty Finansowe” (dalej „MSSF 9”). Grupa skorzystała z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny (w tym z tytułu utraty wartości). MSSF 9 istotnie zmienił też wymogi MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”. Ujawnienia za okres porównawczy stanowią powtórzenie ujawnień przedstawionych w poprzednich okresach.

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu klienta indywidualnego (bez utraty wartości) – kredyty mieszkaniowe (zabezpieczone hipotecznie)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	31.12.2017	
		WARTOŚĆ BILANSOWA	%PORTFELA
1	0,00% <= PD < 0,06%	10 308 122	21,1%
2	0,06% <= PD < 0,19%	5 220 016	10,7%
3	0,19% <= PD < 0,35%	21 828 654	44,8%
4	0,35% <= PD < 0,73%	8 464 383	17,4%
5	0,73% <= PD < 3,50%	1 553 153	3,2%
6	3,50% <= PD < 14,00%	627 941	1,3%
7	14,00% <= PD < 100,00%	722 811	1,5%
Razem		48 725 080	100,0%

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu klienta indywidualnego (bez utraty wartości) – pożyczki gotówkowe (konsumenckie)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	31.12.2017	
		WARTOŚĆ BILANSOWA	%PORTFELA
1	0,00% <= PD < 0,09%	763 055	7,4%
2	0,09% <= PD < 0,18%	1 597 102	15,5%
3	0,18% <= PD < 0,39%	2 555 301	24,7%
4	0,39% <= PD < 0,90%	2 423 887	23,5%
5	0,90% <= PD < 2,60%	1 603 023	15,5%
6	2,60% <= PD < 9,00%	854 202	8,3%
7	9,00% <= PD < 30,00%	335 767	3,2%
8	30,00% <= PD < 100,00%	194 236	1,9%
Razem		10 326 573	100,0%

Rozkład portfela objętego modelem ratingowym dla segmentu niefinansowego klienta korporacyjnego (bez utraty wartości)

KLASA RATINGOWA	ZAKRES PD	31.12.2017	
		WARTOŚĆ BILANSOWA	%PORTFELA
1	0,00% <= PD < 0,15%	618 103	3,0%
2	0,15% <= PD < 0,27%	1 400 964	6,9%
3	0,27% <= PD < 0,45%	2 802 868	13,7%
4	0,45% <= PD < 0,75%	6 073 391	29,7%
5	0,75% <= PD < 1,27%	3 468 286	17,0%
6	1,27% <= PD < 2,25%	2 494 294	12,2%
7	2,25% <= PD < 4,00%	1 244 813	6,1%
8	4,00% <= PD < 8,50%	2 246 694	11,0%
9	8,50% <= PD < 100,00%	84 549	0,4%
Razem		20 433 962	100,0%

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dla ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego Grupa stosuje podejście pogrupowania (ang. slotting criteria) w ramach metody wewnętrznych ratingów, polegające na zastosowaniu klas nadzorczych w procesie przypisywania wag ryzyka.

Rozkład portfela ekspozycji z tytułu kredytowania specjalistycznego (bez utraty wartości)

KLASA NADZORCZA	31.12.2017	
	WARTOŚĆ BILANSOWA	%PORTFELA
Wysoka	1 105 911	15,3%
Dobra	4 863 113	67,1%
Zadawalająca	1 271 661	17,5%
Słaba	7 080	0,1%
Razem	7 247 765	100,0%

Podział kredytów i pożyczek udzielonych klientom na objęte i nie objęte wewnętrznymi modelami ratingowymi

	31.12.2017
KREDYTY I POŻYCZKI BEZ ROZPOZNANEJ UTRATY WARTOŚCI:	129 764 165
Kredyty i pożyczki dla ludności:	62 073 320
Objęte wewnętrznym modelem ratingowym:	59 051 653
Kredyty mieszkaniowe	48 725 080
Pożyczki gotówkowe	10 326 573
Pozostałe, nie objęte wewnętrznym modelem ratingowym	3 021 667
Kredyty i pożyczki dla przedsiębiorstw:	67 690 845
Objęte wewnętrznym modelem ratingowym	20 433 962
Ekspozycje z tytułu kredytowania specjalistycznego	7 247 765
Dłużne papiery wartościowe, nie objęte wewnętrznym modelem ratingowym	12 657 973
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu, nie objęte wewnętrznym modelem ratingowym	-
Pozostałe, nie objęte wewnętrznym modelem ratingowym	27 351 145
Kredyty i pożyczki z rozpoznaną utratą wartości	2 536 250
Razem kredyty i pożyczki udzielone klientom (*)	132 300 415

(*) Kwoty kredytów i pożyczek udzielonych klientom uwzględniają należności z tytułu leasingu finansowego.

Podział ekspozycji z tytułu dłużnych papierów wartościowych według ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31 grudnia 2017 roku

RATING	DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE				RAZEM
	PRZEZNACZONE DO OBROTU	DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY	UTRZYMYWANE DO TERMINU WYMAGALNOŚCI	NABYTE W RAMACH TRANSAKJI Z PRZYRZECZENIEM ODSPRZEDAŻY (***)	
AA+ do AA-	-	722 151	-	-	722 151
A+ do A-	1 646 758	20 835 674	3 450 338	492 419	26 425 189
bez ratingu	79 100	11 718 765 (*)	31 453 (**)	-	11 829 318
Razem	1 725 858	33 276 590	3 481 791	492 419	38 976 658

(*) W tym bony pieniężne NBP o wartości 11 066 168 tys. zł.

(**) W tym bony pieniężne NBP o wartości 31 453 tys. zł.

(***) Wartość godziwa dłużnych papierów wartościowych nabytych w ramach transakcji z przyrzeczeniem odsprzedaży.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Podział aktywów z tytułu instrumentów pochodnych według ratingów agencji Standard & Poor's według stanu na 31 grudnia 2017 roku

RATING	INSTRUMENTY POCHODNE PRZEZNACZONE DO OBROTU			INSTRUMENTY POCHODNE ZABEZPIECZAJĄCE			RAZEM
	BANKI	POZOSTAŁE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE	BANKI	POZOSTAŁE INSTYTUCJE FINANSOWE	PODMIOTY NIEFINANSOWE	
AAA	129	-	-	-	-	-	129
AA+ do AA-	59 784	-	-	-	-	-	59 784
A+ do A-	588 677	102 882	-	40 143	-	-	731 702
BBB+ do BBB-	40 019	-	-	-	-	-	40 019
bez ratingu	224 868	66 941	265 747	36 653	182 600	-	776 809
Razem	913 477	169 823	265 747	76 796	182 600	-	1 608 443

Charakterystyka modelu tworzenia odpisów aktualizacyjnych

W Grupie od 1 stycznia 2018 roku, odpisy aktualizacyjne tworzone są zgodnie z Międzynarodowym Standardem Sprawozdawczości Finansowej nr 9 Instrumenty Finansowe („MSSF 9”). MSSF 9 zakłada kalkulację odpisów z tytułu utraty wartości w oparciu o oczekiwane straty kredytowe oraz z uwzględnieniem prognoz i spodziewanych przyszłych warunków ekonomicznych w kontekście oceny ryzyka kredytowego ekspozycji.

Model oczekiwanych strat kredytowych

Model utraty wartości stosuje się do składników aktywów finansowych zakwalifikowanych, zgodnie z postanowieniami MSSF 9, jako aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne dochody całkowite, z wyjątkiem instrumentów kapitałowych.

Model utraty wartości zgodnie z MSSF 9 opiera się na podziale ekspozycji na 3 Koszyki w zależności od zmian dotyczących jakości kredytowej w porównaniu do początkowego ujęcia aktywów w księgach. Sposób kalkulacji odpisu z tytułu utraty wartości zależy od koszyka:

KOSZYK	KRYTERIUM KLASYFIKACJI DO KOSZYKA	SPOSÓB KALKULACJI ODPISU Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI
Koszyk 1	Ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej nie zidentyfikowano znacznego wzrostu ryzyka kredytowego i nie stwierdzono utraty wartości	12-miesięczna oczekiwana strata kredytowa
Koszyk 2	Ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia do daty bilansowej zidentyfikowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego i nie stwierdzono utraty wartości	Oczekiwana strata kredytowa w horyzoncie dożywnym
Koszyk 3	Ekspozycje, dla których stwierdzono utratę wartości	

Ponadto aktywa finansowe, które zostały zaklasyfikowane jako POCI w momencie początkowego ujęcia (tj. aktywa z rozpoznaną utratą wartości na dzień nabycia lub udzielenia), traktowane są jako POCI we wszystkich następnym okresie do momentu ich wyksięgowania. Zasada ta obowiązuje nawet wtedy, gdy w międzyczasie doszło do uzdrowienia aktywa. Innymi słowy, aktywa raz rozpoznane jako POCI pozostają w tym statusie niezależnie od przyszłych zmian szacunków dotyczących generowanych przez nie przepływów pieniężnych.

W przypadku instrumentów o statusie POCI straty kredytowe ujmowane są w wysokości life-time ECL przez cały okres życia tych instrumentów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych

Kalkulacja oczekiwanych strat kredytowych w horyzoncie dożywotnim wymaga zastosowania wieloletnich parametrów ryzyka.

Na potrzeby kalkulacji straty kredytowej zgodnie z MSSF 9 Grupa porównuje przepływy pieniężne, które powinna otrzymać zgodnie z umową z kredytobiorcą, a szacowanymi przez Grupę przepływami, które spodziewa się otrzymać. Tę różnicę Grupa dyskontuje pierwotną efektywną stopą procentową, a w przypadku aktywów POCI – pierwotną efektywną stopą procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe.

Oczekiwane straty kredytowe wyznaczone są w okresie kontraktowej wymagalności z wyjątkiem produktów spełniających kryteria MSSF 9 par. 5.5.20, dla których Grupa wyznacza oczekiwane straty w okresie, w którym jest narażona na ryzyko kredytowe (tj. w ekonomicznym okresie zapadalności).

Metodyka kalkulacji parametrów grupowych – PD, RR oraz EAD.

Wieloletnie parametry PD stanowią ocenę prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia default w kolejnych rocznych interwałach w okresie dożywotnim. Wieloletnia krzywa PD dla danej ekspozycji uzależniona jest od bieżącej wartości parametru 12M PD (i właściwej klasy ratingowej) wyznaczonej w oparciu o wewnętrzne modele PD Grupy. W procesie estymacji Grupa:

- a) estymuje nieobciążone parametry PD bez uwzględnienia dodatkowych marż konserwatywności (MSSF 9 par. 5.5.17(a)),
- b) uwzględnia bieżące jak i prognozowane warunki makroekonomiczne (MSSF 9 par. 5.5.17(c)).

Kalkulacja oczekiwanych stóp odzysku (RR) oparta jest o model „poolowy”, w którym w ramach homogenicznych grup kalkulowane są średnie wartości miesięcznych odzysków warunkowo względem miesiąca od identyfikacji defaultu (MSD). Homogeniczne grupy rachunków zostały wyodrębnione na podstawie następujących charakterystyk:

- typu kredytobiorcy,
- typu produktu,
- przedziałów wartości parametru LTV (dla kredytów hipotecznych i pożyczek mieszkaniowych).

W ramach zdefiniowanych homogenicznych grup kalkulowane są średnie miesięczne stopy odzysku, na które składają się spłaty i odzyski z windykacji wynikające zarówno z części zabezpieczonej jak i niezabezpieczonej ekspozycji, ważone wartością zaległego kapitału obserwowaną na początek danego MSD.

Dla produktów, dla których jest dostępny harmonogram spłat Grupa wyznacza wartość ekspozycji na moment wystąpienia defaultu (EAD, Exposure at Default) oraz kapitału na moment wystąpienia defaultu (PAD, Principal at Default) w okresie dożywotnim (tj. dla przyszłych spłat) bazując na kontraktowych harmonogramach płatności oraz uwzględniając następujące efekty:

- efekt zaległych rat kapitału i odsetek związany z oczekiwanym brakiem płatności ostatnich rat przed wystąpieniem defaultu,
- efekt występowania zaległych płatności (kapitału i odsetek) na datę kalkulacji rezerwy,
- efekt rozliczenia korekty z tytułu ESP w czasie.

Dla produktów, dla których nie jest dostępny harmonogram spłat Grupa wyznacza wartości wieloletnich EAD i PAD wykorzystując parametry CCF (Credit Conversion Factor) oraz PADf (PAD factor). Parametr CCF, stanowiący oszacowanie procentu wykorzystania pozostałej części limitu w okresie 12 miesięcy przed oczekiwanym momentem wystąpienia zdarzenia default, wykorzystywany jest do wyznaczenia oczekiwanej wartości parametrów PAD i EAD w okresie 12M od daty referencyjnej. Parametr PADf wykorzystywany jest do wyznaczenia oczekiwanej wartości parametrów PAD i EAD od 12M po dacie referencyjnej do daty zapadalności rachunku.

Dla ekspozycji, dla których nie jest możliwe wyznaczenie parametrów ryzyka na podstawie wewnętrznych modeli, Grupa przyjmuje podejście polegające na zastosowaniu parametrów z innych portfeli o zbliżonych charakterystykach.

Modele i parametry wykorzystywane do tworzenia odpisów są poddawane okresowej walidacji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kryterium niskiego ryzyka kredytowego

Zgodnie z par. 5.5.10 Standardu MSSF 9 ekspozycje, które na datę sprawozdawczą są uznawane za ekspozycje o niskim ryzyku kredytowym, mogą pozostać w Koszyku 1, niezależnie od skali względnego pogorszenia jakości kredytowej od momentu początkowego ujęcia. Zgodnie z par. B.5.5.22 standardu MSSF 9 ryzyko kredytowe instrumentu finansowego uznaje się za niskie gdy:

- instrument finansowy wiąże się z niskim ryzykiem niewykonania zobowiązania,
- pożyczkobiorca ma wysoką krótkoterminową zdolność spełniania swych obowiązków w zakresie wynikającym z umowy,
- niekorzystne zmiany warunków gospodarczych i biznesowych w dłuższej perspektywie mogą – lecz nie muszą – ograniczyć zdolność pożyczkobiorcy do wypełniania jego obowiązków w zakresie wynikającym z umowy.

Grupa stosuje kryterium niskiego ryzyka kredytowego (Low Credit Risk) dla trzech portfeli: ekspozycji wobec banków, ekspozycji wobec jednostek samorządu terytorialnego oraz ekspozycji wobec Skarbu Państwa i NBP.

Aktywa finansowe ze zidentyfikowanym istotnym wzrostem ryzyka kredytowego

Aktywa finansowe, dla których na datę bilansową Grupa zidentyfikuje istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, klasyfikowane są do koszyka 2. Grupa uznaje, że dla danego aktywa został zidentyfikowany istotny wzrost ryzyka kredytowego jeśli zostanie spełnione kryterium ilościowe lub jakościowe, lub jeśli przeterminowanie przekroczy 30 dni, przy czym wystąpienie danego kryterium jest weryfikowane na poziomie ekspozycji.

Kryteria ilościowe

Biorąc pod uwagę wymogi standardu, Grupa zdefiniowała trzy podstawowe charakterystyki modelu ilościowego:

- miarę, na podstawie której dokonywana jest alokacja do koszyków,
- miarę istotności pogorszenia jakości kredytowej,
- kwantyfikację poziomu istotnego pogorszenia.

Miarę, na podstawie której dokonywana jest alokacja do koszyków, Grupa wyznaczyła jako stosunek:

- bieżącej oceny ryzyka kredytowego określonej jako dożywnie PD w horyzoncie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności wyznaczone na podstawie charakterystyk obowiązujących na datę sprawozdawczą,
- pierwotnej oceny ryzyka kredytowego określonej jako dożywnie PD w okresie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności wyznaczone na podstawie charakterystyk obowiązujących na datę początkowego ujęcia.

Ocena istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego przeprowadzana jest przez porównanie obserwowanej wartości relatywnej zmiany w ocenie ryzyka z wartością teoretyczną, która stanowi próg, powyżej którego Grupa uznaje iż nastąpiło istotne pogorszenie ryzyka kredytowego.

Próg alokacji na poziomie pojedynczej ekspozycji wyznaczany jest poprzez model statystyczny w oparciu m.in. o informacje na temat oceny ryzyka kredytowego na datę początkowego ujęcia oraz czas od daty początkowego ujęcia ekspozycji.

Kryteria jakościowe

W wyniku przeprowadzanego przez Grupę procesu monitoringu identyfikowane są kryteria jakościowe alokacji do Koszyka 2 takie jak:

- wystąpienie opóźnienia w spłacie powyżej 30 dni (30 DPD),
- wystąpienie statusu forbearance,
- ekspozycja znajduje się na liście Watch.

Poza powyższymi, Grupa określiła szereg specyficznych kryteriów jakościowych dla różnych typów portfeli, takich jak między innymi zmiany wewnętrznej oceny ratingowej Grupy specyficznej dla klientów danego segmentu, zmiany klas nadzorczych dla wybranych segmentów (np. specjalistyczne finansowanie), sygnały ostrzegawcze identyfikowane w systemie służącym do monitorowania i zarządzania ryzykiem kredytowym bądź wyniki indywidualnego monitoringu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Aktywa finansowe ze zidentyfikowaną utratą wartości

Aktywa finansowe, dla których na datę bilansową Grupa zidentyfikowała wystąpienia zdarzenia default klasyfikowane są do Koszyka 3. Grupa uznaje, że dla danego aktywa został zidentyfikowany default jeśli wystąpiła co najmniej jedna z przesłanek:

- kwota zaległości powyżej zadanego progu materialności przez ponad 90 dni,
- ekspozycja w trakcie procesu restrukturyzacji,
- zajęcie indywidualnej przesłanki utraty wartości.

Dla segmentów SME i korporacyjnego default jest identyfikowany na poziomie klienta, natomiast dla segmentu detalicznego na poziomie klient/grupa produktowa. Kryterium dni i kwoty opóźnień również definiowane jest na poziomie identyfikacji. Analogicznie, jeżeli dla którejkolwiek z umów w ramach agregowanej grupy zaszła przesłanka default, wszystkie umowy z tej grupy traktowane są jako default.

Grupa stosuje 6-miesięczny okres kwarantanny obowiązujący od momentu ustania wszystkich przesłanek default.

Uwzględnienie oczekiwań odnośnie przyszłych warunków makroekonomicznych

MSSF 9 nakłada na Grupę obowiązek uwzględnienia oczekiwań w zakresie sytuacji makroekonomicznej w kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych. Zgodnie z wymogiem MSSF 9 par. 5.5.4, Grupa koryguje parametry ryzyka w celu uwzględnienia prognozowanych przyszłych informacji makroekonomicznych (takich jak: PKB, stopa bezrobocia, WIBOR, kursy walutowe, inflacja) dla portfeli, dla których zidentyfikował zależność. Źródłem informacji o wartościach czynników makroekonomicznych są prognozy sporządzane przez analityków ekonomicznych Grupy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Poniższe tabele przedstawiają zmiany poziomu odpisów oraz wartości bilansowej brutto aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik w podziale na klasy aktywów finansowych:

	KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)	RAZEM
			ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA		
NALEŻNOŚCI OD BANKÓW ORAZ BANKU CENTRALNEGO WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU (**)						
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO						
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO WG STANU NA 1.01.2018	5 175 069	1 071	21 014	113	-	5 197 267
Transfer do Koszyka 1	168	-166	-	-2	-	-
Transfer do Koszyka 2	-140	169	-	-29	-	-
Transfer do Koszyka 3	-14	-50	-	64	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	4 546 664	-	-	-	-	4 546 664
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-1 712 600	-344	-	-36	-	-1 712 980
Aktywa finansowe spisane z bilansu (*)	-	-	-4 909	-	-	-4 909
Modyfikacje nieskutkujące wyłączeniem z bilansu	-	-	-	-	-	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	100 734	-12	-6 880	-9	-	93 833
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO WG STANU NA 30.09.2018	8 109 881	668	9 225	101	-	8 119 875
ODPIS						
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 1.01.2018	425	-	21 127	-	-	21 552
Transfer do Koszyka 1	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 2	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 3	-	-	-	-	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	609	-	-	-	-	609
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-200	-116	-	-	-	-316
Aktywa finansowe spisane z bilansu (*)	-	-	-4 909	-	-	-4 909
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego (wyluczając transfery między koszykami)	-351	2	-12	-	-	-361
Zmiany w konstrukcji modeli i parametrów ryzyka	-	-	-	-	-	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	745	114	-6 968	-	-	-6 109
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 30.09.2018	1 228	-	9 238	-	-	10 466

(*) W tym wartość odsetek umownych podlegających częściowemu odpisaniu w kwocie 4 909 tys. zł.

(**) Należności od Banku Centralnego obejmują rachunek bieżący i depozyty

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)	RAZEM
			ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA		
KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU						
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO						
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO WG STANU NA 1.01.2018	89 734 902	20 981 569	7 423 047	3 327 030	82 304	121 548 852
Transfer do Koszyka 1	2 751 054	-2 743 530	-620	-6 904	-	-
Transfer do Koszyka 2	-5 658 447	5 862 082	-6 987	-196 648	-	-
Transfer do Koszyka 3	-578 305	-523 307	533 682	567 930	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	20 991 861	-	-	-	1 818	20 993 679
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-11 414 123	-2 380 768	-138 529	-137 892	-154	-14 071 466
Aktywa finansowe spisane z bilansu (*)	-	-	-2 706 140	-1 256 016	-27	-3 962 183
Modyfikacje nieskutkujące wyłączeniem z bilansu	-	-	-1 028	-	1 028	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	1 038 725	72 716	632 075	8 590	2 217	1 754 323
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO WG STANU NA 30.09.2018	96 865 667	21 268 762	5 735 500	2 306 090	87 186	126 263 205
ODPIS						
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 1.01.2018	352 945	647 779	5 433 356	2 793 537	37 157	9 264 774
Transfer do Koszyka 1	82 943	-79 665	-58	-3 220	-	-
Transfer do Koszyka 2	-21 568	117 822	-903	-95 351	-	-
Transfer do Koszyka 3	-15 173	-64 687	15 990	63 870	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	110 082	-	-	-	122	110 204
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-66 672	-31 846	-27 155	-10	-2 978	-128 661
Aktywa finansowe spisane z bilansu (*)	-	-	-2 706 140	-1 256 016	-27	-3 962 183
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego (wyłączając transfery między koszykami)	-82 040	145 954	185 616	174 549	-7 984	416 095
Zmiany w konstrukcji modeli i parametrów ryzyka	-	-	-	-	-	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	2 788	2 664	637 852	-8 498	24 522	659 328
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 30.09.2018	363 305	738 021	3 538 558	1 668 861	50 812	6 359 557

(*) W tym wartość odsetek umownych podlegających częściowemu odpisaniu w kwocie 3 690 102 tys. zł.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)	RAZEM
			ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA		
NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO						
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO						
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO WG STANU NA 1.01.2018	4 090 628	208 808	51 859	173 772	-	4 525 067
Transfer do Koszyka 1	115 788	-114 500	-	-1 288	-	-
Transfer do Koszyka 2	-60 029	61 582	-842	-711	-	-
Transfer do Koszyka 3	-22 808	-28 999	19 743	32 064	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	1 551 641	33 545	2 377	2 114	-	1 589 677
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-1 013 445	-24 226	-8 070	-8 269	-	-1 054 010
Aktywa finansowe spisane z bilansu	-	-	-	-	-	-
Modyfikacje nieskutkujące wyłączeniem z bilansu	-	-	-	-	-	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	10 909	-9 501	-	-13 547	-	-12 139
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO WG STANU NA 30.09.2018	4 672 684	126 709	65 067	184 135	-	5 048 595
ODPIS						
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 1.01.2018	4 342	3 125	26 966	142 779	-	177 212
Transfer do Koszyka 1	2 493	-1 858	-	-635	-	-
Transfer do Koszyka 2	-157	267	-60	-50	-	-
Transfer do Koszyka 3	-34	-420	335	119	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	44	860	3 792	6 144	-	10 840
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-2 034	-319	-768	-802	-	-3 923
Aktywa finansowe spisane z bilansu	-	-	-	-	-	-
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego (wyluczając transfery między koszykami)	-	-	-	-	-	-
Zmiany w konstrukcji modeli i parametrów ryzyka	5	-	-	3 769	-	3 774
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	-789	571	-458	-3 218	-	-3 894
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 30.09.2018	3 870	2 226	29 807	148 106	-	184 009

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)	RAZEM
			ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA		
KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ						
WARTOŚĆ BILANSOWA						
WARTOŚĆ BILANSOWA WG STANU NA 1.01.2018	1 555 964	-	-	-	-	1 555 964
Transfer do Koszyka 1	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 2	-	-	-	-	-	-
-Transfer do Koszyka 3	-	-	-	-	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-432 121	-	-	-	-	-432 121
Aktywa finansowe spisane z bilansu	-	-	-	-	-	-
Modyfikacje nieskutkujące wyłączeniem z bilansu	-	-	-	-	-	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	47 030	-	-	-	-	47 030
WARTOŚĆ BILANSOWA WG STANU NA 30.09.2018	1 170 873	-	-	-	-	1 170 873
ODPIS (*)						
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 1.01.2018	18 159	-	-	-	-	18 159
Transfer do Koszyka 1	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 2	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 3	-	-	-	-	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	-	-	-	-	-	-
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-1 305	-	-	-	-	-1 305
Aktywa finansowe spisane z bilansu	-	-	-	-	-	-
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego (wyluczając transfery między koszykami)	-3 232	-	-	-	-	-3 232
Zmiany w konstrukcji modeli i parametrów ryzyka	-	-	-	-	-	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	-	-	-	-	-	-
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 30.09.2018	13 622	-	-	-	-	13 622

(*) Odpis dotyczący kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w wartości godziwej przez kapitał jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej kredytów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)	RAZEM
			ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA		
DLUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU						
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO						
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO WG STANU NA 1.01.2018	11 527 804	-	30 031	-	-	11 557 835
Transfer do Koszyka 1	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 2	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 3	-	-	-	-	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	1 336 829	-	-	-	-	1 336 829
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-2 278 583	-	-	-	-	-2 278 583
Aktywa finansowe spisane z bilansu	-	-	-	-	-	-
Modyfikacje nieskutkujące wyłączeniem z bilansu	-	-	-	-	-	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	87 720	-	1 093	-	-	88 813
WARTOŚĆ BILANSOWA BRUTTO WG STANU NA 30.09.2018	10 673 770	-	31 124	-	-	10 704 894
ODPIS						
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 1.01.2018	27 667	-	30 031	-	-	57 698
Transfer do Koszyka 1	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 2	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 3	-	-	-	-	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	1 948	-	-	-	-	1 948
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-1 817	-	-	-	-5 669	-7 486
Aktywa finansowe spisane z bilansu	-	-	-	-	-	-
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego (wyłączając transfery między koszykami)	4 951	-	-	-	-	4 951
Zmiany w konstrukcji modeli i parametrów ryzyka	-	-	-	-	-	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	118	-	1 093	-	5 669	6 880
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 30.09.2018	32 867	-	31 124	-	-	63 991

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

	KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)	RAZEM
			ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA		
DLUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ						
WARTOŚĆ BILANSOWA						
WARTOŚĆ BILANSOWA WG STANU NA 1.01.2018	38 031 871	-	-	-	-	38 031 871
Transfer do Koszyka 1	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 2	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 3	-	-	-	-	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	94 074 437	-	-	-	-	94 074 437
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-104 433 063	-	-	-	-	-104 433 063
Aktywa finansowe spisane z bilansu	-	-	-	-	-	-
Modyfikacje nieskutkujące wyłączeniem z bilansu	-	-	-	-	-	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	530 728	-	-	-	-	530 728
WARTOŚĆ BILANSOWA WG STANU NA 30.09.2018	28 203 973	-	-	-	-	28 203 973
ODPIS (*)						
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 1.01.2018	24 311	-	-	-	-	24 311
Transfer do Koszyka 1	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 2	-	-	-	-	-	-
Transfer do Koszyka 3	-	-	-	-	-	-
Nowopowstałe / nabyte / udzielone aktywa finansowe	10 477	-	-	-	-	10 477
Aktywa finansowe wyłączone z bilansu, inne niż spisania z bilansu	-3 832	-	-	-	-	-3 832
Aktywa finansowe spisane z bilansu	-	-	-	-	-	-
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego (wyluczając transfery między koszykami)	-4 566	-	-	-	-	-4 566
Zmiany w konstrukcji modeli i parametrów ryzyka	-	-	-	-	-	-
Inne, w tym zmiany wynikające z kursów walutowych	26	-	-	-	-	26
SALDO ODPISÓW WG STANU NA 30.09.2018	26 416	-	-	-	-	26 416

(*) Odpis dotyczący dłużnych papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez kapitał jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej papierów wartościowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Praktyki "forbearance"

Proces identyfikacji ekspozycji „forborne” nie uległ zmianie w stosunku do zasad opisanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017.

Udział ekspozycji forborne w portfelu kredytowym Grupy

	30.09.2018					31.12.2017	
	KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)	RAZEM	RAZEM
			ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA			
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, w tym:	96 502 362	20 530 741	2 196 942	637 229	36 374	119 903 648	127 949 307
Ekspozycje forborne brutto	480 015	197 307	3 265 947	366 160	23 413	4 332 842	3 987 737
Odpis z tytułu utraty wartości	-6 477	-20 164	-1 860 974	-193 202	-370	-2 081 187	-1 786 125
Ekspozycje forborne netto	473 538	177 143	1 404 973	172 958	23 043	2 251 655	2 201 612
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg wartości godziwej przez kapitał, w tym:	1 170 873	-	-	-	-	1 170 873	X
Ekspozycje forborne	-	-	-	-	-	-	X
Odpis z tytułu utraty wartości (*)	-	-	-	-	-	-	X
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg wartości godziwej przez wynik, w tym:						318 464	X
Ekspozycje forborne						1 931	X
Należności z tytułu leasingu finansowego od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu, w tym:	4 668 814	124 483	35 260	36 029	-	4 864 586	4 351 352
Ekspozycje forborne brutto	3 040	3 146	27 641	5 310	-	39 137	49 104
Odpis z tytułu utraty wartości	-6	-36	-6 613	-3 223	-	-9 878	-9 079
Ekspozycje forborne netto	3 034	3 110	21 028	2 087	-	29 259	40 025

(*) Odpis dotyczący kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w wartości godziwej przez kapitał jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej kredytów.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kredyty w CHF dla ludności

Bank Pekao S.A. nie udziela kredytów w CHF dla ludności od 2003 roku. Niemal cały portfel kredytów w CHF dla ludności był udzielony przed sierpniem 2006 roku przez Bank BPH S.A., a następnie przejęty przez Bank Pekao S.A. w wyniku połączenia.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę i jakość portfela kredytów w CHF dla ludności.

Struktura kredytów w CHF dla ludności

	30.09.2018					31.12.2017	
	KOSZYK 1 (12M ECL)	KOSZYK 2 (LIFETIME ECL BEZ UTRATY WARTOŚCI)	KOSZYK 3 (LIFETIME ECL Z UTRATĄ WARTOŚCI)		NABYTE LUB UDZIELONE Z UTRATĄ WARTOŚCI (POCI)	RAZEM	RAZEM
			ANALIZA INDYWIDUALNA	ANALIZA GRUPOWA			
Wartość bilansowa brutto ekspozycji, w tym:	215 091	2 922 463	71 972	135 001	734	3 345 261	3 467 081
ekspozycje denominowane w CHF	215 091	2 906 709	71 972	134 224	734	3 328 730	3 447 189
ekspozycje indeksowane do CHF	-	15 754	-	777	-	16 531	19 892
Odpisy aktualizujące wartość ekspozycji, w tym:	-164	-39 997	-17 350	-65 996	-178	-123 685	-77 018
ekspozycje denominowane w CHF	-164	-39 909	-17 350	-65 734	-178	-123 335	-76 732
ekspozycje indeksowane do CHF	-	-88	-	-262	-	-350	-286
Wartość bilansowa netto ekspozycji, w tym:	214 927	2 882 467	54 622	69 005	555	3 221 576	3 390 063
ekspozycje denominowane w CHF	214 927	2 866 801	54 622	68 489	555	3 205 394	3 370 457
ekspozycje indeksowane do CHF	-	15 666	-	516	-	16 182	19 606

Na dzień 30 września 2018 roku średnie LTV dla portfela kredytów hipotecznych w CHF dla ludności należącego do Grupy wyniosło 44,9% (na 31 grudnia 2017 roku 46,3%), przy średnim wskaźniku LTV dla całego portfela wynoszącym 62,6% (na 31 grudnia 2017 roku 64,3%).

Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

Ujawnienia wymienione w tabelach poniżej obejmują aktywa i zobowiązania finansowe, które podlegają egzekwowalnym porozumieniom ramowym lub podobnym porozumieniom dotyczącym kompensowania, niezależnie od tego, czy są one kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Porozumienia dotyczące kompensowania zawierane przez Grupę to:

- umowy ramowe ISDA oraz inne umowy ramowe dotyczące instrumentów pochodnych,
- globalne umowy ramowe (GMRA) dotyczące transakcji zakupu/sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu.

Porozumienia dotyczące kompensowania zawierane przez Grupę nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Zapisy takich porozumień dają bowiem prawo do kompensaty ujętych kwot, które jest wykonalne tylko w przypadkach niewywiązania się z płatności, niewypłacalności lub upadłości jednego z kontrahentów. Na dzień bilansowy nie wystąpiły przypadki kompensaty aktywów i zobowiązań finansowych z tytułu wymienionych porozumień.

Grupa otrzymała i złożyła zabezpieczenia w postaci depozytów zabezpieczających i płynnych papierów wartościowych w odniesieniu do następujących transakcji:

- instrumentów pochodnych,
- transakcji zakupu/sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zabezpieczenia te ustanowione są na standardowych warunkach branżowych. Zabezpieczenia w postaci depozytów zabezpieczających wynikają m.in. z tzw. Credit Support Annex (CSA) – stanowiących załącznik do umów ramowych ISDA.

Papiery wartościowe otrzymane/złożone jako zabezpieczenie w ramach transakcji z przyrzeczeniem odkupu mogą być zastawione lub sprzedane na czas trwania transakcji, ale muszą być oddane w dacie zapadalności transakcji. Warunki umów również dają prawo każdej ze stron transakcji do rozwiązania powiązanych transakcji w przypadku braku możliwości zwrotu zabezpieczenia.

Aktywa i zobowiązania finansowe, które podlegają egzekwowalnym porozumieniom ramowym lub podobnym porozumieniom dotyczącym kompensowania i które mogą potencjalnie podlegać kompensacie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

30.09.2018	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO	
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE		
AKTYWA FINANSOWE					
	Instrumenty pochodne	1 054 826	-763 322	-169 721	121 783
	RAZEM	1 054 826	-763 322	-169 721	121 783

30.09.2018	WARTOŚĆ BILANSOWA ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO	
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE		
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE					
	Instrumenty pochodne	2 341 374	-1 419 871	-817 397	104 106
	RAZEM	2 341 374	-1 419 871	-817 397	104 106

31.12.2017	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO	
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	OTRZYMANE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE		
AKTYWA FINANSOWE					
	Instrumenty pochodne	1 328 535	-902 102	-265 808	160 625
	RAZEM	1 328 535	-902 102	-265 808	160 625

31.12.2017	WARTOŚĆ BILANSOWA ZOBOWIĄZAŃ FINANSOWYCH PREZENTOWANA W SPRAWOZDANIU Z SYTUACJI FINANSOWEJ	POTENCJALNE KWOTY KOMPENSATY		WARTOŚĆ NETTO	
		INSTRUMENTY FINANSOWE (ZAWIERA ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA NA PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH)	ZŁOŻONE ZABEZPIECZENIA PIENIĘŻNE		
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE					
	Instrumenty pochodne	2 575 961	-1 476 984	-954 537	144 440
	RAZEM	2 575 961	-1 476 984	-954 537	144 440

Ujawnione powyżej wartości aktywów i zobowiązań finansowych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

- aktywa i zobowiązania finansowe z tytułu instrumentów pochodnych – na bazie wartości godziwej,
- aktywa i zobowiązania finansowe z tytułu transakcji zakupu/sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu – na bazie wartości według zamortyzowanego kosztu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rekoncyliacja wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych, które podlegają egzekwowalnym porozumieniom ramowym lub podobnym porozumieniom dotyczącym kompensowania, z wartościami prezentowanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

30.09.2018	WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO	POZYCJA SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI NIE PODLEGAJĄCYCH UJAWNIENIU W NOCIE DOTYCZĄCEJ KOMPENSOWANIA	NOTA
AKTYWA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	953 667	Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	1 063 094	109 427	27
	101 159	Instrumenty zabezpieczające	221 139	119 980	30
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	1 477 076	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	1 781 000	303 924	27
	864 298	Instrumenty zabezpieczające	884 037	19 739	30

31.12.2017	WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO	POZYCJA SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	WARTOŚĆ BILANSOWA POZYCJI NIE PODLEGAJĄCYCH UJAWNIENIU W NOCIE DOTYCZĄCEJ KOMPENSOWANIA	NOTA
AKTYWA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	1 251 739	Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	1 349 047	97 308	27
	76 796	Instrumenty zabezpieczające	259 396	182 600	30
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE					
Instrumenty pochodne	1 717 556	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)	2 030 103	312 547	27
	858 405	Instrumenty zabezpieczające	862 331	3 926	30

7.2 Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe księgi handlowej

Model pomiaru ryzyka rynkowego nie uległ istotnym zmianom w stosunku do opisanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku.

Kształtowanie się ekspozycji ryzyka rynkowego portfela handlowego Grupy w ujęciu miary Value at Risk w okresie od 1 stycznia do 30 września 2018 roku oraz w 2017 roku przedstawiają poniższe tabele.

	30.09.2018	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	95	9	169	1 232
ryzyko stopy procentowej	1 477	472	1 061	1 722
Portfel handlowy	1 278	526	1 066	2 362

	31.12.2017	WIELKOŚĆ MINIMALNA	WIELKOŚĆ ŚREDNIA	WIELKOŚĆ MAKSYMALNA
ryzyko walutowe	739	13	364	1 918
ryzyko stopy procentowej	791	496	1 013	1 925
Portfel handlowy	975	614	1 152	3 046

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej

Proces zarządzania ryzykiem stopy procentowej księgi bankowej nie uległ istotnym zmianom w stosunku do opisanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017. Wprowadzono natomiast pewne usprawnienia. W miarach stosowanych na potrzeby zarządzania wewnętrznego w pomiarze EVE uwzględniony został profil ryzyka funduszy własnych oraz dodatkowe scenariusze stóp procentowych zakładające zmianę poziomu i kształtu krzywej dochodowości. Zmieniono też zasady agregacji wyników zakładając brak, bądź ograniczone możliwości kompensacji wyników scenariuszy między poszczególnymi walutami.

W poniższej tabeli przedstawiono wrażliwość kontraktową NII na zmianę stóp procentowych o 100 p.b. oraz wrażliwość EVE na zmianę stóp procentowych o 200 p.b. (scenariusz standardowy nie uwzględniający profilu ryzyka funduszy własnych) według stanu na 30 września 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku.

WRAŻLIWOŚĆ W %	30.09.2018	31.12.2017
NII	-8,35	-8,14
EVE	0,61	0,79

Ryzyko walutowe

Proces zarządzania ryzykiem walutowym nie uległ istotnym zmianom w stosunku do opisanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017.

Kształtowanie się ryzyka walutowego Grupy w ujęciu miary Value at Risk i pozycji walutowej przedstawiają poniższe tabele.

Value at Risk

WALUTA	30.09.2018	31.12.2017
Waluty razem (*)	68	727

(*) VaR zaprezentowany w pozycji „Waluty razem” stanowi obliczenie wielkości VaR dla całego portfela, a więc uwzględnia zależności korelacyjne pomiędzy walutami.

Pozycja walutowa

30.09.2018	OPERACJE BILANSOWE		OPERACJE POZABILANSOWE - INSTRUMENTY POCHODNE		POZYCJA NETTO
	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	POZYCJA DŁUGA	POZYCJA KRÓTKA	
EUR	22 592 684	21 525 862	10 002 702	11 049 315	20 209
USD	4 600 420	8 533 400	9 660 664	5 694 638	33 046
CHF	3 581 744	532 146	2 842 942	5 893 970	-1 430
GBP	242 026	980 576	1 293 990	554 145	1 295
NOK	205 567	39 340	190 443	356 149	521
CZK	62 236	65 730	74 068	70 496	78
SEK	60 880	49 273	86 876	98 923	-440
Pozostałe waluty	115 315	184 601	224 857	153 741	1 830
RAZEM	31 460 872	31 910 928	24 376 542	23 871 377	55 109

31.12.2017	OPERACJE BILANSOWE		OPERACJE POZABILANSOWE - INSTRUMENTY POCHODNE		POZYCJA NETTO
	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA	POZYCJA DŁUGA	POZYCJA KRÓTKA	
EUR	19 567 142	20 121 199	12 724 337	12 223 771	-53 491
USD	4 773 014	8 156 208	9 025 991	5 582 828	59 969
CHF	3 646 120	931 055	3 212 318	5 928 833	-1 450
GBP	267 038	945 805	786 010	104 930	2 313
CZK	188 269	336 573	158 242	9 956	-18
Pozostałe waluty	326 179	229 077	147 429	243 119	1 412
RAZEM	28 767 762	30 719 917	26 054 327	24 093 437	8 735

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

7.3 Ryzyko płynności

Proces zarządzania ryzykiem płynności nie uległ istotnym zmianom w stosunku do opisanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017.

Tabele poniżej przedstawiają urealnioną lukę płynności oraz strukturę terminową zobowiązań finansowych.

Urealniona luka płynności

30.09.2018	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Aktywa bilansowe	35 215 830	8 468 397	23 637 545	56 246 338	59 730 355	183 298 465
Pasywa bilansowe	12 285 154	6 834 089	22 475 290	19 868 557	121 835 375	183 298 465
Zobowiązania/należności pozabilansowe (netto)	-5 450 240	-488 018	-1 154 786	3 384 698	3 040 692	-667 654
Luka okresowa	17 480 436	1 146 290	7 469	39 762 479	-59 064 328	-667 654
Luka skumulowana	-	18 626 726	18 634 195	58 396 674	-667 654	-

31.12.2017	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
Aktywa bilansowe	44 331 276	5 616 950	24 338 476	55 530 078	55 648 790	185 465 570
Pasywa bilansowe	19 514 831	10 388 117	23 351 313	22 738 502	109 472 807	185 465 570
Zobowiązania/należności pozabilansowe (netto)	-5 931 269	97 029	-410 093	2 359 200	3 209 552	-675 581
Luka okresowa	18 885 176	-4 674 138	577 070	35 150 776	-50 614 465	-675 581
Luka skumulowana	-	14 211 038	14 788 108	49 938 884	-675 581	-

Struktura zobowiązań finansowych według umownych terminów zapadalności

30.09.2018	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE (*)						
Zobowiązania wobec banków (**)	1 647 411	114 241	420 609	1 738 199	842 611	4 763 071
Zobowiązania wobec klientów	110 705 793	12 293 966	20 596 975	543 679	28 443	144 168 856
Emisje własne	193 692	1 532 474	1 416 813	1 500 877	272 850	4 916 706
Zobowiązania podporządkowane	20 795	-	20 723	203 715	1 529 812	1 775 045
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	2 874	-	-	296 626	70 912	370 412
Razem	112 570 565	13 940 681	22 455 120	4 283 096	2 744 628	155 994 090
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE (*)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	34 580 608	-	-	-	-	34 580 608
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	12 038 797	-	-	-	-	12 038 797
Razem	46 619 405	-	-	-	-	46 619 405

(*) Dla zobowiązań bilansowych, udzielonych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania oraz udzielonych zobowiązań gwarancyjnych kwoty ekspozycji zostały przypisane najwcześniejszym tenorom, w których na podstawie zawartych przez Grupę umów możliwy jest wypływ środków z Grupy. Jednakże w rzeczywistości oczekiwane przez Grupę wypływy środków są istotnie niższe niż wynikałoby to z powyższego zestawienia. Dzieje się tak ze względu na znaczną dywersyfikację zobowiązań względem klientów oraz stadium życia poszczególnych umów. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem wypływu środków odbywa się w Grupie w sposób ciągły. Grupa szacuje również bardziej prawdopodobne wypływy, które zostały odzwierciedlone w tabelach opisanych jako „Urealniona luka płynności”.

(**) Łącznie z Bankiem Centralnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Struktura zobowiązań finansowych według umownych terminów zapadalności

31.12.2017	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA BILANSOWE (*)						
Zobowiązania wobec banków (**)	1 864 915	17 813	172 101	1 950 047	984 629	4 989 505
Zobowiązania wobec klientów	112 901 631	14 836 699	18 398 928	398 424	41 901	146 577 583
Emisje własne	162 660	363 837	1 056 673	1 140 615	159 958	2 883 743
Zobowiązania podporządkowane	-	-	35 606	180 573	1 526 158	1 742 337
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	-	309 328	160 120	469 448
Razem	114 929 206	15 218 349	19 663 308	3 978 987	2 872 766	156 662 616
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE (*)						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	33 879 984	-	-	-	-	33 879 984
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	11 498 681	-	-	-	-	11 498 681
Razem	45 378 665	-	-	-	-	45 378 665

(*) Dla zobowiązań bilansowych, udzielonych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania oraz udzielonych zobowiązań gwarancyjnych kwoty ekspozycji zostały przypisane najwcześniejszym tenorom, w których na podstawie zawartych przez Grupę umów możliwy jest wypływ środków z Grupy. Jednakże w rzeczywistości oczekiwane przez Grupę wypływy środków są istotnie niższe niż wynikałoby to z powyższego zestawienia. Dzieje się tak ze względu na znaczną dywersyfikację zobowiązań względem klientów oraz stadium życia poszczególnych umów. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem wypływu środków odbywa się w Grupie w sposób ciągły. Grupa szacuje również bardziej prawdopodobne wypływy, które zostały odzwierciedlone w tabelach opisanych jako „Urealniona luka płynności”.

(**) Łącznie z Bankiem Centralnym.

Przepływy finansowe dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych

Poniżej przedstawiono zobowiązania oraz przepływy finansowe dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych rozlicznych odpowiednio w kwotach netto i brutto.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto Grupa zalicza:

- Swapy stopy procentowej (IRS),
- Kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA),
- Opcje walutowe i opcje na złoto,
- Opcje na stopę procentową (Cap /Floor),
- Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych i indeksach giełdowych,
- Transakcje oparte na towarach i metalach szlachetnych.

Do pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto Grupa zalicza:

- Walutowe swapy stopy procentowej (CIRS),
- Forwardy walutowe,
- Swapy walutowe (FX-Swap),
- Forwardy na papiery wartościowe.

Zobowiązania z tytułu pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach netto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
30.09.2018	198 311	26 122	251 582	1 017 430	221 065	1 714 510
31.12.2017	32 892	27 031	649 423	834 010	285 318	1 828 674

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przepływy dotyczące pochodnych transakcji pozabilansowych rozliczanych w kwotach brutto

	DO 1 MIESIĄCA	OD 1 DO 3 MIESIĘCY	OD 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	OD 1 DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
30.09.2018						
Wpływy	19 838 431	4 487 910	9 583 312	5 190 622	2 205 396	41 305 671
Wypływy	19 917 531	4 504 831	9 991 379	5 234 796	2 367 397	42 015 934
31.12.2017						
Wpływy	20 996 756	8 816 296	6 701 443	5 583 512	2 601 848	44 699 855
Wypływy	21 001 290	8 855 192	6 812 448	5 992 032	2 657 321	45 318 283

7.4 Ryzyko operacyjne

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym nie uległ istotnym zmianom w stosunku do opisanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017.

7.5 Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy

Wycena do wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których dostępne są wartości rynkowe z aktywnego rynku, opiera się na rynkowych kwotowaniach danego instrumentu (mark-to-market).

Wycena do wartości godziwej pozagiełdowych instrumentów pochodnych oraz instrumentów cechujących się ograniczoną płynnością (tj. dla których wartości kwotowań rynkowych są nieosiągalne regularnie) dokonywana jest na podstawie kwotowań innych instrumentów aktywnego rynku poprzez ich replikację z wykorzystaniem szeregu technik wyceny, w tym szacowania wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych (mark-to-model).

Na 30 września 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej na trzy kategorie według następującej hierarchii:

- Poziom 1: wycena mark-to-market, dotyczy papierów wartościowych kwotowanych na aktywnym rynku,
- Poziom 2: wycena mark-to-model z parametryzacją modeli na podstawie kwotowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu, dotyczy niepłynnych papierów skarbowych, komunalnych, korporacyjnych oraz Banku Centralnego, liniowych i nieliniowych instrumentów pochodnych rynków stopy procentowej (w tym transakcji terminowych na papiery wartościowe), kapitałowych, towarowych oraz wymiany walut, za wyjątkiem tych przypadków, które spełniają kryteria przynależności do Poziomu 3,
- Poziom 3: wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka, dotyczy kredytów i pożyczek, korporacyjnych i komunalnych papierów wartościowych oraz liniowych i nieliniowych instrumentów pochodnych rynków stopy procentowej, kapitałowych, towarowych oraz wymiany walut, dla których wpływ nieobserwowalnych parametrów (np. czynników ryzyka kredytowego) na wycenę jest uznawany za istotny.

Wycena do wartości godziwej wykonywana jest bezpośrednio przez jednostkę organizacyjną w ramach Pionu Zarządzania Ryzykami, niezależną od jednostek zawierających transakcje. Metodyka wyceny do wartości godziwej, w tym zmiany jej parametryzacji, podlegają akceptacji przez Komitet Aktywów, Pasywów i Ryzyka (ALCO). Adekwatność metod wyceny podlega bieżącej analizie oraz cyklicznym przeglądom w ramach zarządzania ryzykiem modeli. W ramach tej samej jednostki organizacyjnej wykonywana jest ocena adekwatności oraz istotności czynników ryzyka w zakresie przypisania modeli wycen do odpowiedniego poziomu hierarchii wyceny do wartości godziwej zgodnie z ustalonymi zasadami klasyfikacji.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zestawienie aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej w podziale na poziomy hierarchii wyceny do wartości godziwej

30.09.2018	POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3	RAZEM
Aktywa:	17 672 762	7 545 021	6 560 321	31 778 104
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	436 102	97 974	6 755	540 831
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	1	1 061 612	1 481	1 063 094
- Banki	-	672 743	1 481	674 224
- Klienci	1	388 869	-	388 870
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	221 139	-	221 139
- Banki	-	101 159	-	101 159
- Klienci	-	119 980	-	119 980
Papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez kapitał	17 236 659	6 164 296	5 062 748	28 463 703
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg wartości godziwej przez kapitał	-	-	1 170 873	1 170 873
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg wartości godziwej przez wynik	-	-	318 464	318 464
Zobowiązania:	370 412	2 665 037	-	3 035 449
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	370 412	-	-	370 412
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	-	1 781 000	-	1 781 000
- Banki	-	535 587	-	535 587
- Klienci	-	1 245 413	-	1 245 413
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	884 037	-	884 037
- Banki	-	864 298	-	864 298
- Klienci	-	19 739	-	19 739

31.12.2017	POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3	RAZEM
Aktywa:	19 838 234	16 173 785	750 871	36 762 890
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 629 449	86 756	14 211	1 730 416
Aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	19	1 347 810	1 218	1 349 047
- Banki	-	912 259	1 218	913 477
- Klienci	19	435 551	-	435 570
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	259 396	-	259 396
- Banki	-	76 796	-	76 796
- Klienci	-	182 600	-	182 600
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	18 208 766	14 479 823	735 442	33 424 031
Zobowiązania:	456 512	2 905 370	-	3 361 882
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	456 510	12 938	-	469 448
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych, w tym:	2	2 030 101	-	2 030 103
- Banki	-	815 493	-	815 493
- Klienci	2	1 214 608	-	1 214 610
Instrumenty zabezpieczające, w tym:	-	862 331	-	862 331
- Banki	-	858 274	-	858 274
- Klienci	-	4 057	-	4 057

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości godziwej aktywów finansowych, dla których Grupa stosuje wycenę do wartości godziwej na Poziomie 3

3 KWARTAŁY 2018	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	AKTYWA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ	KREDYTY I POŻYCZKI UDZIELONE KLIENTOM WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK	PAPIERY WARTOŚCIOWE WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ
Stan na początek okresu	14 211	1 218	-	-	735 442
Zastosowanie MSSF 9 po raz pierwszy	-	-	1 555 964	365 137	4 336 613
Stan na początek okresu – przekształcony	14 211	1 218	1 555 964	365 137	5 072 055
Zwiększenia, w tym:	598 639	263	64 634	5 752	485 494
Reklasyfikacja	-	-	-	-	10 160
Transakcje zawarte w 2018 r.	-	-	-	209	-
Zakup	598 355	-	-	-	378 076
Rozliczenie	-	-	-	-	-
Przychód z instrumentów finansowych	284	263	64 634	5 543	97 258
ujęty w rachunku zysków i strat	284	263	24 627	5 543	93 953
ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	40 007	-	3 305
Zmniejszenia, w tym:	-606 095	-	-449 725	-52 425	-494 801
Reklasyfikacja	-14 211	-	-	-	-68 220
Rozliczenie / wykup	-294	-	-15 726	-52 425	-65 875
Sprzedaż	-591 590	-	-433 999	-	-330 332
Strata z instrumentów finansowych	-	-	-	-	-30 374
ujęta w rachunku zysków i strat	-	-	-	-	-
ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	-	-	-30 374
Stan na koniec okresu	6 755	1 481	1 170 873	318 464	5 062 748
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w :	8	263	64 634	5 447	51 756
Rachunku zysków i strat w pozycji:	8	263	24 627	5 447	39 197
wynik z tytułu odsetek	6	-	20 957	1 713	39 197
wynik z tytułu odpisów	-	-	3 670	-	-
wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	2	263	-	3 734	-
Innych składnikach całkowitych dochodów	-	-	40 007	-	12 559

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zmiana stanu wartości godziwej aktywów finansowych, dla których Grupa stosuje wycenę do wartości godziwej na Poziomie 3

2017	AKTYWA FINANSOWE PRZEZNACZONE DO OBROTU	AKTYWA Z TYTUŁU POCHODNYCH INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	PAPIERY WARTOŚCIOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY
Stan na początek okresu	66 113	-	341 199
Zwiększenia, w tym:	1 388 818	2 353	717 283
Reklasyfikacja	-	-	674 519
Zakup	1 387 394	-	-
Rozliczenie	-	-	-
Transakcje pochodne zawarte w 2017	-	2 353	-
Przychód z instrumentów finansowych	1 424	-	42 764
ujęty w rachunku zysków i strat	1 424	-	41 152
ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	1 612
Zmniejszenia, w tym:	-1 440 720	-1 135	-323 040
Reklasyfikacja	-	-	-
Rozliczenie / wykup	-1 020	-	-290 030
Sprzedaż	-1 439 693	-	-
Strata z instrumentów finansowych	-7	-1 135	-33 010
ujęta w rachunku zysków i strat	-7	-1 135	-10 054
ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny	-	-	-22 956
Stan na koniec okresu	14 211	1 218	735 442
Niezrealizowany wynik na instrumentach finansowych utrzymywanych w portfelu na koniec okresu, ujęty w :	400	-1 135	2 853
Rachunku zysków i strat w pozycji:	400	-1 135	23 456
wynik z tytułu odsetek	178	-	23 456
wynik na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu	222	-1 135	-
Innych składnikach całkowitych dochodów	-	-	-20 603

Przeniesienie instrumentów między poziomami hierarchii wartości godziwej następuje na podstawie zmian w dostępności kwotowań z aktywnego rynku wg stanu na koniec okresów sprawozdawczych.

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2018 roku dokonano następujących przeniesień instrumentów finansowych między poziomami hierarchii wyceny do wartości godziwej:

- z Poziomu 2 do Poziomu 1 przeniesiono obligację skarbową denominowaną w PLN, dla której dostępne były kwotowania na aktywnym rynku,
- z Poziomu 3 do Poziomu 2 przeniesiono obligacje municypalne, dla których dokonano wyceny przy użyciu rynkowych informacji o cenach porównywalnych instrumentów finansowych oraz transakcję pochodną rynku kapitałowego z uwagi na brak istotnego wpływu nieobserwowalnego czynnika (korelacji) na wycenę,
- z Poziomu 2 do Poziomu 3 przeniesiono obligacje korporacyjne i municypalne, dla których wpływ szacowanych parametrów kredytowych na wycenę był istotny oraz instrumenty pochodne rynku kapitałowego, dla których szacowany parametru (korelacja) istotnie wpływał na wycenę.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wpływ parametrów estymowanych na wycenę do wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których Grupa stosuje wycenę do wartości godziwej na Poziomie 3 na dzień 30 września 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku jest następujący:

AKTYWO/ZOBOWIĄZANIE FINANSOWE	WARTOŚĆ GODZIWA NA 30.09.2018	TECHNIKA WYCENY	CZYNNIK NIEOBSERWOWALNY	ZAKRES ALTERNATYWNY CZYNNIKÓW (ŚREDNIA WAŻONA)	WPŁYW NA WARTOŚĆ GODZIWA NA 30.09.2018	
					SCENARIUSZA POZYTYWNEGO	SCENARIUSZA NEGATYWNEGO
Korporacyjne i municypalne papiery wartościowe	4 871 638	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	Spread kredytowy	0,67% - 1,23%	58 774	-58 774
Instrumenty pochodne rynku kapitałowego	1 481	Model Black Scholes	Korelacja	0-1	662	-329
Kredyty i pożyczki wyceniane przez wynik finansowy	318 464	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	Spread kredytowy	0,57%-1,13%	2 411	-2 378
Kredyty i pożyczki wyceniane przez inne dochody całkowite	1 170 873	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	Spread kredytowy	1,86%-2,42%	4 317	-4 888

AKTYWO/ZOBOWIĄZANIE FINANSOWE	WARTOŚĆ GODZIWA NA 31.12.2017	TECHNIKA WYCENY	CZYNNIK NIEOBSERWOWALNY	ZAKRES ALTERNATYWNY CZYNNIKÓW (ŚREDNIA WAŻONA)	WPŁYW NA WARTOŚĆ GODZIWA NA 31.12.2017	
					SCENARIUSZA POZYTYWNEGO	SCENARIUSZA NEGATYWNEGO
Municypalne papiery wartościowe	652 597	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	Spread kredytowy	0,45% - 0,87%	3 856	-3 856
Skarbowe papiery wartościowe	14 211	Model zdyskontowanych przepływów pieniężnych	Spread do obligacji referencyjnej	0,09% - 0,46%	448	-448
Instrumenty pochodne rynku kapitałowego	1 219	Model Black Scholes	Korelacja	0-1	966	-578

Instrumenty finansowe nie wyceniane w wartości godziwej w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy

W Grupie znajdują się instrumenty finansowe, które w sprawozdaniu nie są prezentowane w wartości godziwej. Wartość godziwa stanowi cenę, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Na 30 września 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku Grupa dokonała klasyfikacji szacunków wartości godziwej dla instrumentów nie wycenianych w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na następujących poziomach:

- Poziom 1: wycena mark-to-market, dotyczy skarbowych papierów wartościowych kwotowanych na płynnym rynku,
- Poziom 2: wycena mark-to-model z parametryzacją modeli na podstawie kwotowań z aktywnego rynku dla danego typu instrumentu, dotyczy lokat międzybankowych, dłużnych papierów wartościowych własnej emisji, niepłynnych skarbowych papierów wartościowych, komunalnych, korporacyjnych oraz Banku Centralnego,
- Poziom 3: wycena mark-to-model z częściową parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka, dotyczy korporacyjnych i komunalnych papierów wartościowych oraz kredytów i depozytów, dla których ujęty w modelu wyceny czynnik ryzyka kredytowego (parametr nieobserwowalny) jest na poziomie istotnym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

W przypadku pewnych grup instrumentów finansowych, utrzymywanych według wartości wymaganej zapłaty z uwzględnieniem utraty wartości, przyjęto że wartość godziwa jest zgodna z wartością bilansową. Dotyczy to w szczególności środków pieniężnych oraz pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych.

Dla kredytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment udzielenia kredytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa kredytów bez rozpoznanej utraty wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową pomniejszonych o oczekiwaną stratę kredytową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę na ryzyko płynności oraz bieżącą marżę ze sprzedaży dla danej grupy produktowej kredytu. Marża wyznaczana jest w podziale na grupy produktowe i termin zapadalności.

Dla celów szacowania wartości godziwej kredytów walutowych wykorzystywana jest marża dla kredytów w PLN skorygowana o kwotowania transakcji FX-Swap i basis-swap. Wartość godziwa kredytów o rozpoznanej utracie wartości jest równa sumie przyszłych oczekiwanych odzysków zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej jako, iż średnie oczekiwane odzyski uwzględniają w pełni element ryzyka kredytowego. W przypadku kredytów nieposiadających harmonogramu spłat (kredyty w rachunku bieżącym, overdrafty oraz karty kredytowe) przyjmuje się, że wartość godziwa równa jest wartości bilansowej.

Dla depozytów kwotowane wartości rynkowe są nieosiągalne, stąd prezentowane wartości godziwe są ogólnie szacowane przy zastosowaniu technik wyceny z uwzględnieniem założenia, iż na moment przyjęcia depozytu wartość godziwa równa jest wartości bilansowej. Wartość godziwa depozytów terminowych jest równa sumie przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych zdyskontowanych na daną datę bilansową. Stopa dyskontująca przepływy jest odpowiednią stopą rynkową wolną od ryzyka powiększoną o marżę ze sprzedaży. Marża wyznaczana jest na podstawie depozytów przyjętych w ostatnim kwartale w podziale na grupy produktowe i termin zapadalności. W przypadku depozytów krótkoterminowych (depozytów bieżących, overnight oraz w rachunku oszczędnościowym) za wartość godziwą przyjęto wartość bilansową.

Wartość godziwa depozytów i kredytów, za wyjątkiem kredytów gotówkowych oraz hipotecznych udzielonych w walutach PLN i CHF objętych modelem przedpłat, została wyznaczona w oparciu o ich kontraktowe przepływy.

Wycena mark-to-model instrumentów dłużnych własnej emisji opiera się na metodzie dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych. Przepływy zmienne są estymowane na podstawie stawek odpowiednich rynków (zależnie od warunków emisji). Do dyskontowania przepływów pieniężnych, zarówno ustalonych jak i implikowanych przepływów pieniężnych wykorzystywane są stawki międzybankowego rynku pieniężnego.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zestawienie aktywów i zobowiązań nie wycenianych w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na poziomy hierarchii wyceny do wartości godziwej.

30.09.2018	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	W TYM:		
			POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3
Aktywa					
Kasa, należności od Banku Centralnego	5 720 292	5 719 549	2 373 093	3 346 456	-
Należności od banków	4 762 209	4 764 126	-	3 661 325	1 102 801
Kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	119 903 648	120 651 222	-	-	120 651 222
Należności z tytułu leasingu finansowego	4 864 586	4 952 519	-	-	4 952 519
Papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	10 640 903	10 666 070	4 080 012	1 292 853	5 293 205
Aktywa razem	145 891 638	146 753 486	6 453 105	8 300 634	131 999 747
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	5 045	5 049	-	-	5 049
Zobowiązania wobec innych banków	4 689 311	4 649 054	-	744 175	3 904 879
Zobowiązania wobec klientów	143 767 613	143 970 647	-	912 953	143 057 694
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	4 742 615	4 752 366	-	4 752 366	-
Zobowiązania podporządkowane	1 267 400	1 267 545	-	1 267 545	-
Zobowiązania razem	154 471 984	154 644 661	-	7 677 039	146 967 622

31.12.2017	WARTOŚĆ BILANSOWA	WARTOŚĆ GODZIWA	W TYM:		
			POZIOM 1	POZIOM 2	POZIOM 3
Aktywa					
Kasa, należności od Banku Centralnego	5 236 318	5 236 318	2 686 583	2 549 735	-
Należności od banków	2 627 327	2 627 266	-	1 101 422	1 525 844
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	127 949 307	127 027 425	-	8 153 945	118 873 480
Należności z tytułu leasingu finansowego	4 351 352	4 416 054	-	-	4 416 054
Papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności	3 481 791	3 516 116	3 484 665	31 451	-
Aktywa razem	143 646 095	142 823 179	6 171 248	11 836 553	124 815 378
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	6 079	6 080	-	-	6 080
Zobowiązania wobec innych banków	4 981 291	4 909 701	-	671 642	4 238 059
Zobowiązania wobec klientów	146 186 268	146 367 007	-	788 437	145 578 570
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 771 399	2 786 177	-	2 786 177	-
Zobowiązania podporządkowane	1 257 188	1 257 349	-	1 257 349	-
Zobowiązania razem	155 202 225	155 326 314	-	5 503 605	149 822 709

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

8. Informacje dotyczące segmentów działalności

Prezentacja informacji według segmentów branżowych oparta jest o stosowany model zarządczy, w którym głównym kryterium podziału sprawozdawczości Grupy na segmenty jest klasyfikacja klienta w zależności od jego profilu i modelu obsługi.

Model zarządczy w obszarze budżetowania i monitorowania wyników segmentów obejmuje wszystkie składowe rachunku zysków i strat do poziomu zysku brutto. Oznacza to, że poszczególnym segmentom przypisane są zarówno dochody uzyskane w ramach działalności tego segmentu, jak również koszty operacyjne związane z tą działalnością (zarówno koszty bezpośrednie, jak i koszty alokowane, zgodnie z przyjętym modelem alokacji), a także pozostałe składowe rachunku zysków i strat.

Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych, przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych. Przepływy środków pomiędzy segmentami Banku zajmującymi się obsługą klientów detalicznych, klientów bankowości prywatnej, bankowością korporacyjną i inwestycyjną a obszarem Zarządzania Aktywami i Pasywami i pozostałe, wyceniane są w oparciu o ceny rynkowe dla danej waluty oraz termin wymagalności/zapadalności z uwzględnieniem marż płynnościowych.

Segmenty branżowe

Segmentacja Grupy obejmuje następujące obszary:

- Bankowość Detaliczną - pełny zakres działalności bankowej dotyczący obsługi klientów indywidualnych (z wyłączeniem klientów z obszaru Bankowości Prywatnej) i mikro firm o obrotach rocznych do 5 mln złotych oraz wyniki spółek Grupy, konsolidowanych metodą pełną i udziały w zyskach spółek konsolidowanych metodą praw własności przypisanych do działalności detalicznej,
- Bankowość Średnich i Małych Przedsiębiorstw – pełny zakres działalności bankowej dotyczący obsługi firm o obrotach rocznych od 5 do 50 mln złotych, oraz poniżej 5 mln w przypadku firm prowadzących pełną rachunkowość,
- Bankowość Prywatną - pełny zakres działalności bankowej dotyczący obsługi najbardziej zamożnych klientów indywidualnych,
- Bankowość Korporacyjną i Inwestycyjną - pełny zakres działalności bankowej dotyczący obsługi firm średnich i dużych, zaangażowanie Banku na rynku międzybankowym, w dłużne papiery wartościowe i inne instrumenty, a także wyniki spółek Grupy konsolidowanych metodą pełną przypisanych do działalności korporacyjnej i inwestycyjnej,
- Zarządzanie Aktywami i Pasywami i pozostałe – obejmuje nadzór i monitoring przepływów środków finansowych, pozostałe obszary zarządzane centralnie, wyniki spółek konsolidowanych metodą pełną i udziały w zyskach spółek wycenianych metodą praw własności, które nie są przypisane innym segmentom.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów branżowych za okres od 1 stycznia do 30 września 2018 roku

	BANKOWOŚĆ DETALICZNA	BANKOWOŚĆ PRYWATNA	BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA I INWESTYCYJNA	BANKOWOŚĆ MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW	ZARZĄDZANIE AKTYWAMI I PASYWAMI ORAZ POZOSTAŁE	RAZEM
Wynik z tytułu odsetek	2 015 992	28 414	994 449	133 202	547 184	3 719 241
Wynik pozaodsetkowy	1 051 925	36 457	685 076	189 099	31 718	1 994 275
Dochody z działalności operacyjnej	3 067 917	64 871	1 679 525	322 301	578 902	5 713 516
Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	-867 671	-27 894	-201 437	-64 846	-383 851	-1 545 699
Pozostałe koszty administracyjne	-823 085	-23 730	-281 151	-158 938	506 277	-780 627
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych	-107 967	-1 701	-18 751	-15 028	-126 898	-270 345
Koszty działalności operacyjnej	-1 798 723	-53 325	-501 339	-238 812	-4 472	-2 596 671
Zysk operacyjny brutto	1 269 194	11 546	1 178 186	83 489	574 430	3 116 845
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości kredytów oraz rezerw na zobowiązania	-226 498	350	-142 605	-21 600	-15 817	-406 170
Zysk operacyjny netto	1 042 696	11 896	1 035 581	61 889	558 613	2 710 675
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	341	-2 412	-767	-	-11 526	-14 364
Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	-126 599	-437	-114 460	-6 369	13 057	-234 808
Podatek od niektórych instytucji finansowych	-	-	-	-	-417 828	-417 828
Zysk z działalności inwestycyjnej	198	6	66	-	26 633	26 903
Zysk brutto	916 636	9 053	920 420	55 520	168 949	2 070 578
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-531 967
Zysk netto						1 538 611
Przypadający na akcjonariuszy Banku						1 537 933
Przypadający na udziały mniejszości						678
Aktywa alokowane	73 363 425	312 591	100 539 772	3 429 148	-3 204 690	174 440 246
Aktywa niealokowane						8 858 218
Aktywa ogółem						183 298 464
Pasywa alokowane	82 034 559	8 979 930	57 403 761	10 746 855	-3 107 035	156 058 070
Pasywa niealokowane						27 240 394
Pasywa ogółem						183 298 464

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Sprawozdawczość według segmentów branżowych za okres od 1 stycznia do 30 września 2017 roku

	BANKOWOŚĆ DETALICZNA	BANKOWOŚĆ PRYWATNA	BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA I INWESTYCYJNA	BANKOWOŚĆ MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW	ZARZĄDZANIE AKTYWAMI I PASYWAMI ORAZ POZOSTAŁE	RAZEM
Wynik z tytułu odsetek	1 783 716	30 886	1 005 789	118 183	516 056	3 454 630
Wynik pozaodsetkowy	955 174	19 423	601 721	166 758	130 319	1 873 395
Dochody z działalności	2 738 890	50 309	1 607 510	284 941	646 375	5 328 025
Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze	-776 264	-18 385	-197 778	-59 073	-394 002	-1 445 502
Pozostałe koszty administracyjne	-789 036	-19 405	-254 143	-160 550	513 412	-709 722
Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	-105 825	-1 013	-16 695	-14 983	-115 121	-253 637
Koszty działalności operacyjnej	-1 671 125	-38 803	-468 616	-234 606	4 289	-2 408 861
Zysk operacyjny brutto	1 067 765	11 506	1 138 894	50 335	650 664	2 919 164
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości kredytów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	-152 239	-543	-188 274	-32 170	4 772	-368 454
Zysk operacyjny netto	915 526	10 963	950 620	18 165	655 436	2 550 710
Wynik z tytułu pozostałych rezerw	-2 645	-	154	-	-19 479	-21 970
Oplaty na rzecz funduszy gwarancyjnych	-115 528	-476	-89 986	-5 579	-34 807	-246 376
Podatek od niektórych instytucji finansowych	-	-	-	-	-383 480	-383 480
Zysk z działalności inwestycyjnej	-258	-	302	-	298	342
Zysk brutto	797 095	10 487	861 090	12 586	217 968	1 899 226
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-477 649
Zysk netto	-	-	-	-	-	1 421 577
Przypadający na akcjonariuszy Banku	-	-	-	-	-	1 420 998
Przypadający na udziały mniejszości	-	-	-	-	-	579
Aktywa alokowane	66 078 172	256 278	96 354 489	3 168 478	-2 571 343	163 286 074
Aktywa niealokowane	-	-	-	-	-	8 176 783
Aktywa ogółem	-	-	-	-	-	171 462 857
Pasywa alokowane	74 159 217	8 615 822	57 426 918	9 758 451	-5 592 012	144 368 396
Pasywa niealokowane	-	-	-	-	-	27 094 461
Pasywa ogółem	-	-	-	-	-	171 462 857

Uzgodnienie dochodów działalności operacyjnej segmentów sprawozdawczych

	3 KWARTAŁY 2018	3 KWARTAŁY 2017
Dochody działalności operacyjnej segmentów sprawozdawczych ogółem	5 713 516	5 328 025
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych ujmowanych metodą praw własności	-	-31 659
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	-39 294	-87 522
Refundacja kosztów administracyjnych	-	1 888
Dochody działalności operacyjnej	5 674 222	5 210 732

Segmenty geograficzne

Grupa Kapitałowa Banku Pekao S.A. koncentruje swoją działalność na rynku krajowym.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

9. Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek

	III KWARTAŁ 2018			RAZEM	III KWARTAŁ 2017
	AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ	AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY		
Z tytułu kredytów i pożyczek oraz pozostałych należności od klientów	1 236 583	5 669	1 834	1 244 086	1 197 761
Z tytułu lokat w innych bankach	14 888	-	-	14 888	20 969
Z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	7 547	-	-	7 547	6 098
Z tytułu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	71 552	160 779	-	232 331	158 872
Z tytułu pochodnych instrumentów zabezpieczających	-	-	42 713	42 713	28 628
Z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	-	-	2 502	2 502	1 719
Razem	1 330 570	166 448	47 049	1 544 067	1 414 047

	3 KWARTAŁY 2018			RAZEM	3 KWARTAŁY 2017
	AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ	AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY		
Z tytułu kredytów i pożyczek oraz pozostałych należności od klientów	3 610 138	19 038	5 780	3 634 956	3 481 347
Z tytułu lokat w innych bankach	37 768	-	-	37 768	60 495
Z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	19 623	-	-	19 623	24 813
Z tytułu inwestycyjnych (lokacyjnych) papierów wartościowych	222 404	512 584	-	734 988	507 501
Z tytułu pochodnych instrumentów zabezpieczających	-	-	103 923	103 923	95 671
Z tytułu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	-	-	7 283	7 283	11 753
Razem	3 889 933	531 622	116 986	4 538 541	4 181 580

Koszty z tytułu odsetek

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Z tytułu depozytów klientów	-236 402	-702 650	-233 382	-685 857
Z tytułu depozytów innych banków	-3 659	-11 448	-3 672	-12 896
Z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	-9 183	-27 002	-10 986	-44 786
Z tytułu zaciągniętych kredytów	-2 531	-7 077	-2 057	-6 620
Z tytułu dłużnych papierów wartościowych	-34 303	-91 148	-11 829	-28 091
Razem	-286 078	-839 325	-261 926	-778 250

Wykazane powyżej kwoty kosztów odsetkowych dotyczą zobowiązań finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

10. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat

Przychody z tytułu prowizji i opłat

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Z tytułu obsługi rachunków bankowych, zleceń płatniczych oraz operacji gotówkowych	158 612	464 452	148 764	449 483
Z tytułu kart płatniczych	152 253	433 252	153 748	436 103
Z tytułu kredytów i pożyczek	100 749	282 304	98 757	311 345
Z tytułu marży na transakcjach walutowych z klientami	115 144	339 334	114 439	330 469
Z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów inwestycyjnych	123 584	381 504	64 997	196 487
Z tytułu operacji papierami wartościowymi	15 649	56 351	24 077	69 921
Z działalności powierniczej	14 797	42 929	19 434	52 727
Z tytułu obsługi funduszy emerytalnych i inwestycyjnych	9 632	25 429	12 700	37 982
Z tytułu gwarancji, akredytyw i podobnych operacji	17 291	45 346	13 829	40 026
Pozostałe	6 971	26 276	8 168	35 448
Razem	714 682	2 097 177	658 913	1 959 991

Koszty z tytułu prowizji i opłat

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Z tytułu kart płatniczych	-66 869	-188 589	-59 835	-165 549
Z tytułu przelewów i przekazów	-5 747	-16 075	-4 812	-15 280
Z tytułu operacji papierami wartościowymi i pochodnymi instrumentami finansowymi	-8 548	-22 284	-7 341	-22 021
Z tytułu usług pośrednictwa	-8 054	-26 217	-1 271	-3 542
Z działalności powierniczej	-3 833	-11 946	-3 568	-10 924
Z tytułu obsługi rachunków bankowych	-1 256	-3 296	-1 109	-3 648
Z tytułu zarządzania funduszami emerytalnymi i inwestycyjnymi	-34	-1 253	-79	-754
Pozostałe	-1 354	-3 203	-814	-2 421
Razem	-95 695	-272 863	-78 829	-224 139

11. Przychody z tytułu dywidend

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Od emitentów papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	X	X	48	64
Od emitentów papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	X	X	175	19 577
Od emitentów papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	220	384	X	X
Od emitentów instrumentów kapitałowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez kapitał	25	19 641	X	X
Razem	245	20 025	223	19 641

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

12. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Wynik z wyceny kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	422	-3 793	X	X
Wynik z wyceny papierów wartościowych wycenianych obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	8 540	17 025	X	X
Wynik z wymiany	6 942	-8 506	-9 642	-32 923
Wynik z instrumentów pochodnych	7 964	43 576	14 877	37 531
Wynik z papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu	2 639	13 869	6 011	15 511
Razem	26 507	62 171	11 246	20 119

13. Zysk (strata) wynikający z zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy

Zrealizowane zyski

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	362	534	X	X
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez kapitał	13 921	64 869	X	X
Zobowiązania finansowe niewyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy	1	1	X	X
Razem	14 284	65 404	X	X

Zrealizowane straty

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Zobowiązania finansowe niewyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy	-23	-66	X	X
Razem	-23	-66	X	X

Zrealizowany zysk netto	14 261	65 338	X	X
--------------------------------	---------------	---------------	----------	----------

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

14. Zysk (strata) na sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych

Zrealizowane zyski

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Kredyty i inne należności finansowe	X	X	2 178	2 271
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - instrumenty dłużne	X	X	19 841	25 594
Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności	X	X	-	176
Razem	X	X	22 019	28 041

Zrealizowane straty

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Kredyty i inne należności finansowe	X	X	-65	-65
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	X	X	-72	-152
Razem	X	X	-137	-217

Zrealizowany zysk netto	X	X	21 882	27 824
--------------------------------	----------	----------	---------------	---------------

15. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018
Kredyty i pożyczki oraz pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (*)	-144 798	-404 487
Dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 122	586
Kredyty i pożyczki wyceniane wg wartości godziwej przez kapitał	212	4 538
Dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez kapitał	3 255	-2 079
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-15 068	-4 728
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	-155 277	-406 170

(*) Pozycja obejmuje również odpisy dotyczące należności od banków oraz należności z tytułu leasingu finansowego.

	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez kapitał	-99	-99
Należności od banków wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	177	155
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	-127 974	-361 733
Należności z tytułu leasingu finansowego	-1 303	-4 246
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	-9 380	-2 630
Razem aktywa finansowe oraz zobowiązania pozabilansowe	-138 579	-368 553

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

16. Ogólne koszty administracyjne

Wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Wynagrodzenia	-412 591	-1 296 849	-417 100	-1 214 392
Ubezpieczenia i inne świadczenia na rzecz pracowników	-76 623	-232 623	-71 952	-217 264
Koszty płatności w formie akcji	-1 312	-16 227	-4 132	-13 846
Razem	-490 526	-1 545 699	-493 184	-1 445 502

Pozostałe koszty administracyjne

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Koszty rzeczowe	-244 594	-731 465	-228 207	-668 480
Podatki i opłaty	-9 666	-30 067	-9 755	-31 933
Składki i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	-30 512	-235 537	-22 491	-245 208
Składki na pokrycie kosztów nadzoru nad bankami (KNF)	-5 837	-18 366	-544	-12 365
Podatek od niektórych instytucji finansowych	-140 934	-417 828	-130 795	-383 480
Razem	-431 543	-1 433 263	-391 792	-1 341 466

Razem ogólne koszty administracyjne	-922 069	-2 978 962	-884 976	-2 786 968
--	-----------------	-------------------	-----------------	-------------------

Od 1 stycznia 2017 roku obowiązują nowe zasady wnoszenia składek na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (dalej „BFG”), przewidziane Ustawą z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (dalej „Ustawa o BFG”).

Zgodnie z Ustawą o BFG, banki są zobowiązane wносить kwartalne składki na fundusz gwarancyjny banków oraz roczną składkę na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków. Składki te nie stanowią kosztów uzyskania przychodów. Zobowiązanie do wniesienia kwartalnej składki na fundusz gwarancyjny banków powstaje z pierwszym dniem każdego kwartału, natomiast zobowiązanie do wniesienia rocznej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków powstaje z dniem 1 stycznia danego roku.

W wyniku zastosowania wytycznych Interpretacji KIMSF 21 Opłaty do ujęcia powyższych zobowiązań, rachunek wyników Grupy Pekao za 3 kwartały 2018 roku został obciążony kosztami kwartalnej składki na fundusz gwarancyjny banków w wysokości 91 201 tys. złotych (za 3 kwartały 2017 – 66 819 tys. złotych) oraz rocznej składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji banków w wysokości 144 336 tys. złotych (za 2017 – 178 389 tys. złotych).

17. Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Rzeczowe aktywa trwałe	-43 274	-128 822	-42 986	-128 338
Nieruchomości inwestycyjne	-73	-468	-232	-700
Wartości niematerialne	-49 325	-141 055	-40 852	-124 599
Razem	-92 672	-270 345	-84 070	-253 637

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

18. Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto

Pozostałe przychody operacyjne

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Czysze i wynajem	5 344	16 565	5 189	15 418
Przychody uboczne	1 426	7 009	4 251	9 611
Odzyskane koszty windykacji	2 792	9 175	3 638	10 349
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i usług	20 786	73 944	20 131	59 949
Zwroty, nadpłaty	213	1 378	263	1 393
Otrzymane odszkodowania, odzyski, kary i grzywny	5 594	17 916	31 482	70 191
Przychody operacyjne związane z działalnością leasingową	2 283	3 139	809	2 883
Refundacja kosztów administracyjnych	-	-	637	1 888
Przychody z tytułu umorzonych zobowiązań	6	35	59	72
Rozwiązanie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności spornych i innych aktywów	177	649	150	561
Zysk na sprzedaży środków leasingowych na rzecz osób trzecich oraz na sprzedaży pozostałych aktywów	179	319	278	576
Pozostałe	664	2 456	933	3 423
Razem	39 464	132 585	67 820	176 314

Pozostałe koszty operacyjne

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Koszty operacyjne związane z działalnością leasingową	-97	-720	-426	-1 566
Koszty z tytułu ubezpieczenia kredytów	-844	-3 104	-1 540	-6 187
Koszty uboczne	-434	-3 008	-3 110	-7 254
Koszty z tytułu zwrotów i niedoborów	-197	-1 324	-189	-2 751
Koszty ze sprzedaży produktów, towarów i usług	-20 138	-71 294	-18 736	-55 870
Koszty z tytułu reklamacji klientów	-190	-566	-248	-811
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości należności spornych i innych aktywów	96	-804	-591	-1 997
Koszty związane z dochodzeniem należności i roszczeń spornych	-296	-1 166	-140	-1 675
Zapłacone odszkodowania, kary i grzywny	-83	-600	-315	-533
Strata na sprzedaży środków leasingowych na rzecz osób trzecich oraz na sprzedaży pozostałych aktywów	-139	-399	-33	-593
Pozostałe	-3 568	-10 306	-2 862	-9 555
Razem	-25 890	-93 291	-28 190	-88 792
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	13 574	39 294	39 630	87 522

19. Zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych				
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	-	-	643	2 083
Pekao Investment Management S.A.	-	-	10 462	29 576
Razem udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	-	-	11 105	31 659
Razem zysk (strata) z jednostek zależnych i stowarzyszonych	-	-	11 105	31 659

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

20. Zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	30 408	34 228	663	1 383
Zysk (strata) z tytułu zaprzestania ujmowania składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych innych niż przeznaczonych do sprzedaży	435	-7 325	-288	-942
Razem zysk (strata) na sprzedaży rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych	30 843	26 903	375	441

21. Podstawowe składniki obciążenia podatkowego w rachunku zysków i strat i kapitale własnym

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT				
Bieżący podatek dochodowy	-265 423	-656 504	-175 478	-449 962
Bieżące obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	-265 415	-656 918	-175 434	-452 978
Korekty dotyczące bieżącego podatku z lat ubiegłych	46	647	-	3 298
Pozostałe podatki (np. podatek pobrany u źródła)	-54	-233	-44	-282
Odroczony podatek dochodowy	78 482	124 537	10 072	-27 687
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	78 482	124 537	10 072	-27 687
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	-186 941	-531 967	-165 406	-477 649
KAPITAŁY WŁASNE				
Odroczony podatek dochodowy	13 475	10 049	-5 373	-49 997
Z tytułu dochodów i kosztów ujętych w innych składnikach całkowitego dochodu:				
przeszacowanie instrumentów finansowych traktowanych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych	5 503	9 465	-4 805	1 294
przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży – papiery dłużne	X	X	734	-39 796
przeszacowanie aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez kapitał	8 251	-2 818	X	X
przeszacowanie aktywów finansowych z prawem do kapitału	-279	3 402	-1 302	-11 495
Obciążenie podatkowe wykazane w innych składnikach całkowitych dochodów	13 475	10 049	-5 373	-49 997
RAZEM OBCIĄŻENIE	-173 466	-521 918	-170 779	-527 646

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

22. Zysk netto przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu.

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Zysk netto	605 793	1 537 933	536 220	1 420 998
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 470 034	262 470 034	262 470 034	262 470 034
Zysk przypadający na jedną akcję (w złotych na jedną akcję)	2,31	5,86	2,04	5,41

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję obliczany jest w oparciu o zysk przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej poprzez podzielenie zysku, który na nich przypada przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu danego okresu, skorygowaną o wpływ wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych.

Na 30 września 2018 roku w Grupie nie występują instrumenty rozwadniające w postaci obligacji zamiennych na akcje.

	III KWARTAŁ 2018	3 KWARTAŁY 2018	III KWARTAŁ 2017	3 KWARTAŁY 2017
Zysk netto	605 793	1 537 933	536 220	1 420 998
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie	262 470 034	262 470 034	262 470 034	262 470 034
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego	262 470 034	262 470 034	262 470 034	262 470 034
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (w złotych na jedną akcję)	2,31	5,86	2,04	5,41

23. Dywidendy

W dniu 21 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Pekao S.A. podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za rok 2017. Na dywidendę dla akcjonariuszy została przekazana kwota 2 073 513 268,60 złotych, przy czym kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 7,90 złotych. Dzień dywidendy został wyznaczony na 6 lipca 2018 roku.

Dywidenda została wypłacona w dniu 20 lipca 2018 roku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

24. Kasa i operacje z Bankiem Centralnym

KASA I NALEŻNOŚCI OD BANKU CENTRALNEGO	30.09.2018	31.12.2017
Gotówka	2 373 081	2 686 571
Rachunek bieżący w Banku Centralnym	2 506 076	2 264 688
Inne środki	841 371	285 059
Kasa i należności od Banku Centralnego brutto	5 720 528	5 236 318
Odpis z tytułu utraty wartości	-236	-
Kasa i należności od Banku Centralnego netto	5 720 292	5 236 318

ZOBOWIĄZANIA WOBEC BANKU CENTRALNEGO	30.09.2018	31.12.2017
Depozyty terminowe	5 045	6 079
Razem	5 045	6 079

Należności i zobowiązania wobec Banku Centralnego wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Kasa i operacje z Bankiem Centralnym według walut

30.09.2018	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
PLN	4 974 327	5 045
EUR	311 029	-
USD	225 605	-
CHF	50 532	-
Pozostałe waluty	158 799	-
Razem	5 720 292	5 045

31.12.2017	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
PLN	4 352 579	6 079
EUR	463 160	-
USD	168 562	-
CHF	58 882	-
Pozostałe waluty	193 135	-
Razem	5 236 318	6 079

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

25. Należności od banków

Należności od banków według struktury produktowej

	30.09.2018	31.12.2017
Rachunki bieżące	260 447	335 016
Lokaty międzybankowe	2 886 615	271 823
Kredyty i pożyczki	21 376	29 528
Zabezpieczenia pieniężne	898 714	1 006 332
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	513 569	494 706
Środki pieniężne w drodze	191 718	506 559
Razem brutto	4 772 439	2 643 964
Odpisy aktualizujące wartość należności	-10 230	-16 637
Razem netto	4 762 209	2 627 327

Należności od banków wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Należności od banków według umownych terminów zapadalności

	30.09.2018	31.12.2017
Należności od banków, w tym:		
do 1 miesiąca	4 620 192	2 588 346
od 1 do 3 miesięcy	116 657	31 579
od 3 miesięcy do 1 roku	20 190	7
od 1 do 5 lat	160	29
powyżej 5 lat	51	50
dla których termin zapadalności upłynął	15 189	23 953
Razem brutto	4 772 439	2 643 964
Odpisy aktualizujące wartość należności	-10 230	-16 637
Razem netto	4 762 209	2 627 327

Należności od banków według walut

	30.09.2018	31.12.2017
PLN	1 290 857	702 126
CHF	152 618	23 342
EUR	3 075 999	1 346 256
USD	76 613	209 142
Pozostałe waluty	166 122	346 461
Razem	4 762 209	2 627 327

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

26. Aktywa oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu według emitenta i struktury produktowej

	30.09.2018	31.12.2017
AKTYWA FINANSOWE		
Dłużne papiery wartościowe	531 160	1 725 858
Kapitałowe papiery wartościowe	9 671	4 558
Aktywa finansowe razem	540 831	1 730 416
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE		
Dłużne papiery wartościowe	370 412	469 448
Zobowiązania finansowe razem	370 412	469 448

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu wyceniane są do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

	30.09.2018	31.12.2017
AKTYWA FINANSOWE		
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	436 137	1 646 758
bony skarbowe	-	-
obligacje skarbowe	436 137	1 646 758
Papiery wartościowe emitowane przez banki	22 584	50 258
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	72 439	28 842
Aktywa finansowe razem	531 160	1 725 858
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE		
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	370 412	469 448
obligacje skarbowe	370 412	469 448
Zobowiązania finansowe razem	370 412	469 448

Kapitałowe papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

	30.09.2018	31.12.2017
Akcje	4 645	208
Jednostki uczestnictwa	5 026	4 350
Razem	9 671	4 558

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu według umownych terminów zapadalności

	30.09.2018	31.12.2017
AKTYWA FINANSOWE		
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	1 230	123 505
od 1 do 3 miesięcy	1	-
od 3 miesięcy do 1 roku	42 889	12 605
od 1 do 5 lat	472 084	1 461 523
powyżej 5 lat	14 956	128 225
termin nieokreślony	-	-
Aktywa finansowe razem	531 160	1 725 858
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE		
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	2 874	-
od 1 do 3 miesięcy	-	-
od 3 miesięcy do 1 roku	-	-
od 1 do 5 lat	296 626	309 328
powyżej 5 lat	70 912	160 120
Zobowiązania finansowe razem	370 412	469 448

Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu według walut

	30.09.2018	31.12.2017
AKTYWA FINANSOWE		
PLN	521 558	1 718 202
EUR	4 102	4 542
USD	5 500	3 114
Aktywa finansowe razem	531 160	1 725 858
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE		
PLN	370 412	469 448
Zobowiązania finansowe razem	370 412	469 448

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

27. Aktywa oraz zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych (przeznaczone do obrotu)

Wartości godziwe handlowych instrumentów pochodnych

30.09.2018	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	796 135	1 450 073
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	1 104	204
opcje	6 419	3 119
pozostałe	440	217
Transakcje walutowe i na złoto		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	32 941	15 642
forwardy walutowe	60 968	137 358
swapy walutowe (FX-Swap)	48 908	64 363
opcje walutowe i na złoto	46 044	42 916
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych i indeksach giełdowych		
opcje	4 001	3 980
pozostałe	1	-
Transakcje oparte na towarach i metalach szlachetnych		
opcje	37 480	35 086
pozostałe	28 653	28 042
Razem	1 063 094	1 781 000

31.12.2017	AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA
Transakcje stopy procentowej		
swapy stopy procentowej (IRS)	967 627	1 530 119
kontrakty na przyszłą stopę procentową (FRA)	176	-
opcje	6 161	2 252
pozostałe	461	416
Transakcje walutowe i na złoto		
walutowe swapy stopy procentowej (CIRS)	54 451	29 255
forwardy walutowe	120 428	185 924
swapy walutowe (FX-Swap)	87 603	173 636
opcje walutowe i na złoto	27 932	24 955
Transakcje oparte na kapitałowych papierach wartościowych i indeksach giełdowych		
opcje	10 225	10 219
pozostałe	19	2
Transakcje oparte na towarach i metalach szlachetnych		
opcje	14 739	14 366
pozostałe	59 225	58 959
Razem	1 349 047	2 030 103

Aktywa oraz zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych wyceniane są do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

28. Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury produktowej

	30.09.2018			31.12.2017	
	WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ	WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK	RAZEM	RAZEM
Kredyty na nieruchomości	62 860 117	1 170 873	29 269	64 060 259	59 729 689
Kredyty w rachunku bieżącym	12 640 975	-	-	12 640 975	11 028 956
Kredyty operacyjne	12 807 256	-	29 101	12 836 357	12 916 798
Kredyty na inwestycje	18 560 399	-	106 368	18 666 767	18 665 906
Kredyty gotówkowe	13 237 167	-	-	13 237 167	12 190 872
Należności z tytułu kart płatniczych	1 133 708	-	-	1 133 708	1 081 499
Należności faktoringowe	3 664 267	-	-	3 664 267	3 478 545
Pozostałe kredyty i pożyczki	1 317 366	-	153 726	1 471 092	1 386 808
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	12 749 288
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	-	-	-	-	-
Środki pieniężne w drodze	41 950	-	-	41 950	79 144
Wartość bilansowa brutto	126 263 205	1 170 873	318 464	127 752 542	133 307 505
Odpisy aktualizujące wartość należności (*)	-6 359 557	-	-	-6 359 557	-5 358 198
Wartość bilansowa	119 903 648	1 170 873	318 464	121 392 985	127 949 307

(*) Odpis dotyczący kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w wartości godziwej przez kapitał w kwocie 13 622 tys. złotych jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej kredytów.

Korporacyjne i municypalne dłużne papiery wartościowe zostały przeniesione do pozycji „Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe”. Przed zastosowaniem wymogów MSSF 9, pozycje te prezentowane były jako kredyty i pożyczki udzielone klientom, gdyż były klasyfikowane do kategorii Pożyczki i należności zgodnie z MSR 39.

W związku z zaklasyfikowaniem niektórych kredytów i pożyczek udzielonych klientom (tj. kredytów w części przeznaczonych do syndykacji) do modelu biznesowego, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych, kredyty te są wyceniane w wartości godziwej przez kapitał.

Bank zidentyfikował portfel kredytów nie spełniających testu kryterium SPPI ze względu na występujący w umowach element dźwigni finansowej zwiększający zmienność przepływów pieniężnych, który obejmuje kredyty studenckie, kredyty z dopłatami Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz kilku ekspozycji korporacyjnych. Z tego względu pomimo modelu biznesowego, którego celem jest uzyskiwanie umownych przepływów pieniężnych, dla tych portfeli kredytów występuje konieczność wyceny do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Zgodnie z MSSF 9 w momencie rozpoznania utraty wartości odsetki ujmowane w rachunku wyników są liczone od wartości pomniejszonej o odpis na oczekiwane straty kredytowe (netto), natomiast w bilansie odsetki naliczone są od wartości brutto ekspozycji. Różnica jest ujęta w odpisie z tytułu utraty wartości. Wzrost wartości odpisów aktualizujących, oprócz wzrostu wynikającego z uwzględnienia oczekiwanych strat kredytowych odzwierciedlonych w Niepodzielonym wyniku z lat ubiegłych, obejmuje również zmiany odzwierciedlające nowe podejście do ujmowania odsetek.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według struktury podmiotowej

	30.09.2018			31.12.2017	
	WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ	WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK	RAZEM	RAZEM
Należności od przedsiębiorstw	52 391 858	1 170 873	61 316	53 624 047	58 841 495
Należności od ludności	69 676 702	-	153 726	69 830 428	64 377 510
Należności od jednostek budżetowych	4 194 645	-	103 422	4 298 067	10 088 500
Wartość bilansowa brutto	126 263 205	1 170 873	318 464	127 752 542	133 307 505
Odpisy aktualizujące wartość należności (*)	-6 359 557	-	-	-6 359 557	-5 358 198
Wartość bilansowa	119 903 648	1 170 873	318 464	121 392 985	127 949 307

(*) Odpis dotyczący kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w wartości godziwej przez kapitał w kwocie 13 622 tys. złotych jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej kredytów.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według umownych terminów zapadalności

	30.09.2018			31.12.2017	
	WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ	WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK	RAZEM	RAZEM
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, w tym:					
do 1 miesiąca	15 208 894	-	2 415	15 211 309	14 966 833
od 1 do 3 miesięcy	4 179 673	-	5 934	4 185 607	4 657 178
od 3 miesięcy do 1 roku	11 443 160	121 394	52 670	11 617 224	10 286 555
od 1 do 5 lat	37 338 796	425 933	191 919	37 956 648	41 942 265
powyżej 5 lat	52 540 223	623 546	62 241	53 226 010	55 962 982
dla których termin zapadalności upłynął	5 552 459	-	3 285	5 555 744	5 491 692
Wartość bilansowa brutto	126 263 205	1 170 873	318 464	127 752 542	133 307 505
Odpisy aktualizujące wartość należności (*)	-6 359 557	-	-	-6 359 557	-5 358 198
Wartość bilansowa	119 903 648	1 170 873	318 464	121 392 985	127 949 307

(*) Odpis dotyczący kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych w wartości godziwej przez kapitał w kwocie 13 622 tys. złotych jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej kredytów.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według walut

	30.09.2018			31.12.2017	
	WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ	WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK	RAZEM	RAZEM
PLN	101 337 488	49 051	318 464	101 705 003	107 990 654
CHF	3 376 043	-	-	3 376 043	3 561 945
EUR	12 916 949	1 121 822	-	14 038 771	13 688 524
USD	1 918 985	-	-	1 918 985	2 477 434
Pozostałe waluty	354 183	-	-	354 183	230 750
Wartość bilansowa	119 903 648	1 170 873	318 464	121 392 985	127 949 307

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

29. Należności z tytułu leasingu finansowego

Grupa prowadzi działalność leasingową poprzez spółkę zależną Pekao Leasing Sp. z o.o.

Wartość inwestycji leasingowej brutto oraz minimalnych opłat leasingowych należnych wynosiła:

30.09.2018	INWESTYCJA LEASINGOWA BRUTTO	WARTOŚĆ BIEŻĄCA MINIMALNYCH OPŁAT LEASINGOWYCH
Do 1 roku	1 971 863	1 823 429
Od 1 roku do 5 lat	3 078 820	2 900 993
Powyżej 5 lat	344 518	324 173
Razem	5 395 201	5 048 595
Niezrealizowane przychody finansowe	-346 606	
Inwestycja leasingowa netto	5 048 595	
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	-	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	5 048 595	
Wartość rezerw	-184 009	
Wartość bilansowa	4 864 586	

31.12.2017	INWESTYCJA LEASINGOWA BRUTTO	WARTOŚĆ BIEŻĄCA MINIMALNYCH OPŁAT LEASINGOWYCH
Do 1 roku	1 711 448	1 576 487
Od 1 roku do 5 lat	2 775 224	2 626 222
Powyżej 5 lat	335 744	322 358
Razem	4 822 416	4 525 067
Niezrealizowane przychody finansowe	-297 349	
Inwestycja leasingowa netto	4 525 067	
Niegwarantowane wartości końcowe przypadające leasingodawcy	-	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	4 525 067	
Wartość rezerw	-173 715	
Wartość bilansowa	4 351 352	

Grupa zawiera jako leasingodawca transakcje leasingu finansowego, których głównym przedmiotem są środki transportu, maszyny i urządzenia techniczne.

Ponadto, gdy Grupa Kapitałowa jest leasingobiorcą i leasing finansowy odbywa się między spółkami Grupy, wzajemne transakcje z tytułu leasingu finansowego podlegają eliminacji.

Należności z tytułu leasingu finansowego według walut

	30.09.2018	31.12.2017
PLN	3 134 165	2 747 448
CHF	239	467
EUR	1 715 464	1 588 474
USD	14 718	14 963
Razem	4 864 586	4 351 352

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

30. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa podjęła decyzję, aby skorzystać z wyboru jaki daje MSSF 9 i kontynuuje stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń zgodnych z MSR 39. Decyzja ta ma zastosowanie do wszystkich relacji zabezpieczających, dla których Grupa stosuje i będzie stosowała rachunkowość zabezpieczeń w przyszłości.

Grupa na dzień 30 września 2018 roku stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*) oraz przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*).

- rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

- swapy stopy procentowej (IRS) zabezpieczające dłużne papiery wartościowe denominowane w PLN, EUR i USD (dalej: **FVH IRS obligacje**);

- rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

- swapy stopy procentowej (IRS) zabezpieczające portfel kredytów i papierów wartościowych o zmiennym oprocentowaniu w PLN (dalej: **CFH IRS kredyty/obligacje**);
- swapy stopy procentowej (IRS) zabezpieczające portfel depozytów w PLN i EUR ekonomicznie odpowiadających długoterminowemu zobowiązaniu o zmiennym oprocentowaniu (dalej: **CFH IRS depozyty**);
- swapy walutowo-procentowe (CIRS basis swap) zabezpieczające portfel kredytów o zmiennym oprocentowaniu w CHF oraz portfel depozytów w PLN ekonomicznie odpowiadających długoterminowemu zobowiązaniu o zmiennym oprocentowaniu (dalej **CFH CIRS depozyty/kredyty**);
- swapy walutowe (FX-Swap) zabezpieczające portfel kredytów o zmiennym oprocentowaniu w EUR (dalej **CFH FX-Swap kredyty**).

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej (*fair value hedge*)

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej dla stałokuponowych dłużnych papierów wartościowych denominowanych w walutach PLN, EUR i USD, dla których instrumentami zabezpieczającymi są swapy stopy procentowej (IRS) w tych samych walutach. Grupa zabezpiecza w ten sposób komponent ryzyka stopy procentowej związany ze zmianą wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikającą wyłącznie ze zmienności rynkowych stóp procentowych (WIBOR, EURIBOR, LIBOR USD). Zabezpieczany komponent ryzyka odpowiadał w przeszłości za znaczącą część zmian wartości godziwej pozycji zabezpieczanej.

Strategia zarządzania ryzykiem w odniesieniu do powiązań zabezpieczających wartość godziwą, system prowadzenia rachunkowości zabezpieczeń oraz główne potencjalne źródła nieefektywności zostały opisane w sprawozdaniu finansowym na 30 czerwca 2018 roku i nie zmieniły się istotnie od tego czasu.

Podejście Grupy do zarządzania ryzykiem rynkowym, w tym ryzykiem stopy procentowej, oraz szczegóły w zakresie ekspozycji Grupy na ryzyko stopy procentowej przedstawione zostały w Nocie 7.2.

Swapy stopy procentowej stosowane przez Grupę jako instrumenty zabezpieczające ryzyko stopy procentowej w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej na dzień 30 września 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały przedstawione w tabelach poniżej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wpływ zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej poprzez rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej na bilans i wynik finansowy

30.09.2018	POWIĄZANIE FVH IRS OBLIGACJE - ZABEZPIECZENIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH WYCENIANYCH WG		RAZEM
	ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ	
INSTRUMENTY ZABEZPIECZAJĄCE			
Wartość nominalna	200 000	3 275 926	3 475 926
Wartość bilansowa – aktywa	-	41 116	41 116
Wartość bilansowa – zobowiązania	2 956	131 320	134 276
Kwota nieefektywności zabezpieczenia rozpoznana w rachunku zysków i strat w linii „Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej”	490	2 668	3 158
Pozycje zabezpieczane			
Wartość bilansowa – aktywa	203 495	3 482 279	3 685 774
Skumulowana kwota korekty do wartości godziwej pozycji zabezpieczanej uwzględniona w wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej ujętej w bilansie – aktywa	1 801	150 693	152 494
Skumulowana kwota korekty do wartości godziwej pozycji zabezpieczanej pozostająca w bilansie dla tych pozycji zabezpieczanych, dla których zaprzestano korygowania pozycji bilansowej o korekty do wartości godziwej	-	-	-

31.12.2017	POWIĄZANIE FVH IRS OBLIGACJE - ZABEZPIECZENIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH WYCENIANYCH WG		RAZEM
	ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU	WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ KAPITAŁ	
INSTRUMENTY ZABEZPIECZAJĄCE			
Wartość nominalna	255 500	3 299 611	3 555 111
Wartość bilansowa – aktywa	365	16 131	16 496
Wartość bilansowa – zobowiązania	2 357	183 745	186 102
Kwota nieefektywności zabezpieczenia rozpoznana w rachunku zysków i strat w linii „Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej”	20	4 596	4 616
Pozycje zabezpieczane			
Wartość bilansowa – aktywa	257 067	3 607 290	3 864 357
Skumulowana kwota korekty do wartości godziwej pozycji zabezpieczanej uwzględniona w wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej ujętej w bilansie – aktywa	1 224	220 649	221 873
Skumulowana kwota korekty do wartości godziwej pozycji zabezpieczanej pozostająca w bilansie dla tych pozycji zabezpieczanych, dla których zaprzestano korygowania pozycji bilansowej o korekty do wartości godziwej	-	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (*cash flow hedge*)

Grupa wykorzystuje:

- walutowe swapy stopy procentowej (CIRS) do zabezpieczenia ekspozycji na ryzyko stopy procentowej związane ze zmiennością rynkowych stawek referencyjnych (WIBOR, LIBOR CHF) oraz ekspozycji na ryzyko walutowe. Instrumentami zabezpieczanymi w tym powiązaniu są portfele kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w CHF oraz depozytów w PLN, które ekonomicznie odpowiadają długoterminowemu zobowiązaniu o zmiennym oprocentowaniu. Transakcje CIRS podlegają dekompozycji na składnik zabezpieczający portfel aktywów oraz składnik zabezpieczający portfel zobowiązań,
- swapy stopy procentowej (IRS) do zabezpieczenia ekspozycji na ryzyko stopy procentowej związane ze zmiennością rynkowych stawek referencyjnych (WIBOR), generowane przez portfel kredytów i papierów wartościowych o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w PLN,
- swapy walutowe (FX-Swap) do zabezpieczenia ekspozycji na ryzyko stopy procentowej związane ze zmiennością rynkowych stawek referencyjnych (EURIBOR, LIBOR USD) oraz ekspozycji na ryzyko walutowe generowanych przez portfele kredytów o zmiennym oprocentowaniu denominowanych w EUR i USD,
- swapy stopy procentowej (IRS) do zabezpieczenia ekspozycji na ryzyko stopy procentowej związane ze zmiennością rynkowych stawek referencyjnych (WIBOR, EURIBOR), generowane przez portfele depozytów denominowanych w PLN i EUR, które ekonomicznie odpowiadają długoterminowemu zobowiązaniu o zmiennym oprocentowaniu.

Strategia zarządzania ryzykiem w odniesieniu do powiązań zabezpieczających przepływy pieniężne, system prowadzenia rachunkowości zabezpieczeń oraz główne potencjalne źródła nieefektywności zostały opisane w sprawozdaniu finansowym na 30 czerwca 2018 roku i nie zmieniły się istotnie od tego czasu.

Wpływ zabezpieczenia przepływów pieniężnych na bilans i wynik finansowy

30.09.2018	RYZYKO	STOPY PROCENTOWEJ		STOPY PROCENTOWEJ/WALUTOWE	
	POWIĄZANIE	CFH IRS KREDYTY/OBLIGACJE	CFH IRS DEPOZYTY	CFH CIRS DEPOZYTY/KREDYTY	CFH FX-SWAP KREDYTY
INSTRUMENTY ZABEZPIECZAJĄCE					
Wartość nominalna		7 600 000	729 466	12 192 848	5 532 176
Wartość bilansowa – aktywa		129 428	768	-	49 827
Wartość bilansowa – zobowiązania		14 951	1 864	732 946	-
Kwota nieefektywności zabezpieczenia rozpoznana w rachunku zysków i strat w linii „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy”		-75	-13	8	4
Pozycje zabezpieczane					
Saldo pozycji kapitału z tytułu CFH dla relacji, dla których rachunkowość zabezpieczeń będzie kontynuowana po zakończeniu danego okresu sprawozdawczego		45 894	753	-89 212	-668
Saldo pozostające w pozycji kapitału z tytułu CFH dla tych relacji, dla których rachunkowość zabezpieczeń nie jest już stosowana		-	-	-	-

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Wpływ zabezpieczenia przepływów pieniężnych na bilans i wynik finansowy

31.12.2017	RYZYKO	STOPY PROCENTOWEJ		STOPY PROCENTOWEJ/WALUTOWE	
	POWIĄZANIE	CFH IRS KREDYTY/OBLIGACJE	CFH IRS DEPOZYTY	CFH CIRS DEPOZYTY/KREDYTY	CFH FX-SWAP KREDYTY
INSTRUMENTY ZABEZPIEZAJĄCE					
Wartość nominalna		3 600 000	575 702	12 908 890	2 009 225
Wartość bilansowa – aktywa		199 832	839	-	42 229
Wartość bilansowa – zobowiązania		-	1 700	674 529	-
Kwota nieefektywności zabezpieczenia rozpoznana w rachunku zysków i strat w linii „Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy”					
Pozycje zabezpieczane					
Saldo pozycji kapitału z tytułu CFH dla relacji, dla których rachunkowość zabezpieczeń będzie kontynuowana po zakończeniu danego okresu sprawozdawczego					
		101 635	1 008	-95 804	-258
Saldo pozostające w pozycji kapitału z tytułu CFH dla tych relacji, dla których rachunkowość zabezpieczeń nie jest już stosowana					
		-	-	-	-

Zmiany stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge)

	3 KWARTAŁY 2018	2017
Stan na początek okresu	6 581	39 724
RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ		
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia, ujęte w pozostałych całkowitych dochodach w ciągu okresu sprawozdawczego	-55 996	-58 480
Część straty przeniesiona do rachunku zysków i strat w związku z brakiem oczekiwania wystąpienia pozycji zabezpieczanej	-	-56
RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ / RYZYKO WALUTOWE		
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia, ujęte w pozostałych całkowitych dochodach w ciągu okresu sprawozdawczego	6 182	25 393
Część straty przeniesiona do rachunku zysków i strat w związku z brakiem oczekiwania wystąpienia pozycji zabezpieczanej	-	-
Stan na koniec okresu	-43 233	6 581

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

31. Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe

	30.09.2018	31.12.2017
Dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	10 640 903	X
Dłużne papiery wartościowe wyceniane w wartości godziwej przez kapitał	28 203 973	X
Instrumenty kapitałowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez kapitał	259 730	X
Instrumenty kapitałowe obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	72 737	X
Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	X	33 276 590
Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)	X	147 441
Utrzymywane do terminu wymagalności	X	3 481 791
Razem	39 177 343	36 905 822

Grupa przeniosła korporacyjne i municypalne dłużne papiery wartościowe do pozycji „Inwestycyjne (lokacyjne) papiery wartościowe” z pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”. Przed zastosowaniem wymogów MSSF 9, pozycje te prezentowane były jako kredyty i pożyczki udzielone klientom, gdyż były klasyfikowane do kategorii Pożyczki i należności zgodnie z MSR 39.

Dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

	30.09.2018	31.12.2017
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	4 143 813	X
bony skarbowe	-	X
obligacje skarbowe	4 143 813	X
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	-	X
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	3 873 076	X
Papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządowe	2 624 014	X
Razem	10 640 903	X
w tym utrata wartości aktywów	-63 991	X

Dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez kapitał

	30.09.2018	31.12.2017
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	20 511 180	X
bony skarbowe	-	X
obligacje skarbowe	20 511 180	X
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	-	X
Papiery wartościowe emitowane przez banki	2 499 749	X
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	1 814 122	X
Papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządowe	3 378 922	X
Razem	28 203 973	X
Odpis z tytułu utraty wartości (*)	-26 416	X

(*) Odpis dotyczący dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg wartości godziwej przez kapitał jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	30.09.2018	31.12.2017
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	X	21 557 825
bony skarbowe	X	-
obligacje skarbowe	X	21 557 825
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	X	11 066 168
Papiery wartościowe emitowane przez przedsiębiorstwa	X	-
Papiery wartościowe emitowane przez jednostki samorządowe	X	652 597
Razem	X	33 276 590
w tym utrata wartości aktywów	X	-

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu wymagalności (HTM)

	30.09.2018	31.12.2017
Papiery wartościowe emitowane przez rządy centralne	X	3 450 338
bony skarbowe	X	-
obligacje skarbowe	X	3 450 338
Papiery wartościowe emitowane przez banki centralne	X	31 453
Razem	X	3 481 791
w tym utrata wartości aktywów	X	-

Instrumenty kapitałowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez kapitał

	30.09.2018	31.12.2017
Akcje i udziały	245 658	X
Jednostki uczestnictwa	14 072	X
Razem	259 730	X

Instrumenty kapitałowe obowiązkowo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

	30.09.2018	31.12.2017
Akcje	72 737	X
Razem	72 737	X

Kapitałowe papiery wartościowe dostępne do sprzedaży (AFS)

	30.09.2018	31.12.2017
Akcje	X	147 404
Certyfikaty inwestycyjne	X	37
Razem	X	147 441
w tym utrata wartości aktywów	X	-1 119

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Dłużne papiery wartościowe inwestycyjne (lokacyjne) według umownych terminów zapadalności

	30.09.2018	31.12.2017
Dłużne papiery wartościowe, w tym:		
do 1 miesiąca	2 025 414	11 112 757
od 1 do 3 miesięcy	180 565	121 753
od 3 miesięcy do 1 roku	3 908 382	6 054 947
od 1 do 5 lat	18 537 456	11 762 697
powyżej 5 lat	14 193 059	7 706 227
Razem	38 844 876	36 758 381

Dłużne papiery wartościowe inwestycyjne (lokacyjne) według walut

	30.09.2018	31.12.2017
PLN	33 578 303	32 997 942
EUR	3 132 294	2 091 122
USD	2 134 279	1 669 317
Razem	38 844 876	36 758 381

32. Aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży

Zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana”, Grupa wyodrębniła w pozycji „Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży” aktywa trwale spełniające odpowiednie wymogi MSSF 5 dotyczące klasyfikacji do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Na dzień 30 września 2018 roku do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży zakwalifikowano:

- nieruchomości,
- pozostałe aktywa rzeczowe.

Poniżej przedstawiono aktywa przeznaczone do sprzedaży:

	30.09.2018	31.12.2017
AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY		
Rzeczowe aktywa trwale	17 580	42 197
Inne aktywa	22 516	23 368
Razem aktywa	40 096	65 565

Rozliczenie sprzedaży pozostałych aktywów przeznaczonych do sprzedaży przedstawia się następująco:

	3 KWARTAŁY 2018	3 KWARTAŁY 2017
Przychody ze sprzedaży	45 695	911
Wartość bilansowa zbytych aktywów netto (łącznie z kosztami sprzedaży)	-11 467	-191
Zysk/strata brutto na sprzedaży	34 228	720

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

33. Wartości niematerialne

	30.09.2018	31.12.2017
Wartości niematerialne, w tym:	726 589	777 997
koszty prac rozwojowych	4	1 073
patenty i licencje	475 728	490 762
inne	172 007	180 407
nakłady na wartości niematerialne	78 850	105 755
Wartość firmy	747 648	747 648
Razem	1 474 237	1 525 645

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2018 roku nabyte przez Grupę wartości niematerialne wynoszą 82 591 tys. złotych (w roku 2017 nabyto wartości w kwocie 230 327 tys. złotych).

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2018 roku i w 2017 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do wartości niematerialnych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Zobowiązania umowne

Na dzień 30 września 2018 roku jednostki wchodzące w skład Grupy zawarły umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości wartości niematerialnych w kwocie 53 214 tys. złotych (na 31 grudnia 2017 roku 33 334 tys. złotych).

34. Rzeczowe aktywa trwałe

	30.09.2018	31.12.2017
Środki trwałe, w tym:	1 274 258	1 327 191
grunty i budynki	935 155	972 863
maszyny i urządzenia	226 006	262 673
środki transportu	48 431	53 983
inne	64 666	37 672
Środki trwałe w budowie oraz zaliczki na środki trwałe w budowie	77 677	98 278
Razem	1 351 935	1 425 469

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2018 roku wartość nabytych przez Grupę składników „Rzeczowych aktywów trwałych” wynosi 62 651 tys. złotych (w roku 2017 wyniosła 140 311 tys. złotych), natomiast wartość składników zbytych wynosi 14 525 tys. złotych (w roku 2017 wyniosła 605 tys. złotych).

W okresie od 1 stycznia do 30 września 2018 roku i w 2017 roku nie występowały ograniczenia dotyczące tytułu prawnego do rzeczowych aktywów trwałych tytułem zabezpieczenia zobowiązań.

Zobowiązania umowne

Na dzień 30 września 2018 roku jednostki wchodzące w skład Grupy zawarły umowy z kontrahentami na nabycie w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 9 889 tys. złotych (na 31 grudnia 2017 roku - 20 801 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

35. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Według stanu na dzień 30 września 2018 roku Grupa posiadała w swoim portfelu aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	obligacje	1 034 442	939 275	1 034 858
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	776 511	730 200	-
Pokrycia zobowiązań do zapłaty na fundusz gwarancyjny na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	61 662	61 000	54 218
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz przymusowej restrukturyzacji na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	109 161	108 000	96 470
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje	4 450 618	4 372 760	-
Inne kredyty	obligacje	258 956	245 600	207 821
Emisja hipotecznych listów zastawnych	wierzytelności zabezpieczone hipoteką, obligacje	1 499 659	1 498 800	1 825 254
Pokrycie Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	obligacje, depozyty pieniężne	46 765	46 722	-
Transakcje pochodne	obligacje	662 496	649 998	663 698

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa posiadała w swoim portfelu aktywa finansowe, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań

RODZAJ TRANSAKCJI	PRZEDMIOT ZABEZPIECZENIA	WARTOŚĆ BILANSOWA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ NOMINALNA AKTYWÓW STANOWIĄCYCH ZABEZPIECZENIE ZOBOWIĄZAŃ	WARTOŚĆ ZOBOWIĄZAŃ PODLEGAJĄCYCH ZABEZPIECZENIU
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	obligacje	1 088 646	1 045 716	1 089 876
Pokrycie Funduszu ochrony środków gwarantowanych na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	763 927	770 200	-
Pokrycia zobowiązań do zapłaty na fundusz gwarancyjny na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	32 488	32 000	26 858
Pokrycie zobowiązań do zapłaty na fundusz przymusowej restrukturyzacji na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	obligacje	63 545	62 600	53 497
Kredyt lombardowy i techniczny	obligacje	4 697 247	4 587 519	-
Inne kredyty	obligacje	320 074	317 300	234 731
Emisja hipotecznych listów zastawnych	wierzytelności zabezpieczone hipoteką, obligacje	1 576 746	1 574 510	1 211 307
Pokrycie Funduszu Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych	obligacje, depozyty pieniężne	50 593	50 446	-
Transakcje pochodne	obligacje	648 671	653 999	574 882

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

36. Zobowiązania wobec innych banków

Zobowiązania wobec banków według struktury produktowej

	30.09.2018	31.12.2017
Rachunki bieżące	652 808	995 307
Depozyty innych banków i pozostałe zobowiązania	680 603	653 917
Otrzymane kredyty i pożyczki	3 052 949	3 006 353
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	264 861	301 439
Środki pieniężne w drodze	38 090	24 275
Razem	4 689 311	4 981 291

Zobowiązania wobec innych banków wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania wobec banków według walut

	30.09.2018	31.12.2017
PLN	1 403 138	1 635 684
CHF	223 487	591 405
EUR	2 982 801	2 654 770
USD	60 989	89 288
Pozostałe waluty	18 896	10 144
Razem	4 689 311	4 981 291

37. Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania wobec klientów według struktury podmiotowej i produktowej

	30.09.2018	31.12.2017
Zobowiązania wobec przedsiębiorstw, w tym:	51 360 591	57 397 810
środki na rachunkach bieżących	35 028 667	38 152 471
depozyty terminowe oraz pozostałe zobowiązania	16 331 924	19 245 339
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych, w tym:	10 715 339	12 192 129
środki na rachunkach bieżących	8 098 075	9 392 061
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	2 617 264	2 800 068
Zobowiązania wobec ludności, w tym:	80 473 836	75 576 754
środki na rachunkach bieżących	47 500 562	43 101 222
depozyty terminowe i pozostałe zobowiązania	32 973 274	32 475 532
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	912 953	788 436
Środki pieniężne w drodze	304 894	231 139
Razem	143 767 613	146 186 268

Zobowiązania wobec klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania wobec klientów według walut

	30.09.2018	31.12.2017
PLN	116 092 261	119 945 891
CHF	306 894	336 479
EUR	17 698 583	16 487 441
USD	8 376 147	7 925 639
Pozostałe waluty	1 293 728	1 490 818
Razem	143 767 613	146 186 268

38. Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według rodzaju

	30.09.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu obligacji	2 067 155	90 092
Zobowiązania z tytułu emisji certyfikatów depozytowych	1 150 465	1 470 000
Zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych	1 524 995	1 211 307
Razem	4 742 615	2 771 399

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Grupa terminowo wywiązuje się z zobowiązań z tytułu wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według walut

	30.09.2018	31.12.2017
PLN	4 415 685	2 410 014
EUR	326 930	361 385
USD	-	-
Razem	4 742 615	2 771 399

39. Zobowiązania podporządkowane

Stan na dzień 30 września 2018

RODZAJ TRANSAKCJI	WARTOŚĆ NOMINALNA	WALUTA	OPROCENTOWANIE	DATA EMISJI	DATA ZAPADALNOŚCI	WARUNKI	WARTOŚĆ BILANSOWA NA 30.09.2018
Obligacje podporządkowane	1 250 000	PLN	zmienne, WIBOR 6M + marża	30.10.2017	29.10.2027	opcja call dającą prawo Bankowi do wykupu obligacji w terminie 5 lat od daty emisji, pod warunkiem otrzymania zgody KNF	1 267 400

Stan na dzień 31 grudnia 2017

RODZAJ TRANSAKCJI	WARTOŚĆ NOMINALNA	WALUTA	OPROCENTOWANIE	DATA EMISJI	DATA ZAPADALNOŚCI	WARUNKI	WARTOŚĆ BILANSOWA NA 31.12.2017
Obligacje podporządkowane	1 250 000	PLN	zmienne, WIBOR 6M + marża	30.10.2017	29.10.2027	opcja call dającą prawo Bankowi do wykupu obligacji w terminie 5 lat od daty emisji, pod warunkiem otrzymania zgody KNF	1 257 188

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

40. Rezerwy

Zmiany w ciągu okresu sprawozdawczego

3 KWARTAŁY 2018	REZERWY NA SPRAWY SPORNE	REZERWY NA PROGRAMY OKREŚLONYCH ŚWIADCZEŃ	REZERWY NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	17 132	300 248	236 909	48 333	602 622
Początkowe zastosowanie MSSF 9	-	-	35 837	-	35 837
Stan na początek okresu - przekształcony	17 132	300 248	272 746	48 333	638 459
Utworzenie/aktualizacja rezerw	14 961	20 754	149 098	17 407	202 220
Wykorzystanie rezerw	-3 200	-36 452	-24 808	-15 490	-79 950
Rozwiązanie rezerw	-598	-	-144 370	-	-144 968
Różnice kursowe	-	-	992	-	992
Inne zmiany	16 597	180	-43 760	-	-26 983
Stan na koniec okresu	44 892	284 730	209 898	50 250	589 770
Krótkoterminowe	2 835	13 594	27 888	2 156	46 473
Długoterminowe	42 057	271 136	182 010	48 094	543 297

2017	REZERWY NA SPRAWY SPORNE	REZERWY NA PROGRAMY OKREŚLONYCH ŚWIADCZEŃ	REZERWY NA UDZIELONE ZOBOWIĄZANIA I GWARANCJE	INNE REZERWY	RAZEM
Stan na początek okresu	8 551	294 014	220 983	36 844	560 392
Utworzenie/aktualizacja rezerw	10 428	27 931	71 221	47 861	157 441
Wykorzystanie rezerw	-6 554	-14 068	-	-5 644	-26 266
Rozwiązanie rezerw	-1 329	-41	-53 690	-111	-55 171
Różnice kursowe	-	-	-1 605	-	-1 605
Połączenia jednostek gospodarczych	1 061	974	-	5 382	7 417
Inne zmiany	4 975	-8 562	-	-35 999	-39 586
Stan na koniec okresu	17 132	300 248	236 909	48 333	602 622
Krótkoterminowe	4 281	33 893	50 514	9 354	98 042
Długoterminowe	12 851	266 355	186 395	38 979	504 580

Rezerwy na sprawy sporne

Rezerwy na sprawy sporne dotyczą spraw toczących się w postępowaniach sądowych, administracyjnych oraz innych sporów o charakterze prawnym. Rezerwy na sprawy sporne zostały oszacowane przy uwzględnieniu kwoty prawdopodobnej do zapłaty.

Rezerwy na programy określonych świadczeń

Rezerwa na programy określonych świadczeń obejmują rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe oraz pośmiertne. Wartość bieżąca tego typu zobowiązań jest ustalana przez niezależnego aktuarusza za pomocą metody prognozowanych uprawnień jednostkowych

Inne rezerwy

Inne rezerwy obejmują w szczególności pozostałe rezerwy na świadczenia pracownicze.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

41. Zobowiązania warunkowe

Sprawy sądowe

Na dzień 30 września 2018 roku z udziałem Grupy toczą się następujące istotne z uwagi na wartość przedmiotu sporu postępowania sądowe o zapłatę:

1) w grupie zobowiązań (przeciwko Grupie):

- z powództwa osoby prawnej – powództwo o zapłatę tytułem nienależytego wykonania umowy; wartość przedmiotu sporu 17 521 646 EUR (co na dzień 28 września 2018 roku według kursu średniego NBP stanowiło kwotę 74 841 958,72 złotych); data wszczęcia postępowania – 19 lipca 2018 roku; w obecnym stanie faktycznym i prawnym Bank ocenia ryzyko wypływu środków jako możliwe,
- z powództwa syndyka spółki akcyjnej w upadłości likwidacyjnej – powództwo o zapłatę odszkodowania za szkodę poniesioną wskutek postawienia przez Bank w stan natychmiastowej wymagalności wierzytelności z tytułu zapłaty ceny z umowy przelewu wierzytelności kredytowej oraz przeprowadzenia egzekucji komorniczej pozostałej do zapłaty części tej ceny; wartość przedmiotu sporu 57 450 130 złotych; data wszczęcia postępowania – 30 kwietnia 2015 roku w obecnym stanie faktycznym i prawnym Bank ocenia ryzyko wypływu środków jako znikome,
- z powództwa beneficjenta gwarancji – powództwo o zapłatę roszczenia z gwarancji wystawionej przez Bank; wartość przedmiotu sporu 55 996 064,23 złotych; data wszczęcia postępowania – 20 maja 2014 roku. W dniu 10 października 2018 roku powód cofnął pozew.
- z powództwa osoby fizycznej – powództwo o zapłatę przez Bank kwoty pobranej tytułem rozliczenia terminowych operacji finansowych; wartość przedmiotu sporu 38 916 555,18 złotych; data wszczęcia postępowania – 2 października 2016 roku; w obecnym stanie faktycznym i prawnym Bank ocenia ryzyko wypływu środków jako możliwe,
- z powództwa beneficjenta gwarancji – powództwo o zapłatę roszczenia z gwarancji wystawionej przez Bank; wartość przedmiotu sporu 32 750 000 złotych; data wszczęcia postępowania – 14 stycznia 2014 roku; w obecnym stanie faktycznym prawnym Bank ocenia ryzyko wypływu środków jako znikome,
- z powództwa beneficjenta gwarancji – powództwo o zapłatę roszczenia z gwarancji wystawionej przez Bank; wartość przedmiotu sporu 29 204 684 złotych; data wszczęcia postępowania – 16 stycznia 2015 roku. W dniu 10 października 2018 roku powód cofnął pozew.

2) w grupie wierzytelności (z powództwa Grupy):

- pozew Banku o zapłatę przeciwko dłużnikowi rzeczowemu z tytułu hipoteki zabezpieczającej spłatę udzielonego kredytu; wartość przedmiotu sporu 132 877 901 złotych; data wszczęcia postępowania – 21 stycznia 2016 roku,
- pozew wzajemny Banku o zapłatę należności z tytułu przelewu wierzytelności; wartość przedmiotu sporu 89 977 886 złotych; data wszczęcia postępowania – 28 lutego 2013 roku,
- pozew interwencyjny Banku przeciwko stronom pozwu głównego - przedmiotem interwencji głównej jest żądanie realizacji (zapłaty) nabytej przez Bank od jednego z pozwanych wierzytelności, wobec drugiego z pozwanych; wartość przedmiotu sporu 67 432 617,21 złotych; data wszczęcia postępowania – 23 stycznia 2006 roku.

Żadne z postępowań toczących się w III kwartale 2018 roku przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej nie stwarzało zagrożenia dla płynności finansowej Grupy.

Grupa utworzyła rezerwy na sprawy sporne prowadzone przeciwko podmiotom Grupy, które w opinii prawnej wiążą się z ryzykiem wypływu środków z tytułu wypełnienia obowiązku. Wartość rezerw na dzień 30 września 2018 roku wynosi 44 892 tys. złotych, (na 31 grudnia 2017 roku 17 132 tys. złotych).

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Udzielone zobowiązania finansowe

Udzielone zobowiązania finansowe według podmiotów

	30.09.2018	31.12.2017
Udzielone zobowiązania finansowe, w tym:		
na rzecz podmiotów finansowych	1 722 596	785 430
na rzecz podmiotów niefinansowych	32 013 640	32 495 145
na rzecz podmiotów budżetowych	844 375	599 409
Razem	34 580 611	33 879 984

Udzielone zobowiązania gwarancyjne

Udzielone zobowiązania gwarancyjne według podmiotów

	30.09.2018	31.12.2017
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów finansowych, w tym:	997 021	1 093 608
gwarancje	996 094	1 093 608
potwierdzone akredytywy eskportowe	927	-
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów niefinansowych, w tym:	10 599 787	9 970 336
gwarancje	7 161 543	6 726 612
gwarancje subemisji papierów wartościowych	3 351 995	3 070 727
poręczenia	86 249	172 997
Zobowiązania udzielone na rzecz podmiotów budżetowych, w tym:	441 989	434 737
gwarancje	26 973	13 186
gwarancje subemisji papierów wartościowych	415 016	421 551
Razem	12 038 797	11 498 681

Otrzymane zobowiązania pozabilansowe

Otrzymane zobowiązania pozabilansowe według podmiotów

	30.09.2018	31.12.2017
Finansowe, w tym:	900 307	384 961
od podmiotów finansowych	890 307	384 961
od podmiotów niefinansowych	10 000	-
od podmiotów budżetowych	-	-
Gwarancyjne, w tym:	17 786 600	13 871 406
od podmiotów finansowych	3 666 417	3 116 556
od podmiotów niefinansowych	13 141 249	9 824 811
od podmiotów budżetowych	978 934	930 039
Razem	18 686 907	14 256 367

Ponadto Grupa ma możliwość uzyskania finansowania w Narodowym Banku Polskim pod zastaw posiadanych rządowych papierów wartościowych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

42. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	30.09.2018	31.12.2017	30.09.2017
Kasa, należności od Banku Centralnego	5 720 292	5 236 318	6 106 127
Należności od banków z terminem wymagalności do 3 miesięcy	4 541 190	2 108 722	2 628 252
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych prezentowane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	10 261 482	7 345 040	8 734 379

Wartość środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o ograniczonej możliwości dysponowania wyniosła na dzień 30 września 2018 roku 5 063 787 tys. złotych (na dzień 31 grudnia 2017 roku 4 786 930 tys. złotych, na dzień 30 września 2017 roku 4 761 958 tys. złotych).

Zmiany zobowiązań wynikające z działalności finansowej

	STAN NA 1 STYCZNIA 2018 ROKU	ZMIANY WYNIKAJĄCE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ	ZMIANY WYNIKAJĄCE Z OPERACJI O CHARAKTERZE BEZGOTÓWKOWYM				STAN NA 30 WRZEŚNIA 2018 ROKU
			ZMIANY WYNIKAJĄCE Z UZYSKANIA LUB UTRATY KONTROLI NAD JEDNOSTKAMI ZALEŻNYMI LUB INNYMI PRZEDSIĘWZIĘCIAMI	SKUTKI ZMIAN KURSÓW WALUTOWYCH	ZMIANY WARTOŚCI GODZIWIYCH	INNE ZMIANY	
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	2 771 399	1 978 017	-	-	-	-6 801	4 742 615
Zobowiązania podporządkowane	1 257 188	-	-	-	-	10 212	1 267 400
Kredyty otrzymane	3 006 353	-64 463	-	111 228	-	-169	3 052 949
Razem	7 034 940	1 913 554	-	111 228	-	3 242	9 062 964

	STAN NA 1 STYCZNIA 2017 ROKU	ZMIANY WYNIKAJĄCE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ	ZMIANY WYNIKAJĄCE Z OPERACJI O CHARAKTERZE BEZGOTÓWKOWYM				STAN NA 30 WRZEŚNIA 2017 ROKU
			ZMIANY WYNIKAJĄCE Z UZYSKANIA LUB UTRATY KONTROLI NAD JEDNOSTKAMI ZALEŻNYMI LUB INNYMI PRZEDSIĘWZIĘCIAMI	SKUTKI ZMIAN KURSÓW WALUTOWYCH	ZMIANY WARTOŚCI GODZIWIYCH	INNE ZMIANY	
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 522 963	860 656	-	-	-	52 313	2 435 932
Kredyty otrzymane	3 249 417	-123 685	-	-66 008	-	-113 981	2 945 743
Razem	4 772 380	736 971	-	-66 008	-	-61 668	5 381 675

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

43. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi są transakcjami typowymi dla bieżącej działalności operacyjnej prowadzonej przez Bank. Obejmują one głównie kredyty, depozyty, transakcje w walutach obcych oraz gwarancje.

Proces kredytowy w odniesieniu do Kierownictwa Banku oraz podmiotów powiązanych z Bankiem

Zgodnie z ustawą Prawo Bankowe, zawieranie transakcji o charakterze kredytowym z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Banku, osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku oraz podmiotami z nimi powiązanymi kapitałowo lub organizacyjnie, następuje na podstawie Regulaminu uchwalonego przez Radę Nadzorczą Banku.

Regulamin określa szczególne zasady podejmowania decyzji o zawarciu transakcji z wyżej wymienionymi osobami i podmiotami, w tym szczególne decyzyjne uprawnienia do podejmowania decyzji. W szczególności zawarcie transakcji z członkiem Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku lub podmiotem z nimi powiązonym kapitałowo lub organizacyjnie wymaga podjęcia decyzji przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Członkowie Kierownictwa Banku i podmioty z nimi powiązane kapitałowo lub organizacyjnie mogą korzystać z oferowanych przez Bank produktów kredytowych według zasad i na warunkach standardowo oferowanych przez Bank. W szczególności w odniesieniu do tych osób i podmiotów Bank nie stosuje korzystniejszych stóp oprocentowania kredytów.

Ocena ryzyka kredytowego dokonywana jest zgodnie z metodologią stosowaną przez Bank, adekwatnie do segmentu klienta i rodzaju transakcji.

W odniesieniu do podmiotów powiązanych z Bankiem stosowany jest standardowy proces kredytowy, przy czym decyzje o zawarciu transakcji podejmowane są wyłącznie przez szczególne decyzyjne na poziomie Centrali Banku.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Transakcje z jednostkami powiązаныmi na 30 września 2018 roku

NAZWA JEDNOSTKI	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I LOKAT	PAPIERY WARTOŚCIOWE	NALEŻNOŚCI Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	ZOBOWIĄZANIA Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	30	-	-	3 241	7 446	-	117
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	8 028	375	-	3 897	37 647	7 310	1 618
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	475	-	-	-	9 690	-	-
Razem	8 533	375	-	7 138	54 783	7 310	1 735

Należności z tytułu kredytów i lokat według umownych terminów zapadalności

30.09.2018	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	30	-	-	-	-	-	30
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	10	7 867	21	97	33	-	8 028
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	-	-	6	14	64	391	475
Razem	40	7 867	27	111	97	391	8 533

(*) Należności bieżące obejmują rachunki Nostro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych.

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według umownych terminów zapadalności

30.09.2018	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	7 446	-	-	-	-	-	7 446
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	35 147	2 500	-	-	-	-	37 647
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	7 189	101	1 173	1 227	-	-	9 690
Razem	49 782	2 601	1 173	1 227	-	-	54 783

(*) Zobowiązania bieżące obejmują rachunki Loro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według walut

30.09.2018	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A	-	-	-	30	-	30
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	-	-	-	8 028	-	8 028
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A	-	-	392	83	-	475
Razem	-	-	392	8 141	-	8 533

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według walut

30.09.2018	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A	308	-	-	7 138	-	7 446
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	639	88	536	35 961	423	37 647
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A	3 362	447	150	5 724	7	9 690
Razem	4 309	535	686	48 823	430	54 783

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Transakcje z jednostkami powiązаныmi na 31 grudnia 2017 roku

NAZWA JEDNOSTKI	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KREDYTÓW I LOKAT	PAPIERY WARTOŚCIOWE	NALEŻNOŚCI Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW I DEPOZYTÓW	ZOBOWIĄZANIA Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	1 733	477 485	-	-
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	1 463	-	489	824	489 058	5 062	11
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	458	-	-	-	8 118	-	-
Razem	1 921	-	489	2 557	974 661	5 062	11

Należności z tytułu kredytów i lokat według umownych terminów zapadalności

31.12.2017	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	-	-	-	-
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	900	110	-	192	261	-	1 463
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	-	-	-	6	28	424	458
Razem	900	110	-	198	289	424	1 921

(*) Należności bieżące obejmują rachunki Nostro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych.

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według umownych terminów zapadalności

31.12.2017	BIEŻĄCE (*)	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	3 978	473 507	-	-	-	-	477 485
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	6 249	482 809	-	-	-	-	489 058
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	5 511	-	2 607	-	-	-	8 118
Razem	15 738	956 316	2 607	-	-	-	974 661

(*) Zobowiązania bieżące obejmują rachunki Loro oraz rachunki zabezpieczeń pieniężnych.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Należności z tytułu kredytów i lokat według walut

31.12.2017	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	-	-	-
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	93	-	-	1 370	-	1 463
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	-	-	387	71	-	458
Razem	93	-	387	1 441	-	1 921

Zobowiązania z tytułu kredytów i depozytów według walut

31.12.2017	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	301	-	-	477 184	-	477 485
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	93	1	247	488 717	-	489 058
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	3 483	185	5	4 442	3	8 118
Razem	3 877	186	252	970 343	3	974 661

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Przychody i koszty dotyczące transakcji z jednostkami powiązаныmi za okres od 1 stycznia do 30 września 2018 roku

NAZWA JEDNOSTKI	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI	PRZYCHODY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE	KOSZTY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE
PZU S.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	297	-199	1 147	-	240	-5 549
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A.	319	-343	18 702	-114	1 053	-8 278
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	1	-46	1	-	-	-
Razem	617	-588	19 850	-114	1 293	-13 827

Przychody i koszty dotyczące transakcji z podmiotami powiązаныmi za okres od 1 stycznia do 30 września 2017 roku

NAZWA JEDNOSTKI	PRZYCHODY Z TYTUŁU ODSETEK	KOSZTY Z TYTUŁU ODSETEK	PRZYCHODY Z TYTUŁU PROWIZJI	KOSZTY Z TYTUŁU PROWIZJI	PRZYCHODY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE	KOSZTY Z WYCENY INSTRUMENTÓW POCHODNYCH I INNE
PZU S.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A. (*)	32	-58	2 192	-	11	-111
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A. (*)	173	-134	3 126	-28	1 464	-39
UniCredit S.p.A. - jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A. (**)	154	-153	391	-1 197	1 510	-3 825
Jednostki Grupy UniCredit z wyłączeniem jednostek Grupy Banku Pekao S.A. (**)	3 275	-1 253	3 321	-62	14 472	-1 725
Jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.						
Dom Inwestycyjny Xelion Sp. z o.o.	-	-294	30	-	248	-
Pekao Investment Management S.A.	-	-1 417	7	-	-	-
Pekao TFI S.A. (jednostka zależna PIM S.A.)	-	-981	148 480	-	11	-4
Razem jednostki stowarzyszone Grupy Banku Pekao S.A.	-	-2 692	148 517	-	259	-4
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	107	-181	2	-	-	-
Razem	3 741	-4 471	157 549	-1 287	17 716	-5 704

(*) dane od dnia objęcia kontroli przez PZU S.A.

(**) dane do dnia utraty kontroli przez UniCredit S.p.A.

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe finansowe i gwarancyjne na dzień 30 września 2018 roku

NAZWA JEDNOSTKI	UDZIELONE		OTRZYMANE	
	FINANSOWE	GWARANCYJNE	FINANSOWE	GWARANCYJNE
PZU S.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	2 821	-	-	-
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	584	6 000	-	6 000
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	573	-	-	-
Razem	3 978	6 000	-	6 000

Zobowiązania pozabilansowe według umownych terminów zapadalności

30.09.2018	BIEŻĄCE	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE							
PZU S.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	-	2 821	-	2 821
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	20	-	-	564	-	584
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	-	-	24	69	51	429	573
Razem	-	20	24	69	3 436	429	3 978
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE							
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	-	-	6 000	-	-	6 000
Razem	-	-	-	6 000	-	-	6 000
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE							
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	-	-	6 000	-	-	6 000
Razem	-	-	-	6 000	-	-	6 000

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe wg walut

30.09.2018	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE						
PZU S.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	2 821	-	2 821
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	-	-	584	-	584
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	-	-	-	573	-	573
Razem	-	-	-	3 978	-	3 978
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE						
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	-	-	6 000	-	6 000
Razem	-	-	-	6 000	-	6 000
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE GWARANCYJNE						
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	-	-	6 000	-	6 000
Razem	-	-	-	6 000	-	6 000

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Zobowiązania pozabilansowe finansowe i gwarancyjne na dzień 31 grudnia 2017 roku

NAZWA JEDNOSTKI	UDZIELONE		OTRZYMANE	
	FINANSOWE	GWARANCYJNE	FINANSOWE	GWARANCYJNE
PZU S.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	2 509	-	-	-
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	599	-	-	-
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	553	-	-	-
Razem	3 661	-	-	-

Zobowiązania pozabilansowe według umownych terminów zapadalności

31.12.2017	BIEŻĄCE	DO 1 MIESIĄCA	POWYŻEJ 1 MIESIĄCA DO 3 MIESIĘCY	POWYŻEJ 3 MIESIĘCY DO 1 ROKU	POWYŻEJ 1 ROKU DO 5 LAT	POWYŻEJ 5 LAT	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE							
PZU S.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	-	2 509	-	2 509
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	20	-	-	579	-	599
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	10	-	-	24	126	393	553
Razem	10	20	-	24	3 214	393	3 661

Zobowiązania pozabilansowe wg walut

31.12.2017	EUR	USD	CHF	PLN	INNE	RAZEM
ZOBOWIĄZANIA UDZIELONE FINANSOWE						
PZU S.A. – jednostka dominująca wobec Banku Pekao S.A.	-	-	-	2 509	-	2 509
Jednostki Grupy PZU S.A. z wyłączeniem jednostek Grupy Pekao S.A.	-	-	-	599	-	599
Kluczowy personel kierowniczy Banku Pekao S.A.	-	-	-	553	-	553
Razem	-	-	-	3 661	-	3 661

Noty objaśniające (cd.)

(w tys. zł)

Koszty wynagrodzeń Zarządu i Rady Nadzorczej Banku

	WARTOŚĆ ŚWIADCZEŃ	
	3 KWARTAŁY 2018	3 KWARTAŁY 2017
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	9 367	21 219
Świadczenia po okresie zatrudnienia	1 088	-
Świadczenia długoterminowe (**)	3 230	1 794
Płatności na bazie akcji (***)	-	9 555
Razem	13 685	32 568
Rada Nadzorcza Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (*)	1 034	823
Razem	1 034	823

(*) Na krótkoterminowe świadczenia pracownicze składają się: wynagrodzenie zasadnicze, premie oraz inne świadczenia, rozliczenie których nastąpi w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

(**) W pozycji "Świadczenia długoterminowe" ujęto rezerwy na odroczone wypłaty premii.

(***) Wartość płatności na bazie akcji stanowi część kosztów wynagrodzeń, ujętych zgodnie z MSSF 2 w okresie sprawozdawczym w rachunku zysków i strat Banku, stanowiących rozliczenie w czasie wartości godziwej instrumentów przypadające na opcje na akcje oraz akcje, w tym akcje, fantomowe, przyznane członkom Zarządu Banku.

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku w okresie od 1 stycznia do 30 września 2018 roku oraz w okresie od 1 stycznia do 30 września 2017 roku nie otrzymywali wynagrodzeń – w jakiegokolwiek formie, ani nie mieli żadnych należności z tego tytułu od spółek zależnych oraz stowarzyszonych

Koszty wynagrodzeń Członków Zarządów i Rad Nadzorczych spółek zależnych

	WARTOŚĆ ŚWIADCZEŃ	
	3 KWARTAŁY 2018	3 KWARTAŁY 2017
Zarządy Spółek		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	12 709	11 181
Świadczenia długoterminowe	1 723	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	747	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	1 634	-
Płatności na bazie akcji	-	808
Razem	16 813	11 989
Rady Nadzorcze Spółek		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	429	189
Razem	429	189

44. Zdarzenia po dacie bilansu

Istotne zdarzenia po dacie bilansu zostały przedstawione w Nocie 8.8 „Wydarzenia po dacie bilansu” Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej Banku Pekao S.A. za III kwartał 2018 roku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

06.11.2018 data	Michał Krupiński imię/nazwisko	Prezes Zarządu Banku stanowisko/funkcja	podpis
06.11.2018 data	Roksana Ciurysek-Gedir imię/nazwisko	Wiceprezes Zarządu Banku stanowisko/funkcja	podpis
06.11.2018 data	Andrzej Kopyński imię/nazwisko	Wiceprezes Zarządu Banku stanowisko/funkcja	podpis
06.11.2018 data	Tomasz Kubiak imię/nazwisko	Wiceprezes Zarządu Banku stanowisko/funkcja	podpis
06.11.2018 data	Michał Lehmann imię/nazwisko	Wiceprezes Zarządu Banku stanowisko/funkcja	podpis
06.11.2018 data	Marek Lusztyn imię/nazwisko	Wiceprezes Zarządu Banku stanowisko/funkcja	podpis
06.11.2018 data	Tomasz Styczyński imię/nazwisko	Wiceprezes Zarządu Banku stanowisko/funkcja	podpis
06.11.2018 data	Marek Tomczuk imię/nazwisko	Wiceprezes Zarządu Banku stanowisko/funkcja	podpis

Słowniczek

Słowniczek

MSSF – Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (IFRS – International Financial Reporting Standards) to standardy, interpretacje i ich struktura przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości RMSR (IASB – International Accounting Standards Board).

MSR – Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (IAS – International Accounting Standards) – starsza nazwa standardów stanowiących część obecnych MSSF.

KIMSF – Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (IFRIC – International Financial Reporting Interpretations Committee) komitet działający w ramach Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości publikujący interpretacje MSSF.

CIRS – ang. Currency Interest Rate Swap – swap walutowo-procentowy jest to transakcja wymiany kwot kapitału i płatności odsetkowych w różnych walutach pomiędzy dwoma partnerami.

IRS – ang. Interest Rate Swap – umowa pomiędzy dwiema stronami, na podstawie której strony wypłacają sobie wzajemnie (w określonych odstępach czasu w trakcie trwania kontraktu) odsetki od umownego nominalu kontraktu, naliczane według odmiennej stopy procentowej.

FRA – ang. Forward Rate Agreement – umowa, w ramach której dwaj kontrahenci ustalają wysokość stopy procentowej, która będzie obowiązywała w przyszłości dla określonej kwoty wyrażonej w walucie transakcji dla z góry ustalonego okresu.

CAP – opcja cap na stopy procentowe to umowa finansowa, która ogranicza ryzyko, jakie ponosi pożyczający przy zmiennej stopie procentowej, narażający się na możliwość poniesienia strat w wyniku wzrostu stopy procentowej. Opcja cap to seria opcji call na stopy procentowe, w której wystawca gwarantuje nabywcy, że zrekompensuje mu dodatkowe koszty odsetkowe, które musi on płacić od swojego kredytu, jeśli oprocentowanie kredytu wzrośnie powyżej uzgodnionej stopy procentowej.

FLOOR – opcja floor na stopy procentowe, która ogranicza ryzyko poniesienia strat w wyniku spadku stopy procentowej przez kredytodawcę udzielającego kredytu przy zmiennej stopie oprocentowania. Opcja floor to seria opcji put na stopy procentowe, wystawca gwarantuje odsetki, które musi on zapłacić od kredytu, jeśli oprocentowanie od kredytu spadnie poniżej uzgodnionej stopy procentowej.

IBNR – ang. Incurred But Not Reported – rezerwa na poniesione lecz nieudokumentowane straty kredytowe.

PD – ang. Probability Default – parametr wykorzystywany przy Metodzie Wewnętrznych Ratingów oznaczający prawdopodobieństwo nie wywiązania się dłużnika ze spłaty swojego zobowiązania. PD mówi o tym, z jakim prawdopodobieństwem w horyzoncie jednego roku nastąpi strata kredytowa z nim związana.

LGD – ang. Loss Given Default – część ekspozycji kredytowej banku, która w przypadku zaistnienia zdarzenia niewypłacalności kredytobiorcy (default) zostanie utracona.

EAD – ang. Exposure At Default – wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewykonania zobowiązania (default).

EL – ang. Expected Loss – oczekiwana strata na portfelu kredytowym.

CCF – ang. Credit Conversion Factor – współczynnik konwersji kredytowej.

VaR – ang. Value at Risk – wartość zagrożona, miara o jaką wartość rynkowa aktywów lub portfela aktywów może się zmniejszyć przy określonych założeniach, w ustalonym czasie i z zadaniem prawdopodobieństwem.

ICAAP – ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process – proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.